

MANAH EDITAT DE ZIARUL «SATUL SOCIALIST» • 1973

ALMANAHUL
ziarului
SATUL SOCIALIST
1973

O femeie spuse într-o zi vecinei sale:

— Peste trei luni împlinesc 60 de ani. Deși mă simt în putere și nu am nici un betșug, totuși vârsta e vîrstă. Uite, din munca mea, am adunat 3 000 de lei. De banii aceștia nu mă ating. Fiică-mea, Viorica, are copii în școli și alte greutăți. Cînd voi muri, nu vreau ca ea să simtă vreo greutate.

Vecina îi răspunse:

— Bine te-ai gîndit, dar să știi că ai o cale mai bună ca să ajungi la același rezultat. Pînă nu împlinești 60 de ani, poți încheia la ADAS o asigurare de deces, plătind de la început tot ce trebuie să plătești, pentru ca, atunci cînd nu vei mai fi, fiica d-tale să primească 3 000 de lei.

— Vezi, îmi vine greu să dau banii din mîină! Spune-mi ce avantaj am eu cu asigurarea?

— Ai un avantaj mare, căci, pentru ca Viorica să primească **atunci** 3 000 de lei de la ADAS, d-ta trebuie să plătești **acum** la ADAS o sumă mult mai mică. Așteaptă o clipă, că scrie în polița mea, pe care am încheiat-o acum un an.

Vecina dispăru și peste puțin apăru cu o poliță de asigurare în mîină. Se uită pe ea și zise:

— Uite, la vîrsta de 60 de ani neîmpliniți, pentru 1 000 de lei sumă asigurată la deces, plătești 638 de lei. Care va să zică,

pentru 3 000 de lei ai de plătit 1 914 lei.

— Cum se poate minunea asta? De unde ia ADAS-ul diferența de peste 1 000 de lei ca să-i plătească fie-mii 3 000 de lei?

— Și totuși așa este. Așa m-am mirat și eu cînd m-am asigurat și agentul de asigurare mi-a spus că ADAS ține banii la bancă și primește dobîndă. Știi, unii oameni trăiesc mai mult, alții mai puțin și, de cînd se plătește prima de asigurare și pînă la deces, una peste alta, diferența se adună din dobîndă.

— Atunci să fac și eu ca d-ta!

— Dar să știi, că pentru ca ADAS să plătească toată suma, decesul nu trebuie să se petreacă mai devreme de un an de la încheierea asigurării, în afară de cazurile cînd decesul este provocat de accidente și de unele boli molipsitoare, cînd se plătește totuși toată suma chiar la decese petrecute pînă la un an.

— Dar asta ce mai e?

— Este și aici o socoteală: dacă n-ar fi așa, care cum ar simți că i se apropie sfîrșitul, s-ar duce să se asigure la ADAS.

— D-ta cînd te-ai asigurat?

— Ți-am spus: acum un an. Aveam 40 de ani și am plătit 1 820 de lei, asigurîndu-mă pentru 5 000 de lei.

— Te rog frumos să mergi mîine cu mine să mă asigur și eu.

I 11036

-- JUL 2014

ALMANAHUL ziarului SATUL SOCIALIST 1973

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU

u
ian' 2012

17209

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tînă ră mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mîndrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

M. EMINESCU

1947-1972

25 DE ANI DE LA PROCLAMAREA REPUBLICII

ROMÂNIE DULCE...

Soarele deasupra-ți razele-și avîntă,
Românie dulce, Românie sfîntă.
Înfruntînd furtuna veacurilor grele,
Azi te-nalți măiastră peste nori și rele.
Lecuind trecutul de dureri și ceață,
Trainică-i schimbarea-ți tînără la față.
Și întunecimii doborîndu-i puntea,
Sus azi fiecare poate ține fruntea.

Nu-ți pot frînge pasul dușmănoase grindeni,
Zidurile tale cresc de pretutindeni.
Griul mînă-n mînă merge cu oțelul,
Dragostea de bine să-și vădească țelul.
Tu cu ea alături vîrstele le bucuri,
Și atîrni de visuri stelele drept ciucuri,
Nu lași îndoiala spinii să-și aștearnă,
Într-o primăvară ce nu știe iarnă.

Îți sînt mulți alături de nu-i chip să-i numeri,
Aripele tale le simțim la umeri.
Că din cea mai coaptă hrănitoare pîine,
Noi mușcăm din ziua care va fi mîine.
Credem cu tărie-n veșnica ta soartă
Și-n credința care spre înalt ne poartă.
Știm că niciodată și nici o vîltoare
Să ne smulgă locul nu va fi în stare.

Credem în lumina ce-o reverși în oameni.
Și-n sămînța vie care-n ei o sameni.
Credem și în munții care duc pe creste
Neînduplecata neamului poveste.
Credem dîrji în țara de vulturi și bouri
Ce și-a pus o stemă mai presus de nouri.
Credem că nu-s vînturi crezul să ni-l culce,
Românie sfîntă, Românie dulce.

GEORGE LESNEA

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A

E toată țara românească-n sărbătoare,
Poporul înalță imn partidului iubit.
Sub steagul lui ne avântăm spre soare
Să făurim un viitor mai fericit.

S-avem un singur țel, o singură voință,
Niciind să nu ne plîngem că ni-e greu.
Prin munca tuturor, creăm o nouă viață;
Să fii tot mai puternic, poporul meu erou!

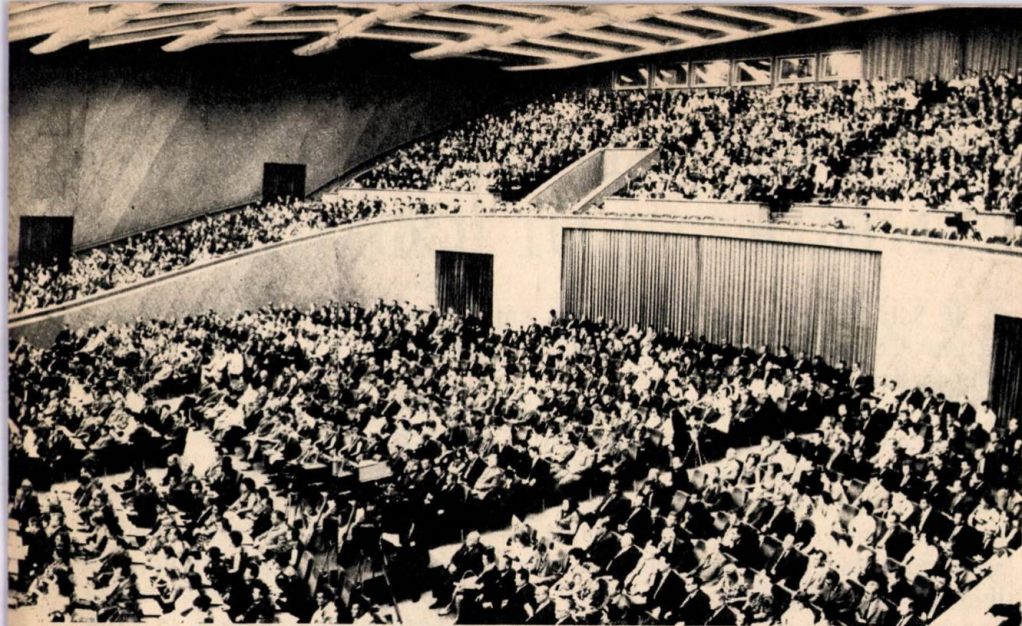
Dușmani de vor vroi să te sugrume
Cu viața noastră te vom apăra;
Vom face totul să trăiești în lume
Egală între popoare, țara mea.

Spre voi, alegeți în sfatul comunist al țării,
Se îndreaptă nădejdea întregului popor;
Gîndiți cutezător, spre largurile zării!
Să urce națiunea spre comunism, în zbor!

E un fapt evident că evenimentul politic care a dat anului 1972 o notă caracteristică și pe drept cuvînt memorabilă l-a constituit Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Acestui înalt forum al comuniștilor, și prin el al întregului popor, i-a revenit sarcina de a dezbate într-un vibrant climat creator, complexul larg al problemelor privind dezvoltare economico-socială a patriei noastre în următorii ani și în perspectivă.

În acest sens, magistralul raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu și apoi amplu evocat în cele trei zile de dezbateri ale conferinței, ca și în uriașul flux de scrisori și telegramme trimise pe adresa înaltului forum din toate unghiurile țării, a constituit puternice temelii teoretică din care au crescut, s-au afirmat și au fost însușite de întreaga națiune istoricele documente adoptate de conferință. Aceste documente de o covârșitoare însemnătate ideologică și practică sînt: Rezoluția cu privire la realizarea înainte de termen a planului cincinal 1971—1975, creșterea continuă a eficienței activității economice, dezvoltarea colaborării și cooperării economice internaționale; Rezoluția cu privire la perfecționarea organizării și conducerii vieții sociale și la dezvoltarea democrației socialiste; Rezoluția cu privire la principalele orientări ale dezvoltării economico-sociale a României în următoarele două decenii; Hotărîrea cu privire la pregătirea forței de muncă și creșterea nivelului de trai material și spiritual al populației; Directivele cu privire la sistematizarea teritoriului, a orașelor și satelor, la dezvoltarea lo economică-socială; Rezoluția cu privire la perfecționarea activității politico-organizatorice și ideologice a partidului; Proiectul de norme ale vieții și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste; Rezoluția cu privire la în-

PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

florirea națiunii socialiste și la problema națională în Republica Socialistă România; Rezoluția privind politica și activitatea internațională ale Partidului Comunist Român și Republicii Socialiste România.

Prin întrecerea socialistă declanșată în întreaga țară în cinstea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, prin caracterul peren, unanim și statornic ce l-a dobândit această largă și profund expresivă mișcare de mase care își trage seva ei creatoare din documentele și dezbaterile memorabile ale înaltului forum, prin participarea vibrantă a întregului popor ce și-a exprimat cu însuflețire și mândrie patriotică adevărată la ideea de a îndeplini planul cincinal înainte de termen. Conferința Națională și-a pus pecetea sa pe chipul de neuit al acestui an și al istoriei noastre contemporane de o frumusețe și măreție fără precedent și egal.

Prin faptele sale de muncă avântată pe șantieri, în uzine, pe vastele ogoare și grădini ale patriei, vrednicul nostru popor a ținut în chip exemplar și continuă, zi de zi, să ratifice istoricele documente ale Conferinței Naționale a partidului, să le transpună cu hotărâre și entuziasm în practică, să înfăptuiască țelurile nobile ale construcției societății socialiste multilateral dezvoltate.

Amplarea întrecerii socialiste, acțiune în care întregul popor muncitor își semnează cu mistria prezența sa creatoare, unanim revărsare de energie pe toate șantierele patriei, în uzine, pe ogoare, constituie în fond cel mai vibrant omagiu pe care poporul îl aduce partidului, scumpului său conducător, acestui străvechi colț de pământ pe care socialismul îl înobilează cu frumuseți menite să rămână veșnic puternice, tinere și pline de vigoare.

„Mă adresez țăranimii care, de-a lungul secolelor, nu o dată, a dus pe umerii săi greul luptei pentru eliberare națională și socială: uniți-vă tot mai strâns cu clasa muncitoare, faceți totul pentru a crește contribuția agriculturii la înfăptuirea programului elaborat de Partidul Comunist Român! Sînt convins că și acum, ca în atîtea rînduri, minunata noastră țăranime, strîns unită cu clasa muncitoare, își va face pe deplin și cu cinste datoria.“

(Din Raportul prezentat de tovarășul
NICOLAE CEAUȘESCU la Conferința
Națională a Partidului Comunist Român).

SEMICENTENARUL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

În Sala Palatului, în cadrul unei entuziaste adunări, Uniunea Tineretului Comunist, sprijin de nădejde al partidului, și-a sărbătorit semicentenerul.

Într-o vibrantă cuvîntare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reliefat însemnătatea remarcabilă a evenimentului sărbătorec, bucuria cu care întregul popor participă la această aniversare, mîndria legitimă a întregii națiuni pentru munca plină de abnegație dusă de tineret în opera de continuă înflorire a patriei. Ovații entuziaste și vibrante au marcat aproape fiecare pasaj al cuvîntării secretarului general al partidului, care le-a adresat înflăcărata chemare: *«Puneți, dragi tineri, întregul vostru entuziasm, toate visele voastre curate și frumoase în slujba patriei, a viitorului luminos al națiunii noastre, în slujba cauzei socialismului și comunismului, a prieteniei și colaborării cu toate popoarele lumii».*

Cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prins pe faldurile purpurii ale steagului U.T.C. cel mai înalt Ordin al țării, «Victoria socialismului».

PENTRU TOȚI TINERII ȚĂRII

- **Prin grija partidului și statului**, în actualul cincinal vor fi asigurate 1 000 000 noi locuri de muncă. Cele mai multe vor reveni tinerilor. Ei sînt pregătiți în cercuri de calificare — pentru 1 000 de meserii și fracțiuni de meserii ; în forme de ucenicie la locul de muncă — pentru 50 de meserii ; în școli profesionale — pentru 230 de meserii ; în licee de specialitate pentru 95 de meserii cu o structură complexă.

- **Se dezvoltă puternic învățămîntul de toate gradele.** În prezent 4 313 600 de tineri (adică 21,6 la sută din populația țării) sînt cuprinși în școli. Ei au asigurate manuale gratuite pentru întreaga perioadă de școlarizare, sînt scutiți de orice fel de taxe ; o mare parte beneficiază de burse de stat.

- **În țara noastră învață 150 000 de studenți.** Spre a li se asigura cele mai bune condiții de viață și învățătură, statul cheltuiește anual 12 000 lei pentru fiecare student.

- **Tineretul are la dispoziție 11 000 de biblioteci, 4 000 cămine culturale, opt case de cultură, 28 de cluburi la orașe ; 70 la sută din comunele țării au cluburi ale tineretului.**

- **Partidul manifestă grijă deosebită** pentru întărirea continuă a organizației revoluționare a tineretului. Uniunea Tineretului Comunist din România numără peste 2 500 000 membri.

CONGRESUL AL II-LEA AL UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE

Un eveniment memorabil al anului l-a constituit cel mai înalt forum al țărănimii cooperatiste din Republica Socialistă România, Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

Lucrările Congresului s-au desfășurat în Pavilionul central al Complexului expozițional din Piața Științei. Coincidență simbolică, ședința consacrată încheierii cooperativizării a avut loc în aceeași uriașă sală, cu zece ani în urmă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus în memorabila sa cuvântare rostită în fața celor 5 100 delegați și a numeroșilor invitați din țară și străinătate prezenți la Congres: «După cum știți, ședința consacrată încheierii cooperativizării a avut loc tot în această sală. Primăvara anului 1962 s-a înscris ca un moment de mare însemnătate istorică în înfăptuirea revoluției socialiste în România. Cooperativizarea agriculturii a constituit un îndelungat proces revoluționar, care a dus la schimbări fundamentale în structura socială a satelor țării noastre, în caracterul relațiilor de producție din agricultură, în întregul mod de muncă și de viață al țărănimii. O dată cu încheierea cooperativizării agriculturii s-a realizat generalizarea relațiilor de producție socialiste, ceea ce a dus la crearea economiei socialiste unitare în România».

La Congres au luat parte reprezentanți ai țărănimii cooperatiste din întreaga țară — români, maghiari, germani și de alte naționalități, fiind prezenți peste 5 100 de delegați aleși în adunările generale ale cooperativelor agricole și în conferințele județene dintre cei mai buni țărani cooperatori, brigadieri, șefi de ferme, președinți de cooperative agricole, ingineri agronomi și zootehniști, medici veterinari, economiști etc.

O AGRICULTURĂ MODERNĂ ÎN PLIN AVÎNT

În 1971, pe ogoarele patriei noastre au lucrat circa 114 000 tractoare, revenind un tractor la 85 hectare. Agricultură românească dispune de circa 52 000 semănători, însămințările la cereale realizându-se în întregime cu mijloace mecanizate; de circa 48 000 combine și un număr important de alte mașini agricole. În 1971, agricultura noastră a primit circa 650 000 tone de îngrășăminte chimice.

La sfârșitul anului 1975, agricultura va dispune de 120 000 tractoare și va primi 2 milioane tone îngrășăminte chimice. În același an suprafețele irigate vor ajunge la circa 2 200 000 hectare, 600 000 hectare de noi terenuri vor fi redată agriculturii prin desecări și îndiguiri, iar 460 000 hectare prin lucrări de combaterea eroziunii solului și prin alte lucrări de îmbunătățiri funciare.

În agricultura noastră lucrează peste 24 500 specialiști cu pregătire superioară, din care 14 500 ingineri agronomi și horticultori, 7 000 de medici veterinari și zootehniști, 2 200 ingineri mecanizatori, peste 22 500 cadre agricole cu pregătire medie.

În comparație cu anii 1934—1938, în cincinalul 1966—1970 producția medie anuală a crescut la cereale de la 8 milioane tone la aproape 13 milioane tone, la floa-

rea-soarelui de la 40 mii la 730 mii tone, la sfecla de zahăr de la 400 mii la aproape 4 milioane tone. Efectivele de animale au crescut, în aceeași perioadă, la bovine de la 3,7 milioane la 5,5 milioane, la porcine de la 2,6 la 7,7 milioane, la ovine de la 9,5 la 14 milioane.

În 1975, conform, prevederilor planului cincinal, producția de cereale va crește la 19,5 milioane tone, floarea-soarelui la 1,2 milioane tone, sfecla de zahăr la 5 milioane tone

Efectivul de animale va atinge la bovine 6,6 milioane capete, la porcine 10 milioane, la ovine 16—17 milioane, iar în sectorul avicol 85 milioane păsări.

*

În perioada 1966—1970, în mediul rural au fost construite sau renovate 260 000 locuințe. La sfârșitul anului 1971 la sate se aflau 13 190 școli, circa 7 500 cămine culturale, 5 619 cinematografe, 5 200 case de naștere, staționare de circumscripție și spitale, 8 400 de grădinițe și creșe.

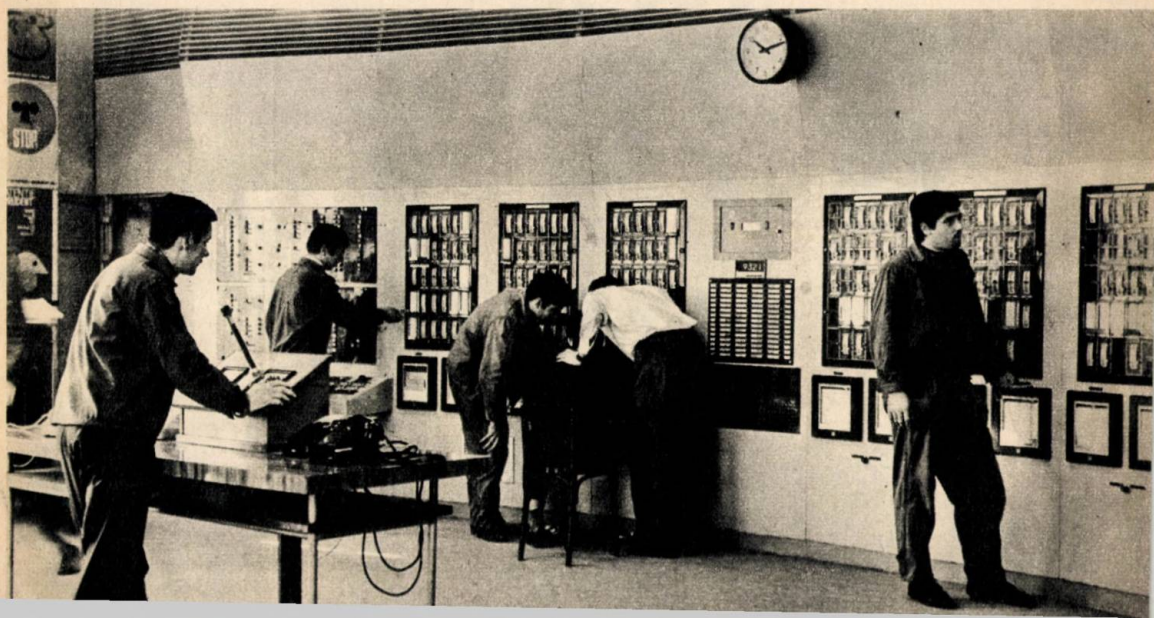
În același an circa 85 la sută din satele patriei noastre erau electrificate.

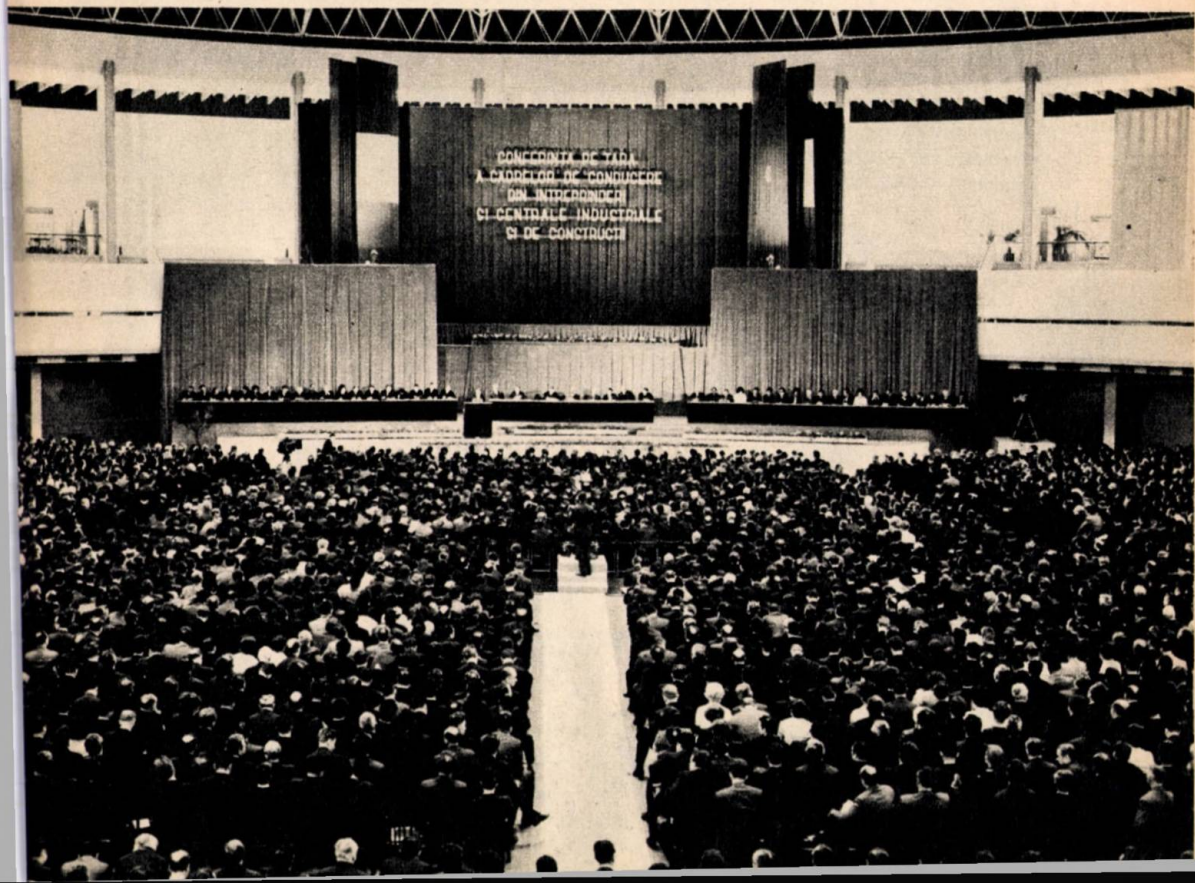
Datorită operei vaste de sistematizare a localităților rurale, în viitorii 10—15 ani vor apărea pe harta României Socialiste încă 300 de noi orașe

CONFERINȚA PE ȚARĂ A CADRELOR DE CONDUCERE DIN ÎNTREPRINDERI ȘI CENTRALE INDUSTRIALE ȘI DE CONSTRUCȚII

Un alt eveniment important l-a constituit Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții. Ședința de închidere a fost marcată de prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu care a rostit o cuvântare, remarcând însemnătatea reuniunii: *«Conferința pe țară a cadrelor de conducere și a reprezentanților oamenilor muncii din industrie și construcții se înscrie ca un eveniment de importanță deosebită în viața economică și socială a țării, constituind o expresie elocventă a democratismului orînduirii noastre socialiste, a participării maselor largi populare la făurirea conștientă a destinului luminos al României Socialiste. A devenit, după cum se știe, o practică permanentă a conducerii partidului și statului nostru de a se consulta cu activul de partid și de stat, cu cadrele din diferite domenii de activitate, cu masele largi de oameni ai muncii la elaborarea tuturor hotărîrilor și măsurilor care privesc dezvoltarea economică și social-politică a țării, la elaborarea legilor, a actelor fundamentale de guvernare a statului. Aceasta asigură ca deciziile de care depinde mersul înainte al societății noastre să fie cu adevărat emanația voinței și înțelepciunii maselor populare, să corespundă intereselor supreme ale patriei, ale poporului, și, totodată, să mobilizeze energiile și capacitatea creatoare a întregii națiuni în lupta pentru înfăptuirea lor».*

1877-1972

95 DE ANI DE LA PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI

La începutul lunii mai 1972 s-au împlinit 95 de ani de la cucerirea și proclamarea independenței de stat a României.

Evenimentul acesta a reprezentat un moment crucial în îndelungata luptă a poporului român pentru libertate națională și dreptate socială. Împlinind un ideal scump, pentru care s-au jertfit în decursul secolelor nenumărați fii ai poporului, cucerirea independenței de stat a deschis noi căi dezvoltării României moderne, a creat condiții prielnice pentru valorificarea potențialului său uman și material, pentru afirmarea ei în mod suveran în viața internațională.

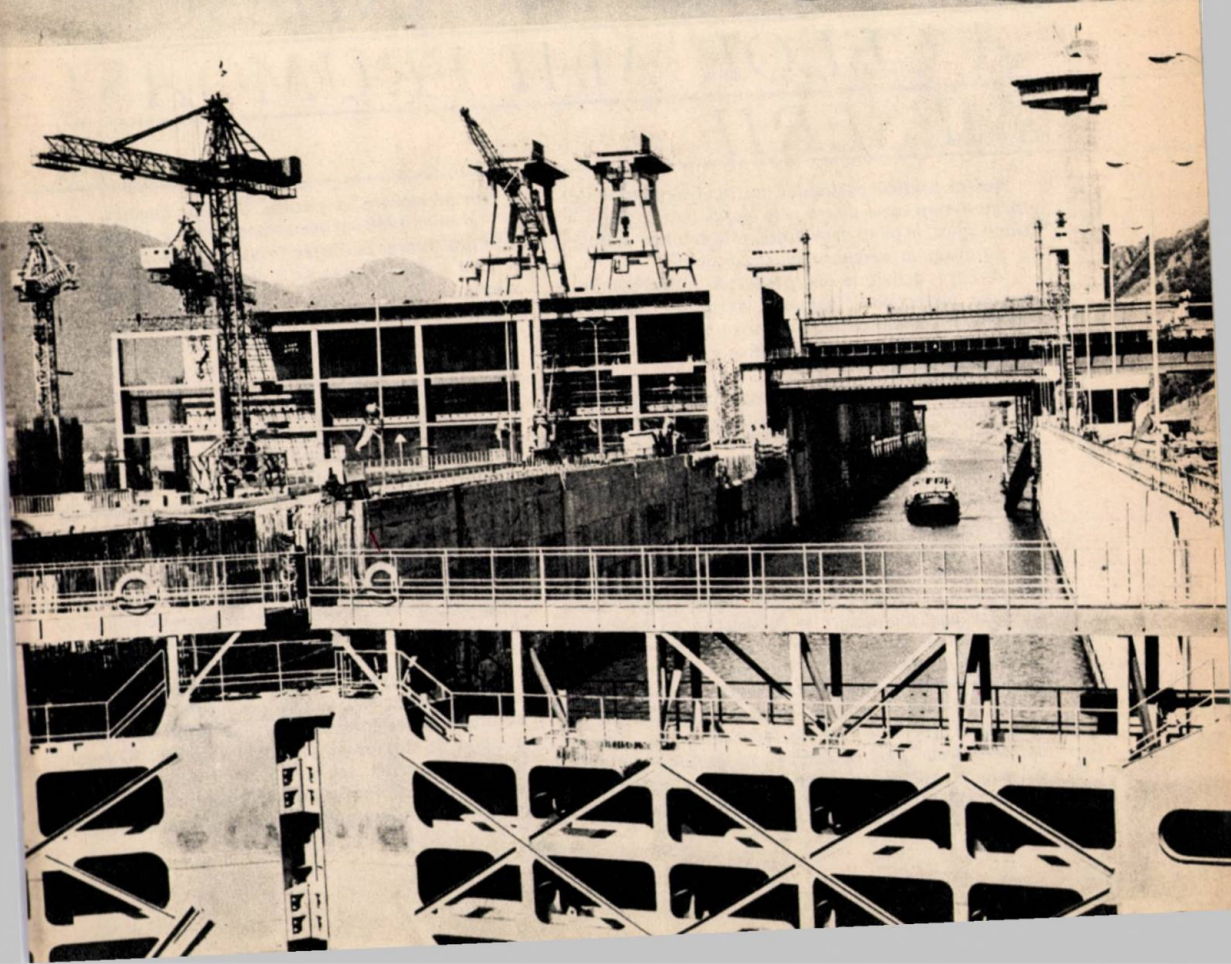
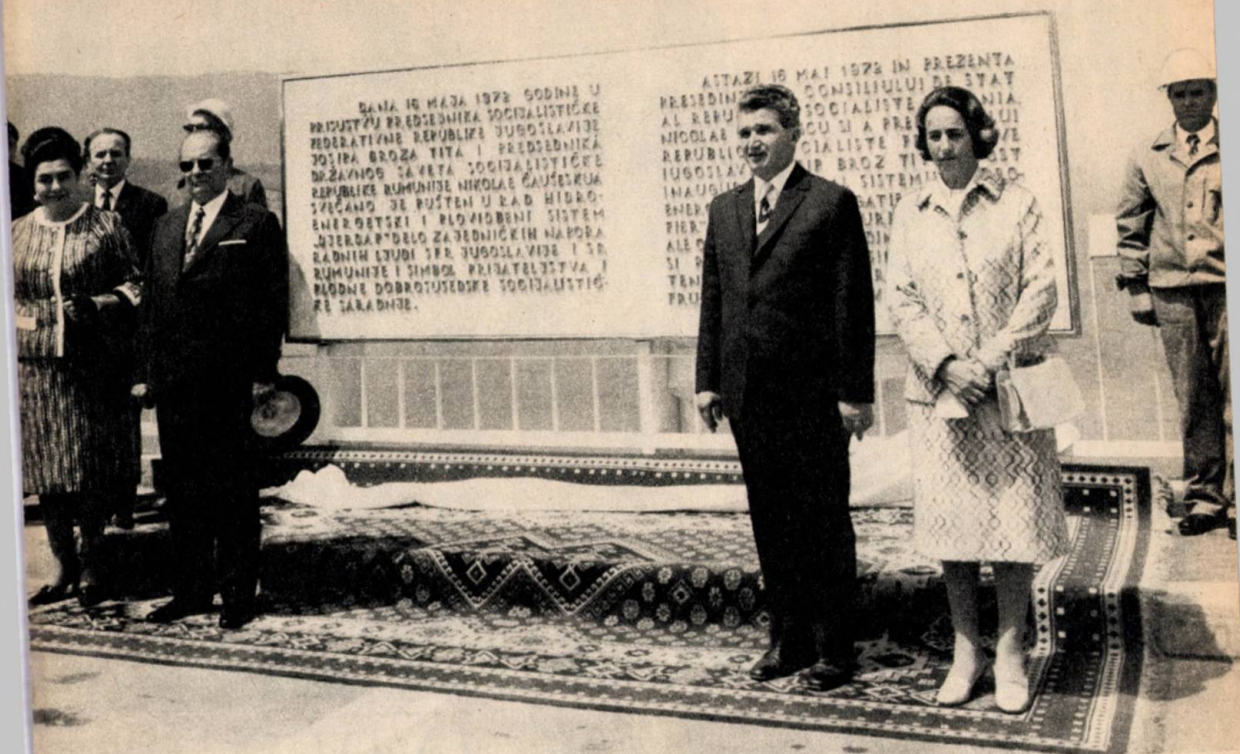
Cucerirea, în 1877, a independenței de stat a deschis în istoria României un arc de triumf al unor noi victorii prin continuarea luptei în perioadele următoare, când steagul independenței și suveranității naționale a fost purtat cu fermitate și abnegație de mișcarea muncitorească, de Partidul Comunist Român, până la victoria deplină în anii socialismului.

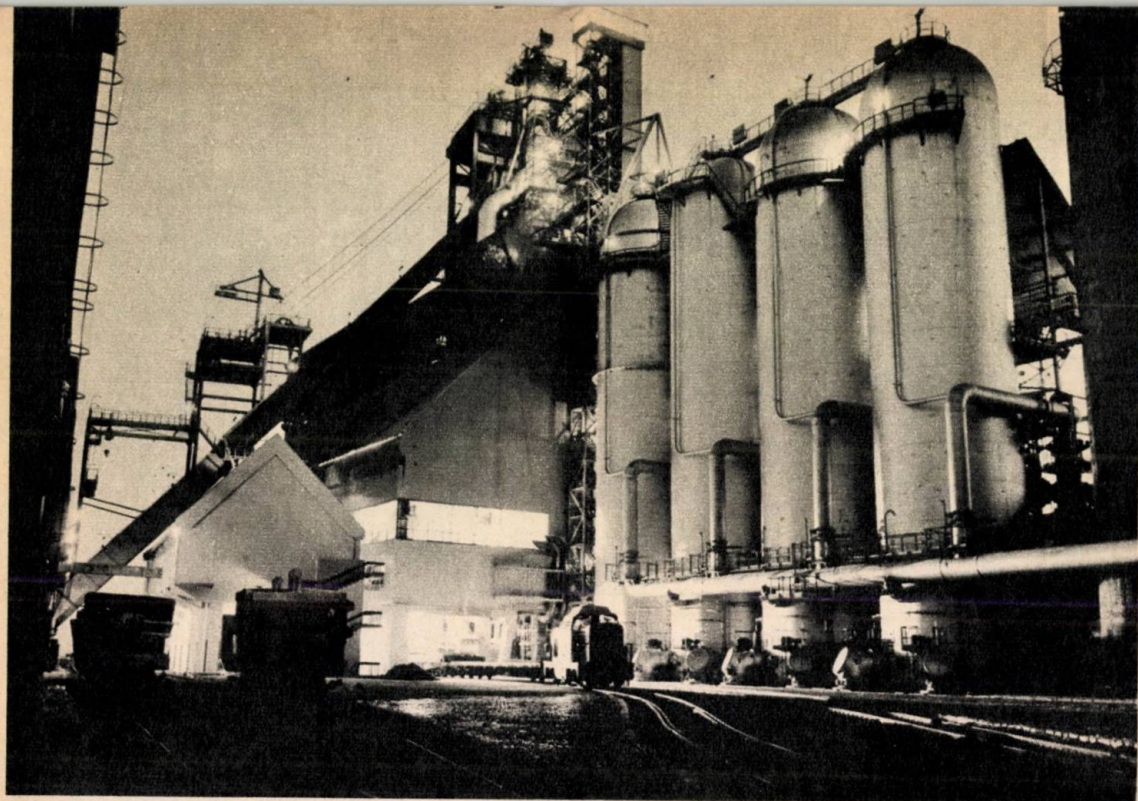
Tovarășul Nicolae Ceaușescu a definit în mod exemplar înaltele valori morale și patriotice ale acestui eveniment:

«După cum se știe, România a cunoscut și ea, timp de câteva secole, jugul asupririi străine; dar niciodată nu a încetat lupta pentru a-și cuceri independența și a-și făuri o viață nouă, așa cum dorește. Este adevărat, independența de stat am cucerit-o acum 100 de ani, sau, mai bine zis, exact acum 95 de ani, în 1877. Atunci am scuturat jugul otoman dar, după aceea, timp de încă zeci de ani, a trebuit să suportăm asuprirea diferitelor țări imperialiste. De fapt, numai o dată cu răsturnarea dictaturii fasciste și trecerea la construirea socialismului, poporul român și-a asigurat pe deplin independența. De aceea, pentru noi, socialismul, independența națională, dreptul poporului de a-și hotări singur destinul, așa cum îl dorește, constituie un tot unitar, inseparabil».

DOCUMENT FOTOGRAFIC DIN EPOCĂ:
COMPANIE DE DOROBANȚI
MĂRȘĂLUIND SPRE FRONT.

LA VATRA INCANDESCENTĂ A CELOR MAI FRUMOASE MESERII

Rod al politicii partidului nostru, Combinatul siderurgic-Galați, unul dintre cele mai puternice obiective siderurgice, în plină dezvoltare, este dotat cu instalații și agregate la nivelul tehnicii moderne.

Întreaga activitate de producție și întreținere a acestor pretențioase instalații, agregate, aparate de măsură și automatizare, calculatoare electronice etc., se poate asigura numai de cadre cu o temeinică pregătire profesională.

Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, cu ajutorul Ministerului Industriei Metalurgice, la Combinatul siderurgic Galați, a fost definită o acțiune unitară de pregătire și perfecționare a pregătirii profesionale a tuturor categoriilor de personal. Esențialul în realizarea acestei acțiuni constă mai întâi în faptul că întreprinderea se ocupă de pregătirea tuturor categoriilor de personal necesar, la condițiile și specificul dotării sale tehnice, la cerințele de calitate și termene de desfacere a produselor siderurgice gătite pe baza unei planificări în perspectivă cu eșalonare anuală. În al doilea rând, perfecționarea pregătirii profesionale a personalului se desfășoară pornind de la cerințele individuale impuse de specificul postului sau locului de muncă ocupat, imbinat cu cerințele și obiectivele generale ale perfecționării, în vederea obținerii aceluși plus de competență profesională care să asigure atât îndeplinirea obiectivelor economico-sociale ale întreprinderii noastre, cât și dezvoltarea,

prin promovare, a fiecărui lucrător angajat.

În anul 1968, primele capacități de producție date în exploatare au întregit fluxul tehnologic din combinatul nostru. La acea dată, numai 32 la sută din muncitorii calificați aveau la bază școala profesională. Deși perioada care a trecut de atunci este foarte scurtă, competența profesională a conducătorilor locurilor de muncă, a specialiștilor, în organizarea producției și a muncii, în asimilarea și apoi în crearea de noi tehnologii, mărci de oțeluri și laminate plate, și competența profesională a muncitorilor, în realizarea lor concretă, au dus la rezultate din ce în ce mai bune. Pentru rezultatele obținute în anii 1970 și 1971, combinatul nostru a primit diploma de întreprindere evidențiată pe ramură.

Ne mobilizăm în continuare forțele pentru a descoperi noi resurse interne, umane și materiale, care să sporească eficiența economică a activității noastre de producție. Aceste preocupări se regăsesc pe multiple planuri, inclusiv cel al formării cadrelor.

În continuare, vom prezenta câteva elemente ale activității de pregătire a viitoarelor cadre de specialitate maiștri și muncitori. Viitorii conducători și specialiști cu studii superioare se formează printr-un program complex de stagiatură din rîndul absolvenților învățămîntului superior, angajați în combinat. Prin Grupul școlar C.S.G. Galați, din str. Silozului nr. 25, se pregătesc majoritatea muncitorilor calificați în meseriile

specifice siderurgiei, ca de exemplu furnalist, oțelar, laminator, operator mecanic la instalații cocschimice și în meserii care să asigure exploatarea, întreținerea și repararea instalațiilor și agregatelor automatizate, ca: electromecanic de aparate de măsură și automatizare, lăcătuș mecanic în industria siderurgică, strungar, rectificator, sudor etc.

Pentru meseriile care cer o înaltă calificare, ca de exemplu: automatizări în siderurgie, termotehnica proceselor siderurgice etc., cadrele se pregătesc la Liceul industrial metalurgic din Galați, str. Milcovului nr. 21. De menționat că, începând cu anul 1973, liceul susmenționat va pregăti programatori și depanatori de mașini electronice și de calcul, personal necesar exploatarei și întreținerii sistemelor de prelucrare automată a datelor din cadrul centrului nostru de calcul cibernetic.

Grupul școlar C.S.G. și Liceul industrial metalurgic sînt dotate cu laboratoare moderne, iar corpul profesoral este format din cadre cu înaltă pregătire profesională, cu experiență pedagogică, asigurîndu-se astfel condițiile necesare pregătirii unor cadre corespunzătoare pentru toate meseriile din combinat.

Meseriile se însușesc practic în atelierele școlilor și la locul de muncă din uzină.

Combinatul aplică principii moderne de integrare profesională în activitățile și colectivele de muncă din uzină, încă din timpul școlarizării.

În cadrul Grupului școlar și Liceului industrial metalurgic se desfășoară o amplă activitate de adîn-

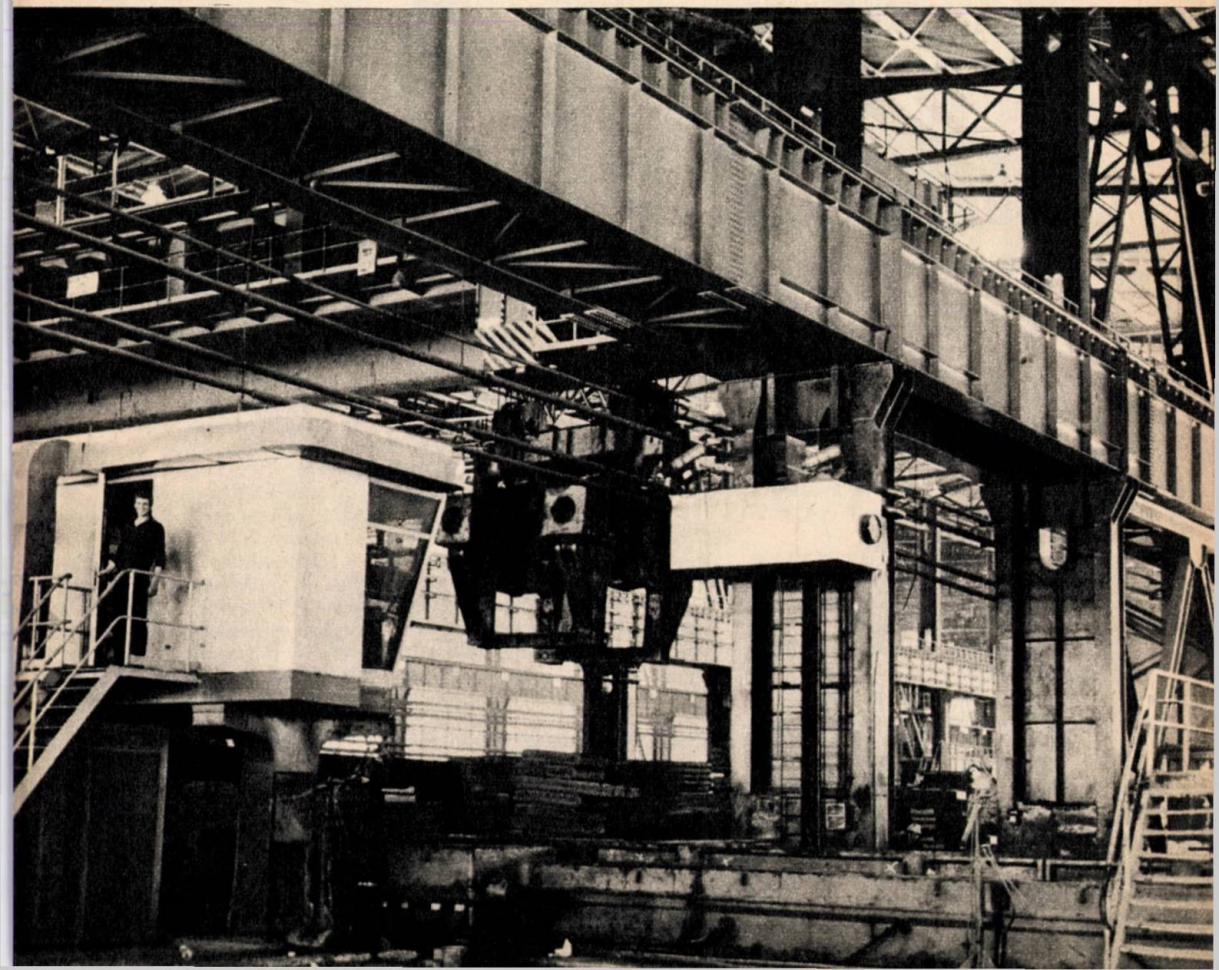
cire a cunoștințelor profesionale, prin cercuri științifice, concursuri pe meserii etc., precum și o vie activitate de educație cultural-artistică și sportivă.

Elevilor și ucenicilor originari din localități îndepărtate li se asigură cazare în cămine și masă la cantina Grupului școlar C.S.G.

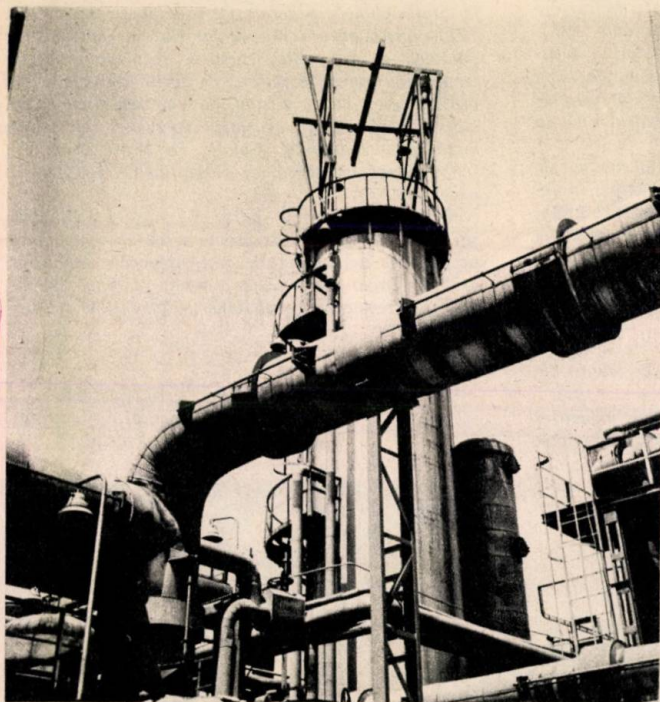
Combinatul siderurgic Galați, ca și celelalte întreprinderi din Centrala siderurgică Galați, se preocupă permanent de asigurarea condițiilor de promovare a lucrătorilor săi, de ridicare necontenită a pregătirii lor profesionale și generale. De exemplu, în anul școlar 1971—1972, peste o mie de salariați ai combinatului gălățean au frecventat cursurile serale ale liceelor de specialitate și teoretice, ale școlii de măști sau profesionale. Peste o sută de salariați, muncitori, măști, tehnicieni, urmează cursurile serale ale Institutului Politehnic Galați. Pe lângă combinat, funcționează un centru de perfecționare a pregătirii cadrelor.

Rezultatele tot mai bune obținute în realizarea sarcinilor de plan sînt în esență urmarea competenței profesionale manifestate de toate categoriile de salariați în organizarea producției și a muncii, în buna exploatare și întreținere a agregatelor și instalațiilor siderurgice.

Ing. I. POTOCEANU
director general al Centralei
siderurgice Galați

FĂGĂRAȘ: SEMICENTENARUL

Făgăraș, oraș născut acolo unde munții cu același nume coboară brusc în Valea Oltului. Aici, în 1310, s-a construit o cetate de lemn, înconjurată cu valuri de pământ. Prin reconstruire și amenajări, vechiul centru fortificat a fost transformat în castel-cetate cu bastioane masive. În timpul luptei pentru unificarea celor trei țări române, în această cetate Mihai Viteazul și-a adăpostit familia.

Peste secole, simbolic, lângă cetatea care ne amintește de viteazul domn român a fost durată o cetate nu mai puțin mândră — o cetate de oțel și beton a chimiei românești.

1922 este anul de naștere al Combinatului ce crește pe malul Oltului, la poalele munților cu piscuri mai totdeauna înzăpezite. Recenta aniversare a semicentenarului combinatului chimic făgărășan, ne prilejuiește rememora-

rarea unui drum de eforturi, cu-tezanțe și împliniri strălucite.

În urmă cu o jumătate de veac răsăreau în aceste locuri câteva fabricuțe, cu aspect de ateliere insalubre și rudimentare. Se lucra în ele în condiții grele. Viața celor ce trudeau din zori, în crucea nopții, era veșnic în primejdie. Un boț de mămăligă se plătea deseori pe atunci cu viața.

S-au scurs anii negri pe apa Oltului. Zorile au prins să se însenineze. Odată cu naționalizarea, modestele ateliere de odinioară încep să se transforme văzînd cu ochii, devenind o puternică cetate a chimiei românești. Cunoscînd o dezvoltare de un dinamism fără precedent, istoria nouă a combinatului face ca aproape fiecare an să înregistreze însemnate izbînzii prin darea în folosință a numeroase fabrici și obiective noi, prin dotarea lor cu mașini și utilaje din ce în ce mai

perfecționate. S-a născut astfel, de-a lungul anilor, un grup modern și puternic de fabrici de amoniac, acid azotic, nitrocalcar, azotat de amoniu, fenol, mase plastice și rășini sintetice, termocentrale moderne și multe altele.

Aceste obiective de mare capacitate au fost concepute și construite la nivelul tehnicii moderne, multe din ele constituind premiere pe țară. La Făgăraș s-au realizat, pentru prima oară în țară, diverși coloranți și medicamente, fenol, nitrocalcar, azotat de amoniu granulat, rășini fenolice, mase plastice și rășini sintetice termoreactive. Recent s-a pregătit o nouă premieră de anvergură — fabricarea plăcilor fibro-lemnoase prin procedeul uscat.

Cetatea chimiei din Făgăraș este și o cetate a științei și tehnicii contemporane, a inteligenței creatoare românești: noile obiective, de mare capacitate, au fost construite la nivelul tehnicii moderne, mecanizarea și automatizarea și-au găsit aci un larg cîmp de aplicare. Produsele realizate la Făgăraș sînt rod al inteligenței și hărniciei specialiștilor, ca și al colaborării fructuoase a combinatului cu Institutul central de cercetări chimice. În ultimii ani, au putut fi create astfel peste 40 de noi sortimente de mase plastice și rășini sintetice, fără a se importa licențe străine.

Toate acestea au făcut ca în 1971, nivelul producției globale să crească de 15 ori față de 1949. Rezultate notabile au fost dobîndite și în direcția diversificării gamei sortimentale. În 1950, la Făgăraș se produceau 33 de sortimente. În prezent, numărul lor s-a triplat. În actualul cincinal, vor fi introduse în fabricație alte 16 sortimente noi.

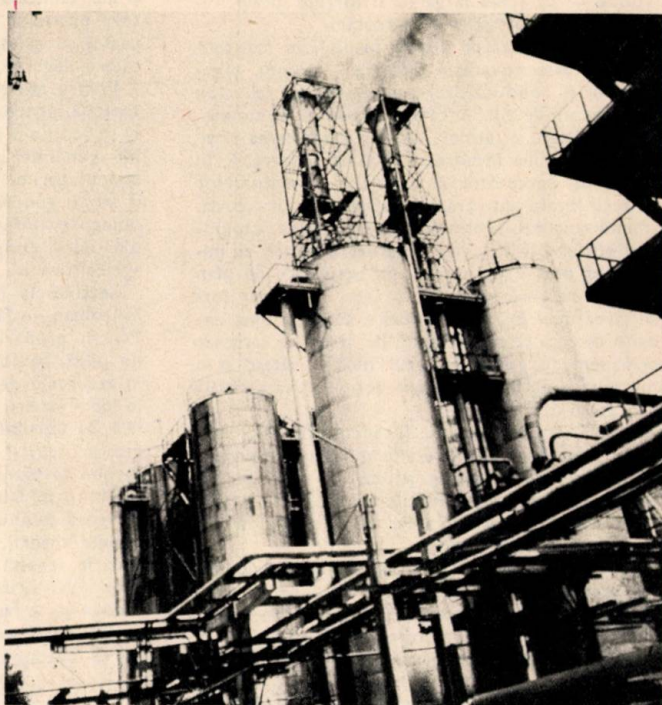
În centrul preocupărilor colectivului — după cum ne informează directorul general al Combinatului, ing. **Teodor Șuteu** — stau astăzi probleme majore, cum

UNEI CETĂȚI A CHIMIEI

ar fi: dezvoltarea intensivă a producției de înlocuitori ai unor materii prime de bază, sporirea volumului pieselor de schimb și utilajelor realizate prin autodotare, mecanizarea descărcării și transportului ingredientilor și îngrășămintelor chimice finite, modernizarea și sistematizarea fluxului tehnologic în obținerea prafurilor de presare; perfecționarea sistemului de control și urmărirea producției prin echipament ultramodern de calcul electronic, folosirea cu eficiență economică maximă a clădirilor existente și ocuparea completă a spațiilor de producție; promovarea și extinderea în ritm accelerat a tehnologiilor înaintate în producția de îngrășăminte chimice, antidăunători în agricultură și mase plastice.

Toate acestea vor concura la realizarea angajamentelor luate de colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni în întrecerea socialistă pe anul 1972. Este vorba, printre altele, de obținerea unei producții suplimentare de 50 milioane lei; din care, pentru export în valoare de 30 milioane lei și obținerea unor beneficii peste prevederi în sumă de 20 milioane lei.

Toate acestea nu pot decît să-i bucure pe lucrătorii ogoarelor care primesc, an de an, de la Combinat cantități tot mai mari de îngrășăminte chimice și antidăunători. Combinatul are o veche tradiție în această direcție. În 1954, la Combinatul făgărășean s-a pus în funcțiune prima fabrică de îngrășăminte chimice pe bază de azot, iar cinci ani mai târziu, în 1959, a luat naștere tot aici, **Grupul azot**, unul din primele centre de chimizare a gazului metan la noi, în vederea asigurării necesarului de îngrășăminte chimice. Tot la Făgăraș, pentru prima oară în țară, s-au produs îngrășăminte chimice azotoase granulate. Ca rezultat al cercetărilor efectuate în laboratoarele proprii, Combinatul chimic din Făgăraș fabrică și livrează o gamă

diversificată de îngrășăminte chimice granulate neaglomerabile.

Din punct de vedere calitativ, aceste produse se situează la nivelul celor mai bune produse similare pe plan mondial, avînd un conținut de azot între 20 și 34,5 la sută.

În afara azotului, element de bază necesar plantelor, unele din îngrășămintele azotoase fabricate la Combinatul Chimic din Făgăraș, mai conțin calciu, magneziu și fosfor. Avînd o foarte bună capacitate fertilizantă și nefiind aglomerabile, îngrășămintele azotoase produse la Făgăraș prezintă marele avantaj de a putea fi introduse în sol cu ajutorul mijloacelor mecanizate care permit îngrășărea unor mari suprafețe de teren în timp scurt.

Dozarea rațională a îngrășămintelor azotice ține seama de natura solului și a plantelor cultivate pentru a se obține recolte cât mai bogate.

Îngrășămintele chimice sînt

ambalate în saci de polietilenă închiși prin sudură.

Un alt produs larg utilizat în agricultură este Nitox 14. Nitox 14 este un lichid uleios, omogen, brun-roșcat, cu un miros caracteristic. Produsul se utilizează larg în agricultură ca insecticid. Cu el se tratează vara pomii fructiferi și arborii în general. Produsul este toxic și se păstrează în încăperi cu temperatura maximă de pînă la 20 C. Fiind și inflamabil, el nu trebuie depozitat în apropierea altor substanțe inflamabile și trebuie protejat de foc.

*

La 50 de ani de prestigioasă activitate, lucrătorii din agricultură adresează un fierbinte salut colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni ai Combinatului chimic de la Făgăraș.

THEODOR DUMITRANA

MUZEUL AGRICOL SĂTESC

În luna octombrie 1968 a activat, în comuna Buciumi, județul Sălaj, o echipă de cercetări monografice, organizată de Institutul de Cercetări pentru Economia Agrară, din București, alcătuită din reprezentanții unui însemnat număr de institute și de specialiști din București și Cluj, cărora li s-au alăturat — pe scară largă — și forțele locale, capabile a îndeplini astfel de cercetări.

Ca vechi cunosător al vieții satului, am fost solicitat, de către tovarășul Octavian Neamțu, organizatorul și conducătorul acestei echipe (cu care am lucrat ani de zile, în cadrul activității de cunoaștere și ridicare a satelor, de sub conducerea prof. D. Gusti), să mă încadrez în echipa respectivă, în calitate de cercetător al activității următoarelor instituții locale, cu caracter social-cultural: școala, căminul cultural, biblioteca, librăria, cinematograful și oficiul P.T.T.R., iar ca latură practică, să inițiez și să organizez o serie de activități, pe plan local, dintre care unele cu caracter temporar (organizarea unei expoziții-model a cărții, a unei expoziții de artă populară, etc.), iar altele cu caracter permanent (organizarea unui muzeu sătesc și a unui muzeu agricol, pe lângă cooperativa agricolă de producție).

Ca unul care am muncit, în cadrul căminelor culturale, folosind — printre alte mijloace de propagandă — și muzeul sătesc, am căutat — în primul rînd — să cunosc posibilitățile locale, ca în funcție de ele — să pot realiza o astfel de instituție de cultură în comuna Buciumi.

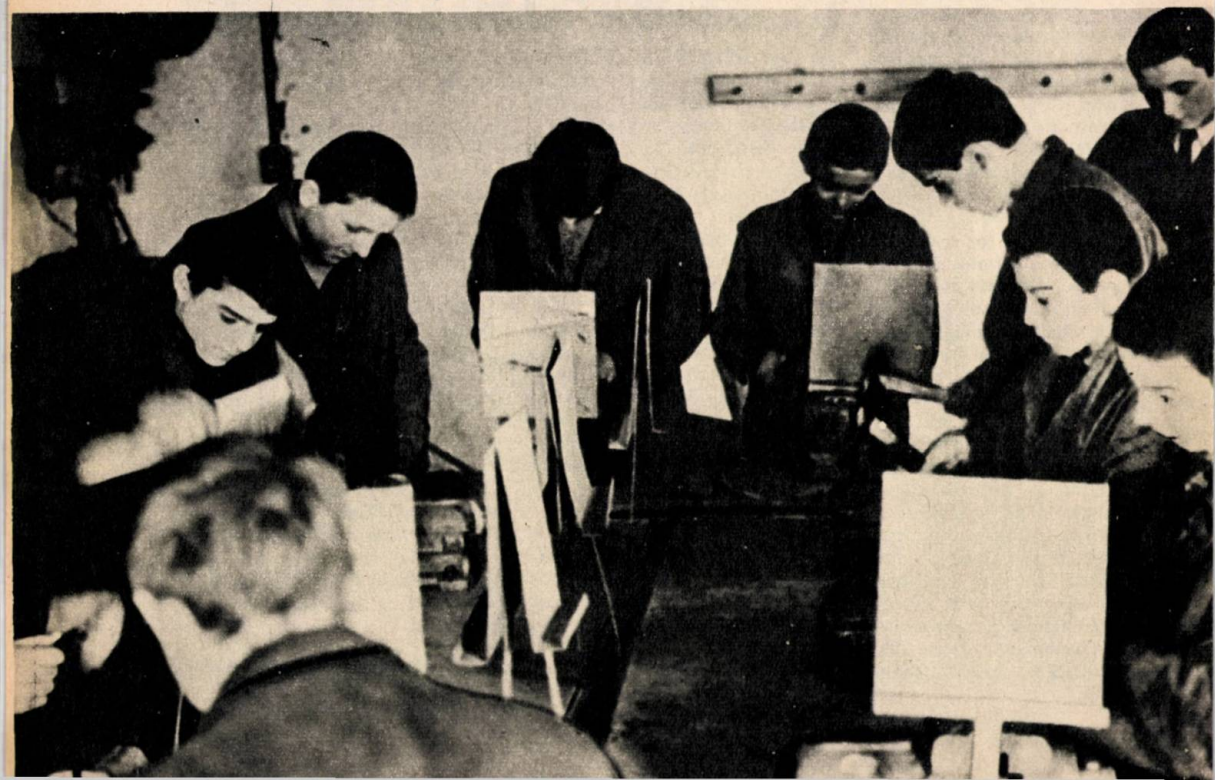
Este cunoscut faptul că, în ansamblul economiei țării, sarcina principală — în domeniul agriculturii — rămîne și mai departe sporirea recoltelor, dezvoltarea zootehniei, creșterea productivității la hectar, mărirea producției globale și — implicit —

a fondului centralizat al statului, cu ajutorul dezvoltării și întăririi continue a cooperativelor agricole de producție, a întreprinderilor agricole de stat și a stațiunilor de mașini și tractoare, pe baza introducerii tehnicii înaintate în economia agricolă.

Agricultura trebuie să devină mai productivă și mai calificată; să aplice pe o scară mai largă cultura plantelor și asolamentelor potrivite, să mărească suprafețele cultivate cu plante tehnice, furajere, legume, cartofi și porumb.

Pentru atingerea acestui scop de o importanță capitală, pentru agricultură, este imperios necesar să se acorde o mai mare atenție agriculturii în școlile generale și la cursurile agrozootehnice ale cooperativelor. Din cercetările întreprinse, atît la școala generală — unde agricultura se predă ca obiect de studiu — cît și la cursurile agrozootehnice, din cadrul cooperativelor, am constatat că predarea agriculturii nu era decît o simplă formalitate.

lecțiile, la învățămîntul agricol, se predau — îndeobște — fără nici un fel de material intuitiv. Pentru predarea lecțiilor cu privire la porumb, de pildă, se folosea tabloul intuitiv, confecționat în atelierele de material didactic, de la București, în loc să existe la școală o colecție întreagă de știuleți de porumb, de diferite soiuri, mărimi, culori etc. precum și alte categorii de material didactic (probe de pămînt, din diferite părți ale hotarului, analizate în laboratoare de specialitate, pentru a se vedea ce anume conțin și cum se tratează eventualele lipsuri), spre a se dobîndi recolte tot mai mari în această cultură atît de importantă pentru economia țării. Iar practica agricolă, care ar fi trebuit să se facă pe un loc experimental, era înlocuită cu strîngerea hîrtilor de prin curtea școlii; așa că învățămîntul agricol nu ajuta cu nimic la răs-

pîndirea cunoștințelor agricole, cu toate că era predat de către două cadre didactice.

Același lucru se petrecea și la cooperativă. În-vățămîntul agrozootehnic era predat fără suflăt și fără ca lecțiile să fie pregătite și însoțite de material didactic și intuitiv. Nimeni nu și-a dat seama că fiecare elev și fiecare cooperator trebuie să cunoască cit mai bine sarcinile agriculturii din țara noastră, perspectivele desăvîrșirii transformării socialiste a agriculturii, a acestei atît de importante ramuri a economiei naționale, necesitatea pregătirii unor tehnicieni și muncitori agricoli capabili să rezolve cu succes problemele acestui important sector economic, iar ca — încoronare — fiecare elev și fiecare cooperator să fie înarmat cu cele mai temeinice cunoștințe în domeniul agriculturii.

De aici urmează că fiecare școală și fiecare cooperativă are datoria să lupte din răsputeri pentru asigurarea condițiilor necesare predării științelor agricole, atît în școala de cultură generală, cît și în C.A.P. Pentru a veni în sprijinul acestei acțiuni — de interes național — ideea înființării unui muzeu agricol, în cadrul echipei de cercetări monografice, era o necesitate imperioasă, pentru ca de la aceasta să poată împrumuta materialul didactic intuitiv atît pentru școală, cît și pentru învățămîntul agrozootehnic de la cooperativă.

Se știe că — în general — muzeele, de orice natură ar fi ele, fac operă de cultură, răspîndesc cunoștințe și contribuie la educația elevilor și a sătenilor.

Pentru realizarea acestui obiectiv, care s-a integrat atît de bine activității de cercetare monografică, am luat legătură cu președintele cooperativei, cu cei doi ingineri agronomi, cu brigadierii și cu diferiți cooperatori, care au putut contribui — după posibilitățile lor — la înființarea și organizarea muzeului agricol; iar, la școală, cu directorul, cu cele două cadre didactice care predau agricultura și cu un mare număr de elevi, cărora le-am explicat importanța muzeului agricol și căile de realizare a lui.

Tot în acest scop am vorbit sătenilor, în cadrul unei serbări cu caracter agricol, despre importanța muzeului agricol, ca mijloc de mare folos pentru răspîndirea cunoștințelor agricole printre elevi și cooperatori.

Sala pentru organizarea muzeului am găsit-o chiar în incinta cooperativei, în centrul satului, la îndemîna tuturor (o cameră nefolosită, încăpătoare, adecvată scopului respectiv). Ca mobilier am improvizat diferite etajere și polițe din scîndură simplă și lăzi de fructe, din curtea cooperativei, unde se găseau adevărate stive. Am folosit pereții și fiecare colțisor al camerei respective.

Nici achiziționarea materialului muzeistic n-a constituit o greutate care să ne dea prea mare bătaie de cap. Cum cooperativa agricolă de producție avea o vechime de cîțiva ani de activitate, am aflat în pivniță, în magazii și în diferite locuri, aruncate la-ntîmplare, fel de fel de materiale, foarte potrivite scopului urmărit, pe care — cu ajutorul inginerilor, al cadrelor didactice, al brigadierilor și al elevilor, cît și al unor cooperatori, le-am colectat nespus de ușor.

Trebuie să mai adaug că unele materiale le-am confecționat cu ajutorul brigadierilor și al elevilor; așa că, în timp de-o lună de zile, cît a activat echipa de cercetări, am reușit să organizăm și muzeul

agricol din localitate.

Se înțelege de la sine că din unele categorii de materiale (exponate) am găsit din abundență, pe cînd din altele n-am găsit nimic.

Pentru evitarea omiterii acestor materiale, care trebuie să figureze neapărat într-un muzeu agricol cred că e mai mult decît necesar să enumăr aci categoriile de materiale absolut necesare unui muzeu agricol sâtesc:

Capitolul I — Fitotehnie

1. Colecții de plante agricole
2. Colecții de semințe.
3. Colecții fitopatologice.
4. Colecții de profiluri și probe de soluri.
5. Colecții de îngrășăminte naturale și chimice.
6. Colecții de buruieni dăunătoare agriculturii.
7. Colecții de insecte dăunătoare și folositoare agriculturii.

8. Colecții de păsări și mamifere dăunătoare și folositoare agriculturii.

9. Colecții de mulaje de legume și fructe.

Capitolul II — Zootehnie

1. Colecții de mulaje de mamifere și păsări.
2. Colecții de preparate anatomice.
3. Colecții de paraziți animali
4. Colecții de plante de nutreț și nutrețuri.
5. Colecții de buruieni dăunătoare animalelor.
6. Colecții de sericultură și apicultură.

Capitolul III — Alte categorii de materiale

1. Colecții de tablouri intuitive.
2. Colecții de filme, diafilme și diapozitive.
3. Colecții de fotografii,
4. Colecții de machete.
5. Colecții de biogrupe.
6. Colecții de cărți poștale ilustrate.
7. Colecții de decupări din reviste și ziare.
8. Colecții de planșe cu desene schematice.

Pentru prepararea materialelor, care se încadrează muzeului agricol sâtesc, se poate consulta lucrarea «Material didactic de științe naturale și agricultură» de Iustin Handrea, apărută în Editura Didactică și Pedagogică, în anul 1969.

Ar fi de dorit ca pe lîngă fiecare cooperativă să ia ființă cîte un muzeu agricol, deoarece acesta facilitează răspîndirea cunoștințelor agricole printre cooperatori și ajută la realizarea unui învățămînt agricol de calitate.

IUSTIN HANDREA

NOUA GENERAȚIE DE BIZONI

Bizonul este cel mai mare și mai sălbatic animal din cele două Americi. Are 2 metri înălțime și cîntărește 800—900 de kg. Are 14 coaste, ceea ce-l deosebește de bovine care au numai 13 coaste. Carnea sa este egală la gust și consistență cu cea de vacă. Culoarea părului bizonului este în general brun-închis. Unul dintr-un milion este alb. Puilul de bizon stă atașat de mama lui aproape un an, apoi intră în turmă, devenind independent. În general bizonul este inofensiv și lipsit de interes față de tot ce-l înconjoară.

Acum două sute de ani trăiau pe teritoriul american peste 60 000 000 de bizoni care au fost exterminați de către vînători, rămînînd la începutul secolului nostru numai cîteva sute. Ocrotiți de lege, aceștia au început a se înmulți din nou și astăzi există un număr de aproape 40 000 în toată lumea.

POMII CU FRUCTE DE AUR, DIN TÎMNA

În județul Mehedinți, între Șimian și Strehaia, pe zeci de kilometri de-a lungul și de-a latul, se răsfrău în trecut niște dealuri golașe, puternic frământate, unde nimeni nu cultiva nimic. Doar iarba porcului și mărăcini creșteau pe acolo. În decursul anilor noștri, hârnicia oamenilor a reușit să le schimbe cu totul înfățișarea, acoperindu-le cu întinse plantații de pomi fructiferi.

Aproape 1200 de hectare. Atât însumează, astăzi, numai livezile I.A.S. Tîmna. Primele 160 hectare au fost realizate mai greu, însă apoi, mai precis după anul 1965, ritmul plantării a sporit vertiginos. An de an s-au adăugat câte 200—300 hectare sădite cu puieti de prun, vișin, cireș, nuc

și, mai ales, cu măr din soiuri de mare valoare, cum sînt Ionathan, Parmen-auriu, Delicia-auriu, Dublu-roșu și altele care se bucură de aprecieri unanime atât pe piața internă, cît și la export.

Vorbînd despre plantațiile noastre se cuvine să arătăm însă că pînă în urmă cu cîțiva ani, încă nu ne ofereau producții mulțumitoare. Își spuneau cuvîntul insuficiența mijloacelor mecanizate de muncă, insuficiența îngrășămintelor chimice și a substanțelor pentru combaterea dăunătorilor dar în cel mai înalt grad își spuneau cuvîntul lipsa cadrelor cu o bună pregătire profesională, care să asigure o exploatare științifică, cu randament superior, a fiecărui pom. În bună măsură, toate acestea sînt de domeniul trecutului. Cele 28 de tractoare pomicole pe roți și șenile, frezele, cultivatoarele, plugurile reversibile pentru pantă, pompele pentru stropit, cît și alte utilaje cu care este dotată unitatea noastră au rezolvat complet mecanizarea lucrărilor de întreținere. Îngrășămintele chimice și substanțe fitosanitare primim din destul și — lucru esențial — de pe băncile școlilor tehnice și ale facultăților de horticultură ne-au sosit toate cadrele necesare, astfel încît fiecare din cele șase ferme pomicole ale întreprinderii noastre este condusă de cîte un om competent, stăpîn pe meserie.

Mă gîndesc deseori la munca plină de energie pe care o desfășoară șefii noștri de fermă. O parte din ei, cum sînt inginerul Pantelimon Rotaru sau tehnicianul Gheorghe Dorobanțu, sînt tineri; ceilalți, de pildă inginerii Virginia Popescu, sau Veronica Trulea, au o vechime mai mare în muncă. Între ei s-a statornicit, în sensul cel mai bun al cuvîntului, o adevărată competiție — lupta pentru cele mai bune rezultate în întrecerea socialistă. Pot afirma cu întreaga răspundere pe care mi-o impune funcția de director al întreprinderii că, de cînd șefii de fermă și-au pus în joc ambiția și mîndria profesională, unitatea noastră obține an de an producții mari și constante. Mai mult, întrunind aprecieri unanime pentru calitate, aproape 25 la sută din fructele noastre sînt solicitate la export, pe piețele unor țări cum sînt Cehoslovacia, R.D.G., R.F.G., Austria și altele.

Bineînțeles, realizările obținute pînă acum ne bucură, însă nu ne determină la automulțumire. Sîntem conștienți că potențialul productiv al livezilor noastre poate să crească, astfel încît I.A.S. Tîmna să livreze, pentru fructiera țării, produse mai multe și de calitate tot mai bună. În acest scop ne preocupăm — în spiritul Rezoluției adoptate de Conferința Națională a partidului — sarcina de a valorifica din plin baza tehnică materială de care dispunem, astfel încît, pînă la sfîrșitul actualului cincinal, să ne situăm la nivelul celor mai bune realizări obținute în pomicultura contemporană. Practic, ne propunem să ridicăm productivitatea fiecărui pom și să îmbunătățim structura speciilor cultivate în favoarea mărului și a nukului, făcînd noi plantații cu puieti din soiurile cele mai apreciate.

Ing. PANTELIMON TRULEA
director al Întreprinderii
Agricole de Stat-Tîmna,
județul Mehedinți

LUPTA DE LA PLEVNA.

DESEN DIN EPOCĂ DE D. PAPPAZOGLU

MUZEUL DE ISTORIE

În ziua de luni, 8 mai 1972, în prezența conducătorilor de partid și de stat în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a avut loc inaugurarea Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România, instituție de o covârșitoare însemnătate educativ-patriotică în viața culturală înnoitoare și înfloritoare din patria noastră.

Cel mai mare muzeu din țară cuprinde:

- 62 săli de expunere
- 15 000 m p de suprafață expozițională
- 50 000 obiecte
- La organizarea acestui lăcaș de istorie și cultură și-au adus contribuția peste 350 de muzee, arhive și alte instituții.
- Între cele 50 mii de exponate se disting prin fabuloasa lor valoare documentar-istorică sau artistică: celebrul

tezaur de la Pietroasa alcătuit din 12 piese de aur; Engolpionul de aur de la Garvăn, coiful de aur de la Poiana-Coțofenești (unic în lume), «Femeie șezînd» și «Gînditorul», cele două statuete descoperite la Cernavodă (de asemenea unice în lume), vasul cu ștampila «Decabalus per Scorilo», descoperit la Grădiștea Muncelului, Roata supliciului lui Horia și Cloșca, Evangheliul ferecat în aur comandat meșterului Sebastian Han de către Constantin Brîncoveanu, tipărituri originale ale lui Macarie și Coresi, prima lucrare despre tehnica reactivă elaborată în secolul XVI de sibiienii Conrad Hass și Ioan Valahul, colecții numismatice dintre care multe unicate în întreaga lume.

AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

INAUGURAREA SISTEMULUI HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE «PORȚILE DE FIER»

În ziua de 16 mai 1972, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, a tovarășelor Elena Ceaușescu și Iovanka Broz, a conducătorilor de partid și de stat români și iugoslavi, a constructorilor, montorilor și energeticienilor români și iugoslavi care, printr-o armonioasă colaborare au înălțat grandiosul edificiu tehnic, a avut loc inaugurarea sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, operă impunătoare și nepieritoare a socialismului în acest străvechi colț al lumii, una din cele mai mari construcții de acest gen din Europa.

La grandiosul miting al prieteniei româno-iugoslave organizat cu acest prilej au rostit cuvântări conducătorii celor două țări vecine, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Iosip Broz Tito.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus, între altele: «**Hidrocentrala de la Porțile de Fier este o nouă și puternică verigă a prieteniei și solidarității dintre popoarele român și iugoslav, care, de-a lungul secolelor, au conviețuit în această parte a lumii în bună înțelegere, au luptat împreună și s-au întrajutorat în bătăliile duse pentru scuturarea jugului asupririi străine, pentru cucerirea libertății și independenței naționale, pentru făurirea unei vieți mai bune, independente. Acest impresionant complex hidroenergetic făcut împreună de popoarele noastre este un simbol al legăturilor trainice ce le unește în mersul lor avântat pe calea socialismului, al unității lor în lupta împotriva imperialismului, pentru triumful cauzei generale a socialismului, pentru colaborare și pace în lume, un simbol al hotărârii noastre de a merge veșnic împreună.**

Tovarășul Iosip Broz Tito a spus, între altele: «**Aici au fost obținute deja miliarde de kilowați de energie electrică, care alimentează obiectivele industriale și oferă posibilități pentru dezvoltarea și mai rapidă a economiilor țărilor noastre socialiste. Flotele fluviale ale țărilor dunărene și ale altor state pot acum să navigheze mai repede și mai sigur pe acest fluviu. Au fost create condiții favorabile și pentru promovarea turismului în această frumoasă regiune. Acestea nu sînt însă singurele foloase. Prin construirea acestui obiectiv, unul dintre cele mai mari de acest gen în Europa și în întreaga lume, se deschid noi posibilități pentru mai buna cunoaștere și apropiere a oamenilor muncii din Iugoslavia și România.**

Festivitățile de pe malul românesc și cel iugoslav al Dunării prilejuite de inaugurarea grandioasei lucrări hidroenergetice, au constituit un eveniment memorabil în istoria contemporană a celor două țări vecine și prietene.

O certă dovadă a viabilității universităților populare, a creșterii interesului oamenilor muncii pentru activitatea acestora, o constituie depășirea cadrului urban la care era limitată existența lor, extinderea în mediul sătesc. Spre a ne referi la un singur exemplu, menționăm că din cele 31 universități existente în județul Prahova, 21 funcționează la sate, având 95 de cursuri și cuprinzând peste 2 100 cursanți.

Conținutul programelor universităților sătești, calitatea expunerilor, participarea unui număr mereu mai mare de locuitori la cursuri, constituie una din preocupările permanente ale multor comitete comunale de partid, iar programele universităților răspund sarcinilor trasate de Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971, cu privire la îmbunătățirea activității politico-ideologice și cultural-educative. În cadrul fiecărei universități funcționează cel puțin un curs de istorie a patriei și a partidului sau pe problemele făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate. Educarea politică și patriotică a oamenilor muncii de la sate stă în mod deosebit în atenția unor universități populare, cum sînt cele din Brazi, Podenii Noi, Vărbilău, care organizează asemenea cursuri atît la căminele culturale de centru, cît și la filiale.

Este demn de menționat că toate universitățile sătești au inițiat cursuri de educație moral-cetățenească sau de ateism. În localități ca Posești și Rîfov, conducerile universităților au prevăzut în program cursuri precum «Mică enciclopedie pentru tineret» și «Probleme de educație a tineretului». În funcție de necesitățile locale, universitățile populare au asigurat o pondere corespunzătoare acelor cursuri care vin direct în împlinirea activității practice și în interesul locuitorilor. La Valea Doftanei, de exemplu, se are în vedere pregătirea acelor locuitori care urmează cursurile fără frecvență ale școlii din locali-

O PREZENȚĂ INEDITĂ ÎN MEDIUL RURAL: UNIVERSITĂȚILE POPULARE

tate, iar în satul Trăisteni, pe baza opțiunilor făcute, s-a înființat un curs de țesături. De asemenea, la Jugureni funcționează cursul intitulat «Biologie și agricultură», iar la Rîfov: «Economia agrară».

Interesul oamenilor muncii față de universitățile populare crește tot mai mult datorită conținutului și modalităților moderne de expunere a lecțiilor. La cursul de istorie a patriei și a partidului de la Podenii Noi participarea cursanților la dezbaterile și elucidarea problemelor principale ale evoluției politico-sociale și economice a patriei este stimulată cu o deosebită pricepere de lectori, astfel încît conceptele cele mai generale sînt desprinse din experiența de viață a participanților, din evenimentele istoriei contemporane, așa cum s-au reflectat în viața satului. Cu sprijinul Întreprinderii cinematografice județene și al Școlii generale din Gherghița expunerile și discuțiile în cadrul cursurilor «File din istoria neamului românesc» și «Originea și evoluția omului» sînt ilustrate cu planșe, pliante, mulaje, diapozitive și filme documentare. Conducerea universității populare din Lipănești a organizat periodic, pentru participanții la cursul «File de istorie», vizite la Muzeul Doftana și la Muzeul județean de istorie, iar pentru cei de la cursurile de literatură o vizită la Casa memorială «I.L. Caragiale» din Ploiești.

La cursul de educație pedagogică a părinților («Școala părinților») s-a încetățenit practica de a se organiza ex-

puneri și dezbateri pe marginea unor cazuri comentate în presa centrală și locală. În unele emisiuni de televiziune, a unor situații selectate din literatura beletristică sau din experiența personală a participanților. În prezent, se manifestă și tendința pozitivă de a se organiza unele cursuri pe mai mulți ani cu permanentizarea cursanților. La Lipănești, cursurile «File de istorie», «Pedagogie», «Medicină» și «Literatură română contemporană» se află la al doilea an al ciclului de învățămînt, ceea ce creează posibilitatea elaborării unor tematici și a unor expuneri mai bine sistematizate, aprofundării și înțelegerii complexității problemelor discutate.

Sarcinile trasate tuturor organelor și organizațiilor de partid de plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971 constituie cuvîntul de ordine al întregii activități culturale-educative. «Casele de cultură, cluburile și căminele culturale, care au o îndelungată tradiție — spunea secretarul general al partidului — trebuie să desfășoare o activitate cultural-artistică multilaterală, să cuprindă milioane de oameni, îndeosebi tineretul contribuind în mod activ la educația socialistă a maselor, la răspîndirea culturii și științei, organizînd în așa fel munca cultural-artistică, încît oamenii muncii să-și poată petrece timpul liber cît mai plăcut și în același timp educativ».

ION PARASCHIV
Secretar al Comitetului
județean P.C.R. Prahova

și pământurile slabe ascund nebănuite comori

Din totdeauna, prin părțile Gorjului pământurile au fost mai puțin darnice decât pe alte meleaguri. Pe alocuri, pînă și iarba creștea anevoie. Iată însă că — potrivit sarcinilor trasate de partid în Programul național de îmbunătățiri funciare — și noi, membrii colectivului de muncă al I.A.S. — Cărbunești, am hotărît să dăm o întrebuințare eficientă fiecărui petec de loc, oricît ar fi fost el de puțin productiv. Am legat această acțiune de celălalt program elaborat de partid, adică de Programul național privind dezvoltarea zootehniei.

Depistînd între hotarele întreprinderii noastre cca 360 hectare de pajiști slab productive, am hotărît să le cultivăm cu graminee și leguminoase în amestec, astfel încît să putem organiza atît pășunatul în timpul de vară, cît și necesarul de fin pentru iarnă. Amestecul

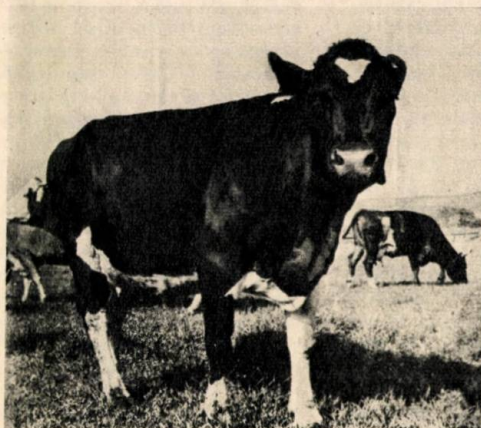
de semințe — golomăț, păioase de livezi, lucernă, ghizdei și altele — l-am constituit după cele mai moderne rețete, în raport cu gradul de acceptabilitate între specii și cu cerințele plantelor față de sol. Esențial a mai fost, însă, și criteriul privind echilibrarea rației furajere, astfel încît să existe un procent ideal de substanțe nutritive și de substanțe uscate. Rezultatul? Pajiștile odinioară neproductive asigură astăzi cantități de furaje pe care nici chiar noi nu le visam: producția medie la hectar, echivalată în fin, se ridică la 6 tone în sistem neirigat și la peste 8 tone în sistem irigat. Bineînțeles, organizînd un pășunat rațional — prin rotație, pe parcele delimitate de păstori electrici — am ajuns să dispunem, cît este vara de lungă, de hrană abundentă și ieftină pentru întreg efectivul de 1 300 bovine (din care 750 vaci și juninci — n.r.) precum și de întreg necesarul de fin pentru perioada de iarnă.

Practic, de cînd am ridicat productivitatea la hectar a pășunilor producția de lapte pe cap de vacă furajată a crescut simțitor. Numai în acest an vom înregistra cca șase sute hectolitri de lapte peste prevederile planului inițial.

N-aș vrea să închei aceste însemnări înainte să mă refer și la oile noastre. Avem un efectiv de 14 500 capete, din rasele merinos, spangă, țigaie și mai ales țurcană. Structura speciilor este legată tot de... comorile pe care le ascunde pămîntul. Întrucît avem impertante suprafețe de teren în zonele alpine, ale munților Lotru, Căpățîna și Retezat, ne-am propus să valorificăm cît mai intens potențialul lor productiv prin creșterea oilor. În acest scop am construit un complex de îngrășare cu o capacitate de 6 500 capete, și care, în ultimă instanță, constituie tot o comoară a acestor pămînturi în aparență sărace și slab productive.

Ing. CONSTANTIN BĂVIȚĂ

director al Întreprinderii agricole de stat
Cărbunești, județul Gorj

FABRICA DE PĂSĂRI

Se cunoaște că păsările de curte ouă numai primăvara și în prima jumătate a verii, când ziua este în creștere. După aceea, pe măsură ce ziua se scurtează, producția de ouă scade, iar când, peste aceasta, mai vine și frigul, încetează de tot. Pentru a corecta aceste neajunsuri s-au construit hale speciale, cu posibilități de încălzire, atunci când e nevoie. Pentru ca scăderea luminii să nu influențeze nici ea negativ producția de ouă, halele de păsări se fac fără ferestre și găina primește atâtea ore de lumină, atâtea zi-lumină, cât îi trebuie pentru a oua normal, indiferent de anotimp.

Clocitul natural, care făcea să avem pui când voia cloșca, s-a înlocuit prin incubare artificială. Copiind în incubator toate condițiile de clocire a oului pe care le asigură și cloșca, scoaterea puilor se poate face în stațiuni mari — 1 milion de ouă — și la date precise.

Iată și alte aspecte asupra cărora trebuie să ne oprim. După cum se știe, păsările de curte se hrănesc cu... «ce gălesc» la care se mai adaugă ceva grăunțe, «resturi» la îndemîna gospodinei etc.

Fiind crescută în «stare liberă» pasărea își completează singură toate cele necesare (vitamine, proteine, săruri minerale) scormonind prin curte. De aceea înainte de a o «închide pe viață» în halele de tip industrial, a fost nevoie să se studieze ce principii nutritive își lua pasărea singură scormonind prin curte și care, în condiții de hală industrială, trebuie asigurați din sac. S-a ajuns astfel la producerea furajelor combinate, care se administrează în funcție de categoria de vîrstă a păsărilor.

Marile aglomerări de păsări (15 000 găini ouătoare sau 30 000 pui într-o hală, aproape jumătate de milion de păsări într-o fermă), au necesitat, de asemenea, găsirea unor mijloace de prevenire a bolilor specifice. Cu satisfacție putem spune că și acest lucru ne-a reușit în mare măsură.

În timp ce creșterea păsărilor în curți nu necesita oameni specializați, creșterea păsărilor în sistem industrial a creat o nouă meserie, aceea de avicultor

de toate gradele, de la îngrijitor de păsări, la tehnician și la inginer zootehnist sau medic veterinar specializat în avicultură.

Fără îndoială toate aceste modificări se justifică într-un singur fel: prin producția mult mai mare de ouă pe care găina îngrijită în acest mod, este capabilă să le producă, prin producția mai ridicată de carne.

În anul 1971, Trustul avicol a realizat 232 ouă de la fiecare găină, la un efectiv de peste 3 milioane găini ouătoare, iar întreprinderea avicolă de stat din Deva a obținut 251 ouă de la un efectiv de peste 150 000 găini. Tot aci au fost multe ferme, cu efective de peste 70 000 găini, care au realizat 260 și 270 ouă pe găină. Pe hale de 6 000 de găini s-au realizat și cite 290 de ouă pe găină.

La puii de carne s-a ajuns la o viteză de creștere foarte mare: puilul ajunge în 2 luni la 1,8—2 kg, consumînd 2,2—2,5 kg furaje combinate pentru un kilogram greutate vie.

Dacă comparăm asemenea rezultate cu 80—90 ouă cit produc găinile ținute prin curți și cu 1 kg de carne în 5—6 luni cit realizează puilii de curte, se înțelege că se justifică cheltuielile ce se fac pentru creșterea industrială a păsărilor.

Deși sub aspectul producției întreprinderile noastre avicole se pot compara cu orice întreprindere din lume cu o avicultură avansată, geneticienii, fiziologii și zootehnicienii noștri caută mereu noi și noi rezerve de ridicare a potențialului productiv al păsărilor.

Multitudinea de metode și mijloace, pe care știința și tehnica actuală ni le pun la dispoziție constituie o garanție că toate recordurile realizate pînă în prezent vor fi doborîte și că vom asista, în curînd, la îmbunătățirea performanțelor productive ale păsărilor de care ne ocupăm.

Ing. STAN ȚIRLEA

director general al Trustului Avicol

COMERȚUL COOPERATIST: 31000 DE MAGAZINE

Potrivit sarcinilor trasate de cel de-al X-lea Congres al P.C.R. în ansamblul măsurilor preconizate pentru creșterea nivelului de trai al populației, un rol deosebit îi revine comerțului socialist. În cadrul acestuia, o contribuție însemnată o aduce cooperația de consum, care, îndrumată permanent de partid și cu sprijinul multilateral al statului, realizează o activitate comercială ce reprezintă circa 30 la sută din volumul total al desfacerilor pe ansamblul economiei naționale.

Locul și rolul cooperației de consum în cadrul economiei noastre naționale au fost precizate cu multă claritate în expunerea la Congresul al V-lea al cooperației de consum de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului: «În înfăptuirea politicii de înflorire multilaterală a satului, de satisfacere a cerințelor de viață ale țăranimii, partidul nostru a încredințat sarcini mari și de o deosebită răspundere cooperației de consum. Cooperația de consum are datoria de a contribui la o mai bună valorificare a produselor agricole, la aprovizionarea populației rurale cu produse industriale, la intensificarea schimbului economic dintre sat și oraș».

Rezultă deci că sarcinile cooperației de consum sunt subordonate direct obiectivului fundamental al politicii partidului nostru, de ridicare a nivelului de trai material și cultural al poporului, progresului continuu pe drumul bunăstării și civilizației.

Încadrată organic în mersul ascendent al realizărilor economice din țara noastră, cooperația de consum a obținut, pînă în prezent, rezultate bune în toate domeniile de activitate. Astfel, cooperația de consum asigură aprovizionarea cu mărfuri a peste 65 la sută din populația țării, desfășurîndu-și activitatea în 98 de orașe, 149 centre muncitorești, 29 stațiuni balneoclimaterice și 2 706 comune cu aproape 13 000 sate.

An de an organizațiile cooperativei de consum au acționat pentru obținerea unui fond de marfă

cît mai corespunzător ca volum și structură, pentru repartizarea judicioasă a acestuia pe teritoriu, pentru completarea fondului de marfă necesar atragerii în circuitul comercial a unor disponibilități existente la industrie, pentru achiziționarea de produse de la producătorii agricoli și organizarea unor baze proprii, sau în cooperare, de producție animalieră și de bunuri de consum.

De asemenea, organizațiile cooperației de consum se preocupă în mod sistematic de îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a comerțului cooperatist. În prezent funcționează peste 31 000 unități de desfăcere cu amănuntul, cu o pondere însemnată în totalul rețelei de desfăcere a comerțului socialist.

O parte din aceste realizări sînt rodul contribuției voluntare, în bani, materiale și muncă, din partea membrilor cooperatori, folosirii fondurilor proprii ale organizațiilor cooperatiste, a creditelor bancare.

Efectul măsurilor luate pînă în prezent este reflectat direct în rezultatele obținute. Astfel, în anul 1971 și în primele 6 luni ale anului 1972 organizațiile cooperatiste au îndeplinit și depășit planul de desfăcere.

Experiența anilor trecuți a dovedit însă că sînt rezerve de îmbunătățire, în continuare, a aprovizionării populației de la orașe și sate, cooperația de consum fiind preocupată de punerea în valoare a acestor rezerve.

Ținînd seama de sarcinile de mare răspundere încredințate de conducerea de partid și de stat cooperației de consum în domeniul aprovizionării cu mărfuri a populației și pentru asigurarea îmbunătățirii substanțiale a activității comerțului cooperatist, în cursul actualului cincinal au fost și vor fi luate în continuare o serie de măsuri tehnico-organizatorice cu privire la modernizarea activității comerciale.

Aceste măsuri se referă îndeosebi la îmbunătățirea relațiilor cu industria pentru obținerea unui fond de marfă cît mai corespunzător ca volum și structură, promovarea comerțului cu produse nealimentare, îmbunătățirea în continuare a bazei tehnico-materiale, cu accent pe dezvoltarea și modernizarea rețelei de desfăcere, dezvoltarea și perfecționarea activității de alimentație publică și turism, extinderea formelor moderne de vînzare, creșterea continuă a eficienței economice a acestei activități, educarea politică, specializarea și ridicarea măiestriei profesionale a cadrelor din comerț.

Antrenați în eforturile generale ale întregului popor de a îndeplini obiectivele cincinalului înainte de termen, aparatul comercial al cooperației de consum este hotărît să îmbunătățească în permanență calitatea muncii pe care o desfășoară, astfel ca, în final, să se prezinte cu depășirea tuturor sarcinilor și angajamentelor luate.

ION VETRINEANU

membru în Biroul Comitetului Executiv
Centrocoop

SECRETUL MARILOR RECOLTE

Am avut cîstea ca întreprinderea noastră I.A.S. Poarta Albă — Constanța să fie vizitată la începutul lunii iulie 1972 de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a apreciat unele metode bune întîlnite la noi. În acest articol, aș vrea să mă refer succint la unele din acestea care ne-au ajutat să obținem producții medii bune în 1972 la culturile vegetale.

— Am cultivat grîu pe 2 014 ha, obținînd o producție medie de 3 800 kg porumb boabe pe 1 921 ha, realizînd 6 000 kg boabe la ha; pe 650 ha, floarea-soarelui, cu 2 500 kg/ha; pe 750 ha, soia cu 2 000 kg/ha; pe 90 ha, sfeclă furajeră — cu peste 80 000 kg/ha; porumb pentru siloz — după borceag, masă verde 200 ha cu 40 000 kg/ha, lucernă — 650 hectare cu o producție de 50 000 kg masă verde, sau 10 000 kg fin/ha.

În întreprinderea noastră acțiunea de însămințare a culturilor duble — recomandate cu prilejul aminiței vizite de către secretarul general al partidului, se bucură de toată atenția. În 1972, de pildă, am semănat în cultura a doua, 1 200 ha de porumb după orz, borceag și grîu. Culturile duble presupun, desigur, recoltarea rapidă a primei culturi și imediată însămințare a porumbului din cultura a doua, pentru ca această plantă să aibă posibilitatea să ajungă la maturitate în următoarele trei luni de zile, folosind hibrizi timpurii din grupa 100. În plus, la recomandarea Comandamentului județean pentru coordonarea activității în campania agricolă de vară, am organizat aceste două importante lucrări — recoltat și însămințat în flux continuu, pe un front larg. Imediat după combine, intrau în acțiune mașinile de balotat paie, în agregat cu remorci basculante, care eliberau cîmpul. Apoi se încorporau îngrășămintele, se ara și concomitent se însămința porumbul din cultura a doua. Pe solele cu mai puțină umiditate, am aplicat, imediat după recoltarea primei culturi, o udare de aprovizionare. Acest fapt a permis executarea unei bune arături și grăbirea germinării boabelor. Întreaga suprafață de culturi duble însămințată a fost irigată. De pe fiecare hectar, am obținut aproape 3 000 kg porumb.

În legătură cu irigarea, după cum se știe, noi beneficiem de complexul de irigații Medgidia-Nord. Acest fapt ne-a permis să irigăm aproape întreaga suprafață arabilă de circa 7 000 ha. Este demn de relevat faptul că dispunem de o experiență mai îndelungată în domeniul irigațiilor, experiență anterioară dării în folosință a complexului Medgidia-Nord, fiind racordată încă din anul 1961 la vechiul sistem de irigații din Valea Carasu. Pe baza experienței acumulate, colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni ai întreprinderii noastre a manifestat inițiativă și în acest domeniu al irigațiilor. Este vorba de trecerea la metoda de irigații prin brazde, după opinia noastră mult mai rentabilă și mai productivă decît prin aspersiune și care poate fi utilizată și atunci cînd floarea-soarelui și porumbul s-au dezvoltat viguros, lucru ce nu s-ar putea realiza prin sistemul clasic al aspersoarelor. Noi am realizat o modalitate locală de trecere de la sistemul de irigare cu aspersoare, la cel mai eficient, prin brazde, prin intermediul unor conducte din pînză impermeabilă. Pe viitor, la recomandarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, ne vom îngriji de aplicarea irigării prin brazde încă de la început, din primul moment al lucrărilor agricole. În acest scop, vom lua măsuri de nivelare a terenurilor și de amenajare a lor, încă din perioada de însămințări. Aceasta ne va permite aplicarea unei metode de irigare bazată pe scurgerea liberă a apei prin brazdă.

O altă metodă ce ne ajută să facem pămîntul mai rodnic și să-l valorificăm mai din plin, cu simț gospodăresc, este aceea a culturilor intercalate. În 1972, de exemplu, noi am cultivat intercalat, cu rezultate bune, porumb, sfeclă furajeră și fasole. Producția medie de masă furajeră obținută a fost de aproape 35 tone de porumb și aproape 40 de tone sfeclă furajeră la hectar.

Extinderea culturilor duble și a celor intercalate ne vor ajuta și pe viitor să obținem producții medii ridicate și constante, să ne menținem locul fruntaș pe județ.

GHEORGHE BILECA

directorul I.A.S. Poarta Albă-Constanța

De-a lungul veacurilor, omenirea a fost zdruncinată de două flagele: războaiele și epidemiile.

Dacă primele au distrus imense valori ale culturii umane, ele n-au reușit decât în secolul nostru să depășească numeric victimele pe care le-au dat epidemiile. Să dăm un exemplu: în războiul de 100 de ani dintre Franța și Anglia au murit aproximativ 300 000 de oameni. Ciuma «neagră» care a bîntuit tot continentul european în acea perioadă a ucis însă circa 2 000 000 de oameni numai în Anglia, înjumătățindu-i populația.

Progresul științelor în general, îndeosebi al științelor medicale și chimiei, cit și igienizarea și urbanizarea localităților, au contribuit la dispariția treptată a unor boli grave.

A dispărut vreo boală molișitoare din cele care în trecut decimau omenirea?

Nu se poate vorbi de dispariția lor. Dar așa cum omul poate să pună diguri și baraje pentru a opri apele, el a reușit — prin diverse mijloace — să îngrădească treptat răspîndirea bolilor grave.

Trei mijloace principale au contribuit la această îngrădire.

Mai întîi s-au descoperit vaccinările. Jenner, Pasteur, Behring, Ramon, Sabin, sînt nume de cercetători care au descoperit și aplicat vaccinuri, ca mijloc de imunizare activă a populației.

Jenner — este descoperitorul primului vaccin — cel împotriva variolei (1798).

Variola sau «vîrsatul» a pus-

BOLI APROAPE DISPĂRUTE ȘI BOLI NOU DESCOPERITE

tiit continentele lumii pînă în secolul nostru: ultima epidemie din Europa are loc în a doua jumătate a secolului trecut. În războiul din 1870 dintre Franța și Germania, în armata franceză s-au îmbolnăvit 280 000 de ostași, în timp ce în cea germană, vaccinată, se îmbolnăvesc numai 8 360.

Generalizarea vaccinării a dus treptat la lichidarea variolii în Europa, America de Nord și Centrală și Australia. Această boală gravă este, de asemenea, pe cale de a fi lichidată în marile focare «de origină» din Asia și Africa. Statisticile Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.) arată că pe glob, în 1970, s-au înregistrat 29 829 de cazuri față de 123 592 în 1967, deci o scădere cu peste 75%; Asia rămîne centrul principal: în 1969 din totalul cazurilor 87% erau date de țările asiatice (43% India), 7% de țări africane și 6% de America de Sud (Brazilia). Programele naționale de vaccinare prevăd lichidarea acestei boli în următorii zece ani.

Tetanosul o altă boală gravă, cu o mortalitate de 40—50%, este astăzi îngrădită prin acțiuni de vaccinare. Să dăm un exemplu: în războiul de independență din

U.S.A., din 125 000 răniți, 540 au făcut tetanos. În ultimul război s-au îmbolnăvit de tetanos numai 12 din cei 2 200 000 de răniți ai armatei americane.

Descoperirea vaccinului anti-difteric și mai recent al celui antipoliomielitic au dus la micșorarea numărului de bolnavi pe toate meridianele lumii, acolo unde vaccinarea este obligatorie. În țara noastră, numărul de cazuri de difterie a scăzut de la 2 600 în 1930 la 36 în 1967.

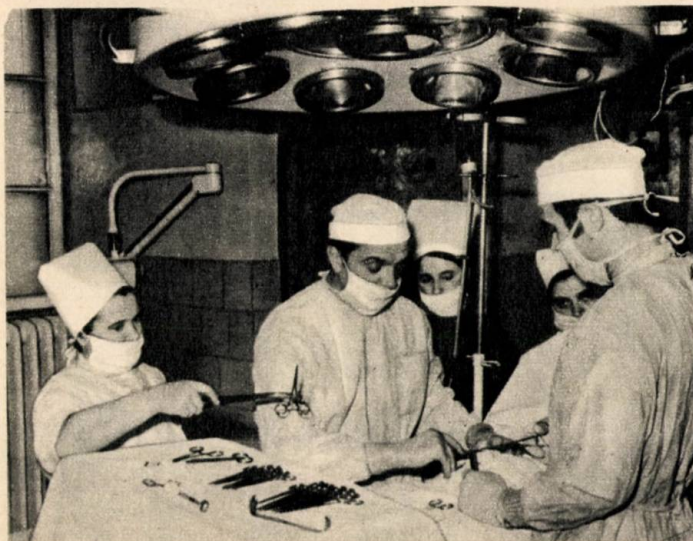
Marele savant francez, Pasteur descoperă în secolul trecut vaccinul împotriva turbării: folosit mai întîi la oameni, apoi la animale, el a scăzut treptat numărul de îmbolnăviri de turbare, boală incurabilă. Natura nu permite încă lichidarea totală a bolii; animalele sălbatice (vulpea, lupii, șobolanii, lilieci și altele) sînt azi răspînditori necontrolabili ai bolii, dar sînt mai puțin periculoase decât cîinii și pisicile.

În afara celor 5 boli citate, alte boli așteaptă lichidarea lor cu ajutorul vaccinurilor: febra galbenă, tusea convulsivă, rușea, rușea și oreillonul.

După vaccinare au urmat substanțele chimice cu ajutorul cărora omul a putut să distrugă transmitătorii sau rezervorul animal al unor boli grave.

Ciuma este prima boală care a beneficiat de progresele chimiei. Substanțele descoperite, «raticidele» au efectul de distrugere a șoarecilor și șobolanilor, animale ce reprezintă rezervorul natural al ciumei. Nu este greu de apreciat cît de «îngrădită» este această boală: în 1968 pe glob s-au înregistrat în diverse țări (în special Asia), 1 318 cazuri cu 160 de decese. Epidemiile de «ciumă neagră» care reduceau la jumătate populația unui continent au rămas o amintire tristă a omenirii.

Descoperirea insecticidelor — a D.D.T.-ului în primul rînd — a permis omenirii să stăpînească alte două flagele: malaria și tifosul exantematic. Țîntarul și păduchele, insecte transmitătoare ale acestor boli, sînt astăzi lichidate pe teritorii întinse și procesul de distrugere continuă sub un control sever. Boli mai puțin cunoscute sau necunoscute la noi în țară sînt pe cale de a fi lichidate cu ajutorul insecticidelor: febra galbenă, febra recurentă.

febra papataci, febra butonoasă și altele.

Descoperirea substanțelor chimice cu acțiune asupra microbilor — sulfamidele și antibioticele — a adus o contribuție hotărâtoare la lupta împotriva unor boli molipsitoare cu mare extindere în populație. Dintre acestea este suficient să cităm lepra, tuberculoza, sifilisul și febra tifoidă care au răpus multe vieți în decursul secolelor.

Într-o măsură importantă a fost redus și numărul de îmbolnăviri de holeră, scarlatină și dizenterie, dar în aceste boli medicamentul a ajutat mai mult la reducerea numărului de morți, fără să împiedice apariția bolilor sub formă epidemică.

Toate aceste descoperiri au fost completate de sisteme naționale și internaționale de control și informație care au contribuit la scăderea numărului de boli contagioase. De exemplu, controlul veterinar al animalelor a făcut să dispară unele boli ca antraxul (cărbunele), bruceleza, leptospiroza sau trichinoza. În Statele Unite ale Americii în 1967 s-au înregistrat numai 67 cazuri de trichinoză față de 512 în 1948; tot în aceeași țară în 1968 s-au înregistrat 231 cazuri de bruceleză față de cca. 4 200 în 1948.

Deosebit de important apare sistemul de informații, o rețea vastă în toate țările, prin care se anunță orice boală transmisibilă; cele grave (ciumă, variolă, holeră, tifos) se comunică între țări, prin intermediul centrului O.M.S. de la Geneva; în felul acesta, pot fi luate toate măsurile de prevenire a extinderii unor boli epidemice grave.

Industria conservelor a contribuit și ea la dispariția unor boli. Botulismul — boală gravă legată de conservele de casă — este astăzi pe cale de dispariție, datorită sterilizării corespunzătoare a conservelor.

Au fost descoperite alte boli? S-ar putea spune mai bine că au fost identificați microbi necunoscuți ai unor boli care circulau și în trecut, fără însă să atragă atenția în aceeași măsură ca cele menționate mai sus. Dar nu este numai atât: două fenomene au perturbat echilibrul în lumea microbilor. În primul rând strugerea prin utilizarea de antibiotice a unor microbi «puernici» ca cei ai ciumei, holerei,

variolei și altora, au făcut ca alți microbi, care în mod obișnuit nu produceau boli să «capete forțe noi» nemaivind «rivali». Așa se face că infecțiile de spital cu stafilococ, bacil coli și alți germeni banali, să producă epidemii grave mai ales la copiii născuți sau la persoane debilitate.

Descoperirile din domeniul celor mai mici vietăți, «virusurile», au dus la identificarea a numeroase boli ale aparatului respirator, digestiv sau ale sistemului nervos. Denumite enterovirusuri, neurovirusuri sau virusuri respiratorii, ele au acaparat astăzi atenția lumii medicale mai ales prin frecvența mare a îmbolnăvirilor, numărul mare al complicațiilor și al zilelor de muncă pierdute.

Bineînțeles că din această categorie de boli gripa reprezintă azi problema principală.

Tot în acest cadru trebuie inclusă boala care bîntuie pe aproape tot globul în ultimele trei decenii și căreia știința nu i-a găsit un remediu: hepatita epidemică. Este una dintre puținele boli la care microbul nu a fost identificat.

Al doilea fenomen care a perturbat echilibrul din lumea microbilor este apariția unor microbi rezistenți la tratamentul cu antibiotice. Fenomen foarte vast, cu consecințe îndepărtate care nu pot fi încă prevăzute, apariția microbilor «rezistenți la antibiotice» a făcut să se micșoreze șansa de vindecare în unele boli (blenoragie, tuberculoză) și să se mărească numărul de decese în boli banale ca pneumonia sau infecții cu stafilococ.

Dar știința se îmbogățește zilnic cu noi descoperiri. Arsenalul cu care medicii luptă împotriva bolilor produse de microorganisme devine din ce în ce mai bogat. Au fost învinse aproape total cele mai grave. Celelalte vor avea cu timpul aceeași soartă.

Dar pînă atunci vor trebui organizate pe întreg globul încă multe acțiuni complexe sanitare, va trebui învinsă înapoierea socială și sanitară în care se mai află unele țări. Și, desigur, va trebui să se combată alte boli noi pe care natura le va opune omului.

**Dr. PETRE BORDEIANU
și Dr. AL. DOBRESCU**

SI SOARELE ADUCE... PLOAIE

Studii recente asupra norilor au relevat un element neașteptat, care a făcut pe unii specialiști să afirme că Soarele ar putea fi parțial responsabil de producerea ploii! Norii noctilucenti sînt astfel numiți deoarece, datorită altitudinii lor — 90 km, față de 10—15 km cît au norii normali — sînt luminați de Soare mult timp după apusul acestuia. Pînă acum se știa doar că sînt formați din particule de praf care reflectă lumina solară. Probele aduse pe Pămînt cu ajutorul unei rachete, au permis o serie de analize complexe, efectuate de o echipă de specialiști ai Observatorului Dudley al Universității din New York, care a stabilit cu precizie conținutul acestor nori. Spre surprinderea tuturor, s-a descoperit că ei conțin o cantitate neobișnuit de mare de metale grele (oamii, tantal, lathan). Cum au ajuns aceste elemente grele în norii noctilucenti? Dr. Hamenway, conducătorul echipei menționate, este de părere că ele s-ar fi condensat în particule, în urma unui proces încă necunoscut și, «alungate» de Soare, ar fi ajuns în atmosfera pămîntească. Dacă această teorie se confirmă, consecințele sînt fascinante. În drumul lor spre Pămînt, aceste particule se transformă în nuclee pe care ploaia le poate condensa.

La Muzeul Tehnic din București, străvechea roată a olarului — una din primele invenții ale omului.

CE BUN E MELCUL

Cercetătorii de la Facultatea de medicină din Paris au ajuns la concluzia că din secrețiile digestive ale melcului se poate obține o pudră proteică, foarte bună pentru tratamentul ulcerului stomacal.

Zece miligrame din această pudră sînt suficiente pentru a aduce o scădere de 42% a acidității stomacului unui bolnav. Tratamentele experimentale au dovedit eficacitatea noului produs și în cazuri de bronșită cronică. Pe de altă parte chirurgii americani au constatat că mucusul adeziv secretat de o anumită parte a corpului melcului, este un excelent cicatrizant. Și, în fine, cosmeticienii speră să folosească alte secreții ale melcului, pentru fabricarea măștilor de frumusețe. Ce bun e melcul!

CÎTE ÎNȚEPĂTURI DE AC?

Și în anul 1932 era la modă recordurile și statisticele cele mai neobișnuite. S-a găsit atunci și un român—croitorul Paraschiv I. Marin, din comuna Brînceni, județul Teleorman — care a făcut senzație cu o statistică inedită. El a lucrat un costum de haine bărbătești, numărînd exact împunsăturile de ac făcute și cronometrînd timpul consumat la manoperă. Iată cifrele acestei statistici, publicate de ziarele timpului:

**Împunsături de ac
cu mașina, cu mîna, total**

Pentru pantaloni $9\ 828 = 3\ 162 = 12\ 990$

Pentru vestă $8\ 556 = 4\ 228 = 12\ 784$

Pentru haină $14\ 295 = 16\ 202 = 30\ 497$

Adăugîndu-se și cusutul nasturilor, al înșăilărilor și al buzunarelor, s-a ajuns la un total de 56 271 de împunsături de ac, dintre care 23 592 cu mîna și 32 679 cu mașina. Timpul de manoperă: 40 ore.

CASELE FLOTANTE

În regiunea Ucayali, din Peru, cîteva sute de familii formează o categorie aparte de locuitori — sînt așa-numiții «nomazi de apă», care-și au casele construite pe niște plute puternice. Ocupația lor principală este pescuitul, iar cea secundară—vîntoarea. Bărcile care-i așteaptă «la scară», îi ajută să treacă de pe apă pe uscat. Casele sînt fixate în anumite locuri, pe cursul rîurilor, pentru o săptămînă sau o lună. Apoi, cînd li se pare că locul nu mai este favorabil existenței, locatarii casei pleacă mai departe cu întreaga gospodărie.

«GÎTUITORUL»

Și lumea pădurii își are răii săi. Iată un smochin stufos care «stringe de gît» un palmier delicat. Smochinul a crescut în apropierea palmierului, pe care l-a înconjurat cu coroana sa bogată. Conviețuirea aceasta, dificilă pentru palmier, a durat numai doi ani, pînă cînd a izbutit să-și înalțe trunchiul depășind înălțimea smochinului. De aci înainte vor trăi fiecare pe cont propriu, creînd totuși un aspect ciudat; parcă ar fi vorba de un singur copac cu două coroane diferite «supraetajate».

UN OU PE ZI

În fiecare an se consumă în lume cam 275 de miliarde de ouă. Cei mai mari mîncători de ouă sînt locuitorii următoarelor țări (pe an, pe cap de locuitor): Israel—369; S.U.A.—313; Anglia—263; R.F.G.—235; Franța—204. Oul este cel mai concentrat dintre alimente, deși are 74% apă (ca și carnea).

Oul, la noi, mai este și obiectul celor mai amuzante jocuri de cuvinte. Iată un dialog posibil între doi oameni:

- Aveți ouă? Aduceți-ne și nouă.
- Avem ouă; vechi sînt două, proaspete nouă.
- Două dați-ne nouă; nouă păstrați-le vouă.
- Deci două ouă vouă și nouă ouă nouă.

800 000 SPECII DE INSECTE

Insectele trăiesc pe globul pămîntesc repartizate în nu mai puțin de 800 000 de specii. S-a calculat că pe un singur kilometru pătrat de pămînt se află două miliarde de insecte diferite. Înmulțind această cifră cu cei 150 de milioane de km de uscat de pe glob, aflăm un total care nu se poate scrie decît cu 18 cifre înșirate una după alta. Pagubele pricinuite de vîetățile acestea sînt incalculabile, avînd în vedere mai ales și faptul că ele distrug tot felul de recolte. Se apreciază că numai în S.U.A. se înregistrează anual pierderi în agricultură în valoare de 20 de miliarde de dolari.

Compozitorul țaran Aurel Novac s-a născut în 27 august 1885 la Vasiova, lângă Reșița. A publicat, începînd din anul 1910 numeroase poezii în revista CUCU din Budapesta. Începînd de la 16 ani a cîntat în corul Doina din Vasiova, a devenit dirijorul corului și a compus numeroase melodii pe versuri proprii. A fost muncitor la Reșița. Trăiește și azi, ca pensionar, la Bocșa. Publicăm aici fotografia din tinerețe a acestui vrednic compozitor și poet țaran, precum și o poezie, ca și portativul cu melodia compusă pe versurile sale.

Un compozitor țaran

AUREL NOVAC

CÎNTECUL VIEȚII NOI

Cîntă, frate bănățene,
Cîntecul vieții noi
Ardelene, moldovene,
Țară, țară mîndră avem noi.

Țară mîndră și frumoasă
Tot pămîntul românesc
Pe ogoare și-n uzine
Mărim, mărim avutul obștesc.

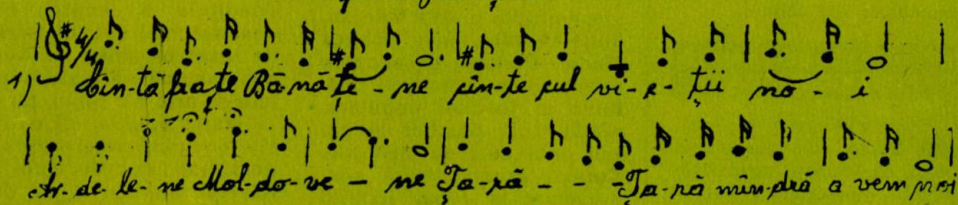
S-arătăm în lumea toată
Cîți ciocoi ne-au asuprit
Dar prin luptă necurmată,
Țara, țara noastră-a biruit.

Azi muncim toți laolaltă
Tineri, vîrstnici și femei
Republica să-nflorească
Pentru toți copiii ei.

Pacea lumea o dorește
Pacea o dorim și noi
Dar cu greu se-nfăptuiește
Pînă, pînă-n lume sînt ciocoi.

12 martie 1972

Cîntă frate Bănățene

Curiozități

SERPI CU DOUĂ CAPETE

Vizitatorii grădinii zoologice din San Diego, California, au posibilitatea să vadă doi șerpi cu câte două capete fiecare. Cel doi monștri bicefali au o vîrstă de șase și, respectiv, un an. Cele două capete ale fiecărui șarpe sînt constituite normal, dar comportarea lor prezintă anumite deosebiri. După cum scrie revista «Science et avenir», la unul, capul din partea stîngă este dominant: el are inițiativa mișcărilor, iar cel din dreapta se înclină în fața hotărîrilor sale. La celălalt șarpe fiecare din cele două capete are pretenția să conducă corpul.

IRIGAȚII SUBTERANE

O originală instalație de irigații subterane a fost realizată la Institutul politehnic din Karlsruhe (R.F.G.). Instalația constă dintr-o rețea de tuburi poroase, confecționate din material plastic, fixate în sol la o adîncime de circa 50 cm și distanța de 1—2 m. Fluxul apoi este dirijat prin aceste tuburi în așa fel încît limita umidității se menține la 10—20 cm sub suprafața pămîntului: se exclude astfel posibilitatea evaporării ei și depunerii de săruri. Dacă instalația este utilizată în mod optim, se poate interveni direct în procesul de creștere a plantelor prin insuflarea de oxigen. Aplicată experimental în Tunisia, timp de 10 luni, această instalație a dus la obținerea a trei recolte, pe an, față de maximum două realizate în trecut, folosindu-se numai o pătrime din consumul de apă obișnuit.

REZERVAȚIE BOTANICĂ POST-GLACIARĂ

Declarat rezervație naturală, Dealul Zackel, din apropierea Sibiului, constituie o curiozitate botanică — cercetătorii îmbrățișînd concluzia că flora lui este o rămășiță a unor climate calde și post-glaciare, care s-au păstrat în mod uimitor. Într-adevăr, pe Dealul Zackel trăiesc peste 350 de specii de plante — printre care Negara și Stînjenelul pitic sînt considerate a fi deosebit de rare.

O INIȚIATIVĂ VALOROASĂ ȘI CARE TREBUIE RĂSPÎNDITĂ: ȚĂRANI, PROFESORI DE ARTIZANAT

Numeroase școli populare de artă din țară au luat o inițiativă care are nu numai o frumoasă valoare educativă, dar și una patriotică, menită să conserve și să dezvolte tradiția unor îndeletniciri artistice remarcabile. E vorba de organizarea, sub auspiciile școlilor populare de artă, a unor cursuri de inițiere în arta țesutului, a încrustărilor și ciopliturilor în lemn, a ceramicii, jocăcărului și picturii naive.

Pretutindeni în aceste originale școli sînt profesori sînt înșiși artiștii populari, meșterii vîrstnici care și-au creat o faimă ce-a depășit marginile satelor lor, făurind bunuri artistice de-o excepțională frumusețe.

Astfel, olarul Dumitru Schiopu din Vlădești, județul Vîlcea, predă lecții la un curs de artă a ceramicii în satul său natal.

În comuna Vad, cioplitorul în lemn, țăranul Gheorghe Borodi, conduce un curs de sculptură în lemn, învățînd zeci de copii și adolescenți din sat să cioplească și să încrusteze admirabile porți de lemn în stilul străvechi al meșterilor maramureșeni.

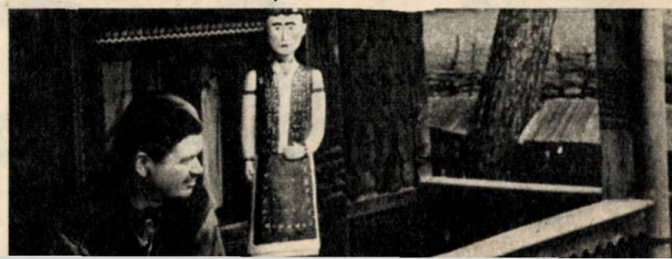
Nu departe de Vad, și anume la Săpînța, vestitul artizan popular Stan Pătraș, conduce de asemenea un curs de cioplitori în lemn.

Alte sate în care această inițiativă a fost preluată și înfăptuită cu multă pasiune și căldură sînt răspîndite în toate zonele țării și, dintre ele, amintim și satul Mărgău, lingă Huedin, unde țăranca Maria Penea, posesoarea unei bogate colecții de costume și țesături populare, predă lecții practice în cadrul unui curs de țesătorie. Cursuri asemănătoare s-au organizat la Jebel, județul Timiș, unde predă lecții țăranca Maria Jebeleanu; la

Gîrcin, județul Neamț, unde predă lecții țăranca Nița Bri-an, iar la Cîmpești, în județul Mureș, funcționează un inedit și original curs de pictură naivă unde profesor și meșter este țăranul Dezideriu Bondi.

În cadrul acestor cursuri, elevii deprind, la izvoarele curate și fertile ale artei populare, virtuțile și tainele unor străvechi și minunate meșteșuguri artistice, sînt chemați să dezvolte și să ducă mai departe în timp mesajul artistic al poporului, nesecatul său geniu creator. În acest sens merită să fie citată mărturisirea meșterului țăran Nicolae Cernat din comuna Șugag, județul Alba care conduce un curs de sculptură în lemn: «În anul 1970 am primit catedră, pentru a învăța tineretului să încrusteze în lemn. Mă străduiesc să predau cît mai bine, celor 47 de tineri care au venit la mine în clasă, meșteșugul de a lucra frumos lemnul și să obișnuiesc cel puțin 12 elevi să cînte la fluierule încrustate de noi, să formez cu ei o echipă de fluierași».

În rîndurile ce urmează publicăm mărturia simplă și elocventă a Mariei Spiridon din comuna Avrîg, județul Sibiu. Această țăranică vrednică, această meșteră desăvîrșită în arta țesutului, a devenit și ea profesoară în condițiile și împrejurările descrise mai sus. La cursul de țesut organizat în Avrîg sub auspiciile Școalei populare de artă din Sibiu, țăranca Maria Spiridon dă expresie concretă unui profund deziderat educativ, unui înflăcărat simțămînt de dragoste și respect față de tezaurul artei populare.

Elevele din Avrig învată arta țesutului

Oriunde au fost înfățișate operele meșterilor noștri populari, pe toate meridia-
nele lumii, ele au stîrnit ad-
mirație și cel mai mare in-
terese. Artă populară n-a fost
odinioară atît de prețuită și
încurajată cum este astăzi.
Eu, de pildă, aș fi rămas pînă
la capătul vieții o țesătoare
necunoscută, nimeni nu m-ar
fi apreciat dîncolo de hotarul
comunei natale, Avrig. Cel
mai răsunător succes al meu
l-am dobîndit în anul 1970,
cînd am expus diferite țesă-
turi în cadrul Festivalului Ci-
binium.

Lucrările mele au fost a-
preciate și pentru ele mi s-a
acordat premiul pentru crea-
torii populari, în valoare de
10 mii de lei, de către Uni-
unea Artiștilor Plastici.

În curînd, muzeul Brucken-
thal din Sibiu va deschide în
Eiweția o expoziție de artă
populară românească. La ex-
poziție voi merge și eu cu
vechiul meu război de lemn,
pentru a face demonstrații
practice de țesut. Scoală, car-
petele, catrințele, pernele
și desagi noștri, prin artă cu
care sînt realizate, au trezit
pretutîndeni admirație.

Dar altceva m-a îndemnat
să scriu rîndurile de față.
Școala populară de artă din
Sibiu a găsit potrivit să înjighe-
beze la Avrig un curs de țes-
ut, într-un atelier înzestrat
cu cinci războaie. Răspunde-
rea acestui atelier de țesut
la care învață peste patru-
zeci de eleve de la liceu și de
la școala generală, mi-a fost
încredințată mie. Simt o mare
bucurie și mîndrie pentru
acest lucru, fiindcă îmi dau
seama cît de folositoare și
educativă este ideea de a nu
se pierde tradiția țesutului
în Avrig, artă aceasta stră-
veche și de o frumusețe fără
seamă.

Lecciónile de țesut le dau în
cadrul programului de lucru
practic al liceului și al școlii
generale. O parte din elevi

fac practică la fabrica de sticlă
și pot spune de pe acumă că
unii dintre ei vor deveni fără
îndoială neîntrecoți meșteri
suflători în sticlă, creatori de
cristale de mare valoare ar-
tistică. Alți elevi fac munca
practică la uzina mecanică
din Mîrșa. Toți capătă astfel
deprinderea de a munci, se
învată cu ideea că o viață a-
devărată poate fi trăită cu
folos numai prin muncă.

În ceea ce privește activi-
tatea celor peste patruzeci
de fete pe care le îndrum în
munca de țesătoare, vreau
să arăt că ele dovedesc o rîv-
nă deosebită în artă țesutu-
lui și mă bucur că prin ele
setea de frumos capătă cel
mai potrivit și valoros mijloc
de a se exprima.

Cele mai bune eleve sînt
Stoica Elena, Bădilă Elena
(mamă-sa nici nu știa țese,
iar ea este foarte talentată!),
Dură Maria, Irimie Viorica
și altele.

Fiecare elevă și-a făcut la
războiul de țesut cîte-o trăis-
tuță de mînă, un șervețel, o
pătură de mînă sau o catrin-
ță. Muzeul etnografic din co-
mună, care poartă numele
lui Gheorghe Lazăr, a fost
împodobit cu cîteva lucrări
realizate de eleve în atelier.
E vorba de un steag de nuntă,
de trei chindele pentru oglinzi,
lișnițe, dăsași de zestre, un
stral mișos pe un pat cu că-
pățile, țol cu ochiuri și traiste.
În sfîrșit, vreau să amintesc
că pentru scena căminului
cultural am făcut cu elevele
atelierului de țesut o culme
cu căpățile și lișnițe în lun-
gime de peste 11 metri. Ea
este foarte frumoasă și se
află așezată deasupra scenei.

În fiecare sat se găsesc
vechi meșteri țărani gata să

împărtășească tinerelor ge-
nerații priceperea, gustul ar-
tistic, meșteșugul. Harul ar-
tistic este și el o parte din
zestrea poporului român și
avem datoria patriotică de
a-l ajuta să crească necon-
ținut sub soare, în acest colț al
lumii care este România so-
cialistă.

MARIA SPIRIDON
comuna Avrig, județul Sibiu

Consumatorul (cître Păcală,
care este numai de două zile
ospătar într-un restaurant): Asta
numești dumneata friptură? Nu
vezi că mi-ai adus numai piele și
oase?

Păcală (sincer consternat): Do-
riți cumva să vă versesc și penele?

Păcală: Iar nu nimerеști gaura
cu cheia...

Tîndală: Ba da, însă ține un pic
casa, că prea se clatină!...

*

— Purați trei perechi de ochelari,
domnule profesor?

— Da. O pereche ca să văd
la distanță, alta ca să văd de-
aproape și a treia ca să caut cele-
alte două perechi.

IANUARIE

LUNI	1	MARȚI	16
MARȚI	2	MIERCURI	17
MIERCURI	3	JOI	18
JOI	4	VINERI	19
VINERI	5	SÎMBĂȚĂ	20
SÎMBĂȚĂ	6	DUMINICĂ	21
DUMINICĂ	7	LUNI	22
LUNI	8	MARȚI	23
MARȚI	9	MIERCURI	24
MIERCURI	10	JOI	25
JOI	11	VINERI	26
VINERI	12	SÎMBĂȚĂ	27
SÎMBĂȚĂ	13	DUMINICĂ	28
DUMINICĂ	14	LUNI	29
LUNI	15	MARȚI	30
		MIERCURI	31

IANUARIE

În grupuri strinși, la șezători cîntăm
Belșugul pentru care-acum luptăm.

Griul de-o palmă doarme sub zăpadă
În doine-acum îl trecem și-n baladă.

La cursul agrotehnic poposim
Învățăminte noi să ne-nsușim.

Pe tabla neagră, alba cretă scrie
Că ne vrem, anul, snoși de bucurie.

Și cu belșug ni-l vrem, pentru noi toți
Bunici, părinți destoinici și nepoți.

E mică ziua, însă brațu-i spornic
Nu se vrea, vieții, cu nimic datornic.

Și-n casele cu becul prins în grindă
Stă viitoru-n brațe să ne prindă.

Iar seara cînd, pe masă, cina-i gata
Primul pahar cu vin, l-închină tata

Partidului căre-a făcut din noi
Ai muncii dragi și ne-ntreцуți eroi.

ȘTEFAN TĂNASE

comuna Adîncata, satul Patru Frați,
jud. Ilfov

Păcală: — Cum, vrei să deschizi
ușa cu o țigară?

Tindală: — Aveam în buzunar o
țigară și o cheie. Dar dacă zici
că asta-i o țigară, atunci să știi
că am fumat cheia!

Un vînător vede un iepure,
trage cu pușca, dar nu-l nimerește.
Cîinele său, scos pentru prima
oară la vînătoare, aleargă după
iepure și nu se mai întoarce.
Vînătorul îl caută și după un
oarecare timp întîlnește un om
pe care îl întreabă: n-ai văzut
un cîine și un iepure?

— Ba da. Adineauri au trecut
pe lângă mine.

— Și cum alerga cîinele meu?

— Foarte bine, excelent! Aler-
ga mult înaintea iepurelui...

*

Înainte ofițerului de stare ci-
vilă se afla o pereche de tineri.
Funcționarul de stat este însă
cam plictisit și neatenț, iar
întrebările sale capătă în această
împrejurare caracterul unor gră-
bite automatisme verbale.

— Vrei să-l iei de bărbat pe Ion?
o întreabă funcționarul pe tînăra
îmbujorată de emoție.

— Da! se grăbește ea să răs-
pundă.

Atunci, fără a se gîndi nici
măcar o singură clipă, ofițerul
stării civile îl întreabă pe bărbat:

— Ce-ai de spus în apărarea
dumitale?

GOGEA MITU, URIAȘUL

Cine nu știe, din basmele auzite în copilărie de la bunică sau bunic, de paradoxalele fapte, uriași și pitici, care populează atât de viu și de pitoresc lumea minunată a poveștilor populare! Vechi de multe veacuri, basmele constituie o foarte interesantă specie a literaturii folclorice și este îndeobște recunoscut că poporul nostru are una din cele mai interesante și bogate creații în acest domeniu. Eroi ca Neghiniță, Pipăruș, Prichinduță, Sfredeluș, Statu-Palmă, Barbă-cot (pentru pitici) și Strimbă-lemne, Păsărilă-lungilă, Sfarmă-piatră și Greul Pământului (pentru uriași), alcătuiesc numai o mică parte din această categorie antinomică de personaje fabuloase care populează lumea basmului românesc.

Mitologia tuturor popoarelor e plină de uriași și

de pitici. Vechii greci îi aveau pe titani și giganți. Titanii, fiii lui Uranus și ai Terrei, s-au răzvrătit împotriva lui Joe și, încercând să ajungă pînă la cer, au așezat trei munți unul peste altul, aruncînd de-acolo spre cer cu stînci grozave. Ce altceva decît un titan era Atlas, din aceeași mitologie străveche, osîndit să țină globul pămîntesc și cerul pe umerii săi crispați de efort? Hercule era și el un gigant. Ciclopul, cei cu un singur ochi, erau la rîndul lor făpturi uriașe, înzestrate cu o putere extraordinară. La antipod mitologia antică îi așeza pe gnomi, piticii care locuiau în măruntaiele pămîntului.

Din mitologie și folclor giganții și piticii au trecut ușor și în literatura propriu-zisă și exemplul clasic cel mai notoriu rămîne desigur Guliwer al lui Jonathan Swift cu extraordinarele-sale aventuri în țara uriașilor și apoi în cea a piticilor.

Nu mai e cazul să ne punem întrebarea dacă au existat cu adevărat astfel de ființe, cîtă vreme sub ochii noștri, nu de puține ori, natura ține să realizeze astfel de anomalii. Chiar și istoria cu memoria ei foarte zeloasă și riguroasă a înregistrat documentar existența a numeroase cazuri de oameni uriași. Împăratul roman Maximin avea o înălțime de 2 metri și jumătate. Într-o veche scriere intitulată «Despre uriași și pitici» se relatează despre cazul unui gigant care a trăit la Paris la jumătatea secolului al XIV-lea și care măsura circa... 4 metri. Englezul Charles Byrne, mort în anul 1783, al cărui schelet se păstrează și azi într-un muzeu londonez, măsura 2 m 53. Spre a veni în zilele noastre, e cazul să amintim că boxerul Carnera măsura 2 m 5 cm, dar românul Gogea Mitu avea o înălțime și mai spectaculoasă, măsurînd 2 m 25.

Numele său adevărat era Dumitru Gogea Ștefănescu și, atras de înălțimea lui, antrenorul Umberto Lancea de la clubul C.F.R. a încercat să-l pregătească pentru box, în vederea unor meciuri pentru titlul lumii cu faimosul Carnera.

Într-un interviu publicat în anul 1934, Gogea Mitu se plîngea că apartamentele bucureștene nu-i convin de fel, deoarece «trebuie să mă aplec la toate ușile și mă lovesc de tavan cînd mă scol de pe scaun». Tot el spunea că... pantalonii săi măsura 1,60 m în lungime, iar pantofii aveau numărul 57. Greutatea lui Gogea Mitu era de 145 kg. Se spune că la recrutarea în armată, aparatul de măsurat înălțimea folosit de comisia medicală n-a putut să-l «încadrez» și, în această neașteptată împrejurare, a trebuit să fie așezat cu spatele lipit de perete, cineva din comisie trebuind să se urce pe o scară de zugrăvi spre a-l putea măsura. Un alt parametru senzațional referitor la Gogea Mitu era deschiderea enormă a brațelor sale: 2 metri și 30 de centimetri!

IN MÎRȘANI

MOMENTE DE DISTRAȚIUNE

Dar, puțini mai știu astăzi că faimosul Gogea Mitu era originar din comuna Mîrșani-Dolj. Tatăl său, Gheorghe Gogea Ștefănescu fusese primar acolo și era la rîndul său un om de o frapantă robustețe fizică. Răspunzînd întrebărilor unui gazetar, tatăl uriașului a spus, în legătură cu anomalia lui Mitu: «Mai ales de pe la 12 ani s-a observat că băiatul meu începe să crească în mod neobișnuit. A făcut 5 clase primare în sat și la absolvire se lua la trîntă cu flăcăii de 20-21 ani, pe cari îi biruia».

Cele două fotografii pe care le înfățișăm alăturat, îl reprezintă pe Gogea Mitu la un antrenament de box și lîngă faimosul pitic Dobrogeanu, care juca pe vremuri la un modest circ de la Moși.

Din păcate, Gogea Mitu, nu numai că n-a dat rezultatele scontate în box, dar și s-a stins prematur, doborît de tuberculoză.

Dar amintirea lui dăinuie și azi și, fără să ne dăm seama, îi evocăm statura de uriaș și numele, ori de cîte ori spre a defini un lucru enoșm, rostim expresia «gogeamite». Ea a devenit proverbială.

Un redactor al almanahului nostru a răsfoit cu o explicabilă curiozitate revista «Albina Carpaților» din anul 1879. O rubrică din această publicație se intitula «Momente de distracțiune» și cuprindea mici snoave. Spre a vedea ce anume glume puteau stîrni rîsul cititorilor de acum aproape o sută de ani, reproducem mai jos cîteva dintre ele:

Amploiatul de la poștă: Scrisoarea e prea grea, trebuie să mai pui un timbru pe ea.

Țăranca: Apoi atunci va fi și mai grea!

✱

— Tată, afară este un sărman om care ar da nu știu ce, ca să te vadă.

— Cine, copile?

— Un orb, tată!

✱

Este cunoscut că judecătorii englezi își însoțesc de obicei judecățile lor cu o mică cuvîntare morală. Despre o astfel de predică istorisește o foaie engleză următoarele: Este vorba despre furtul unui porc. Judecătorul se întoarce către acuzat:

— Ce-ai făcut cu porcul furat de la văduva Dickson?

— L-am mîncat.

— Și n-ai muștrări de conștiință? Ce vei zice la a doua venire, dacă vei sta cu văduva Dickson înaintea judelei etern și dacă îți va cere socoteala?

— Să fie cu iertare, domnule jude! Porcul încă va fi de față?

— De bună seamă!

— Atunci îți voi zice văduvei Dickson: iată, aici ți-e porcul, ia-l îndărăt!

FEBRUARIE

JOI	1	JOI	15
VINERI	2	VINERI	16
SÎMBĂTĂ	3	SÎMBĂTĂ	17
DUMINICĂ	4	DUMINICĂ	18
LUNI	5	LUNI	19
MARTI	6	MARTI	20
MIERCURI	7	MIERCURI	21
JOI	8	JOI	22
VINERI	9	VINERI	23
SÎMBĂTĂ	10	SÎMBĂTĂ	24
DUMINICĂ	11	DUMINICĂ	25
LUNI	12	LUNI	26
MARTI	13	MARTI	27
MIERCURI	14	MIERCURI	28

ȘTIAȚI CĂ FOTOGRAFIA A FOST INVENTATĂ DE UN ȚĂRAN?

Istoria invențiilor, chiar și a celor care au cucerit în durată atenția și recunoștința lumii, făcând o carieră glorioasă și în continuă ascensiune, a fost deseori umbrită de incertitudine, adevărul stabilit târziu și după înflăcărâte dispute. Așa a fost cazul și cu descoperitorul fotografiei. Multă vreme s-a socotit anul 1837 ca dată a invenției fotografiei, evenimentul fiind legat de numele și experiența lui Jacques Daguerre. Într-adevăr, el descoperise imaginea latentă, sistemul de dezvoltare a imaginii prin aburi de argint viu și fixarea ei cu ajutorul... sării de bucătărie.

După numele său, tehnica de realizare a imaginilor a fost cunoscută sub expresia de daguerotipie. Dar ea este tot atât de departe de adevărata tehnică a fotografiei, în sensul pe care îl conferim azi acestei tehnici care este în egală măsură și o artă, pe cât de departe de magnetofon este arhaicul gramofon cu discuri.

Într-adevăr, procedeul lui Daguerre consta din sensibilizarea unei plăci de argint expusă la aburi de iod. Astfel sensibilizată, placa de metal prețios devenea suportul pe care se fixa imaginea. La început «latentă», adică ascunsă, invizibilă, imaginea era dezvoltată cu ajutorul unei băi cu aburi de mercur (argint viu) și era în sfârșit fixată. Procedeul era grozav de scump și complicat, cerea o atență și pretențioasă muncă de laborator, iar pe deasupra prezenta și un dezavantaj esențial prin faptul că nu se puteau scoate copii și imaginea realizată rămânea unicat. Sistemul daguerotipiei nu îngăduia multiplicarea imaginilor, și, pe baza ei, fotografia ar fi rămas o artă scumpă, producătoare de unicate.

Dar, încă în anul 1816, un alt francez, Joseph

Nicephore Niepce, simplu țaran născut în 1765 la Chalon sur Saone, a reușit să scoată primele imagini fotografice cu ajutorul camerei obscure, întrebuițind în acest scop întâi plăci de aramă, apoi plăci mult mai ieftine, de sticlă. Tot el a descoperit și sistemul de a scoate copii fotografice pe hârtie sensibilizată cu ajutorul luminii, fapt pentru care el denumise acest procedeu «heliografie».

Prima fotografie realizată de el și care, pe drept cuvânt trebuia să fie socotită cea dintâi imagine din istoria fotografiei, reprezintă o masă de bucătărie pe care stau așezate câteva obiecte banale: tacâmuri, o ceașcă pe o farfurioară, un pahar, o sticlă, o cană. Istorică imagine o reproducem și noi, alăturat. Interesant de amintit e faptul că negativul acestei fotografii, care se păstra în muzeul Asociației fotografice franceze, a fost împrumutat în anul 1909 unui prestigios om de știință de la Muzeul Tehnologic din Paris, în vederea unei lucrări documentare. Omul de știință se numea Peignot. Nenorocirea a făcut ca el să aibă o criză de nebunie în timpul cercețarilor și să spargă orbește tot ce se găsea în jurul său. Între altele, a fost distrusă și placa de sticlă cu negativul primei imagini din istoria fotografiei.

Niepce a fost un om simplu, fără simț practic și fără ideea de a trage foloase materiale din aplicarea pe scară industrială a prețioasei sale descoperiri tehnice.

Astăzi, sute de milioane de oameni, pe toate meridianele pământului, sînt însuflețiți de pasiunea artei fotografice. Fotografi amatori întâlnești la tot pasul, dar foarte puțini dintre ei știu numele inventatorului fotografiei și mai ales amănuntul paradoxal că el a fost un simplu țaran.

DOINA ROMÂNEASCĂ A OPRIT PENTRU O ORĂ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL!

Este arhicunoscut adagiul latin care afirmă că «între arma și muzica», adică «între arme, muzicele tac». E adevărat că războaiele au antrenat totdeauna după ele un șirag enorm de suferințe, nenorociri, lipsuri, lacrimi și că, în condițiile dramatice ale înclăștrărilor dramatice cele nouă muzee ale artelor estetice au fost nevoite să amuțească. Dar tot atât de adevărat este și faptul că, în pofida imenselor drame provocate de războaie, nu o dată glasul muzelor a făcut să amuțească zgomotul sinistru al luptelor. În acest sens, din câte cazuri ilustre cunoaște istoria omenirii, ne vom opri asupra unuia singur, aproape total necunoscut și modest, legat însă de frumusețea profundă, sinceră și cuceritoare a folclorului muzical românesc. El constituie un episod din viața marelui taragotist bănățean, Luță Ioviță, și, pentru cititorii almanahului nostru, îl evocă Dumitru Luță Ioviță, fiul vestitului artist popular:

— Tatăl meu s-a născut în comuna Dalci din vecinătatea orașului Caransebeș. Bunicul meu era cărămidar și, în orele sale libere, cânta din trompetă la hoarele din sat. De mic copil, tatăl meu îl acompania pe bunic, cântând din flaut.

Își compusese un cântec cu caracter autobiografic și îmi amintesc cum îl rostea ca un rapsod:

Darul care l-am avut
Pe lume când m-am născut
Mi-a fost darul talentat
Muzicant bun să mă fac...

Rămas orfan de tată, Luță Ioviță s-a dus, când abia împlinise vârsta de 16 ani, la Orșova, apoi la Reșița, cântând în diferite localuri. Din acea perioadă, din preajma primului război mondial datează textul și melodia cunoscutului cântec «Banii, banii», pe care tata a compus-o dedicând-o prolețarilor reșițeni, fapt pentru care cântecul a și fost repede interzis de către autoritățile habsburgice.

Apoi a început primul război mondial și tata a fost mobilizat, trimis pe frontul din Italia, în cadrul regimentului 43 infanterie din Caransebeș. Tata a îmbrăcat echipamentul de soldat, dar nu s-a despărțit nici în rușul capului de dragul său taragot. În clipele de răgaz, sau când regimentul era retras în spatele frontului pentru refacere, tata se gîndea că taragotul său avea să descrețească frunțile și să înșenineze inimile soldaților, feciori de țărani săraci ca și el.

Dar iată că într-o zi, tata a făcut un gest rămas de pomină: a lăsat taragotul și s-a urcat pe parapetul tranșei, începînd de acolo să cînte din toate puterile, o bătrînă și prea frumoasă doină românească din Banat. Între tranșele austriece și cele italiene nu erau mai mult de vreo două sute de metri. Chiar și cel mai slab pușcaș sau mitralier italian ar fi putut să tragă în tata și să-l

ucidă într-o clipă. Dar, nici unul din militarii italieni n-a dus arma la ochi spre ținta aceea neobișnuită care cînta cu foc un cântec atât de trist și de răscolitor ca doina bănățeană. O oră întreagă a stat tatăl meu pe buza tranșei, în picioare, cu taragotul la gură, cîntînd cîntece populare bănățene, ba chiar și un cântec latino-american, «La Paloma», pe care tocmai îl învățase. O oră întreagă armele au amuțit pe frontul crîncen de la Piave, timp de șaiszeci de minute, în acel colț de lume din munții Tirol, mii de ostași au încheiat tacit un armistițiu, fermecați și impresionați de dulceața nespūsă a doinei românești.

De cite ori, după aceea, tata mi-a povestit acel episod extraordinar, eu fiind încă copil nevîrstnic, mi-am închipuit că «torogoata» tatei era un instrument fermecat, capabil cu sunetele sale prelungi și melodioase să astupe gura hidoasă a mitralierelor și a tunurilor.

Multe din cîntecele tatei au fost imprimate pe discuri de gramofon și de patefon de către casele de editură Odeon, Columbia și Electrecord.

În anul 1955, dr. Petru Groza i-a înmînat în cadrul unei solemnități oficiale Ordinul Muncii cl. a III-a, ca o înaltă apreciere din partea statului nostru socialist pentru neîntrecuta sa măiestrie interpretativă.

Din nefericire, la sfîrșitul aceluiași an, și anume la 27 decembrie 1955, tata a murit din cauza unui atac de inimă, în gara comunei Todolovăț.

DUMITRU LUȚĂ IOVIȚĂ

Totul a început dintr-o întâmplare. Lucram cu elevii în grădina școlii, când deodată un elev strigă:

— Tovarășă învățătoare, am găsit un ban, cum n-am mai văzut până acum.

Privind cu atenție moneda am descifrat cu ușurință anul când a fost emisă, 1601. Acest lucru mi-a dat mult de gândit. Cu alte cuvinte — moneda era contemporană cu Mihai Viteazul, pe vremea când el înfăptuia prima unire a provinciilor surori. Am adunat elevii în jurul meu și am început să le vorbesc despre strămoșii noștri care au locuit pe aceste meleaguri, despre cetatea dacică de la Tilișca, la circa 1 km departe de școala noastră, despre Mihai Viteazul și Avram Iancu despre care se spune că au trecut și prin Gales și despre numeroase fapte legate de istoria acestor locuri.

De la această întâmplare trecuseră câteva luni însă un gând mă frământa mereu. Ce-ar fi să încep cu elevii să adun obiecte legate de viața și munca oamenilor din satul nostru și din satele vecine?

Ideea mea, împărtășită micilor elevi, a fost imediat îmbrățișată cu căldură și astfel am trecut la lucru.

La început elevii, apoi părinții lor, și mai târziu tot satul au început să adune lucruri vechi și să le aducă la școală. În decurs de câteva luni, trei săli erau pline cu diferite piese, donate cu mult drag muzeului lor de către locuitorii din satele Gales, Săliște, Tilișca și Rod.

M-am adresat Comitetului de cultură și artă-Sibiu, care a trimis specialiști pentru a mă iniția în ce privește aranjarea pe baze științifice a muzeului (poseda cam 1 200 obiecte).

În iarna anului 1967, muzeul a fost inaugurat, cu hotărârea fermă de a fi dezvoltat în continuare.

Colecționarea obiectelor devenise o pasiune nu numai a mea, dar și a numeroși cetățeni din satele vecine. Am format un colectiv de acțiune — Prietenii Muzeului — și am trecut la înfăptuirea unor proiecte mai îndrăznețe. În vara anului 1968 am coborât din Crinț (munții Cibinului) o stînă pe care am montat-o în grădina școlii. Aceasta a fost dotată cu toate ustensiile folosite de ciobani la prelucrarea laptelui. Pe una din birnele stînei se găsește încrustat în lemn anul 1866.

Dîndu-mi seama că vechile case de locuit făcute din birne și acoperite cu șită, mîndria satelor noastre din Mărginimea Sibiului, sînt demolate și înlocuite cu construcții din cărămidă, acoperite cu țiglă sau tablă, cu un stil arhitectonic comun cam tuturor satelor din diferite județe din țară, am hotărît să aducem la muzeu și o casă veche.

Am trecut la fapte. În cursul anului 1969, din comuna Săliște, am adus una din cele mai vechi case, construită în jurul anului 1850, pe care am reconstituit-o în grădina unde cu un an înainte adusesem stîna. Casa cu cele trei camere este înzestrată cu mobilier vechi, colțare, tălpi, cusături specifice, ceramică, icoane pe sticlă, obiecte de uz casnic etc.

Lîngă casă a fost instalat și un coșer (o implementură din nuiele, unde se pot afuma prune). Pentru viitor este prevăzut să se aducă o presă de ulei din comuna Tilișca.

POVESTEA MUZEULUI DIN GALEȘ

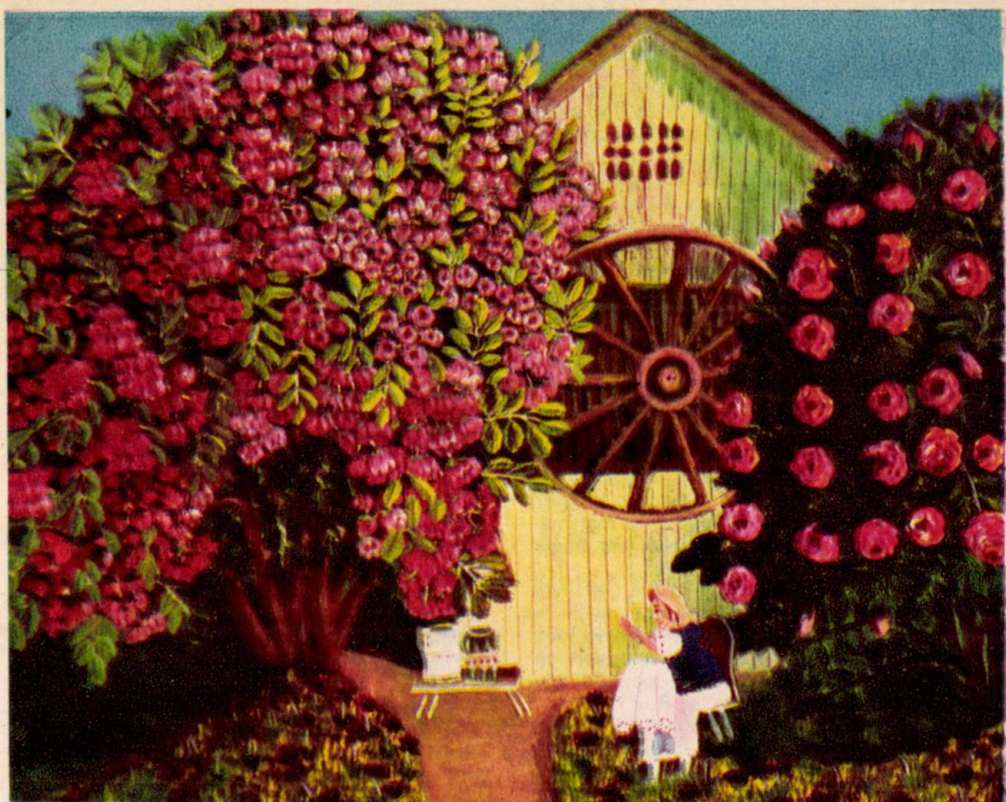
Acțiunea noastră a avut succes și numărul vizitatorilor se mărea de la o lună la alta.

Vara, numărul celor care vin să admire obiectele adunate în muzeul din Gales este din ce în ce mai mare. Printre ei sînt și mulți turiști străini. Astfel în cartea de impresii au semnat vizitatori din Olanda, Danemarca, Bulgaria, Polonia, R.D. Germană, Cehoslovacia, R.F. a Germaniei, Franța, dar cei mai consecvenți vizitatori sînt elevii și pionierii veniți din toată țara la cele două tabere de odihnă, ce se găsesc pe teritoriul comunei Săliște.

Aici copiii învață istoria vie a patriei și pătrund sensul adînc al legămîntului pionierului: «voi fi credincios poporului...» căci așa cum spunea Iosif Șterca-Șuluțiu, fost președinte al asociației ASTRA: «Muzeul e arsenalul cel mai puternic în care își apără un popor originea, individualitatea și tot ce a moștenit de la străbuni».

MARIA COSTĂCHESCU
*învățătoare la școala generală
din Gales, jud. Sibiu*

MARTIE

JOI	1	VINERI	16
VINERI	2	SÎMBĂȚĂ	17
SÎMBĂȚĂ	3	DUMINICĂ	18
DUMINICĂ	4	LUNI	19
LUNI	5	MARȚI	20
MARȚI	6	MIERCURI	21
MIERCURI	7	JOI	22
JOI	8	VINERI	23
VINERI	9	SÎMBĂȚĂ	24
SÎMBĂȚĂ	10	DUMINICĂ	25
DUMINICĂ	11	LUNI	26
LUNI	12	MARȚI	27
MARȚI	13	MIERCURI	28
MIERCURI	14	JOI	29
JOI	15	VINERI	30
		SÎMBĂȚĂ	31

UZINA DE PRELUCRARE MASE PLASTICE din București, strada Ziduri Moși nr. 23 produce și livrează:

prelucrare mase plastice

- Articole injectate, industriale sau bunuri de larg consum, ambalaje de protecție și transport — navete.
- Butoaie și canistre din polietilenă cu o capacitate până la 200 litri.
- Produse transformate din polistiren pentru prezentarea și conservarea fructelor, produselor alimentare.
 - o Granule din PVC pentru izolații electrice, încălțăminte, țevi, tuburi, profile, etc.
- Tevi rigide din PVC
- Tuburi izolație din PVC.
- Covoare și dale, profile foi plastificate din PVC.
- Plăci plane și ondulate din PVC.
- Saci, pungi și folii din polietilenă imprimată din 1—4 culori.

DE CÎND SE FOLOSESC PLANTELE MEDICINALE

6000 Î.E.N. DIN ACEST TIMP DATEAZĂ cele mai vechi știri despre folosirea plantelor medicinale.

4000 î.e.n. În vechiul Egipt s-a scris o lucrare, pe papirus, despre plantele medicinale în genul farmacopeelor de azi.

2700 î.e.n. În China se folosea planta **revent** (*Rheum officinale*) care a fost adusă în Europa de Marco Polo în 1292.

2400 î.e.n. În Egiptul antic se cunoștea cultura inului, precum și procedeul de a extrage ulei din semințele de in. Din semințele de in măcinate, egiptenii preparau cataplasma — iar uleiul era folosit ca laxativ.

2000 î.e.n. În Egipt, China și Grecia se cunoștea și se folosea ca plantă medicinală **coriandrul**.

2000 î.e.n. Egiptenii cultivau diferite plante medicinale, printre care se afla și **ricinul** care era folosit ca purgativ.

1200 î.e.n. În vechea Grece se cunoștea **macul**, sucii lui și acțiunile acestuia asupra organismului uman, sub denumirea de **opion**.

1100 î.e.n. În China a apărut un dicționar ilustrat al plantelor.

668 î.e.n. În biblioteca regelui asirian Assurbanipal s-au găsit 33 de tăblițe cu tablouri de plante medicinale și un dicționar cu denumirile acestora.

460—375 î.e.n. Hippocrat din Kos, celebrul medic grec, a scris despre planta medicinală numită **anason** (*Pimpinella nissum*).

372—287 î.e.n. Teofrast, naturalist grec, recomandă rădăcina de «lemn dulce» ca leac pentru combătut bolile căilor respiratorii, din care se preparau infuzii, ceaiuri și siropuri.

320 î.e.n. Documentele istorice arată că Alexandru Macedon considera planta **aloe** foarte valoroasă — încât a expulzat băștinașii de pe insula Socotra (locul de origină a celui mai bun soi de aloe) și a populat-o cu greci.

167 î.e.n. Se cunoștea și se folosea ca plantă medicinală **gentiana** (*Gentiana* — lutca).

27—79: Pliniu cel Bătrîn a scris o enciclopedie a științelor naturale (*Historia naturalis*). El a recomandat **valeriana** ca plantă medicinală — care în secolul al XVIII-lea a fost introdusă în toate farmacopeele Europei.

800—814: Din ordinul lui Carol cel Mare s-a adus **Salvia** în Europa — folosită în farmacologie.

850: Medicii arabi pomenesc întâia oară despre proprietățile medicamentoase ale plantei **siminichia** (*Folium Senae*). De altfel vechii greci și romanii cunoșteau foloasele acestei plante.

1200: S-a început folosirea scoarței de crușin

sau de lemn ciînesc în terapia medicală.

1460: Arabii au introdus în Europa **nuca vomică** (*Nox vomica*) folosită de medicina iraniană și tibetană din vremuri străvechi.

1493: Spaniolii au adus în Europa **ardeiul iute**, care din secolul al XVI-lea a fost folosit în farmacii.

1493: Spaniolii au observat că indienii din America mestecau frunzele de Coca (*Fobiun Cocae*) care le provoacă bună dispoziție și au adus planta în Europa. În anul 1860 s-a extras din ea cocaina.

1521: Pigafetta, însoțitorul lui Magellan, în călătoria din jurul lumii — a descris «**cuișoara**» (*Caryophyllus aromaticus*), de fapt cunoscută încă din timpul grecilor și romanilor — care au adus-o din China.

1638: S-a descoperit coaja arborelui de chinină și efectele ei contra malariei.

1641: Olandezii au adus din China **arboarele de camfor**.

1672: Medicul Legraf a adus din Brazilia planta medicinală **Ipecauana** — a cărei rădăcină a fost utilizată în terapeutică.

1680: Au apărut primele indicații științifice privind prepararea uleiului eteric de **muștar**. Grecii și romanii preparau pasta de muștar drept condiment — și pentru frecții.

1686: S-au descoperit proprietățile medicinale ale **Mătrăgunei** (*Belladonna*).

1719: S-a introdus **untul de cacao** în medicină.

1785: Degețelul (sau **digitala**) a fost introdus în terapeutică.

1792: De la Billardiére a descris **eucaliptul**, descoperit în Tasmania (Australia), care din anul 1856 a fost cultivat și în sudul Franței. Uleiul de eucalipt este folosit în medicină.

1804: Pollișot și Beauvois au realizat prima descriere a plantei **Cola acuminata**. Negrii mestecau semințe de Cola pentru efectul lor tonifiant. Din anul 1880, cola a fost folosită în terapeutică.

1847: Farmacistul Fritsche a descoperit **Harmina**, plantă folosită în tratamentul bolilor nervoase.

1853—1856: Medicul Kirk a descoperit în Africa centrală strofantidina (*strophanthus hispidus*) care conține o otrăvă puternică. Negrii otrăveau din timpuri memorabile virful săgeților cu sucii acestei plante. În 1865 a fost introdusă în medicină.

1861: S-a cunoscut în Europa planta denumită «**balsamul din Peru**» (America) folosită în medicină ca antiseptic.

1880: S-a început folosirea plantei medicinale **adonis** (*Adonis vernalis*).

1912: S-a folosit în medicină planta «**dintele dracului**» (*Polygonum hidropiper*) ca hemostat.

1914: S-a folosit în medicină, pentru prima oară, planta «**traista ciobanului**» (*Herba bursae pastoris*) ca hemostat.

1924: S-a utilizat întâia oară în terapeutică **cîrcelul**: (*Ephedra macrostaya*), din care s-a extras «**efedrina**» folosită pentru ridicarea tensiunii arteriale.

ILIE I. MIREA

NAUFRAGIUL TITANICULUI A AVUT LOC ÎN 1912, DAR CATASTROFA A FOST DESCRISĂ ÎN ...1898

Nu, nu e vorba de nimic supranatural. Tragicul eveniment n-a fost semnalat cu atîta timp mai devreme de vreun ghicitor în cărți sau în palmă. Nu chiromanția este prezentă în această istorie extraordinară, ci literatura și nu literatura științifico-fantastică în genul atît de cunoscut folosit de Jules Verne, ci literatura obișnuită, datorată unui scriitor american modest și foarte puțin ilustru. Numele său este Morgan Robertson. În anul 1898 a publicat o povestire în care, lucru cu totul uimitor și inexplicabil, a descris naufragiul unui vapor transatlantic denumit «Titan».

Vaporul imaginat de prozatorul american avea dimensiuni uriașe pentru vremea aceea: o lungime de 800 picioare (un picior este egal cu 0,30480 m) și era capabil să ia pe bord 3 000 de călători. Nava descrisă de prozatorul american era înzestrată cu 24 bărci de salvare, iar acțiunea înfățișată în povestire se petrecea în luna aprilie cînd, la traversarea oceanului Atlantic, s-a ciocnit de un munte de gheață.

Povestirea aceasta, apărută în 1898, a trecut neobservată, fără a fi remarcată nici de criticii literari și nici de cititori. Abia după trecerea a patrusprezece ani, în 1912, îndată după ciocnirea Titanicului cu un iceberg la traversarea inaugurală a Atlanticului, povestirea aceasta anodină a căpătat subit o notorietate extraordinară. Cauza: aproape în totalitatea lor, datele tehnice ale vaporului «Titan», imaginat de scriitorul Morgan Robertson, coincideau cu datele tehnice ale transatlanticii real, începînd de la numele navei și pînă la amănuntele de gabarit. Vaporul real, ca să

relevăm numai aceste potriviri, avea o lungime de 882 picioare, luase pe bord 2 207 persoane și dispunea de 20 bărci de salvare.

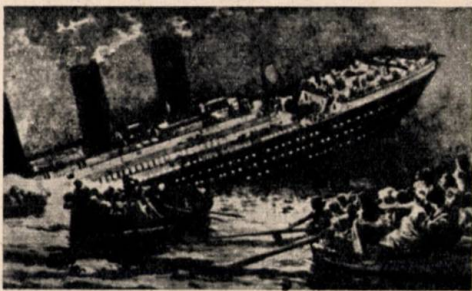
Iată un caz de coincidență care nu încetează să uimească lumea.

Alăturat reproducem din revista «Cosinzeana» (nr. 20 din 19 mai 1912), o hartă cu traseul urmat de Titanic, cu marcarea locului unde a avut loc catastrofa și un desen intitulat «Cufundarea vaporului Titanic, creat după informațiile date de martorii oculari, pe care «i-a mîntuit» (adică i-a salvat — n. red.) vaporul Carpathia».

TITANICUL VA FI SCOS LA SUPRAFAȚĂ?

În ultima vreme a fost serios analizată perspectiva scoaterii la suprafață a celebrului vas de pasageri «Titanic», scufundat în 1912 în timp ce efectua prima cursă spre America și se pare că problema rămîne mai mult decît dificilă.

Situarea aproximativă a epavei la o adîncime de 3 880 m este cunoscută; specialiștii adaugă că «Titanicul» ar trebui să fie acoperit cu un strat de mil gros de 9 m. Dacă s-ar constata că el este intact și așezat în poziție normală, ar urma să fie curățit de mil: numai pe puntea vasului se află 300 000 m³! După această operațiune ar urma prinderea pontoanelor de plastic și umflarea lor cu gaz. Nava de mare adîncime însărcinată cu această etapă a lucrărilor trebuie să fie echipată cu un electrolizor cu brațe mecanice și cu aparataj pentru efectuarea de orificii în pereții vasului. Aici intervine o nouă dificultate: furnizarea de energie electrică la o adîncime de 4 km. Se afirmă că soluția cea mai simplă ar fi ca navele submarine să fie puse în contact cu o centrală electrică plutitoare de pe suprafața oceanului. În acest caz, însă, greutatea cablurilor ar fi atît de mare încît există riscul ca ele să se rupă mereu. Doar o centrală atomo-electrică la mare adîncime ar evita acest risc. Deci, dacă vom avea centrale atomo-electrice la mari adîncimi, vom putea scoate «Titanicul». Dacă nu — nu...

APRILIE

DUMINICĂ	1	LUNI	16
LUNI	2	MARTI	17
MARTI	3	MIERCURI	18
MIERCURI	4	JOI	19
JOI	5	VINERI	20
VINERI	6	SÎMBĂȚĂ	21
SÎMBĂȚĂ	7	DUMINICĂ	22
DUMINICĂ	8	LUNI	23
LUNI	9	MARTI	24
MARTI	10	MIERCURI	25
MIERCURI	11	JOI	26
JOI	12	VINERI	27
VINERI	13	SÎMBĂȚĂ	28
SÎMBĂȚĂ	14	DUMINICĂ	29
DUMINICĂ	15	LUNI	30

PĂRINȚI!

Dați copiilor dulciuri!
Produsele zaharoase — importantă
sursă de energie — contribuie la buna
dezvoltare a copiilor. Ele se găsesc
într-un sortiment bogat și diversificat
în cofetării, magazine alimentare și
chioscurile specializate.

**Centrala organizării producției și
industrializării sfeclei de zahăr.**

MOLDOPLAST

vă prezintă

**cîteva
produse
pentru
agricultură**

«Moldoplast» este emblema Uzinei de prelucrat mase plastice-lași. O emblema bine cunoscută în agricultură. De aci pornesc, zilnic, cantități mari de produse deosebit de necesare pe ogoare.

Iată cîteva din cele mai cunoscute și răspindite:

- **Folii de polietilenă**, utilizate pentru protejarea legumelor pe cîmp, în solarii și la confecționarea diverselor ambalaje, ca: pungi, saci, huse.

În vederea sporirii rezistenței foliei de polietilenă, un grup de cadre didactice de la Institutul Politehnic din Iași în colaborare cu ingineri ai uzinei au realizat recent o originală folie cu strițiuni. Invenția românească, de mare prestigiu, va stîrni desigur un mare interes în lumea satului.

- **Plăci ondulate din policlorură de vinil**, cu denumirea comercială «**Placond**». Se utilizează pentru acoperiri ușoare, chioșcuri, locuri

de depozitare, garaje în aer liber, acoperișuri la rampe, parapete, standuri pentru expoziții etc.

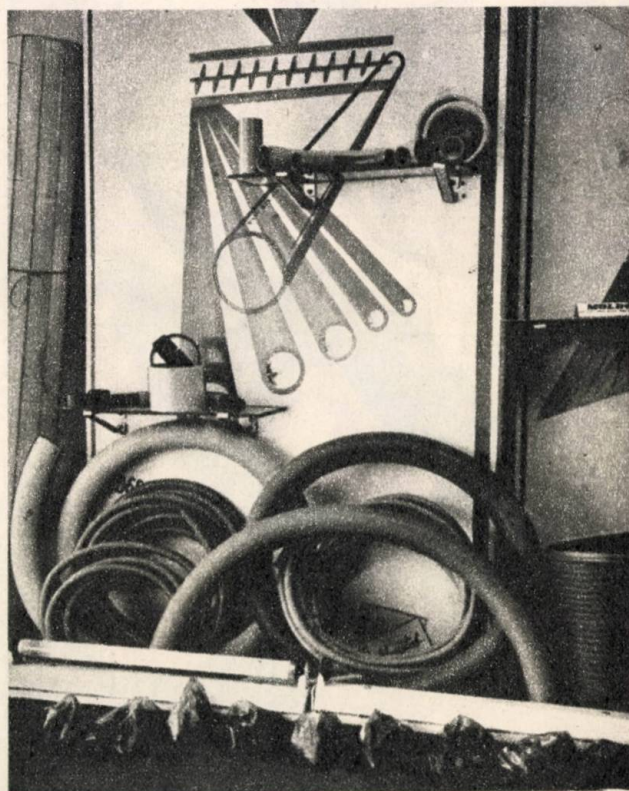
- **Flexotuburi** — tuburi flexibile din policlorură de vinil, utilizate la aspirații de fum sau de praf și la instalații de ventilație.

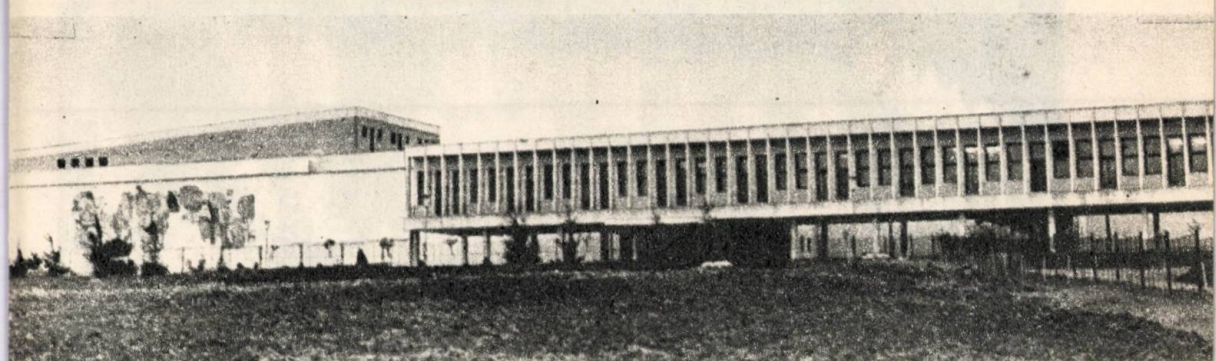
- **Saci fără valvă din polietilenă pentru îngrășăminte chimice**. Ei se utilizează la ambalarea, depozitarea și transportul îngrășămintelor chimice pentru o încărcătură de maximum 50 kg.

- **Pungi, saci subțiri și sacoșe din polietilenă** utilizate ca ambalaje practice, ieftine, rezistente, ideale.

- **Plăci presate din P.V.C.** utilizate ca material anticoroziv în construcții, pentru placări de pereți și material decorativ, pentru confecționarea canalelor de ventilație etc.

- **Folie vacuabilă din P.V.C.** care prezintă o bună rezistență la umiditate, nu este inflamabilă sau toxică. Prin procedeul de vacumare,

folia se utilizează la confecționarea ambalajelor de uz alimentar, de cele mai diverse forme.

● **Covor din policlorură de vinil**, uni sau marmorat, cu fața superioară netedă sau ușor sagrenată, se folosește pentru pardoseli moderne și ieftine la tot felul de încăperi. Pe baza înțelegerii între părți, covorul se poate fabrica și cu alt aspect, culoare și dimensiuni.

● **Dale din policlorură de vinil**; se folosesc pentru pardoseli la diverse încăperi.

● **Recipienți din polietilenă** destinați transportului produselor lichide, viscoase, pulverulente etc. Distingem dintre aceștia: recipiente de 30 litri, canistre, butoaie etc.

● **Tevi din policlorură de vinil**, care se folosesc pentru transportul apei potabile, al apelor de scurgere și în instalații tehnice, pentru transportul de lichide necorozive față de P.V.C.

Rezistente, aspectuoase, de calitate superioară, produsele «Moldoplast» se recomandă singure.

Comenzile pentru oricare din aceste utile articole se vor trimite pe adresa: **Uzina de prelucrat mase plastice- Iași. șos. Țuțora 93. Informații suplimentare**

pot fi cerute la telefon 1 57 20 sau telex 02 99 41.

«Moldoplast», o marcă, o certitudine, o garanție a calității.

Traian Dumitru

COMBINATUL CHIMIC CRAIOVA

AZOTAT DE AMONIU
34.55% AZOT

50kg

A NU SE DEPOZITA LA UN LOC CU ALTE MATERIALE

COMBINATUL DE ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE
TURNU MĂGURELE

UREE GRANULATĂ

ÎNGRĂȘĂMINȚ CHIMIC

46% N

50kg

COMBINATUL DE ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE:
TURNU MĂGURELE

34.55% N

ÎNGRĂȘĂMINȚ AGRICOL

Stas 4890/964

Neto 50 Kg

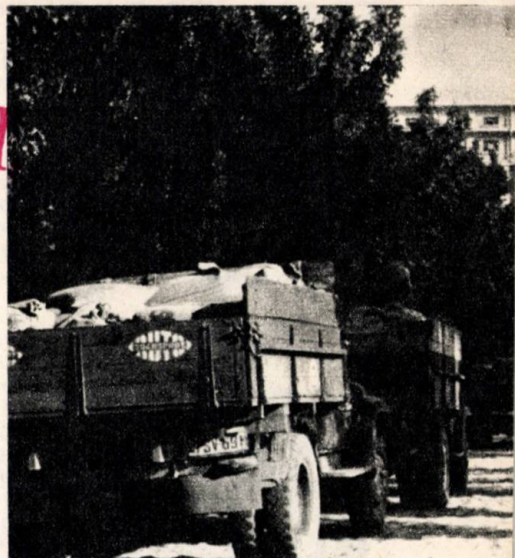
A NU SE DEPOZITA LA UN LOC CU ALTE MATERIALE

MAI

MARȚI	1	MIERCURI	16
MIERCURI	2	JOI	17
JOI	3	VINERI	18
VINERI	4	SÎMBĂȚĂ	19
SÎMBĂȚĂ	5	DUMINICĂ	20
DUMINICĂ	6	LUNI	21
LUNI	7	MARȚI	22
MARȚI	8	MIERCURI	23
MIERCURI	9	JOI	24
JOI	10	VINERI	25
VINERI	11	SÎMBĂȚĂ	26
SÎMBĂȚĂ	12	DUMINICĂ	27
DUMINICĂ	13	LUNI	28
LUNI	14	MARȚI	29
MARȚI	15	MIERCURI	30
		JOI	31

MINISTERUL AGRICULTURII INDUSTRIEI ALIMENTARE ȘI APELOR

Centrala de valorificare a cerealelor și
producerea nutrețurilor combinate con-
tractează prin unitățile sale județene

Fasole boabe

Calitatea de bază ● 5% corpuri străine
● 14% umiditate

Prețul ● 3,70 lei/kg pentru soiul **Albă mare** (boambă)

● 3,50 lei/kg pentru soiurile: **Oușoară, Ceali, Michigan, ICA-332, ICA-416, F 51.**

● 3,30 lei/kg pentru soiurile: **Ialomița, Banat, Mărunță de Transilvania, Greath North.**

● 3,15 lei/kg pentru amestec de soiuri (comună)

Sporul de preț ● 10% pentru cantități predate ce depășesc două tone.

● 20% pentru cantitățile predate ce depășesc 10 tone.

Credite ce se acordă cooperativelor agricole
● pînă la 60% din valoarea cantității contractate;

Plata transportului ● se efectuează de către întreprinderea județeană pentru întreaga distanță de la sediul cooperativei agricole la baza de recepție, conform tarifelor legale în vigoare pentru mijlocul de transport folosit.

ERAM „PAORELE“ CARE CITEA PE HOMER LA PLUG

Poetul G. Topirceanu, într-o conferință ținută la Iași, pe vremuri, a spus o vorbă rămasă mult timp în mintea contemporanilor: «Cînd pune stăpînire pe tine patima scrisului, apoi ea nu te mai lasă pînă nu te face statuie». Lăsînd la o parte acestea, eu constat că patima scrisului, această imperioasă și neînvinsă nevoie de a-ți materializa prin scris gîndurile, nu pune stăpînire — cum s-ar crede — numai pe cei cu pregătire intelectuală, deoarece ea s-a manifestat și în lumea satelor, generînd o pleiadă de plugari-scriitori, sau «țărani condeieri». Fenomenul acesta a apărut mai ales pe solul bănățean, încă din prima decadă a secolului nostru, ca mai tirziu să se manifeste tumultuos în perioada interbelică, cînd se pare că și-a atins apogeul, existînd în Banat o frumoasă efflorescență de vreo 16-18 plugari de acestia, «condeieri».

În Lugoj a apărut pentru întia dată o gazetă săptămînală întemeiată de țărani și scrisă de țărani: «Cuvîntul Satelor», avînd ca redactor principal pe cel mai proeminent și mai fecund dintre toți țăranii condeieri bănățeni, pe **Ion Ciucurel** de la Soșdea, publicist și scriitor, care a scos și primul roman scris de un țaran, cu titlul «Transformarea».

De altfel, nu se poate spune că fenomenul acesta, al scriitorilor și publiciștilor țărani ar fi

complet necunoscut. Revistele tipărite de ei, volumele proprii, antologia din anul 1943 semnată de Gabriel Tepelea, precum și numeroasele articole la apariția ei au reușit să atragă atenția publicului cititor asupra acestui original act de cultură. Ce-i drept, la început fenomenul acesta era considerat o «senzație literară», iar protagoniștii lui erau socotiți niște «Robinsoni literari» — cum le-a zis G. Tepelea — fiindcă au luat totul de la început: ortografie, gramatică, stil.

Cît privește cauzele care au generat acest fenomen, ele s-au dezbătut adeseori în presă și în studii de critică literară, stăruindu-se asupra modului cum au concurat toate aceste cauze și a mobilului sufletesc ce i-a determinat pe scriitorii plugari să scrie. Explicațiile și răspunsurile date au fost numeroase și felurite. Unii situau creația literară și publicistică țărăneasă într-o zonă de interferență dintre literatura cultă și cea folclorică; alții vedeau în ea o prelungire a literaturii în dialect, cultivată odinioară de Victor Vlad-Delamarina.

Ca unul care am făcut parte din acea falangă de țărani-condeieri — și care în majoritatea lor zac astăzi sub iarbă verde, fiind de mult trecuți în lumea umbrelor — cred că toate explicațiile date, dacă nu sînt complet greșite, apoi ele sînt departe de esența fenomenului: nu din dorința de a deveni o «senzație literară», nici din aceea de a deveni «țărani-fenomen» și mai puțin din oportunitatea vanitoasă de a fi «remarcați», ci din conștiința fermă că trebuia demonstrat statului burghez de ieri, că țărănimea nu poate ră-

mine încremenită în situația de «cenușăreasă».

Deci nu spiritul de imitație facilă ne-a pus condeii în mină și nici calculele de meschină oportunitate ne-au făcut să învingem timiditatea noastră față de templul slovei tipărite, și să pășim în arena scrisului în condițiile vitrege ale orînduirii burgheze.

Noi am fost mînați la scris de-o viață obidită, însuflețiti de ideea eliberării de sub jugul exploatarei moșierilor și bancheților, înflăcărați de țelul de a ne afirma aspirațiile și de a dobîndi drepturile, dovedind că țărănimea nu este «un sac cu cartofi», cum o caracterizau unii, și care nu avea alt rost în stat decît să fie rîmele care fertilizau solul. O vocație neînvinsă de a scrie (acea patimă sfîntă amintită de G. Topirceanu) a pus stăpînire și pe noi, cei de la coarnele plugului; era un impuls nestăvilît ce ne domina, ca să ridicăm și noi împreună cu clasa muncitoare un steag nou, curat, un steag al demnității umane și al dreptății sociale. Scrisul nostru a însemnat un gest revoluționar în perioada dintre cele două războaie mondiale, cînd țărănimea, dintr-un străvechi vis de dreptate socială, de eliberare din jugul moșieresc și cămătăresc, a găsit în clasa muncitoare cel mai credincios și neînficat îndrumător, sfătuitor și aliat.

Un punct important și esențial în scrisul nostru a fost culturalizarea maselor sătetești, încît putem subscrie cu toată convingerea cele proclamate de confratele țaran-condeier Petru Petrica în anul 1938, că: **«pentru popor cea mai puternică și modernă armă de luptă a timpului de față este cultura!»** iar concomitent cu aceasta și asanarea morală a satului, demascînd și combătînd atîtea fenomene negative cum au fost: cîrdășiile politice ale partidelor istorice compromise în ochii poporului muncitor de la orașe și sate, luxul, risipa, mahalagizarea vieții țărănești prin înstrăi-

narea portului și denatalitate. Combaterea acestor fenomene negative s-a făcut prin unele creații beletristice de o mare sinceritate și profund realism, însă partea de rezistență în scrisul condeierilor țărani din perioada interbelică eu cred că a fost publicistica țărănească, atât prin caracterul ei demascator, cât și prin nivelul remarcabil de înalt pe care scrisul publicistic l-a atins, justificând poate acele cuvinte profetice pe care le-a scris în anul 1928 în ziarul «Banatul» istoricul și criticul literar G. Călinescu: «O mare mișcare culturală va porni curînd din acest colț de țară din cunoașterea căreia vom scoate, mai tîrziu, elementele unei largi conștiințe de noi înșine!»

Despre modul de a scrie, de odinioară, al plugarilor-condeieri tin să amintesc că nu trebuiesc închipuite niscaiva birouri sau camere luxos mobilate. Un capăt de creion încăpea ușor în buzunar și un colț de masă din camera de conviețuire a familiei au format mediul obișnuit pentru scrisul nostru. Iar în timpul muncilor, la lucru pe cîmp, mai ales la arat, eu unul îmi amintesc că luam cu mine, în buzunar, hîrtie și creion pentru ca, la amiază, cînd slobozeam caii să-și mănînce porția de nutreț, să mă așez de-o parte în soarele arzător și să-mi înfirip articolul ce trebuia să apară în numărul proximal revistei ori al gazetei unde colaboram. De multe ori, din lipsă de timp pentru citit și informație, îmi luam cartea, gazeta sau revista, în căruță — coccia țărănească — și în mers, cînd credeam că nu sînt văzut de nimeni, spre a preveni ironia celor din jur, citeam sau studiam, dar n-am izbutit să scap de epitetul că aș fi «paorele care cetește pe Homer la plug!»

Iar toate acestea, fără ostentație și — repet — fără dorința de a fi remarcat sau de a deveni o senzație literară, ci pentru a ne lua soarta în mîinile noastre proprii, militînd pentru recunoașterea drepturilor noastre sociale și pentru ridicarea păturii țărănești din care am pornit. Vis care s-a împlinit cu prisosință în România socialistă.

GHITĂ BĂLAN-ȘERBAN
țaran cooperator din
comuna Comloșul Mare,
jud. Timiș

NATURA: un fantastic laborator farmaceutic

De mii de ani se cunosc calitățile terapeutice ale unor flori, frunze, fructe sau rădăcini de plante, astfel încît apelul la ceaiuri (infuzii și decocturi), alifii, loțiuni sau altfel de medicamente preparate din ceea ce oferă cu generozitate largă natura, a devenit un fenomen obișnuit în toată lumea, la sate ca și la orașe, cercurile medicale certificînd cu date științifice rolul deosebit de activ și important pe care «farmacia verde» îl joacă în păstrarea și apărarea sănătății.

În cele de mai jos prezentăm doar cîteva din plantele mai puțin cunoscute, atrăgînd atenția asupra virtuților terapeutice remarcabile pe care ele le au în tratamentul a numeroase afecțiuni. Prima pe care o propunem atenției cititorilor almanahului nostru este

GHINTURA

Ea se prezintă în două varietăți: una cu flori galbene, în formă de cupe și alta cu flori cafenii punctate. Se recoltează numai rizomul de ghintură, adică partea rădăcinoasă, din pămînt. Recoltarea se face, începînd din luna august pînă toamna tîrziu, la căderea zăpezii. Rizomii se pun la uscat. Ei conțin ulei volatil și numeroși glucozizi cu calități tonice și în diferite tratamente se întrebuintează sub formă de infuzie și decoct, sub formă de tinctură, vin sau sirop. Infuzia se prepară punînd o linguriță de rizom mărunțit la un litru de apă clocotită. Tinctura se prepară macerînd 20 grame de rizom în 100 ml alcool alb de 70° timp de o săptămînă. La nevoie, se iau 20—30 de picături în apă, înaintea meselor principale. Vinul de ghintură se prepară luînd 30 grame de rădăcină mărunțită și amestecîndu-le cu 60 ml alcool alb de 70°. Amestecul se lasă 24 de ore într-un vas acoperit, după care se adaugă un litru de vin și se lasă din nou la macerat 10 zile, după care se strecoară lichidul printr-un tifon. Din acest vin tonic de o mare eficacitate se ia cite o linguriță înaintea meselor principale. Siropul de ghintură se prepară opărîndu-se 10 grame de rizom în 150 grame de apă clocotită. Se păstrează așa timp de 6 ore, apoi se strecoară, se adaugă 250 grame zahăr și se fierbe.

Ghintura, sub una din ipostazele descrise mai sus, este un bun stimulent al sistemului nervos, mărește secreția vezicii biliare, ușurează și tonifică funcțiile ficatului și excită secrețiile gastrice.

CIMBRÎȘORUL

O altă plantă medicinală este Cimbrîșorul (de cîmp și de cultură). Înfloarește din mai pînă în septembrie. Planta (pentru ceaiuri) se culege fără rădăcină, și se usucă în locuri umbroase și bine aerisite.

Ceaiul de cimbrîșor are calități expectorante, calmează spasmele căilor respiratorii și se recomandă la bronșite, tuse convulsivă, tuse astmatică, răgușeală. Pentru a-i spori efectul curativ, ceaiului de cimbrîșor i se adaugă frunze de patlagină, de podbeal și flori de nalbă. Totodată cimbrîșorul este și antiseptic, cu acțiune pozitivă în tratamentul enterocolitelor, în eliminarea viermilor intestinali, în anemii, în tonificarea funcțiilor hepatice.

IUNIE

VINERI	1	SÎMBĂȚĂ	16
SÎMBĂȚĂ	2	DUMINICĂ	17
DUMINICĂ	3	LUNI	18
LUNI	4	MARȚI	19
MARȚI	5	MIERCURI	20
MIERCURI	6	JOI	21
JOI	7	VINERI	22
VINERI	8	SÎMBĂȚĂ	23
SÎMBĂȚĂ	9	DUMINICĂ	24
DUMINICĂ	10	LUNI	25
LUNI	11	MARȚI	26
MARȚI	12	MIERCURI	27
MIERCURI	13	JOI	28
JOI	14	VINERI	29
VINERI	15	SÎMBĂȚĂ	30

MINISTERUL AGRICULTURII, INDUSTRIEI ALIMENTARE ȘI APELOR
Centrala de valorificare a cerealelor
și producerea nutrețurilor combinate
contractează prin unitățile sale județene

MAZĂRE BOABE COMESTIBILĂ CALITATEA DE BAZĂ

- 10% corpuri străine
- 14% umiditate

Prețul ● 2,10 lei/kg la calitatea de bază,
● Crește cu 1% pentru fiecare
procent de corpuri străine și
umiditate în minus față de
calitatea de bază.
● Scade cu 1% pentru fiecare
procent de corpuri străine și
umiditate în plus față de cali-
tatea de bază.

Plata transportului ● se efectuează
de către întreprinderea jude-
țeană pentru întreaga distanță
de la sediul cooperativei agricole
pînă la baza de recepție, con-
form tarifelor legale în vigoare
pentru mijlocul de transport
folosit.

STAȚIUNEA „TRACTOR SERVICE“ LA...S.M.A.!

Statul investește sume apreciabile pentru dotarea cu tot mai multe tractoare și mașini agricole a stațiilor de mecanizare a agriculturii. Această, pe de o parte, și necesitatea sporirii continue a producției agricole, pe de altă parte, impun folosirea judicioasă, cu randament maxim a utilajelor din dotare, prelungirea duratei lor de exploatare.

Pornind de la aceste considerente, mecanizatorii dobrogeni — cei de la S.M.A. Remus Opreanu și Chirnojeni — ajutați de Direcția generală a mecanizării din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și de cadre de specialiști de la Institutul de cercetări pentru mecanizarea agriculturii — au inițiat un nou mod de organizare a lucrărilor de întreținere și reparații în cadrul secțiilor S.M.A., denumit sugestiv «TRACTOR SERVICE». În ce constă aceasta, și care sînt avantajele?

— Controlînd cum sînt îngrijite mașinile din dotarea secțiilor noastre de mecanizare — ne spune ing. Ion Stoicea — directorul Stației pentru mecanizarea agriculturii Remus Opreanu — am ajuns la o concluzie care nu ne-a satisfăcut. Mulți mecanici agricoli, odată întorși din cîmp, după terminarea lucrărilor, nu mai executau operațiunile zilnice de întreținere a tractoarelor, sau le realizau doar parțial. Studiînd acest fenomen, un colectiv de specialiști format din Erdogan Omer, inginerul mecanic al stației, Traian Moraru, inginerul-șef al Trustului S.M.A., inginerul G. Pleșoiu din cadrul Direcției generale a mecanizării și dr. inginer Dumitru Tomescu de la Institutul de cercetări de mecanizare a agriculturii au elaborat și pus la punct un sistem tehnologic de întreținere, tip «Service», a tractoarelor și mașinilor agricole în cadrul secțiilor de mecanizare. Stația «Tractor-Service» a fost organizată la secția din Medgidia în luna august 1971. În timpul funcționării experimentale, tehnologia întreținerii s-a îmbunătățit continuu ajungînd la stadiul complet de azi.

— Stația a fost organizată în incinta secției, după ce, în prealabil, aceasta a fost sistematizată: este vorba, în principal, de împărțirea în două a atelierului mecanic al secției, într-una din părți executîndu-se reparațiile, iar în cealaltă întreține-

rea. Stația dispune de următoarele amenajări și utilaje: rampă de spălare a tractoarelor și utilajelor, care are sursă de apă și aburi; depozit de carburanți situat în apropierea stației; platformă, cu canal subteran, care permite intrarea sub tractor în vederea întreținerii, reglării și micilor reparații (platforma se află în interiorul atelierului acoperit, pentru a se putea lucra și în anotimpurile reci, și este unită cu platforma din apropierea rampei de spălare); parcul pentru stocarea mașinilor agricole; drumurile de acces, betonate sau cu zgură. Totodată, în interiorul stației, realizată cu investiții minime, de circa 38 000 de lei, se găsesc utilajele și dispozitivele pentru gresarea simultană și automată a tractoarelor, instalații de alimentare și de decupare a uleiurilor arse, o instalație cu jet de aburi sub presiune etc.

Echipa de deservire a stației este compusă din doi oameni: un maestru, Dumitru Moreșan, și un mecanic ajutor, Ageașun Genghiș. Ambii au o îndelungată experiență în meseria de mecanic, ceea ce le conferă un mare prestigiu în fața mecanicilor agricoli din secția de mecanizare din Medgidia.

Dat fiind faptul că secția de mecanizare din Medgidia dispune de 26 de tractoare, s-au cîștigat pentru producție 10—15 ore, timp pe care mecanizatorii l-ar fi consumat executînd singuri întreținerea tractoarelor. În afară de aceasta, s-a îmbunătățit substanțial calitatea operațiunilor executate, deoarece, cu timpul, mecanicii din echipa de întreținere ajung la o specializare foarte pronunțată. În sfîrșit, datorită întreținerii tehnice superioare a tractoarelor și mașinilor agricole, se reduc cheltuielile necesitate de reparații, crește durata de funcționare a parcului de mașini, sînt evitate căderile în brazdă, care, cum se știe, duc la întîrzierea executării lucrărilor agricole și deci la reducerea producției.

Toate aceste avantaje înscrise stația «Tractor-Service» printre măsurile organizatorice de mare actualitate care, extinse și în alte unități, pot contribui la deservirea în mai bune condițiuni a cooperativei agricole, la sporirea eficienței fondurilor destinate mecanizării agriculturii.

VASILE IOSIF

RAPSOZI DIN ȚARA LOVIȘTEI

Acest străvechi colț al patriei noastre, cu cele 40 de comune, sate și cătune, a intrat în ultimii ani într-o epocă de mari și profunde mutații tehnice și civilizatoare prin construcția hidrocentralei de pe Lotru, prin deschiderea magistralei rutiere de beton și asfalt, ca și prin apariția incipientă, dar tumultuoasă a unui oraș turistic tînăr: Voineasa. Țara Loviștei este una din cele mai frumoase depresiuni intracarpătice, cu o istorie adîncă de multe veacuri, pomenită fiind în documente ce datează încă din anul 1233.

În cele ce urmează, înfățișăm cîteva stihuri compuse de rapsozii populari din așezările de pe Valea Lotrului, Bumbuiești, Malaia, Voineasa, Clocotici. Ele se disting printr-o încîntătoare frumusețe și prospețime a metaforelor, printr-o desăvîrșită măiestrie poetică, printr-o admirabilă profunzime și limpezime a ideilor.

CIND COBOARĂ OILE

- Brazi înalți, încetinați,
La ce loc vă legănați?
- De ce nu ne-am legăna,
Că ne-apucă iarna grea
Și ne pică cetina.
N-are mierla ce mîncă
Și cucul pe ce cîntă
De la Malaia la vale
Cum cîntă cucul de tare
De-l aud din lăsdătoare
Și de la Brezoi în jos,
Cum mai cîntă de frumos,
De la Malaia la vale
Am văzut stînille goale,
Strungurile fără oițe
Scaune fără băcițe
Și brădui fără de copil
Și brădetle fără fete
Și brădani fără ciobani.
În strunga minzărilor
Jocul cerbișorilor;
Și-n strunga mioarelor
Jocul căprioarelor.
Rămii stîină sănătoasă
Că noi ne ducem acasă.
Stîină, cin-te-o mătura?
Băcile cînd s-o-nturna.
Gunoarul cine l-o lua?
Ciocîrlia cu coada.
Rămîn stîini fără stăpîni

Și brădani fără ciobani.
De la stîină mai în jos
Du-te, bade, sănătos,
Ca un trandafir frumos.
Ușor, bade, să nu cazi
Pe sub cetina din brazi.

Nica P. Chirculescu
(Malaia).

NU ȘTIU, LUNA-A RĂSĂRIT?

Nu știu, Luna-a răsărit?
Sau mindruța mi-a zimbit.
Nu știu, Luna s-a ascuns?
Sau mindra nu-mi dă răspuns.
Nu știu, Luna pe cer merge?
Sau mindra la apă trece
Să-mi aducă apă rece.

Maria Văcăruș
(Bumbuiești)

EU AICEA M-AM JUCAT

Eu aicea m-am jucat
De cînd mama m-a băiat.
Dar acum eu mă joc.
Să stea soarele pe loc
Și luna să strălucească
peste Țara Românească.

Gheorghe Piloiu
(Clocotici)

FOAIE VERDE ȘI-O SIPICĂ

Foaie verde și-o sipică,
Mi s-au făcut ochii sticlă,
Tot uitîndu-mă la luncă,
Să văz mindra unde lucră,
Să mă duc să-i tai de-o tufă,
Să-i fac mindruliței umbră,
Să n-o vadă soarele,
Că-i pîrlește buzele,
C-are buze subțirele
Să muște badea din ele.

Petre Talpoș
(Gruul Lupului)

IULIE

DUMINICĂ	1	LUNI	16
LUNI	2	MARȚI	17
MARȚI	3	MIERCURI	18
MIERCURI	4	JOI	19
JOI	5	VINERI	20
VINERI	6	SÎMBĂȚĂ	21
SÎMBĂȚĂ	7	DUMINICĂ	22
DUMINICĂ	8	LUNI	23
LUNI	9	MARȚI	24
MARȚI	10	MIERCURI	25
MIERCURI	11	JOI	26
JOI	12	VINERI	27
VINERI	13	SÎMBĂȚĂ	28
SÎMBĂȚĂ	14	DUMINICĂ	29
DUMINICĂ	15	LUNI	30
		MARȚI	31

COȘUL ABUNDENȚEI VI-L OFERĂ „FORTUNA“

Pentru majoritatea bucureștenilor, magazinul «Fortuna», situat la începutul Căii Victoriei, în vecinătatea pieței Operetei, nu mai este un loc mult o... nouitate! Unitate model de desfacere a legumelor și fructelor, a unei bogate și variate game de mâncăruri și produse alimentare, ieșită de mult din faza de experiment, «Fortuna» a devenit pentru toți un sinonim al bunei serviri, al unui comerț civilizat.

Cel mai mare magazin de produse agro-alimentare din țară, cu o sală de deservire de 100 m.p., Fortuna este și singurul magazin din țară cu un ofil de bază legumicol, cu o punere liberă a mărfurilor la autoservire. «Fortuna» desface numai legume și fructe de calitate I și extra, pe site doar cu câteva ore în urmă în magazin, selectate cu grijă din producția unităților agricole din vecinătatea capitalei: I.A.S. Popești-Leordeni, 30 Decembrie, Creția și altele.

Mărfurile sînt preambalate în casete de plastic, protejate de celofan sau foi de polietilenă, cîntărite și cu prețul marcat. Operații care înlătu-

ră cîntărirea și calcularea prețului, realizînd o apreciazabilă economie de timp pentru cumpărători. Vitrinele frigorifice asigură conservarea mărfurilor, oferind în același timp și accesul liber al publicului consumator la alegerea mărfii. Cărucioarele pe rotile oferă posibilitatea transportării comode a cumpărătorilor pînă la ieșirea din magazin.

Un modern bar-restaurant cu autoservire, cu gustări calde și reci, fructe, prăjituri

și diferite băuturi alcoolice naturale sau sucuri de fructe, stă la dispoziția vizitatorilor magazinului, oferind posibilitatea servirii unui prînz rapid și consistent.

Iar dacă la plecare doriți să duceți acasă, celor dragi, cîteva fire de flori, gest întotdeauna apreciat, standul florăriei vă oferă, indiferent de sezon, posibilitatea alegerii buchetului dorit, de garoafe, gladiole sau trandafiri.

C. LEONARD

ATENȚIE LA MANIPULAREA SUBSTANȚELOR PESTICIDE

Chimizarea agriculturii, problemă de mare actualitate în țara noastră, implică producerea, manipularea și aplicarea în teren a substanțelor denumite pesticide, cu care se combat insectele ce dăunează culturile agricole, ierburile ivite în lanuri, mușgaiurile și ciupercile plantelor și pomilor, precum și rozătoarele de tot felul ce se înfruptă din produsele muncii agricultorului, deteriorând culturile de la rădăcină pînă la spicul plin de boabe.

Cîteva cazuri de accidente mortale la om, prin utilizarea în casă, în scop de dezinfecție, a substanței numită «paration», subliniază atenția ce trebuie acordată manipulării unor astfel de substanțe, precum și pericolul intoxicațiilor cu pesticide, la om și animale. Introduse în organism, pe cale pulmonară sau digestivă, aceste substanțe produc turburări multiple, prin transformarea hemoglobinei și blocarea funcției ei de transport a oxigenului în corp, prin otrăvirea celulelor din substanța nervoasă, cu paralizarea centrilor respiratori sau vasomotori cerebrali etc. Intoxicația acută se termină, deseori, cu moartea, uneori în masă, așa cum se întîmplă la albine, pești, etc. Pesticidele pot provoca și intoxicații cronice, prin acumularea lor selectivă în ficat, în creier și în alte organe, unde cauzează congestii, hemoragii, degenerescență și scleroză.

Aparatul respirator este victimă fie a acțiunii locale a substanței toxice, fie a dereglării mecanismului de respirație. Iritarea locală declanșează prin excitația terminațiilor nervoase, turburări complexe: strnut, hipersecreție bronșică, tuse, greutate în respirație, astm, iar dereglarea centrului respirator duce la asfixie și moarte.

Praful DDT este puțin periculos pentru om, dar contactul frecvent al pielii cu acest insecticid poate da loc la o eczemă, conjunctivite, iritații pulmonare. Se poate acumula în sistemul nervos și în ficat.

Poate trece prin piele, depozitîndu-se treptat în organism, pînă la intoxicarea cronică a omului sau animalelor. Se elimină prin lapte și prin fecale de către animalele în lactație tratate cu DDT.

Parationul este, în prezent, cel mai utilizat dintre insecticidele organo-fosforice, fapt ce explică și unele cazuri de intoxicație la om. Inhalare sau digestia lui produce simptome neuroparalitic: peristaltism intestinal exagerat, lăcrimare și moarte prin asfixie, uneori în cîteva minute.

Pesticidele trebuie manipulate cu grijă, evitîndu-se spargerea ambalajelor și împrăștierea în aer a acestor substanțe, murdărirea mâinilor, a feței sau inhalarea vaporilor toxici. Măsuri preventive riguroase sînt necesare mai ales în timpul descărcării pesticidelor din vagoane sau camioane, introducerea lor în magazine sau administrării lor în teren. Grădindu-se respectării măsurilor de protecție muncii să se evite, cu atît mai mare, cu cît substanța respectivă este mai otrăvitoare. Se știe că față de unele insecte nu există nici un remediu specific, nici un antidot eficient, iar semnele de îmbolnăvire apar brusc cu evoluție gravă, cu blocarea sistemelor enzimice (colinesteraza) sau paralizia centrilor respiratori.

Din punct de vedere al protecției muncii, se face controlul preventiv al activității colinesterazei tuturor persoanelor care lucrează cu aceste produse. Oamenii care au suferit intoxicația acută sau cronică nu vor lucra cu insecticide organo-fosforice cît timp de mai multe săptămîni, pînă la restabilirea activității normale a colinesterazei specifice. Instruirea periodică a lucrătorilor trebuie să fie cît mai completă și în acest domeniu, operațiunile cu pesticide să fie supravegheate de aproape, pentru evitarea oricărui fenomen toxic, dăunător sănătății omului sau animalelor.

Dr. ARISTIDE POPESCU

TAPA—STOFĂ LA MODĂ

În insulele Marchize din Oceanul Pacific, reînviază o veche industrie artizanală — țesăturile **tapa**, produse din coajă de copac. Revirimentul este datorat modei lansate de turiști. Se poartă baticurile și fustele confecționate din **tapa**, așa cum se poartă etichetele marilor hoteluri, pe geamantane, prin ele făcându-se dovada îndelungatei și costisitoare călătorii întreprinsă pînă la capătul lumii, în insulele din pustiul marelui ocean. Sînt două sortimente de **tapa** — o țesătură albă, subțire, produsă din coaja arborelui **mel** (arborele pîinii) și alta mai groasă, maro, pe care o dă scoarța smochinului **aoa**. Femeile marchiziene lucrează integral aceste țesături — fără concursul bărbaților — de la tăierea copacilor și pînă la operația finală, care constă în imprimarea desenelor specifice artei locale. Cererea din ce în ce mai mare a acestui produs, a făcut ca în ultimii ani, din cei 4 200 de locuitori ai insulelor, 45% — (aproape toate fetele și femeile) — să se dedice exclusiv fabricării obiectelor din **tapa**. În fotografie: o tînără marchiziană etalîndu-și produsul muncii sale de mai bine de o lună — două bucăți de **tapa**.

HRANA METROPOLEI

La 1 martie 1971 cel mai mare oraș din lume — Tokio — avea 11 400 600 de locuitori. Comunicatul respectiv preciza că în această cifră nu intră populația suburbiilor, ci numai a orașului propriu zis. Care este hrana de bază a acestei imense aglomerări umane, situată într-o regiune deficitară din punct de vedere al producției agricole? Peștele — și în special tonul. Comerțul de specialitate desface anual pe piețele din Tokio trei sferturi de milion de tone de pește, deci cam 1 800—2 000 de tone pe zi. Fără acest aliment, Japonia — și în primul rînd capitala sa — n-ar putea rezolva problema hranei. În fotografie: pe o piață, «stivele» de pește (nici unul nu are mai puțin de doi metri lungime), sînt predate cumpărătorilor angroșiști. Aceștia îi numerează, îi controlează cu contoarele Geiger, pentru a le descoperi eventualele contaminări de radiații, apoi îi trece detaliștilor, spre a ajunge pe masa zilnică a locuitorilor din Tokio.

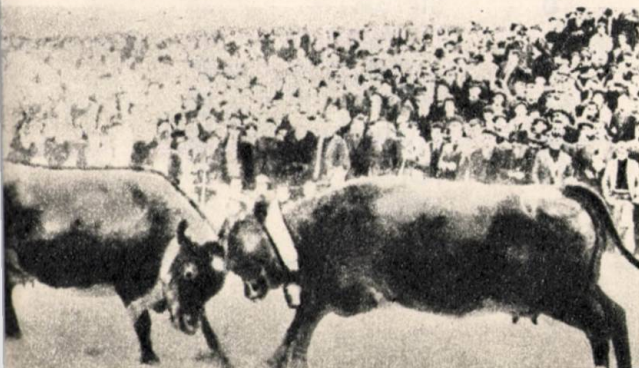

ÎN LUPTĂ DREAPTĂ

În fiecare an, în prima duminică a lunii mai, are loc, în unele regiuni din nordul Italiei, tradițio-

nalul obicei al luptelor între... vaci. Spectacolul are menirea de a încorona, în ziua respectivă, pe cea mai vitează dintre vacile de rasă, producătoare de lapte. **Lupta reginelor**, cum este denumită întrecerea, se organizează prin eliminare, ultimele două vaci rămase în competiție fiind apoi sdrăbătorite după rangul convenit; «regina» primind două coroane cu flori pe care le poate minca în voie, iar «doamna de onoare a reginei», un simplu buchet — dar mare și gustos. La sfîrșitul acestui interesant campionat, laureatele sînt plimbate, în triumf, prin fața sutelor de spectatori care le-au susținut și le-au încurajat în timpul aprigelor înclătări.

AUGUST

MIERCURI	1	JOI	16
JOI	2	VINERI	17
VINERI	3	SÎMBĂȚĂ	18
SÎMBĂȚĂ	4	DUMINICĂ	19
DUMINICĂ	5	LUNI	20
LUNI	6	MARȚI	21
MARȚI	7	MIERCURI	22
MIERCURI	8	JOI	23
JOI	9	VINERI	24
VINERI	10	SÎMBĂȚĂ	25
SÎMBĂȚĂ	11	DUMINICĂ	26
DUMINICĂ	12	LUNI	27
LUNI	13	MARȚI	28
MARȚI	14	MIERCURI	29
MIERCURI	15	JOI	30
		VINERI	31

Elisabeta ȘTEFĂNIȚĂ: BALADĂ

DEZVOLTAREA CONTINUĂ A PRODUCȚIEI DE LEGUME ȘI FRUCTE

Directivile Congresului al X-lea și Hotărârile Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român au creat condiții deosebite pentru acționarea mai deplină a legilor economice, folosirea mai judicioasă a acestora în activitatea de producție, pornind de la necesitatea concentrării, specializării și cooperării în producție, creării unor unități puternice și complexe care să corespundă exigențelor actuale tehnico-economice și să asigure o eficiență ridicată.

Pe această linie, prin organizarea Centralei de producție, valorificare și industrializare a legumelor și fructelor și prin îmbunătățirile aduse în organizarea unităților din subordinea acesteia, întreaga activitate în horticultură se desfășoară unitar, având întreaga răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor de producție, și competența deplină în exercitarea atribuțiilor de valorificare superioară a produselor.

Legumicultura și pomicultura ocupă un loc de seamă în cadrul producției agricole, datorită cantităților mari de produse pe care le realizează, a valorii lor alimentare ridicate și a rolului pe care îl au în îmbunătățirea continuă a alimentației populației, precum și a contribuției deosebite în dezvoltarea industriei de conserve și exportului.

Ca sector de mare intensivitate, cultura legumelor, cartofilor și fructelor a parcurs în ultimii 10 ani o cale de mari transformări, constituind o permanentă preocupare a conducerii de partid și de stat.

Ca urmare măsurilor luate, în fiecare județ au fost dezvoltate baze proprii de aprovizionare cu legume și fructe, folosindu-se cu precădere condițiile prielnice de producție și tradiția existentă a populației în practicarea acestor ramuri de bază ale agriculturii.

Astfel, față de media anilor 1961—1965, suprafețele de legume cultivate la cooperativele agricole

au crescut în prezent cu 33%, realizându-se îndeosebi în bazine legumicole puternice, unde s-au organizat unități specializate și sînt întrunite toate condițiile pentru obținerea unor producții mari și eficiente. În vederea prelungirii perioadei de consum în stare proaspătă și cu un sortiment cît mai diferit de legume, în sectorul agricol cooperatist, pe lîngă creșterea suprafețelor de culturi timpurii în câmp, au fost construite numeroase solarii, sere înmulțitor și solarii încălzite.

În pomicultură, de asemenea, au fost extinse plantațiile, mai ales în bazinele consacrate, cu cele mai bune condiții pentru producția de fructe. Pentru obținerea de producții ridicate și de calitate au fost asigurate și folosite soiuri de legume, cartofi și pomi cu însușiri superioare. Numai în ultimii ani au fost puse la dispoziția producției 25 soiuri noi de legume, 5 soiuri de cartofi și 17 soiuri de pomi create în țara noastră.

Sprijinul puternic acordat de stat pentru dezvoltarea horticulturii cooperatiste are un caracter multilateral, găsindu-și expresia în dezvoltarea mecanizării, chimizării, extinderii irigațiilor, asigurarea de specialiști, acordarea de prețuri ferme avantajoase pentru cumpărarea produselor și în alte stimulente importante.

Astfel, în ultimii ani, sectorului horticol din agricultura cooperatistă, i s-au asigurat prin stațiunile pentru mecanizarea agriculturii peste 2 800 tractoare legumicole și 500 tractoare pomicole, dotate cu o gamă largă de utilaje pentru executarea lucrărilor specifice acestor sectoare.

Numărul specialiștilor care lucrează nemijlocit în unitățile cooperatiste cu profil horticol a crescut la peste 2 000.

O importanță deosebită pe linia îmbunătățirii organizării producției în horticultură o are aplicarea acordului global, ca nouă formă de retribuire a muncii, prin îmbinarea în mod armonios a intere-

selor generale cu cele personale ale țăranilor cooperatori. Ținând seama de puterea stimulativă și de cointeresele a acestui mod de plată, generalizarea acordului global în horticulură constituie pirghia de bază pentru aplicarea la timp a lucrărilor în vederea obținerii producțiilor planificate și de calitate superioară.

Desigur, o măsură deosebit de importantă pentru progresul horticulurii a fost înființarea fermelor specializate, care au deschis cimp larg pentru modernizarea rapidă a producției și pentru obținerea unor rezultate superioare și cu eficiență economică ridicată. Cele aproape 1 500 ferme horticoale existente în cooperativele agricole au asigurat condiții din cele mai bune pentru concentrarea și specializarea producției și a resurselor pentru fondul de stat. Contribuția actuală a fermelor la formarea fondului central reprezintă 75% la legume și 40% la fructe, cu destinație îndeosebi pentru export și industria de conserve.

Adîncirea concentrării și specializării și-a găsit soluția cea mai potrivită în organizarea asociațiilor intercooperatiste și în cooperarea cu unitățile de stat. În acest sens, prin înființarea centralelor de producere și valorificare a legumelor și fructelor, integrarea producției cu valorificarea a devenit realitate, acestea contribuind nemijlocit și ajutînd unitățile și fermele specializate din punct de vedere material și tehnic, pentru producerea de legume și fructe marfă și pentru valorificarea completă și superioară a produselor.

Prin organizarea și înființarea, începînd din anul 1972, de ferme proprii în cadrul centrelor de producere și valorificare a legumelor și fructelor, se vor asigura constant și la un nivel calitativ superior, cantități certe de legume și fructe pentru fabricile de conserve.

În actualul cincinal, horticulura, cu toate ramurile sale va trebui să facă pași însemnați înainte. Astfel la legume este necesar să se obțină cu 74—86% mai mult decît în cincinalul trecut. La fructe, vor trebui de asemenea să se realizeze cu 40—50% mai mult decît în perioada 1966—70, iar la cartofi o creștere de 18% față de anul 1970.

Paralel cu eforturile depuse pentru realizarea producțiilor prevăzute, va trebui să se acționeze cu hotărîre și în permanență pe latura asigurării calității produselor, una dintre condițiile de prim ordin cerute de consumatorii interni și externi.

La legume, va trebui să se îmbunătățească permanent structura sortimentului, diversificarea acestuia și calitatea produselor, extînderea în continuare a culturilor timpurii și extratimpurii în sere și solarii, introducerea de noi soiuri de mare productivitate și cu însușiri superioare calitative, pentru industria de conserve și competitive pe piața externă.

În pomiculură, trebuie să se urmărească obținerea unor producții constante an de an și de calitate.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestor sarcini există o preocupare permanentă din partea întregului aparat al Centralei, fiecare specialist fiind

repartizat pe bază de program pentru realizarea unui indicator. Concret, din plan, se va putea asigura astfel în tot timpul anului un sortiment diversificat de legume pentru aprovizionarea populației și îndeosebi cu verdeturi, castraveți, fasole etc.

Condițiile materiale, tehnice și organizatorice existente, ca și cele prevăzute a se asigura în acest cincinal, dau certitudinea că horticulura își va spori contribuția în mod substanțial la progresul economiei noastre socialiste, la creșterea nivelului de viață al populației țării.

Este neîndoios faptul că toți lucrătorii ogoarelor, cooperatorii, muncitorii și specialiștii din horticulură vor răspunde cu cînte sarcinilor încredințate de partid și vor contribui cu hotărîre la realizarea sarcinilor din acest sector, la înflorirea patriei noastre, la dezvoltarea societății noastre socialiste multilateral dezvoltate.

Ing. ION RĂDULESCU

secretar general în Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, șeful Centralei de producție, valorificare și industrializare a legumelor și fructelor.

SEPTEMBRIE

SÎMBĂȚĂ	1	DUMINICĂ	16
DUMINICĂ	2	LUNI	17
LUNI	3	MARȚI	18
MARȚI	4	MIERCURI	19
MIERCURI	5	JOI	20
JOI	6	VINERI	21
VINERI	7	SÎMBĂȚĂ	22
SÎMBĂȚĂ	8	DUMINICĂ	23
DUMINICĂ	9	LUNI	24
LUNI	10	MARȚI	25
MARȚI	11	MIERCURI	26
MIERCURI	12	JOI	27
JOI	13	VINERI	28
VINERI	14	SÎMBĂȚĂ	29
SÎMBĂȚĂ	15	DUMINICĂ	30

Toate planșele color care împodobesc în prezentul almanah paginile calendarului pe luni reprezintă reproduceri după lucrările pictorului naiv ION NIȚĂ NICODIN din comuna Brusturi, județul Arad.

STOICENI-VÎLCEA, LOCUL PRIMEI COOPERATIVE ȘCOLARE DIN ȚARĂ

Inițiativa înființării primei microcooperative agricole școlare a pornit de la pionierii școlii generale din satul Stoiceni, comuna N. Bălcescu, județul Vâlcea.

Inițiativa acestor elevi vrednici s-a bucurat de un ecou rapid și atât de larg, încât la scurt timp după lansarea ei, în județul Vâlcea au luat ființă peste 76 de microcooperative agricole școlare, zeci și sute de microcooperative înființându-se și în celelalte județe din țară, în toate colțurile patriei.

În cele ce urmează, facem loc declarațiilor deosebit de interesante și semnificative făcute de Marin Geantă, președintele cooperativei agricole din Stoiceni și de Victor Cojan, președintele microcooperativei agricole școlare din Stoiceni, cu privire la istoricul înființării celei dintâi microcooperative agricole școlare din țară.

BRIGADIERI, ȘEFI DE ECHIPĂ, SÎNTEM NOI ÎNȘINE...

Ideea primei microcooperative școlare (spun *prima* pentru că astăzi, în județul nostru, numărul lor a ajuns la 76), ne-a venit după ce rezultatele obținute pe obșnuitul lot școlar ne-au dovedit că sîntem în stare de mai mult. Terenul nostru are o suprafață de 4,46 ha. S-au format 8 brigăzi, cîte una de fiecare clasă. O brigadă este împărțită pe 2 echipe. Brigadieri, șefi de echipă, contabilii — sîntem noi înșine, pionierii. Vreau să vă vorbesc și despre ajutorul pe care ni l-au dat «Micii tractoriști». Cine sînt ei? Tot colegi de-ai noștri, cei din clasele a VII-a și a VIII-a, adevărați ași în conducerea tractoarelor și a celorlalte mașini agricole (deocamdată însă, pînă cînd vor ajunge să obțină și carnetul de conducere, sînt asistați de către un tovarăș mecanizator din cadrul Întreprinderii de Mecanizare a Agriculturii.

Și după ce v-am spus și cum ne-am organizat, nu știu dacă s-ar mai îndoi cineva cînd vă vom mărturisii cu mîndrie că am obținut 3 380 kg grîu la hectar, peste 5 000 kg porumb la hectar, 17 000 kg tomate la hectar, 30 000 kg varză la hectar, pe care, după ce am dat cooperativei agricole cantitatea contractată, le-am valorificat, obținînd un fond de 25 000 lei.

Din banii pe care i-am strîns din recolta obținută, am realizat o mulțime de lucruri bune: repararea unor săli de clasă, deschiderea unui șantier pentru construirea unei școli, magnetofon, aparat de radio, am amenajat un cerc foto și altele.

În cadrul activităților noastre, o atenție deosebită am acordat-o obținerii unor soiuri de plante cu calități îmbunătățite: dubla înrădăcinare la floarea-soarelui, dublul hibrid la porumb, experimentarea unui sistem nou de aplicare a îngrășămintelor chimice la fasole, stabilirea momentului optim de însămînțare a culturilor — sînt numai cîteva din problemele și realizările muncii și strădaniei noastre de cercetări.

Cei mai harnici elevi, membri ai microcooperativei noastre școlare, sînt: Ioana Panait, Maria

Diaconu, Alexandru Ionescu, Mariana Marin, Ioana Barbu, Paul Pătrașcu, Marian Lainer, Gheorghe Coandă.

VICTOR COJAN

președintele microcooperativei agricole școlare,
Școala generală Stoiceni — «N. Bălcescu»,
județul Vâlcea

NU ESTE VORBA DE O JOACĂ...

La început nu prea știam ce să înțelegem din această idee a lor de a organiza o cooperativă școlară. Ne-au cerut sprijinul și noi li l-am dat. A venit însă un moment cînd mi-am dat seama că nu este vorba de o joacă, ci că marea lor ambiție este să se ia la întrecere cu noi, să învețe să muncească, să ne «depășească», și, dacă într-adevăr au reușit-o pe mici parcele (au o producție medie, pe hectar, de grîu, porumb și varză mai mare ca a noastră), atunci vă rog să mă credeți, nu mai am nici o îndoială pentru viitorul strălucit al comunei!

MARIN GEANTĂ

președintele cooperativei agricole de producție
din Stoiceni — N. Bălcescu, județul Vâlcea.

Vă amintiți, desigur, memorabila exclamație a lui Iuri Gagarin, când a privit prin hubloul primei nave cosmice, din spațiul extraterestru, globul pământesc. El a rămas pur și simplu fermecat de frumusețea fascinantă a Pământului, de luminiscenta globului, de peisajul mirific ce i se desfășura grandios în fața ochilor. De atunci încoace zeci de cosmonauți au scos același strigăt de uimire și mândrie: «Ce frumos este pământul!», ținînd parcă să aducă nu numai un înflăcărat elogiu planetei, dar și să ne aducă aminte că miliarde de oameni, indiferent de culoarea pielii, indiferent de naționalitate, trăiesc pe același pământ și că această uriașă locuință comună trebuie păstrată și apărată de toți, trebuie înfrumusețată și îmbogățită mereu, spre binele întregii omeniri, spre fericirea și liniștea copiilor, nepoților și strănepoților noștri.

Pământul — planetă poluată?

În lupta cu natura, omul a reușit să o transforme în folosul său, să smulgă pământului mai multe produse agricole prin folosirea îngrășămintelor chimice și combaterea dăunătorilor prin insecticide, să crească mai multe animale, să cucerească cerul cu avioane din ce în ce mai rapide și să străbată oceanele cu vase din ce în ce mai mari. Preocupat de progresul tehnic, el a neglijat uneori să observe natura și modificarea echilibrului ei prin aceste intervenții. Rezultatul? Un semnal de alarmă în lumea întreagă pentru protecția mediului de viață, a apelor, a solului, a atmosferei. Desigur, situația nu este aceeași în toate țările. Unele, ca S.U.A. și Japonia se situează pe primele locuri în ceea ce privește poluarea. Dar cum apele ca și aerul nu au granițe, problema interesează în aceeași măsură întreaga omenire. Ca urmare, a fost creată o serie de organisme internaționale pentru apărarea mediului înconjurător de substanțe nocive rezultate din diferitele procese de producție. Pentru a da un exemplu, vom arăta că în golful Tokio, pe o lungime a coastei de 150 km, toate apele reziduale s-au scurs pînă acum nepurificate. Ca urmare, producția piscicolă s-a degradat în așa măsură încît pe piețele din Tokio și Yokohama ea nu a mai putut fi vîndută.

Ca să ne menținem la exemplele referitoare la modificarea echilibrului natural al apelor, vom mai

aminti că reputați specialiști oceanologi comunicau recent că 40 la sută din fauna mărilor și oceanelor a dispărut ca urmare a poluării apelor, provocate de către om. La sfîrșitul anului trecut, cunoscutul oceanograf francez Jacques Yves Cousteau făcînd precizarea de mai sus, arăta că pentru a se remedia pagubele provocate mărilor și oceanelor vor fi necesare importante sume de bani (circa 50 miliarde dolari). Cousteau se baza, în comunicarea acestor date, pe observațiile făcute de el timp de 3 ani pe toate mările și oceanele lumii. Întors din această lungă expediție, arăta pe baza unor date comparative că în ultima jumătate de secol au dispărut 50 000 de specii marine și că numai de-a lungul coastei Angliei mor anual 250 000 păsări din cauza poluării.

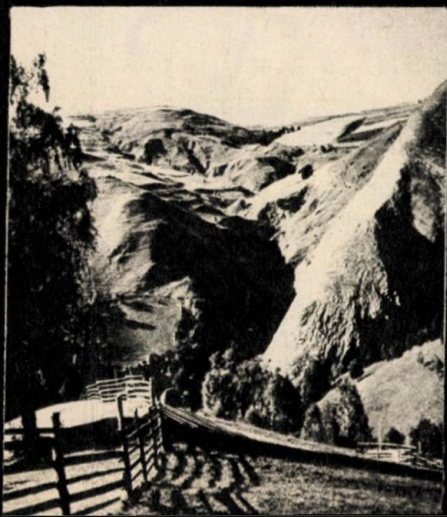
Desigur, specialiștii nu se mulțumesc cu stabilirea unor date și cu cifre comparative. Dimpotrivă

se caută neîncetat soluții eficace, rapide. La noi în țară, de pildă, pe baza unor studii îndelungate s-a stabilit că apele noastre pot fi total purificate prin folosirea zgurelor metalurgice și a cenușilor zburătoare.

Nici solul nu s-a bucurat, în ultima vreme, de respectarea echilibrului lui natural. Prin folosirea nerațională a insecticidelor, ierbicidelor și a îngrășămintelor chimice au apărut în unele regiuni fenomene îngrijorătoare. Disparația în masă a insectelor dăunătoare a fost însoțită și de dispariția unor insecte folositoare și a păsărilor care se hrăneau cu ele. Prin aceasta, echilibrul natural s-a modificat și, odată cu el, omul a pierdut o parte din mediul său natural de viață.

Oamenii de știință au dat soluții pentru restabilirea unui echilibru natural convenabil omului și celorlalte viețuitoare. Lupta împotriva unor insecte dăunătoare se preconizează a fi dusă mai mult prin «dușmanii naturali» ai acestor specii. În crescătorii speciale omul va căuta să înmulțească insecte care, eliberate apoi pe ogoare, vor distruge speciile dăunătoare. Pentru a înțelege mai bine acest mecanism al echilibrului în natură vom da următorul exemplu. Opunția — un fel de cactus — a fost introdusă în Australia abia în anul 1840 ca plantă ornamentală. Ea a «scăpat» însă din grădinile unde era cultivată și în 1870 «invazia» ei începuse să ia proporții alarmante. În 1920, deci la numai 80 de ani de la introducerea ei, speciile de Opunția se răspîndiseră pe circa 20 milioane hectare. Ca măsură salutară în acel moment au fost introduse din Argentina, Mexic și S.U.A. opt specii de insecte fitofage (care se hrănesc cu plante). Cea mai «eficace» s-a dovedit a fi *Cactoblastis cactorum*, din care au fost lansați nouă milioane de indivizi, în anul 1927. Aceste «armate» au distrus 94 la sută opunțiile din Queensland și în proporție de 75 la sută cele din South Wales. Este o cale prin care echilibrul naturii nu s-a stricat cu nimic, iar la rîndul lor aceste insecte nu se vor putea înmulți prea mult din cauza dispariției hranei lor preferate: opunția. Astfel de mijloace de luptă există pentru aproape toți dăunătorii. Rămîne numai ca ele să fie folosite.

ELENA MANTU

RESPIRĂM OXIGENUL FABRICAT DE... MĂRI

Savantul Jacques Piccard a dat un grav avertisment în ceea ce privește poluarea mărilor și oceanelor. «Dacă acest fenomen continuă în ritmul actual, a afirmat prof. Jacques Piccard, consecința ar fi «posibilitatea reală» a asfixierii tuturor formelor de viață existente nu numai în hidrosferă, ci și pe întreaga planetă. Nu dispunem de date extrem de precise, dar se poate spune că 60—70 la sută din oxigenul respirat de om este produs direct de mare. Emis de planctonul oceanic, de alge și de alte organisme vegetale marine, acest oxigen este împins de vânturi spre uscat. Este necesar să nu mai aruncăm în mare nici un produs susceptibil să amenințe planctonul. Este necesară o acțiune concretă împotriva poluării oceanului. Ceea ce este valabil nu numai pentru perspectiva omenirii, ci și pentru viitorul nostru apropiat».

Iată un apel a cărui îndeplinire ar fi condiționată, desigur, tot de colaborarea internațională.

CINE ȘI CE ASFIXIAZĂ OCEANUL AERIAN?

Sub deviza «Meteorologia și mediul înconjurător» a fost marcată la 23 martie 1972 în întreaga lume cea de-a 12-a zi meteorologică mondială. Cu acest prilej Organizația Meteorologică Mondială a publicat o broșură în care sînt ilustrate principalele probleme ce le ridică ocrotirea mediului înconjurător. Printre altele, broșura arată că arderea cărbunelui, a petrolului și a gazelor rămîne principala sursă artificială de poluare a atmosferei, considerîndu-se că, în fiecare an, în atmosferă sînt introduse astfel aproximativ 20 de milioane tone de particule solide. Totuși dacă se face abstracție de gazele nocive ce sînt degajate cu această ocazie, sursele naturale de poluare prin particule solide sînt cu mult mai mari, cifrîndu-se la aproape 500 de milioane de tone anual. Pe de altă parte, prin evaporarea cezurilor se degajă cantități de săruri încă mai mari, ajungînd la un miliard de tone anual. Incendiile de păduri încarcă la rîndul lor atmosfera cu mai mult de 30 de milioane de tone de particule solide.

Poluarea aerului reprezintă nu numai un pericol direct pentru om, dar ea poate acționa nefavorabil și asupra climatului local. Pinza de fum ce acoperă unele orașe și zone industriale reduce cu mult posibilitatea de penetrație a razelor solare spre sol. S-a constatat, de pildă, că la Londra după adoptarea, în 1956, a unei legislații împotriva poluării, gradul mediu de pătrundere al razelor solare a crescut cu aproape 40 la sută. Poluarea termică începe de asemenea să pună probleme. În principalele orașe ale lumii,

energia artificială degajată ca urmare a activităților umane (centrale de încălzit, iluminat etc.), depășește deja cu zece la sută energia netă primită de la soare.

O PROBLEMĂ A SOCIETĂȚII MODERNE: LIPSA DE... APĂ

Cîteva țări din Europa occidentală cunosc în prezent o acută lipsă de apă. În Belgia, ca urmare a faptului că în iarna acestui an au căzut cu 80 la sută mai puține precipitații decît anul trecut, au apărut serioase dereglări în sistemul de aprovizionare cu apă potabilă. În Bruxelles și în alte orașe mari, presiunea apei din conducte scade continuu; în orașul industrial Charleroi aprovizionarea cu apă este întreruptă între orele 8 seara și 6,30 dimineața.

În mai multe landuri din R.F. a Germaniei se resimte o acută lipsă de apă. La Kaub, în Renania-Palatinat, apele Rinului au înregistrat un nivel situat cu numai doi centimetri peste nivelul minim atins în anul 1856. Ca urmare a acestui fapt, o parte din navigația fluvială de pe Rin a trebuit să fie întreruptă.

Regiunile de coastă ale Olandei reclamă pentru acest an mari pierderi de recoltă ca urmare a secetei persistente, în timp ce în împrejurimile Rotterdamului s-au înregistrat modificări ale compoziției apei potabile ca urmare a unui debit redus cu o treime al apelor Rinului.

«PESCUIM CA DIN NACELA UNUI BALON»...

John Anderson, director al secției de biologie de pe lângă biroul canadian pentru studii piscicole de la Saint-Andrews, este convins că submarinele vor juca un rol esențial în cercetările ihtiologice. Posibilitățile pescuitului marin sînt încă insuficient cercetate. În prezent, pescuitul, consideră Anderson, seamănă cu activitatea unui explorator aflat în nacela unui balon, la o anumită înălțime, care încearcă să recolteze cartofi cu o frînghie lungă, prevăzută la capăt cu un cîrlig (întreaga operație desfășurîndu-se în condițiile cînd între cultura de cartofi și balon se află un nor gros care împiedică vizibilitatea). Or, submarinele sînt capabile să dea informații prețioase (informații care nu pot fi obținute de la scufundători autonomi sau de la camerele de televiziune). Și Anderson exemplifică aceste posibilități prin succesele investigațiilor întreprinse de Canada în cooperare cu S.U.A. și U.R.S.S. asupra zonelor de reproducere a heringilor de la 200 de mile în largul coastei New Scotland.

Pe baza unor asemenea cercetări, fruct al colaborării internaționale, F.A.O. este în măsură să indice varianta optimă de folosire — cu cele mai eficiente rezultate — a activității submarinelor în cadrul fiecărui proiect în sectorul pescuitului ce se elaborează în țările în curs de dezvoltare.

OCTOMBRIE

LUNI	1	MARȚI	16
MARȚI	2	MIERCURI	17
MIERCURI	3	JOI	18
JOI	4	VINERI	19
VINERI	5	SÂMBĂȚĂ	20
SÂMBĂȚĂ	6	DUMINICĂ	21
DUMINICĂ	7	LUNI	22
LUNI	8	MARȚI	23
MARȚI	9	MIERCURI	24
MIERCURI	10	JOI	25
JOI	11	VINERI	26
VINERI	12	SÂMBĂȚĂ	27
SÂMBĂȚĂ	13	DUMINICĂ	28
DUMINICĂ	14	LUNI	29
LUNI	15	MARȚI	30
		MIERCURI	31

**CENTRALA
FABRICILOR
DE BERE
SPIRT AMIDON
BUCUREȘTI**

CÎT DE MULT POATE TRĂI

Dr. I. BORDEIANU

Cînd este sănătos și mulțumit, omul nu se satură de viață niciodată. Mulți centenari fiind întrebați dacă doresc să mai trăiască, au răspuns că ar dori să mai trăiască încă mulți, mulți ani.

Cînd colhoznicul Mahmud Eivazov, cu prilejul împlinirii vîrstei de 150 de ani, a fost decorat cu ordinul Steagul Roșu al Muncii, i s-a spus: «Dragă prietene! Îți doresc să trăiești 200 de ani».

Cu mîinile pe piept și cu capul puțin aplecat în semn de recunoștință, Eivazov a răspuns: «Vă mulțumesc din toată inima, dar eu aș dori să trăiesc și să trec de două sute de ani».

Se pune în mod natural și logic întrebarea: cît ar trebui să trăiască omul? Care este durata normală a vieții omenești? Pînă la ce vîrstă poate rezista în condiții favorabile organismul omului?

Din istoria omenirii se poate ușor constata că durata medie de viață a crescut în raport cu creșterea nivelului de cultură și pe măsură ce condițiile de viață s-au îmbunătățit.

Studiind inscripțiile de pe pietrele mortuare romane, un învățat englez a ajuns la concluzia că durata medie de viață în antichitate a fost de 22 de ani. O cifră identică a fost obținută de alt învățat englez care a studiat mumiile egiptene. În evul mediu această cifră a scăzut în diferite țări și perioade pînă la 17 ani din cauza epide-

miilor care secerau milioane de vieți omenești. În perioadele neîntinse de epidemii media creștea pînă la 24-26 ani.

În sec. al XVIII-lea, în țările avansate ale Europei durata medie depășește cifra de 30 de ani. Pe la mijlocul sec. al XIX-lea, durata medie este de 33 de ani la englezi, de 32 la belgieni și de 34 de olandezi. În România, în 1938, 42 de ani, în 1963, 66 de ani. În prezent media de viață este de 70 de ani.

Oamenii de știință au stabilit că între perioada de creștere și durata medie de viață există raporturi strînse. Cu cît un animal crește mai repede cu atît viața lui este mai scurtă. Și invers: cînd perioada de creștere este mai lungă, durata vieții este și ea mai mare. Este stabilit că perioada de creștere la animale se termină o dată cu încetarea lungirii oaselor. Împărțind cifra duratei medii la timpul de creștere oamenii de știință au ajuns la concluzia că viața fiecărui animal și a omului este de 5-6 ori mai lungă decît perioada lui de creștere. Fiindcă perioada de creștere la om durează aproximativ pînă la 25 de ani, reiese că durata medie de viață la om trebuie să fie de 125-150 de ani. Alți savanți, preocupați de aceeași problemă, dar folosind alte metode pentru a stabili durata medie de viață la om, au ajuns la aceleași cifre de 125-150 de ani. Au fost și unii care au susținut că omul ar putea trăi 200 de ani și chiar mai mult.

Aceste păreri ale oamenilor de știință sînt confirmate de recordurile de viață lungă private atît în trecut cît și în prezent drept mari și rare curiozități. În cronicile timpurilor trecute, ca și în presa din zilele noastre sînt relatate multe cazuri de vieți neobișnuit de lungi.

Dintr-o carte apărută nu demult despre medicina japoneză, aflăm cea mai lungă viață înregistrată vreodată. În 1843 trăia japonezul Mambe care avea pe atunci 242 de ani, soția 221, fiul 201, nora 193, nepotul 153. La Timișoara, în 1724, a murit un anume Petru Certen în vîrstă

de 185 de ani, fiul său avea 95 de ani.

Cazul de viață lungă, mai apropiată de vremurile noastre este a turcului Zoro Aga, care a trăit 156 de ani, a fost căsătorit de 13 ori și a avut 25 de copii. A murit în 1934 la Constantinopol. În iunie 1964, postul de televiziune din Bagdad a transmis un reportaj despre cetățeanul Kaseim Yousuf Kalil, originar din Iordania, care a împlinit 156 de ani și a avut 76 de soții. În cursul emisiunii s-a spus că starea sănătății sale este bună. Renumitul medic și naturalist german din sec. al XVIII-lea, Albrecht Haller, citează într-o lucrare, 15 persoane în vîrstă de 130-140 de ani și 6 persoane de 150 de ani.

În trecut centenarii erau priviți drept curiozități rare ale naturii, însă cazurile lor nu au fost niciodată studiate. Abia în vremurile noastre, oamenii de știință și organele sanitare încep să se intereseze tot mai mult de oamenii care ating vîrste înaintate. Cei mai mulți centenari trăiesc în Uniunea Sovietică. În 1926, la recensămîntul populației, au fost înregistrați 7 000 de centenari. Pe atunci erau în Bulgaria 158, în Germania 78, în Elveția 58, în Italia 51, în Norvegia 35. În 1959, la un nou recensămînt, în Uniunea Sovietică au fost înregistrați 29 000 de oameni în vîrstă de 100 de ani.

Număr mare de centenari au fost găsiți și în alte țări. În Iran la 7 milioane de locuitori sînt 5 600, în Bulgaria la patru milioane există 3 000, în Iugoslavia, în 1931, au fost înregistrați 2 230 de centenari și din ei 62 erau trecuți de 120 de ani, Franța are numai 4 500, Japonia, în 1967, avea 253 de centenari.

Mulți centenari sînt și în țara noastră. În 1933, la Tulcea au fost descoperiți 12 centenari, dintre care Ignat Zaporojan avea 115 ani. În prezent sînt identificați 500 de persoane de o sută și mai mulți ani. Cei mai mulți trăiesc în județele Arad, Timiș și Caraș-Severin. Florea Crăciun din județul Botoșani a

OMUL?

trecut de 114 ani. Parsen Margosian, unul din pacienții Institutului de geriatrie din București a împlinit 117 ani. Decanul centenarilor din România este moș Ilie Stamate din satul Berești comuna Padina, județul Mehedinți, născut în 1833. Toată viața a fost cioban. Toți centenarii din țara noastră sînt înregistrați la Institutul de geriatrie, iar starea sănătății lor este controlată de medici.

Durata vieții depinde de mai mulți factori. Cei mai mulți centenari trăiesc la țară, duc o viață liniștită, mai sobră și toți muncesc. Din 200 de centenari din Daghestan, 192 adică 96 la sută trăiesc la țară și numai 8 sînt orășeni. În zonele cu altitudine de peste 500 m frecvența persoanelor longevite este mai mare. Între 40-50 de ani, mortalitatea la orășeni este cu 30 la sută mai ridicată în comparație cu mortalitatea sătenilor.

Durata vieții nu este aceeași la ambele sexe. Statisticile arată că se nasc mai mulți băieți decît fete: la fiecare 100 de fete, revin 106 băieți. Însă mai tîrziu, printre oamenii în vîrstă, numărul femeilor ajunge să întrecă pe cel al bărbaților. Diferența se accentuează pe măsura înaintării în vîrstă și la 90 de ani găsăm trei femei la un bărbat. Femeile trăiesc cu 4-7 ani mai mult decît bărbații.

După cum am văzut, legea biologică a creșterii organismelor fixează limita posibilă a vieții omenestii la 125-150 de ani. Numărul impresionant de centenari din multe țări ale lumii dovedește că organismul omului poate trăi, în condiții favorabile, pînă la această vîrstă înaintată și în plină putere fizică și psihică.

În 1962, în Abhazia, au fost cercetați 1 216 de centenari. La nici unul nu s-a găsit hipertensiune arterială, iar semne de ateroscleroză incipientă s-au constatat numai la o treime dintre ei. Mulți centenari, deși trecuți de suta de ani, nu arătau să fi mai bătrîni decît oamenii de 60-80 de ani.

PEISAJ DE IARNĂ

*Ce plăcut e la fereastră, să privești prin sticla clară
Atunci cînd începe iarna, cum din greu ninge afară
Înălbînd drumuri și garduri și coperișe de case
Și-nălbînd și-o biată frunză, ce-ntr-o plută mai rămase.*

*Iar la tine în odaie, e curat și e căldură
Orologiul de pe masă bate tactul la măsură.
Focul pîlpîie în sobă și îți mîngîie auzul
Doi porumbi într-o călețcă cîntă și cer cucuruzul.*

*Maica mare, într-o ladă, nu mai știu ce rînduiește
Moșul își ia ochelarii și pe nas și-i potrivește,
Apoi vine la fereastră și citește-n calendar
Cucurigu cîntă-ntr-una un cocoș pe porumbar.*

*Tu ai dat nutreț la vite și nevasta cină-ți face
Copilașii-avînd vacanță, sar și joc, nu mai au pace
Dumnealui, mîrtanul galben, toarce mereu în cenușă
Pe sub streșini cîrpește o drăguță pițigușă.*

*Dar în casele acelea, unde n-arde-n sobe focul,
Și sînt mame văduvite care-și plîng din greu norocul
Că n-au pruncii ce să mînce și n-au biet hăinuțe-n șele
Și afară ninge-ntr-una... Oare cum o fi în ele?*

TATA OANCE

(Din revista «Vasiova», anul 1930)

NOIEMBRIE

JOI	1	VINERI	16
VINERI	2	SÎMBĂȚĂ	17
SÎMBĂȚĂ	3	DUMINICĂ	18
DUMINICĂ	4	LUNI	19
LUNI	5	MARȚI	20
MARȚI	6	MIERCURI	21
MIERCURI	7	JOI	22
JOI	8	VINERI	23
VINERI	9	SÎMBĂȚĂ	24
SÎMBĂȚĂ	10	DUMINICĂ	25
DUMINICĂ	11	LUNI	26
LUNI	12	MARȚI	27
MARȚI	13	MIERCURI	28
MIERCURI	14	JOI	29
JOI	15	VINERI	30

O UNITATE DE PRESTIGIU: INDUSTRIA LAPTELUI- BRAȘOV

Industria laptelui — Brașov a reușit să ocupe un loc fruntaș în cadrul Centralei de resort, prin diversificarea sortimentală a producției, și prin îmbunătățirea calitativă a acesteia.

Demn de relevat este și meritul colectivului Industriei laptelui Brașov în impulsionearea preluărilor. Dintre pîrghiile utilizate în acest scop menționăm: acordarea unui avans de 45 la sută din valoarea laptelui contractat celor 72 cooperative agricole din județ, distribuirea celor 72 de unități numai în primele cinci luni ale anului a 2—14 tone de tărîțe și 50 tone de înlavit.

Pe lîngă eforturile susținute pentru realizarea preluărilor de lapte și smîntîină de la furnizori, demne de amintit sînt și preocupările colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni de aici de a diversifica gama de produse destinate consumului intern și exportului. În ultimii doi ani s-au realizat aici noi sortimente care se bucură

pretutindeni, de unanime aprecieri:

● *Cedarul*, de exemplu este un sort cu gust de nucă, dulceag, plăcut, avînd un conținut ridicat de grăsime. Ambalajul realizat din pucafilm — un celofan mai tare,

(Continuare în pag. 81)

UN ELEV DESPRE LOCURILE NATALE:

SATUL MEU FRUMOS!

Cu ani în urmă, nu departe de culmile munților Pădurea Craiului, acolo unde cîmpia mănoasă întîlnește munții bogăți în minereuri de bauxită, erau răsfricate de-a lungul șoselei de pămînt cîteva sate sărăcăcioase, cu casele dărăpănate încît dacă erau văzute din depărtare, păreau negre mușuroaie de pămînt, cu ferestrele mici care nu permiteau nici luminii să pătrundă în interior și veșnic pline de mizerie, de plîsetele copiilor înfometați.

Terenuri lîne, cu pante domoale erau total împădurite, deși puteau fi folosite pentru a asigura pîinea oamenilor, sărăciți de atîtea dări și atîta zeciuială.

Deodată ca dintr-o legendă, sub soarele arzător al libertății a răsărit un sat nou cu străzile asfaltate ce păreau, sub reflexele razelor solare, lungi șiruri sub diamanturi, pe care în fiecare zi într-un ritm cadențat se aud bătînd energic pașii muncitorilor ce merg la lucru. Sînt muncitorii care scot bogăția de preț a pămîntului: bauxita din crestele munților falnici ca niște giganți în inima cărora dăinuie legenda neamului românesc.

Casele luminate de becuri electrice par adevărate capodopere artistice, sinteza atîtor transformări care au avut loc în sufletul acestui sat.

Înspre dimineată cînd pe cer Luceafărul sclipește peste crestele munților și aurul cîmpiei, glasul cucurigului străpunge zarea, parcă satisfăcut de atîtea realizări din satul plin de mizerie de altădată.

Dimineată, cînd soarele mîngîie pămîntul țării, se aud glasurile cooperatoriilor care se îndreaptă spre pămîntul care trebuie lucrat cu atîta răbdare și migală, iar ei au lucrat. Pe locul unde erau întinsele păduri, pe pămîntul acoperit, de frunzele toamnei, cooperatorii au plantat pomi fructiferi care, prin rodul lor vor reflecta munca acestor harnici oameni.

Sirguința și dragostea cu care au muncit sătenii a fost pe deplin răsplătită.

Acum în sala căminului cultural, nu de mult construit, oamenii se adună pentru a viziona filme și spectacole prezentate la televizor.

Terenul de la cîmpie care odată părea un estuar, acoperit cu ape, a fost complet îndiguit de harnicii cooperatori pentru care munca a devenit o deplină satisfacție.

În satul Ogești legenda s-a împletit cu adevărul, ceea ce au visat cîndva strămoșii a devenit o pură realitate, o realitate atît de frumoasă încît umple inima acestor oameni de bucurie.

Satul pe care îl iubesc atît de mult a devenit o floare, o

nouă floare mîndră în marea grădină a patriei socialiste.

Roadele muncii unite ale oamenilor sînt cîntate la serbările organizate cu ocazia sărbătorilor naționale, sau de Ziua Recoltei.

Atunci, pe șoseaua asfaltată, băieți și fete tinere merg la căminul cultural îmbrăcați în frumoase costume naționale a căror strălucire poate fi comparată cu diademele regești de odinioară.

În această zi sărbătorească, cîntecul și jocul răsună în fiecare colț al satului ca simbol al dragostei și prețuirii față de patrie și de partid.

*«Hai, la joc, haide badiță,
Nu sta dragă în uliță!*

*Că astăzi e sărbătoare,
Pentru clasa muncitoare
Pentru cei care muncesc,
Socialismul construiesc.*

*Cu partidul nost' în frunte
Am făcut și-om face multe!»*

După terminarea programului, fete, băieți, bătrîni și oameni de toate vîrstele se încing într-o horă înflăcărată, o horă a prieteniei.

Dacă basmele pomenesc despre existența unui paradis, atunci el este aici pe pămînt, între oamenii care trăiesc înfrățiți și care alcătuiesc marea familie a României înfloritoare, multilateral dezvoltată!

TURCUȘ VIOREL

elev la Liceul agricol-Oradea

Primul manual agricol din țara noastră:

CALENDAR PENTRU BUNUL CULTIVATOR

Ion Ionescu de la Brad este pionierul agriculturii noastre moderne. Născut în anul 1818, el trăiește într-o epocă în care pământul era lucrat la noi cu mijloace primitive: plugul de lemn avea încă o foarte mare răspîndire.

A făcut studii speciale de agricultură la ferma-model de la Rovil (Franța). Reîntors în țară, a predat cursuri la Academia Mihăileană din Iași. La parte activă la revoluția din 1848 din Muntenia și face parte din comisia pentru împrumutarea clăcașilor, apărînd cu multă dragoste interesele acestora. Pînă la 1856 — o perioadă destul de lungă — a trăit în exil în Turcia. A condus, un timp, la înapoiere, Oficiul statistic al Moldovei. Din împrumutarea țărănului și ridicarea acestuia din punct de vedere economic și social, își făurise un ideal. El a contribuit la înfăptuirea reformei agrare din 1864, alături de alți oameni luminați ai țării. A fost membru al Academiei Române.

Ion Ionescu de la Brad este întemeietorul științelor agricole din România. Contribuția lui la dezvoltarea agriculturii după metode științifice o putem asemui cu rolul pe care l-a jucat Gheorghe Lazăr în dezvoltarea învățămîntului românesc. Menționăm în treacăt că amîndoi se ocupau cu științele agronomice.

O lucrare foarte puțin cunoscută este un manual practic plin de învățăminte pentru țăranii noștri, el se intitulează **CALENDAR PENTRU BUNUL CULTIVATOR**. Ediția a treia la care ne referim a fost scoasă în 1861 la București și e mult îmbunătățită față de edițiile anterioare. E vorba de un calendar agricol. Titlul este adaptat din lucrarea intitulată «Calendarul bunului cultivator» a profesorului său Dombasle, bineînțeles, în expunere ținînd seama de situația și împrejurările de la noi.

Din Precuvîntare spicuim cîteva din ideile sănătoase ale acestui prieten al țăranimii noastre: «...În adevăr, cultivatorii noștri întrebunțează și astăzi unele din obiceiuri cu care se slujeau moșii și strămoșii noștri, predecesori, acei ce viețuiau simplu și moderat, și pe cînd pământul României era mai puțin locuit și avea mai puțin preț. Românii de astăzi împinși de propășirea industriei și ale civilizației se găsesc față în față cu o multime de nevoi și de trebuințe nouă, pe care nu au alte mijloace de a le îndestula decît acele vechi; și cu acestea nu le pot îndestula. Obiceiurile vechi au fost, de bună seamă, bune și folositoare și odinioară; însă astăzi am ajuns a fi nepotrivite cu împrejurările noastre și cu înaintările științelor...»

«Am căutat — spune el mai departe — a păstra cu respect toate obiceiurile ce mi s-au părut bune în agricultura noastră, și a arăta pe acele ce am putut găsi în agricultura altor țări ca mai folositoare și mai bune de întrebunțat în locul obiceiurilor celor rele ale plugăriei noastre. ...Am ales forma calendarului tocmai pentru ca să mă conformez cu trebuințele ce simțesc cultivatorii de a avea lucrările înșirate așa cum sînt cerute de fire și a se săvîrși în fiecare timp, și pentru că prin o asemenea formă lesne se pot adăuga toate îmbunătățirile arătate de ispită sau descoperite de propășirea științei».

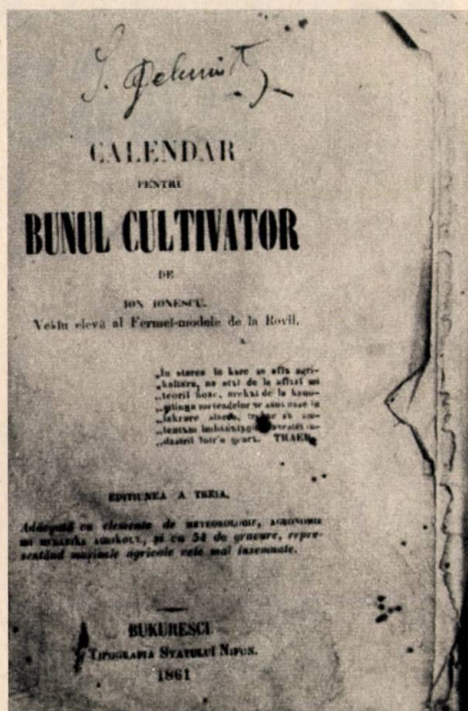
Calendarul cuprinde trei părți: în partea întâi sînt înfățișate lucrările grădinii și cîmpului în cele 12 luni ale anului pentru diferitele soiuri de legume și cereale; partea a doua cuprinde noțiuni de meteorologie și agronomie — noțiuni despre pămînt și îngrășarea acestuia — iar partea a treia poartă titlul **Mecanica agricolă**.

Cu titlul de informare cităm lucrările ce urmează a fi efectuate în cursul lunii iunie: lucrările lunii, prășitul porumbului, prășitul cartofilor, hrișca, cosirea lucernei și a trifoiului, finatul, tescutul finului, stupii, tunsul oilor, așezatul oilor la stînă, grădina.

Se dau sfaturi utile despre creșterea rațională a animalelor.

Calendarul pentru bunul cultivator, a cărui ediție primă a apărut în 1844, a fost tipărit în 1861 cu cheltuiala Ministerului școalelor. Este primul manual științific de agricultură apărut în țara noastră.

prof. **ION NICOLA**
Drobeta Turnu Severin

DECEMBRIE

SÂMBĂȚĂ	1	DUMINICĂ	16
DUMINICĂ	2	LUNI	17
LUNI	3	MARȚI	18
MARȚI	4	MIERCURI	19
MIERCURI	5	JOI	20
JOI	6	VINERI	21
VINERI	7	SÂMBĂȚĂ	22
SÂMBĂȚĂ	8	DUMINICĂ	23
DUMINICĂ	9	LUNI	24
LUNI	10	MARȚI	25
MARȚI	11	MIERCURI	26
MIERCURI	12	JOI	27
JOI	13	VINERI	28
VINERI	14	SÂMBĂȚĂ	29
SÂMBĂȚĂ	15	DUMINICĂ	30
		LUNI	31

(urmare din pag. 77)

mai rezistent — împiedică mucegăirea, deshidratarea, uscarea și cojirea produsului.

● *Telemeaua de bivoliță* are un procent de grăsime mai ridicat decât telemeaua de vacă (47 la sută, față de 42 la sută). Ea are un gust plăcut, untos, specific brânzei maturate din lapte de bivoliță — acrișor, ușor sărat. O inovație! Telemeaua de bivoliță se comercializează în cutii din material plastic. Aceasta nu numai din considerente estetice, ci și pentru că plasticul menține forma produsului și saramura, implicit prospețimea sa.

● *Brânza Homorod* este de tip rocfort, deosebindu-se de Bucegi prin aceea că este preparată din lapte mai gras de bivoliță. Brânza Homorod are un gust picant, o aromă specifică, este puțin sărată, untoasă și bogată în grăsimi.

● *Chefirul* se vinde ambalat în sticle a 0,250 kg. El este un produs cu un coagul fin, omogen, cu gust acrișor, aromat, răcoritor și ușor înțepător.

Chefirul este un produs lactoacid cu deosebite însușiri gustative, dietetice și terapeutice, conținând toate elementele nutritive ale laptelui sub formă ușor digestibilă și perfect asimilabilă. Chefirul are efecte deosebite în stimularea poftelor de mâncare și în tratamentul prin alimentație a unor boli gastro-intestinale, a anemiei și arterosclerozei, datorită acidului lactic,

alcoolului, bioxidului de carbon și vitaminelor pe care le conține.

● *Tilsitul* e pus în comerț în formă cilindrică, cu coaje subțire parafinată, pentru a nu se usca. Are gust picant, caracteristic, potrivit de sărat. Tilsitul care se prezintă ca o pastă semitare, elastică, conține 45 la sută grăsimi în raport cu substanțele uscate.

Dintre sortimentele mai vechi demne de amintit sînt brînzeturile Rîșnov, Postăvar, Harghita, Bran și Albina, preparate din pastă moale, cu gust picant, caracteristic. Cu excepția Harghitei, fermentată, din lapte de oaie, celelalte sînt produse din lapte de vacă.

Calitate, diversitate sortimentală, preluarea integrală a cantităților de lapte contractate cu cooperativele agricole, întreprinderile agricole de stat și producătorii individuali — iată cîteva din cerințele de ordine ale harnicului colectiv de la Industria laptelui Brașov, întreprindere fruntașă în Centrala de resort.

PESTE 5 000 DE ANI VOM AVEA O NOUĂ PERIOADĂ GLACIARĂ?

Se pare că epoca noastră seamănă extrem de mult cu unele «perioade intermediare» ale istoriei geologice a Pământului din epocile glaciare. Conform calculului geologilor, peste 50 de secole va veni o nouă perioadă glaciară. Firește că primele semne ale acestei perioade vor apare cu mult mai devreme sub formă de schimbări atmosferice hotărâtoare care vor îngreuna în multe domenii viața pe glob.

Pentru moment nu se cunoaște încă mecanismul care provoacă apariția ritmică a perioadelor glaciare. În acest scop se studiază cu multă atenție stratul superior de roci al Pământului și așa-numitul înveliș de sub scoarță care începe la 80 km sub aceasta. Acest strat, care determină formarea munților și apariția cutremurelor, joacă un rol important în crearea continentelor și a mărilor.

O cit mai bună cunoaștere a stratului de sub scoarța pământului ar permite oamenilor de știință să prevadă din timp cutremurele și erupțiile vulcanice. Până acum însă, nu s-a putut aduce la suprafață nici o probă din acest strat, spre a fi studiată.

TRATAREA ANEMIEI PLANTELOR

Colaboratorii Institutului de cercetări științifice în domeniul viticulturii din Ungaria au studiat cloroza plantelor — îmbolnăvirea lor din lipsă de fier.

În terenurile calcaroase, sărurile de fier solubile se transformă în săruri insolubile și deci inaccesibile plantelor, iar ionii de fier sînt catalizatori pentru formarea (sinteza) clorofilei. Fără ei, frunzele se îngălbenesc, plantele încetează să rodească și foarte curînd pier.

Pentru a preveni aceste pierderi, oamenii de știință unguri au creat un nou preparat chimic — «Clorofoz-3» care, introdus în sol o dată cu îngrășămintele, împiedică cloroza. Preparatul a dat rezultate excelente la culturile de viță de vie și meri.

„ÎMPĂRAT

SLĂVIT

ÎN CODRUL...

Cele mai frumoase și poetice metafore sînt, fără îndoială, cele din vechile basme populare ce zugrăvesc dramaticele înclătări, pe viață și pe moarte, dintre Făt Frumos și smeii care, urmărindu-l, vroiau să-l biruie și să-l nimicească. Vă amintiți? Spre a câștiga timp, spre a mări distanța dintre el și smeii urmăritori, Făt Frumos recurgea la câteva idei pline de-o inteligență vie și practică: arunca în urmă o oglindă și răsărea ca prin farmec un lac de-o adîncime abisală, arunca apoi un piepten și răsărea o pădure de nepătruns.

La această din urmă metaforă a mitologiei populare românești ne duce gîndul cînd medităm la amploarea și ritmul fără precedent pe care le-a căpătat în țara noastră, începînd în special din anul 1972, acțiunea de împăduriri. Cu decenii în urmă devenise tradițională o zi anume dedicată grijii față de fondul forestier al țării, ea căpătînd și un nume adecvat: Ziua sădirii pomilor. Fără a-i scădea importanțul merit educativ, acțiunea adresîndu-se cu precădere elevilor din școlile elementare și secundare, ziua sădirii pomilor nu reprezenta totuși ceva mai mult decît un gest simbolic și un paleativ. Problema necesită angrenarea, într-o acțiune vastă și de durată, a unor forțe materiale, bănești, științifice și în primul rînd umane, de-o amploare înfinit mai mare decît cea pusă în mișcare atît de sporadic, cu prilejul festiv al Zilei sădirii pomilor. Adunarea într-un mînunchi unitar a atîtor forțe a devenit posibilă abia în anii noștri și ea s-a concretizat prin înființarea de noi pepiniere specializate, prin mărirea continuă a suprafețelor împădurite, prin concentrarea unor mari mijloace tehnico-științifice în opera de împădurire, ca și prin caracterul de acțiune perenă ce i s-a dat pe plan național.

În acest sens, anul 1972 reprezintă un punct de cotitură în opera de durată a împăduririlor, atît prin redimensionarea planului, cît și prin perspectiva ce o deschide în viitor. Astfel, pînă la sfîrșitul anului 1972, suprafața nou împădurită atinge 80 mii de hectare, fiind cu 45 la sută mai mare față de cifra inițială a planului. În primele luni ale anului, pînă la 31 martie, s-au împădurit 20 mii de hectare numai în cîteva județe cum sînt Alba, Olt, Galați, Caraș-Severin, Bihor, Arad, Satu Mare. Din acestea, peste 5 mii de hectare împădurite s-au datorat acțiunilor patriotice. În total, în anul 1972 pădurile patriei cresc

cu peste 300 milioane de puiți din speciile cele mai valoroase.

Cîteva linii directe principale se degajă din vastul plan de perspectivă al împăduririlor: cea dintîi ce merită a fi relevată este acțiunea de refacere a pădurilor de slabă productivitate din zonele de cîmpie și de coline înalte. În aceste zone, anual se vor reface circa 25 mii hectare de pădure prin înlocuirea speciilor slab productive cu specii valoroase și de mare randament. A doua linie directoare este aceea a extinderii speciilor de rășinoase și de foioase cu un ciclu rapid de dezvoltare, menite să furnizeze materia primă necesară industriei lemnului, celulozei și hîrtiei. Începînd din anul 1972, se vor crea anual culturi pe 15—20 mii de hectare. Aceste plantații forestiere de tip industrial, cu un ciclu rapid de creștere, sînt menite să furnizeze materia primă pentru fabricarea în principal a celulozei. În anul 1975 suprafața acestor categorii de plantații silvice va trebui să însumeze 100 mii de hectare. E de prisos a mai arăta deosebita lor însemnătate pentru economia națională, dar merită să fie arătat că plopii și rășinoasele repede crescătoare din acest tip de plantații au un ciclu de producție de la 25—45 de ani, față de 100 de ani la plantațiile clasice.

A treia linie directoare a planului de perspectivă privind împăduririle, este cea a terenurilor degradate ce urmează a fi valorificate. S-au identificat pînă acum (și acțiunea este în curs de desfășurare) peste 800 mii de hectare de terenuri degradate și slab productive ce urmează a fi împădurite. Plantarea primelor suprafețe de terenuri degradate a și început, cu foarte bune rezultate, în județele Argeș, Bacău, Bihor și Tulcea.

NE VOM LOVI DE PRAGUL DE SUS?

Înălțimea medie a oamenilor crește. Această creștere se constată cel mai bine la suedezi care au fost totdeauna printre cei mai înalți europeni. Într-un viitor foarte apropiat, 25 la sută din suedezi nu vor mai încapa în paturile de mărimea actuală. Comisia de standardizare caută o soluție, propunînd introducerea de noi paturi standard de 195 cm, 200 cm și 210 cm lungime.

Dar aceste paturi vor fi prea mari pentru camerele actuale. De aceea s-a solicitat și participarea Institutului de stat pentru construcții care examinează în prezent propunerile pentru dormitoare mai spațioase în care să încapă noile paturi.

BANI... CÎT ROATA CARULUI

Pe insula Jap din arhipelagul Carolinelor în fața fiecărei case se află niște pietre mari rotunde ca niște pietre de moară. Dar aceste pietre ciudate nu au nimic de-a face cu morile. Ele îndeplinesc funcția de... bani. Diametrul unui asemenea «bănuț» ajunge pînă la 2,5 m, iar greutatea lui trece uneori de o tonă.

Cînd un locuitor al insulei are de plătit ceva, «banii» sînt trași cu ajutorul unor prăjini de bambus. Aceste «monezi» sînt folosite însă numai de bărbați. Femeile folosesc drept monedă rogojini împletite din fire de bambus, cochilii de scoici etc.

DAR DE NUNTĂ CIUDAT

Din vremuri străvechi, în Japonia se oferă ca dar de nuntă o ciupercă marină foarte frumoasă. Ea seamănă cu o vază de flori, are un schelet din ace cărămizii cu o mulțime de orificii. Aproape totdeauna în ciupercă se află doi răcușori — un mascul și o femelă. Aceștia pătrund în ciupercă pe cînd sînt încă larve. În apa care trece prin ciupercă ei își găsesc hrana necesară. Puii de rac cresc, se dezvoltă și la un moment dat nu mai pot ieși din ciupercă, încît rămîn acolo toată viața.

Japonezii denumesc această ciupercă «kairodiketsun», ceea ce înseamnă «crescuți împreună». Ea este simbolul vieții unite.

CEA MAI BĂTRÎNĂ ȚĂRANCĂ DIN ȚARĂ A ÎMPLINIT 107 ANI!

Înaintăm, în goana mașinii, admirînd frumoasele priveliști ale Țării Almăjului, pe șoseaua asfaltată ce duce de la lablanița la Bozovici, ultima localitate fiind punctul terminus al călătoriei noastre. Aici, într-o casă situată pe strada pe care se află și clădirea consiliului popular comunal, urma să facem cunoștință cu cea mai în vîrstă locuitoare a meleagurilor bozovicene, Angea Matei, care zilele acestea, va porni cu toate «forțele» vîrstei spre cel de-al 108-lea an al vieții sale.

Folosind datele comparative s-ar putea spune că la data nașterii acestei femei, marele nostru poet Mihai Eminescu nu avea mai mult de 15 ani. Sau că, pe timpul acela, domn al Principatelor Române Unite era Alexandru Ioan Cuza. Mergînd mai departe cu aceste date, se cuvine a aminti că atunci cînd «Maica Angea» — cum aveam să aflăm mai tîrziu că îi spun cei de-ai casei — își pregătea tradiționala ladă de zestre pentru a se mărita, nu se născuse încă George Enescu, Mihail Sadoveanu, Aurel Vlaicu, Tudor Arghezi, că automobilul, cinematograful, avionul ori aparatul de radio erau încă pure ficțiuni.

Cu aceste comparații în gînd, am cotit la stînga, din centrul comunei Bozovici și, peste cîteva clipe, am ajuns în dreptul casei respective. Întîlnirea cu «eroina» rîndurilor de față a fost simplă, dar emoționantă. La chemarea fiicei sale, Paulina Tutunaru, și ea o femeie în vîrstă de aproape 90 de ani, dar căreia nu-i poți da mai mult de 60-65 de ani, în cadrul unei uși își făcu apariția o femeie înaltă, cu privire pătrunzătoare, sprijinindu-se într-un baston. Am invitat-o să ia loc pe scaun, în curtea casei, pentru a immortaliza pe pelicula aparatului de fotografiat imaginea ei de-acum.

În clipa aceea am fost martorul unui gest de-o uimitoare gingășie feminină: cu o mișcare a mîinii si-a ascuns sub maramă o șuviță de păr albă ca zăpada, căzută rebelă pe frunte. Ce vreți! În fața «obiectivului» nu te poți așeza oricum! Privind-o pe bătrînă, ne-am pus fireasca întrebare: oare cărui fapt se datorește această longevitate?

Ne-a răspuns chiar interlocutoarea:

— Viața cumpătată. Și-apoi munca. Am rămas văduvă în urmă cu vreo 75 de ani, avînd de crescut singură trei copii. Am muncit din greu. Eu am fost și bărbat și femeie în casă...

— Mama, — intervine în discuție fiica acesteia —, a fost tare harnică în viața ei. Căra și lemne cu carul cu boi de la pădure. De mîncat, mîncă de toate. Și-acum stă bine cu stomacul. Uneori — de ce să nu vă spun — lua și cite un pîhărel de «răchie», dar ăsta, așa, ca pentru poftă de mîncare.

Am petrecut multe clipe în tovărășia amabilă a gazdelor noastre. Nu vă mai spun că, la un moment dat, în curte și-au făcut apariția (cînd or fi venit?) mai mulți membri ai familiei care au ca ascendent comun pe Angea Matei. Poate vă facem o destăinuire nepotrivită funcției de reporter dar, privind de jur împrejur, deodată am pierdut ordinea gradelor de rudenie! Fiică, nepot, strănepot, străstrănepoți,

cuscri, cumnați... și așa mai departe. Cine ar putea să-i rețină pe toți? Ca fapt inedit amintim doar că, la ora aceea, în casă se afla ultimul vlăstar al familiei Matei, Zeno Martalogu, în vîrstă de 3 ani, adus recent de la Nădrag pentru a petrece și el cîteva săptămîni în casa străbunicilor.

Firește, în carnet ne-am notat și alte lucruri interesante despre «Maica Angea», despre drumul parcurs de-a lungul celor 107 ani de viață. «N-a fost niciodată bolnavă — recitim mărturisirile fiicei sale. Acum cîteva ani a prins-o gripa, dar cu un piramidon i-a trecut imediat»...

Zeno, mezinul familiei, este cel mai credincios tovarăș de peste zi al bătrînei. El va duce, cu siguranță, în secolul al XXI-lea ștafeta primită direct din mîinile acestei femei, care a trăit mai mult de trei decenii în secolul al XIX-lea, și mai trăiește încă! Este un triumf al vieții, o continuare în timp a marilor familii!

Ne oprim aici cu însemnările. Înainte însă de a pune punct, se cuvine a completa răspunsul interlocutoarei privind «secretul» longevității sale. În realitate nu-i vorba de nici un secret. În afară de viața cumpătată și de muncă, factorii care au influențat toarcerea unui fir atît de lung de viață, de bună seamă, sînt și minunatele meleaguri bozovicene, aerul ozonat al Țării Almăjului, firea bună și blîndă a oamenilor de prin aceste străvechi ținuturi românești.

CONSTANTIN GALESCU

CA LACRIMA!...

Specialiștii au constatat că la fiecare 15 ani consumul de apă în țările industrializate se dublează. Așadar, apa a devenit cea mai importantă dintre materiile prime ale industriei. Căci pentru producerea unei tone de oțel sînt necesari 200 metri cubi de apă, pentru fiecare tonă de hirtie sau mătase artificială pînă la 1 000 metri cubi apă. Resursele de apă dulce ale riurilor și lacurilor sînt limitate, iar poluarea le reduce și mai mult. Care este mecanismul poluării cursurilor naturale de apă?

— Riurile primesc mai cu seamă în cursul lor mijlociu și inferior, apele folosite ale așezărilor urbane și ale întreprinderilor prin apropierea cărora trec, ne răspunde dr. docent Ludovic Rudescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., vicepreședintele comisiei de hidrologie a Academiei. Astfel, apa nu mai poate fi consumată de populație fără a fi trecută prin instalații speciale de filtrare și dezinfectată cu ajutorul clorului, ozonului sau al radiațiilor ultraviolete. Alimentarea cu apă devine tot mai dificilă, costul ei crescînd simțitor. În același timp, deșeurile menajare și reziduurile industriale provoacă mari pagube pisciculturii, distrugînd și echilibrul biologic al acelor ape. Desigur, orice apă curgătoare are o anumită posibilitate de autopurificare, prin oxigenarea substanțelor organice, prin înlăturarea bacteriilor patogene, prin transformarea unor substanțe nocive în substanțe folosibile în circuitul materiilor în apă. Dar această capacitate de autopurificare e limitată și fără efect în fața unor substanțe nocive ca cianurile, fenolii, praful de cărbune etc., care nici prin transformări directe, nici prin acțiunea unor bacterii, nu pot fi reduse în circuit, ci se scurg neschimbate pînă la distanțe mari.

— Devine din ce în ce mai necesară epurarea apelor reziduale provenind de la orice întreprindere, înainte de a fi deversate în apele curgătoare. Ce dispozitive se utilizează în acest scop?

— Într-o primă etapă se face epurarea mecanică, cu ajutorul unor grătare metalice, site, bazine de decantare, de separare a nisipurilor etc. Astfel, se

îndepărtează substanțele aflate în suspensie, celelalte urmînd a fi epurate într-o a doua etapă, cu ajutorul instalațiilor biologice care realizează mineralizarea substanțelor organice. În final deci, avem de-a face cu o epurare completă a apelor reziduale, riurile fiind ferite de poluare. O epurare corectă permite însă și o recuperare parțială a materialelor ce se prelucurează în respectiva industrie. Un exemplu: la spălarea cărbunelui din bazinul carbonifer Lupeni se rețin în prezent, pe această cale, cantități incomparabil mai mari de praf de cărbune decît în urmă cu 10 ani.

— Care este situația actuală a cursurilor naturale de apă din țara noastră?

— Sîntem o țară cu resurse moderate de apă dulce, dispunînd anual de circa 39 miliarde metri cubi de apă. Deși actualmente se consumă doar 7 miliarde metri cubi, în 1980 necesitățile populației, industriei și irigațiilor vor ajunge la 20 miliarde metri cubi apă anual, ceea ce înseamnă că 70 la sută din aceste resurse vor fi folosite în diferite scopuri. Deocamdată cele 1 400 instalații de epurare existente asigură o bună epurare a apelor întreprinderilor industriale, ceea ce face ca la noi să nu existe o poluare similară cu cea din alte țări. Dar, trebuie să păstrăm apele la fel de bine și în viitor. În acest context, adoptarea Programului național de gospodărire rațională a apelor are o semnificație deosebită, reflectînd o înaltă responsabilitate într-o chestiune vitală care vizează viitorul țării și dezvoltă premisele favorabile rezolvării problemei apei dulci care preocupă la ora actuală întreaga omenire.

VICTOR RAREȘ

TREI EPIGRAME

Unui doctor care nu se uită atent și cu grijă la bolnavi:

Te simți că ești nevinovat
Și nici capul nu te doare
Vinovatul este acela
Totdeauna care... moare.

Unui mulgător de la ferma de vaci care pune apă în lapte:

Ai cercat să-ți mărești norma
Aste treburi n-o să-ncapă.
Toată cîntea dumitale
De acum s-a dus pe apă!

Unui gestionar care, măsurînd pînza, o întinde cam prea tare:

Întinzi pînza tu mereu
Și zici « nu se șifonează ».
Dar de asta, cred și eu
Metrul tău se cam scurtează!

Gh. BICĂ
cooperator pensionar, satul Cotu Văii,
jud. Constanța

SATUL LUI TOLSTOI:

Cei peste două sute de kilometri dintre Moscova și Iasnaia Poliana, pe care Lev Nicolaevici Tolstoi se spune că i-ar fi parcurs de cîteva ori cu un toiaș de pelerin pedestru, i-am făcut cu un automobil, pe o autostradă impecabilă, astfel încît dorința mea de a vizita acest sanctuar al literaturii mondiale a fost realizată tot atît de ușor și de repede ca într-un vis de copil.

Legată de viața și opera lui Tolstoi, Iasnaia Poliana este — mai presus de orice îndoială — un sat vestit în întreaga lume. Vizitat anual de sute de mii de călători de pe toate meridianele globului, Iasnaia Poliana reprezintă pe harta turistică a lumii unul din punctele ei magnetice, iar o călătorie aici devine memorabilă, pentru că fiecare pas făcut în acest concentrat univers tolstoian îți prilejuiește descoperirea lumii profunde care l-a zămislit nemuritor pe Tolstoi. Aici a scris monumen-

tala operă «Război și pace», tot aici a scris «Ana Karenina» și multe din extraordinarele sale nuvele și povestiri (Moartea lui Ivan Ilici, Cazacii, Decembriștii, Sonata Kreutzer, Amintirile, Povestirile despre Sevastopol).

Casa lui Tolstoi, conservată riguros exact în amănuntele arhitectonice și de mobilier ce le avea în anul morții marelui scriitor, adăpostește și înfățișează vizitatorilor un număr impresionant de relicve legate în mod intim și nemijlocit de activitatea sa. Biblioteca (peste douăzeci de mii de volume, multe cu autografe prețioase acordate lui Tolstoi), reprezintă, desigur, unul din cele mai emoționante amănunte ale casei-muzeu. Pe spațiile marginale ale multor file de cărți și reviste din epocă, notițele și însemnările de lectură ale lui Tolstoi îmbogățesc semnificația acestei mari și exemplare biblioteci de lucru, vorbesc în perpetuitate de laborioasa

IASNAIA POLIANA

trudă de gândire și creație a marelui prozator.

Un număr impresionant de tablouri în ulei, gravuri, desene, daguerotipii și fotografii originale, executate în timpul vieții lui Tolstoi, dau o mare forță evocatoare casei-muzeu, climatului de înaltă spiritualitate ce domnea în acest loc frecventat în epocă de Turgheniev și Cehov, de Korolenko și Gorki, de Repin și Kramskoi, de o nesfârșită pleiadă de prestigioși scriitori și pictori, compozitori și artiști.

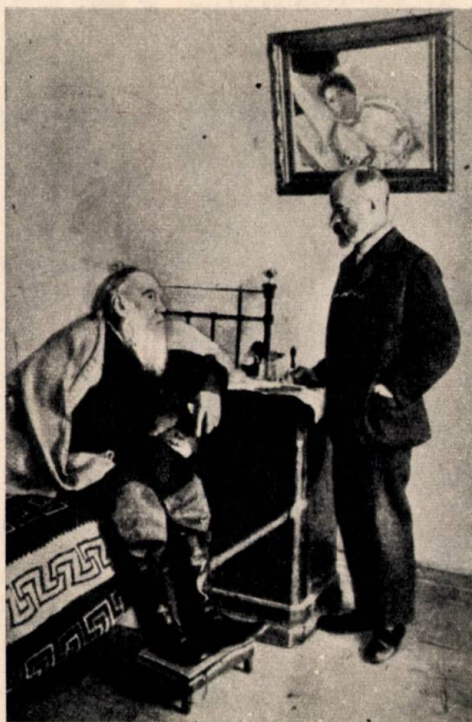
O impresie cu totul deosebită face încăperea cu plafonul boltit, de la parterul clădirii, în care îi plăcea cel mai mult lui Tolstoi să locuiască. Hîrlețul și coasa țărănească agățată pe un cuier de fier forjat vorbesc și azi despre uriașa, nepotolită sa dragoste de muncă, despre respectul profund pe care Tolstoi îl arăta consătenilor săi, vrednici și nobilei trude a cultivării pămîntului. O fotografie din epocă ni-l arată aplecat peste coarnea unui plug tras de un cal, o altă fotografie ni-l arată îmbrăcat, simplu și țărănește, într-o cămașă albă de cinepă și în, cu palmele petrecute pe după o curea ce-i încinge mijlocul, alte fotografii ni-l evocă stînd meditativ pe o bancă de mestecăin, sau călare pe un cal roib, plimbîndu-se prin pădure cu Gorki, sau citind la lumina lămpii cu gaz, în sufrageria de la etajul casei. Iată, într-un colț o șapcă albă, iată o enormă pereche de cizme confecționate de el însuși, iată sabotii de lemn în care picioarele sale zdravene de conte-țaran se simțeau atît de bine, iată samovarul uriaș, de Tula, pe care parcă a-vea îl auzi bolborosind și fluierînd sub aromitoarea presiune a ceaiului clocotit.

La 29 octombrie 1942 trupele invadatoare hitleriste au pătruns pînă în acest sat rusesc atît de frumos împodobit de mari și luminoase crînguri de mesteceni și asupra conacului lui Tolstoi, asupra acestui sanctuar al spiritualității lumii civilizate, a planat cea mai cumplită primejdie, aceea a nimicirii și profanării. Din fericire, miile de obiecte originale care alcătuiau tezaurul acestui muzeu unic în lume au fost evacuate la Tomsk, iar trupele hitleriste n-au putut hălădui aci decît trei săptămîni, alungate fiind de armatele sovietice eliberatoare. În ultimul moment, incendiul nebunesc și iresponsabil pus la cale de hitlerişti în retragere a putut fi stîns și casa lui Tolstoi a fost salvată. Încă în anul

1942, spre satisfacția întregii omeniri civilizate, casa-muzeu de la Iasnaia Poliana a fost redeschisă în ambianța autentică și atît de profund emoționantă pe care o avusese în timpul vieții neîntrecutului scriitor. Inaugurată în anul 1921, în urma unui istoric decret elaborat sub directă și pasionată grijă a lui Lenin, casa-muzeu Tolstoi conferă localității Iasnaia Poliana, de peste cinci decenii, statutul profund meritat de cel mai vestit sat din lumea întreagă.

Acolo, într-o pădure de mesteceni, fagi și brazi, un mormînt totdeauna împodobit și împovărat de sute și sute de flori vorbește, de fapt, în graiul simplu al memoriei în durată despre nemuritoarea vitalitate a geniului creator, despre frumusețea profundă și imaculată a sufletului omenesc.

PETRU VINTILĂ

LUCIAN BLAGA:

Era așa de frumos...

«... LA SĂSCIORI AJUNGeam între munți. Regiunea își desfășura frumusețile, cotitură după cotitură. Aerul era mai proaspăt. Apa riului tot mai sălbatică. Mii, zeci de mii de bușteni, se rostogoleau pe apă în jos, ca înnebuniți de un strigăt al zeului Pan, care pe aici se ocupa probabil cu lemnăritul. Uneori buștenii închideau vaea.

Lăsam în urmă curmăturile și munte după munte. La Căpîlna, un sat adunat într-o căldare, în fundul unei văi adânci, ne-am odihnit puțin pe-un trunchi primitor, răsturnat, la un colț de uliță. Ochii mi s-au oprit îndelung asupra unei mori străvechi, de lemn, ale cărei roți mi se părea că se învîrt fără întrerupere chiar de la începutul lumii. Turme de capre negre, roșii, albe coborau pe povârnișuri în sat. Era așa de frumos printre prapoare și zăvoaie, că aș fi stat să-mi prelungesc fără capăt tihna». (Din Hronicul și cîntecul vîrstelor).

curte și reci erau zilele toamnei în satul acela pierdut în poala muntelui. În acele seri de toamnă, mîncam la lumina slabă a lămpii cu gaz, și plecam cu alți copii prin zăvoii de sălcii și pluți să adunăm surcele uscate care să țină flacăra. Aprindeam focurile la

răscrucea drumurilor și strigam cît puteam de tare: «Hai la fooc, hai la fooc!» Și veneau la foc femeile cu furca în brîu, ori cu pieptenii de dărăcit lina sau fuioarele de in și cînepe. Femeile stăteau pe scăunele mici în jurul focului, torceau, răsuceau sau pieptăneau fuioarele. Copiii se adunau pe lîngă un coș mare din nuiiele al dascăliței din sat și în timp ce noi despicam fulgii de pe lujerul de os al penei, dascălița ne spunea povești frumoase cu voinici care se

FOCurile

războiau cu balauri cu șapte capete de la răsăritul soarelui și pînă la apus. Și de fiecare dată Făt-Frumos ieșea victorios, ajungînd în palatul de aur și diamante de unde descătușa zîna care vărsa pîraie de lacrimi amare. Și ce frumoase erau poveștile acelea cu zîne și feți frumoși, cu cocori descătușați de blesteme, cu ghionoaie străpunse de săgeți expediate năprasnic din arcuri mînuite cu dibăcie.

După ce focul vărsa în vatră jeratic, babele cu mîinile lor năduroase și subțiri puneau la copt porumbi de lapte. Se rumeneau frumos apoi îi rupeau în frînturi și ne întindeau la fiecare cîte una și zicea în șoaptă: «Să-i fie lui Costică al meu care s-a prăpădit pe front» Noi ziceam: bogdaproste, în timp ce babele se gîndeau la chipul dispărut undeva departe în Tatra, pe unde a trecut focul războiului, iar Costică s-a războit cu dușmanul ca și Făt-Frumos cu balaurul acela cu multe capete.

Tirziu, în noapte, cînd spuza cocea cartofii sau dovleacul

cu miez galben picurat cu miere, Petre Scorțanu, bărbatul acela puternic, cu mușchi de oțel și fără teamă, ne povestea despre smei și uriași pe care bărbați ca și el i-a înfruntat fără teamă.

După ce termina de povestit Petre Scorțanu, parcă era un făcut, apăreau brezăile. Flăcăii, mai bine făcuți, își făceau măști din carton vopsite cu floare de bozii, dinți din fasole și nasuri din teci de ardei roșu. Ele veneau dinspre pod, sub care aveau cabina de machiaj. Când îi auzeam că vin, noi copiii ne făceam ciucure pe lângă Petre Scorțanu de care brezăile nu se apropiiau. Săreau peste foc, ca la circ, făceau declarație fetelor mari ori Radei, femeia aceea rămasă fără rostul ei, ajungând în lumea babelor fără să fie măritată. Rađa îl afurisea, dându-i neînchinatului, în hazul general al spectatorilor. Când brezăile plecau pe la alte focuri, fiindcă se făceau patru-cinci focuri în sat, Rada descînta cei 41 de bobi pe cîrpător și ghicea fetelor mari. De obicei cădea în casă cu dar, la drum de seară, un voinic. Bucuriile se țineau lanț în bobii ei, în stînga și-n dreapta, aducînd în casă bucurie de mulțime mare care însemna nuntă.

Lîngă spuză încinsă din vatra focului, rămîneau în cele din urmă bărbații care se cinsteau cu vin nou dintr-un urciur mare care mergea din mină în mină, ca la cumetrie. Cărbunii din spuză se uitau cu ochii lor leneși la bolta înstelată și rece, lăsînd acolo în vatra caldă doar amintirea năcărilor care jucaseră cu cîteva ore în urmă.

Noaptea tresăream din somn, fiindcă visele noastre dulci ca apa de cleștar a izvoarelor mai erau tulburate din cînd în cînd de eroii poveștilor spuse tărăgănat de Petre Scorțanu. Cînd ne trezeam, mîna caldă a mamei ne mîngîia și ne încuraja să continuăm somnul dulce din zori, cînd duhurile bune alungă pe cele rele în sunetele triumfale trîmbițate de cocoșii pîntenați.

ROMEO POPESCU

PĂDUREA ÎMPIETRITĂ

În tundră — unde pînă și arborii pitici sînt o raritate, datorită climei foarte aspre — a fost descoperită de curînd o... pădure! Evident, o pădure fosilă — tulpini și resturi din trunchiurile falnicilor copaci de altădată. Descoperirea, făcută întîmplător de mineri, a atras atenția oamenilor de știință. Cercetările făcute de specialiști ai Institutului de Geologie din Republica Autonomă Komi (U.R.S.S.) au dus la concluzia că acolo unde se întinde astăzi tundra, exista cu aproximativ 260—270 milioane de ani în urmă o pădure de dimensiuni uriașe. Pe unele roci au fost găsite urme de frunze cu dimensiuni de... doi metri.

RAVAGIILE UNUI METEORIT

În zorii zilei de 18 decembrie 1971, locuitorii orașului argentinian Mar Del Plata au fost treziți de o puternică explozie. Un meteorit a căzut în apropierea orașului. În căderea sa, meteoritul a provocat un adevărat uragan. Viteza vîntului a depășit 260 kilometri pe oră. Norii care s-au adunat au întunecat cerul ca noaptea. Concomitent, temperatura aerului s-a ridicat la 40 grade Celsius. Stihiiile naturii s-au liniștit doar spre prînz.

Furtuna dezlănțuită de căderea meteoritului a provocat considerabile pagube materiale. Acoperișurile a numeroase clădiri au fost luate de vînt, zeci de arbori și stîlpi telegrafici au fost doborîți, legăturile telefonice au fost întrerupte.

Cînd veniți la Arbore, poftiți și la mine!

Deoseori lumea care trece pragul casei mele din comuna Arbore, spre a vizita muzeul pe care l-am înfigheat, mă întreabă cum am făcut acest muzeu, cită vreme eu sînt un bătrîn țaran, fără multă școală. Este adevărat că n-am multă școală, doar cîteva clase primare petrecute pe timpuri. Dar învățătura nu m-a ocolit și dragi mi-au fost din copilărie cărțile și cititul lor din doască-n doască. Într-o vreme am ajuns să încropesc o bibliotecă de peste 6 mii de cărți, dar a trecut războiul peste ele și fagurii aceia plini de mierea înțelepciunii s-au prăpădit. Azi mi-au rămas din toată acea co-

moară de cărți numai vreo 260 de bucăți. Cărțile de istorie mi-au plăcut cel mai mult, fiindcă în ele căutam să găsesc întîmplări legate de istoria comunei mele, Arbore. Tot cărțile istorice m-au făcut să înțeleg că nici un lucrușor din vechime nu trebuie aruncat, ci pus deoparte cu grijă. Așa am început și eu să adun bucăți de oale străvechi pe care le găseam din întîmplare, cînd le scoteam cu fierul plugului la arat, așa am început să adun obiecte din veacurile trecute: linguri de lemn, fluier, scărițe de șa, virfuri de săgeți și de sulite, topoare de piatră, cărămizi romane, monede, coifuri, urne

de incinerare, opaite și cîte altele.

Am izbutit să adun cîteva mii de obiecte, le-am orînduit, după cum am crezut eu că-i mai bine și mai frumos, pe polițe, pe giriciul ferestrelor, pe mese, pe dușumea, în pridvor, dar căsuța mea bătrînească fiind mică, muzeul pare din cale-afară de înghesuit.

Muzeul se mărește continuu, fiindcă între timp am izbutit să atrag și atenția școlarilor din sat și a consătenilor mei. Aproape că nu este zi în care să nu vină careva cu cîte un obiect, să mi-l arate și să-l dăruiască pentru muzeu. Aretul comunei Arbore este înșesat de locuri istorice. Așa este locul denumit Clit, tot așa sînt Lunca Comanului de la vale de Sărgineni, dealul Portarului, unde se văd niște movile de pămînt, iar prin jur bucăți de cărămizi și cioburi, dealul Țapului, unde am găsit un silix și alte unelte de piatră.

Totodată, m-am gîndit că-i bine să adun în muzeu, spre a nu se pierde, obiecte făcute din vechime de meșteșugarii satului: donițe, război de țesut, plug de lemn, scăunele, rășchitoare, furci de tors, funduri de mămăligă, apoi îmbrăcăminte și cusături de o mare frumusețe și valoare etnografică.

Tare mult mă bucur cînd văd pragul casei mele cum îl trec nu numai școlarii din Arbore, dar și studenții de la București și Iași, turiștii de peste mări și țări. Am pus un caiet, zis de aur, în muzeu și acolo vizitatorii se semnează și laudă osîrdia mea de muzeograf-țaran.

După ce mi-a apărut cartea pe care am scris-o, «Cronica de la Arbore», muzeul a început să fie și mai mult vizitat. Dacă aș fi avut și 10 mii de cărți, fiindcă mă întreba lumea de ele, aș fi putut să le vînd pe toate, dar editura «Junimea» de la Iași încă nu s-a gîndit la acest lucru potrivit.

Eu cred că în fiecare sat din țara noastră poate fi încropit cîte un muzeu, fiindcă fapte istorice și oameni înflăcărați pentru frumusețea țării au trăit și trăiesc pretutindeni, nu numai la Arbore. Un muzeu sătesc cît de mic ar fi el, este ca și o școală în care tinerii și vîrstnicii deopotrivă pot dobîndi învățături de mare preț educativ, atît în ce privește vrednicia și hărnicia, cît și în ce privește dragostea de patrie și mîndrie patriotică pentru măreția construcțiilor socialiste de azi.

TOADER HRIB
țaran cooperant din comuna
Arbore, jud. Suceava

Din moștenirea ce mi-a revenit cînd a murit bunicul, mi-am cumpărat o mașină de scris. Iar cu această mașină de scris am reconstituit totul ce a fost și ce este în ținutul comunei Apoldu de Sus (Alba), întorcîndu-mi cărțile care vorbesc despre drumuri și vise. Aceasta nu înseamnă că toate cărțile sînt identice cu satul meu natal, dar pentru toate valorile, pentru toate grijile și pentru toată fericirea, am găsit aici o primă măsură.

Luăm imaginea satului natal cu noi pe drumul vieții și ne vom întoarce poate la el, la sfîrșitul drumului cel lung.

Am trăit în mod conștient transformările ce s-au petrecut în ultimele decenii, măsurîndu-mi tot timpul drumul vieții cu cel al consătenilor mei. Îmi amintesc că într-o după-amiază de vară lucram la săpatul viei alături de un bărbat care este cu 3—4 ani mai în vîrstă decît mine, discutînd despre felul cel nou de a organiza lucrul cîmpului și viața la țară. Urmam pe atunci gimnaziul din Sibiu și eram, firește, luminat în toate problemele politice, implicat în cea a cooperativizării agriculturii. Acel bărbat care se sfătuia cu un copil care umbla la școli este ac de mai mulți ani președintele cooperativei agricole de producție. Soarta lui și a satului a fost în bună măsură legată de viața de vie. Metodele noi în altoitul vieții de vie aveau aici o tradiție veche. Mulți dintre noi am crescut printre butucii de viață de vie fragedă, care constituia adesea singura sursă de existență...

Producerea vieții de vie pe scară argă în agricultura socialistă, înghlobind experiența și priceperea adunată cu ani în urmă și dezvoltînd-o a cerințele viticulturii moderne, a ăcut din consătenii mei multimilioniari.

Astăzi cooperativa agricolă din Apoldu de Sus produce anual cîteva milioane de butași de vie pe care îi livrează în toată țara. De aceea, pe toate drumurile mele sînt mereu foarte atent a terasele și spalierele noilor culturi e vii, mă opresc și mă uit la ele nchipuîndu-mi că au ceva din firea consătenilor mei și a mea. Dragostea noastră pentru satul natal își află stfel o confirmare largă pe toate lairurile însoțite ale României socialiste.

Din fragedă copilărie, am avut mulți prieteni români fie în satul meu natal, e în splendidele comune ale «mărgini» Sibiului. Un cîreș din comuna od, care se îndalța în fața cerului

POMUL VIEȚII

albastru și în care mă urcam cu alți doi băieți, a rămas pentru mine un simbol al libertății și al unui mod deschis și curajos de a privi viața. Mai tîrziu mi-am găsit confirmarea acestui sentiment în opera unui poet originar din «mărginime», Octavian Goga, în «Hronicul» unui artist care înaintea mea a descoperit Valea Sebeșului, Lucian Blaga, în descrierea măiastră a caselor albastre și străvechi din comuna Poiana, semnată de marele cărturar George Călinescu. Această bogăție, pe care am descoperit-o prin intermediul scriitorilor români, am purtat-o cu mine pe drumul mării transhumanțe care se numește viață. N-aș fi reușit să văd clar specificul satului meu natal și cel al naționalității mele fără aceste repere de comparație și îmbogățire spirituală. Toate le știu consătenii mei la fel de bine ca și mine. A existat dintotdeauna o bună înțelegere între țărani români și germani din Apold, înțelegere care a fost ridicată la valențe noi în cadrul societății socialiste. Fiecare aduce cu el bogăția neamului său, indiferent dacă iubește fanfara sau fluierul, bogăția adăugată politicii noi a vieții socialiste. Firește, și Apoldu are construcții noi, firește, și aici gospodăria țărănească e pusă pe baze mult mai umane decît înainte, firește că și aici au pătruns toate avantajele civilizației. Am prieteni care pleacă cu mașina proprie să vizioneze spectacolele Operei din Cluj, am prieteni care an de an fac excursii în alte ținuturi frumoase ale țării sau excursii în străinătate, am prieteni consăteni care de la început au înțeles cel mai bine cărțile mele.

Întorcîndu-mă de Anul Nou dintr-o vizită făcută rudelor mele, am poposit în noul și ultraeleganțul camping de pe dealul Apoldului. Era o zi ca de

primăvară și siluetele perilor sălbatici se profilau într-o lumină blîndă ca un veșnic simbol al țării copilăriei mele.

În viața noastră se întîlnesc nostalgia și elanuri, puncte de meditație și noi aventuri. N-ar avea nici un rost ca să scriu despre satul meu natal ca despre un «paradis pierdut». Călea satului spre socialism se caracterizează tocmai prin includerea tehnicii și a științei în cea mai veche indeletnicire a omului. Cred că asistăm la o osmoza din cele mai importante între valori străvechi și noi, specifică pentru drumul nostru pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Peste tot, ca și în Apold, am văzut multe, multe flori. Am iubit dintotdeauna florile și niciodată nu le pot despărți de ceea ce înseamnă civilizație. Am iubit dintotdeauna florile fragede ale țării, pe acei ce miine vor duce și mai departe civilizația noastră nouă. De fiecare dată mă gîndesc că porțile vieții au fost și vor fi pline de flori. Găsesc în ele sursa cărților mele, descopăr în ele oamenii cu preocupările lor, de zi cu zi, cu idealurile lor, cu creația lor. În satele noastre există astăzi mai multe flori ca oricînd, există omul în primul rînd. Pe consătenii mei îi identific cu toți oamenii harnici ai acestui pămînt, iar evocarea lor în aceste rînduri este un gînd de recunoștință și bucurie pentru toți acei care fac ca «pomul vieții» să-și înalțe ramurile cît mai sus, spre cerul veșnic albastru.

HANS LIEBHARDT

TREI ÎNTREBĂRI și răspunsul lor

POLUL MAGNETIC MIGREAZĂ?

Vestigiile unei vechi vetre aborigene, descoperite în Australia, stau la baza unei noi ipoteze privind deplasările periodice ale polului magnetic terestru de la nord la sud. Analizând poziția particulelor metalice aflate în interiorul unor bucăți de lut ars, care alcătuiau, cu 30 000 de ani în urmă, vatra unui foc, geofizicianul australian Michael Barbetti afirmă că acestea erau orientate cu 120 grade mai la sud decât actuala poziție a polului magnetic. Descoperirea lui Barbetti urmează unei alte ipoteze, elaborată de un grup de savanți suedezi, potrivit căreia, cea mai recentă inversare a poziției polului magnetic s-a produs cu numai 12 500 de ani în urmă. Aceștia și-au elaborat teoria, studiind orientarea particulelor metalice «încremenite» în lavă vulcanică.

MEDITERANA VA MURI?

Oceanologul de renume mondial, prof. Jacques Piccard, a lansat un avertisment împotriva primejdiei poluării apelor Mării Mediterane, în cadrul unui interviu acordat televiziunii din Atena: «Dacă nu se vor lua măsuri urgente pentru a se împiedica poluarea Mediteranei, vom fi puși, în curând, în situația de a deplînge moartea acestei mări. Dimpotrivă, dacă vom acționa la timp pentru salvarea ei, Grecia va putea fi scăldată, peste cinci ani, de cea mai curată mare din lume». Profesorul Piccard a formulat numeroase propuneri pentru protecția naturii înconjurătoare și în primul rînd a apelor Mediteranei primejdite de deșeurile industriale și în special de reziduurile petroliere provenite din porturi.

DE CE CÎNTĂ BALENELE?

Specialiștii în biologie marină din S.U.A. au declarat de curînd că semnalele emise de balenele albastre — adevărate cîntece, după părerea unor savanți — au un rol mult mai complex decât se credea pînă acum. Ultrasunetele emise de cetacee au nu numai rolul stabilirii unui mijloc rapid de comunicare între diferiți indivizi, aflați la distanțe destul de mari, ci, mai cu seamă, pentru a-i ajuta să-și găsească mai ușor hrana. Pe baza unor îndelungi cercetări și observații s-a ajuns la concluzia că «sonarul», cu care sînt dotate balenele albastre, le ajută să detecteze cu precizie și relativ ușor zonele cu plancton — hrana lor de bază.

COSTA PĂCURARUL

Foaie verde și-un grăunte,
Mare-i cioporul pe munte;
Pe cracul cu flori,
Pasc numai miori,
Pe-âl cu iarbă grasă,
Îs numai oi frumoase
Și-n el la mijloc,
În mișos cococ,
Stă ciobanul lor,
Stăpinul oilor,
Costa păcurarul,
Rumegînd amarul.
Cîinii nu mai latră,
Stau lîngă el roată,
Fiecare tace,
Îl lasă în pace,
Că-l văd necăjit,
În boată proptit,
Nu-l mai aud vorbind,
Dar numai șușnind,
Nu-l mai văd dormind,
Dar numai doinind,
Că, de cînd șușnește,
Pe munți tot doinește
Din fluier de fag
Cînd oile trag,
Sau cînd el le mină,
Seara, către stîină,
Din fluier de soc
Noaptea lîngă foc,
Că-ncepînd de seara
Îl arde ca para,
Îl arde ca făclia
Dorul de Măria.
Văzînd el așa.
Costa ce făcea?
Oile lăsa,
În vale pleca,
Ziua, la ameză, —
Cu soare-n obraz.
Se ducea, în vale,
Numai pe o cale
Și cînta cu foc
Din fluier, de joc,
Frunzele cădeau, Florile creșteau
Și se legănau,
Păsări nu cîntau,
Toate că stăteau

Și îl ascultau.
 El cînta frumos
 Că mergea în jos,
 Mergea jos în vale,
 S-o aștepte-n cale,
 În cale pe-unde trece
 După apă rece
 Măria cu ulciorul,
 Să-și stîmpere dorul.
 Costa aștepta
 Și vremea trecea,
 Măria nu venea,
 Dar înspre chindie,
 Veni și Mărie.
 Ea venea cîntînd,
 Cu ochii-n pămînt,
 Cu ochi ca mura.
 Și ca fraga gura.
 Costa ce-mi făcea?
 La ea se ducea,
 Mijlocu-i prindea
 Și-acas' o ducea.
 Curgătoare apă rece,
 Vremea ca iuta mai trece
 Și Costa trebe să plece.

Costa pleacă doinînd
 Cu Măria-n gînd
 Și cînta cu foc
 Oprea soarele-n loc,
 Și cînta cu dor
 Ca izvorul pe ciucior
 Și cînta cu jale
 De cădeau frunze pe cale
 Și cînta, cînta,
 Pe munte ajungea
 Oile nu le găsea
 Apucă pe curmătură,
 Cîinii strigîndu-i din gură,
 Se duse-n ocolîșul stîinii,
 Ca s-audă lătrînd cîinii.
 Din poieni, pînă-n zavoii,
 N-auzi clopot de oi.
 Numai seara, pe-nserate,
 Văzu oile culcate,
 Stăteau pe culme departe,
 Iar cîinii stăteau de-o parte.
 Și-ncepu Costa a cînta,
 Nici un cîne nu lătra
 Și-ncepu cîntec de joc,
 Cîinii nu săreau din loc.

Și seara cădea, cădea,
 Luna din culme ieșea,
 Costa de-oi se-apropia,
 Dar îi trecu voia bună
 Văzînd pietrele la lună,
 Pietre albe-n loc de oi,
 Văzînd, se-ntorcea 'napoi.
 Bate vîntul frunza multă,
 Ciobanii pe Costa-l ascultă.
 Bate vîntul viscolește,
 Nu bate, Costa doinește.
 Ploaia-și arată tîria,
 Nu ploaia, plînge Măria
 Ca să-i treacă de urlt,
 Că din munți n-a coborît
 Nici Costa și nici cioporul
 Și de-atunci o arde dorul
 Și dorul poate stingea,
 Cînd e Costa lingă ea.

Culeasă de prof.
MIHUȚA NICHIFOR

Stan PĂTRAȘ (Săpînța, Maramureș): **POARTĂ DIN SĂPÎNȚA.**

LU GO-CIAU, COMUNA

POPULARĂ A PRIETENIEI

CHINO-ROMÂNE

Imaginile se succed cu o discretă încetineală. Apar mai întâi, obsedante, austere, stînci fără vegetație. Încremenite în tăceri amețitoare risipite la întîmplare în pieptul muntelui pitic. Hazard al naturii!

Apoi, ochi iscoditori, inteligenți privesc mulțimea încremenită a stîncilor calcaroase, crenelate ciudat de «războiul dintre ape și soare».

Începe marele asalt al muntelui. Se năzuiește imposibilul. «Pe muntele pustiu, au spus oamenii, trebuie să înflorească pomii, să răsără primăvara firele de iarbă».

Cînd totul părea a se apropia de sfîrșit, cînd pămîntul negru, fertil — adus cu inimaginabile eforturi — acoperea goliciunea cenușie a muntelui, apele stihinice i-au spălat fața, au adus muntele la ipostaza inițială. Oamenii au privit doar cu mai multă dîrzenie muntele sărăcit, truda lor risipită în cîteva ceasuri. Și, de-a doua zi, munca a început de la capăt, ca-ntr-un ritual al răbdării și tenacității.

Timp de douăzeci de ani, zi de zi, ceas de ceas, oamenii — folosind coșuri speciale (copiii chiar și buzunarele hainelor) — au adus pămînt fertil, l-au așezat pe platformele netede, de pe care înălțuraseră stîncile — aceste mărturii cenușii ale unor convulsii din erele de început ale pămîntului.

După douăzeci de ani pomii au înflorit. Anotimpurile s-au urmat în ordinea lor firească și pomii au dat roadă bogată. Satul Șa Și-yu, de lîngă Pekin, cu cele 127 de familii ale sale, trăiește acum, are dreptul să trăiască acum, un poem al bucuriei, al victoriei față de potrivnicia naturii.

...Am relatat succint, încercînd a sugera cu ajutorul cuvintelor, faptele eroice ale unor oameni cu un superior sentiment al timpului, așa cum ne-au

fost ele povestite, într-o seară, prin imaginile unui film documentar.

Străbătînd China populară, cunoscînd orașe și sate din nordul sau din sudul ei, am avut prilejul să constat nu o dată că o asemenea imagine cu valoare, evident, de simbol a cunoscut ipostaze multiple — toate dovezi ale uneia și aceleiași realități, așa cum aveau ele să ni se înfățișeze în comuna populară Lu Go-ciau, comuna populară a prieteniei chino-române.

Era o zi de toamnă luminoasă. Aproape pe fiecare parcelă de pămînt puteau fi văzuți oameni muncind. Ni se spune că orezul de aici, de lîngă Pekin, este de o calitate deosebită, cu boabe semitransparente, că i se zicea, cîndva, pentru aceasta, orezul împăratului.

Din loc în loc, peisajul rural, cu o vegetație bogată de culoarea toamnei, este completat de liniile de înaltă tensiune sau de mersul grăbit al tractoarelor. Trec, pe lîngă noi, în ritm neschimbat, sute, mii de oameni pe biciclete. Undeva, în dreapta, ne însoțesc mereu muntele de Vest. Crește direct din cîmpie.

Ajungem la sediul comunei populare. Primire, c pretutîndeni, de prieteni, cu simplitate. Comuna populară este compusă din 5 cooperative de producție de tip superior. Membrii celor peste zece m de familii, cu o populație de peste 47 de mii locuitor activează la cîmp în 21 de brigăzi și 144 de echip sau în cele 8 unități de produse industriale din cadrul comunei — la fabrica de mașini agricole, de motoare de reparații de mașini, la o carieră de var (atît necesar acum cînd în China se construiește foarte mult). Toate acestea ne sînt prezentate de gazd dar mai ales se insistă asupra uneia din probleme

pe care au trebuit să o rezolve: problema apei, fără de care era de neconceput o producție agricolă profilată pe cultivarea legumelor și au rezolvat-o. Dacă înainte de eliberare apa provenea din puțuri simple și nici nu putea fi vorba de irigarea solului, în primii ani ai cooperativizării, ca un prim moment al dezvoltării agriculturii, au fost introduse pompe simple, apoi pompe cu motoare Diesel pentru ca, în prezent, 525 de motoare electrice să fie puse la lucru pentru irigații.

De altfel, totul a cunoscut în comuna populară — așa cum ne-a declarat Li Ci-șian, vicepreședintele comitetului revoluționar al comunei populare — modificări substanțiale. Lângă sape (singurele unelte de lucru altădată) se alătură acum zecile de tractoare, mari, mici și mijlocii. Adecvând uneltele agricole la condițiile specifice locului, au fost concepute și realizate tractoare mici, de mână, necesare pentru legumicultură, tractoare produse în una din fabricile comunei populare. Dacă pentru transport, înainte de eliberare, era consacrat ca mijloc unic cobilița, în prezent, acesta se realizează cu ajutorul a peste 50 de camioane, proprietate a comunei.

Firește, gazdele ne-au împărțit multe din succesele lor, subliniind mereu că sînt încă numeroase posibilități de valorificat, că celor peste 1 200 000 gini de fructe și celor peste 600 000 kilograme de pepeni verzi, sau celor 20 000 de capete de porcine livrate statului, li se pot adăuga alte noi realizări. Ne-au sugerat astfel în mod concret că muncesc și gîndesc în perspectivă.

Am străbătut cîmpurile comunei populare care se întinde pe o suprafață de peste 53 km². Am întîlnit oameni la lucru. Unora le-am fost oaspeți acasă. Am vizitat policlinica, magazinele din comună, cîteva din fabricile ce se află în proprietatea acestora. Peste tot am remarcat spiritul gospodăresc, pricepera de a folosi mijloacele proprii, uneori modeste, de a rezolva cu ele numeroase dintre cerințele cotidiene.

Într-unul din dispensarele comunei medicul ne-a condus către o cameră simplă. În mijlocul ei, un pat obișnuit, la care, un ochi avizat, putea să observe cîteva modificări. Patul devenise cu aceste modificări o masă de operație, unde erau efectuate — cu ajutorul anesteziilor prin acupunctură — multe operații obișnuite.

Notăm în carnete cifre semnificative: din cei 47 de mii de locuitori ai comunei, aproape 18 mii frecventează școli. Localnicii ne vorbesc cu mîndrie despre existența în comună a 5 licee și 18 școli elementare.

Într-una din casele vizitate în care, încă o dată, am identificat vocația oamenilor acestor locuri pentru o viață trăită simplu, firesc, ne-a întîmpinat o muzică discretă. Era unul din cele peste 10 mii de radiouri din comună. Practic, în fiecare familie din comună există aparat de radio. Într-o localitate în care altădată, cobilița era unicul mijloc de transport (cu excepția cîtorva căruțe cu roți de cauciuc aparținînd bogătaşilor comunei) prezența în fiecare casă a unui aparat de radio are, neîndoios, semnificații deosebite.

Firește, și aici, la Lu Go-ciau, unde natura a fost mai generoasă cu omul, unde peisajul este mai calm, prielnic agriculturii, oamenii au trebuit să facă eforturi deosebite pentru a gospodări într-un mod superior pămîntul, pentru a face ca viața fiecăruia dintre ei să-și afle sens, să se integreze în aspirația

generală de clădire a unei noi societăți. Iată de ce, imaginile filmului documentar despre cele 127 de familii de la Șa Și-Yu — imagini care reflectă hărnicia, tenacitatea, încrederea că omului îi este îngăduită orice aspirație, orice proiect îndrăzneț — sînt, într-un anume fel, un simbol a tot ceea ce s-a petrecut în anii de după eliberare în China populară.

Oamenii Chinei noi au descoperit posibilitatea de a-și făuri un nou destin. Despre acest destin mi s-a părut a ne vorbi cel mai exact cei 23 de copii ai unela din numeroasele grădinițe din comuna vizitată. Ei ne-au privit cu prietenie, cu o calmă curiozitate și — la bagheta imaginară, desigur, a educatoarei — ne-au oferit un scurt program artistic. Am ascultat, interpretate de copii între 3 și 5 ani, fragmente din celebra operă «Muntele tigrului e luat cu asalt» și din opera «Felinarul roșu». Dacă acești copii, la o asemenea vîrstă, se bucură de atenția întregii obști, dacă învață de pe acum să descopere frumusețea cîntecului și, în același timp, să se deprindă cu simple activități practice, înseamnă că destinul asumat este unul cu o finalitate umanistă. Iar simbolul efortului constructiv și tenace integrează în el perspectiva permanenței.

NICOLAE DRAGOȘ

DECEBALUS PER SCORILO

*Pe actul de naștere — vie pecetea
Foamea de ființă, aprigă setea,
Decebal fiul scoborîtor
Din Scorila muntele,
Scorila pădurea,
Scorila regele ogor,
Decebal fiul,
Decebal ultimul
Decebal soarele răsvrătitor.*

*Nu te mira, sîngele meu!
Din retezatele vine,
Rîul roșu s-a întors înapoi
Pînă la tine.*

*Nu te cutremura, creștetul meu,
Și-n tine s-a întors
Decapitulat,
Spaima Romei de marmură,
Capul lui păduros.*

*N-auzi cum cîntă
Un fluier de fag,
Un fluier de piatră,
Un fluier de os?*

ION BRAD

DELTA DUNĂRII, MAGAZIN CU UN BOGAT SORTIMENT DE PEȘTE OCEANIC

Un magazin binecunoscut bucureștenilor și nu numai lor, «Delta Dunării» de pe bulevardul Magheru. Unitatea și-a atras de ani de zile o numeroasă clientelă prin buna aprovizionare cu conserve de pește oceanic, cu pește oceanic semiconservat sau congelat.

«Colectivul magazinului nostru — ne spune șeful unității, **Ion Avram** — a desfășurat o intensă activitate pentru popularizarea peștelui oceanic în rândurile consumatorilor. Vinzătorii noștri, Iulian Pușcașu, Catrina Marinescu, Ion Rusu și soții Profir Daniela și Marin, recomandă cu căldură peștele oceanic, accentuând în convorbirile cu consumatorii asupra faptului că peștele oceanic este un aliment care se pretează la cele mai variate și rafinate preparate culinare.

Interlocutorul nostru ne mai informează că la acest mare magazin de prezentare, cu sprijinul Centralei peștelui, se organizează periodic expoziții și demonstrații practice, în care bucătari renumiți arată cîte sortimente delicioase se pot prepara din peștele oceanic.

O frumoasă impresie ne-o mai produce și raionul cu conserve de pește oceanic, bogat asortat. În fața stivelor de conserve, preparate din peștele prins în Pacific ori Atlantic îți vine greu să te hotărăști ce să pui mai întâi în sacoșă — cutiușele cu pește în sos de tomate, cele cu legume, hașeurile de macrou sau stavridă, conservele de pește în ulei tomat sau în ulei cu aromă de fum. Fiecare sort în parte este un aperitiv apetisant și opțiunea gospodinelor este întotdeauna grea.

Mulțime de consumatori întâlnești și la semiconservate de pește oceanic. Nici nu se putea altfel, dacă ținem seama că aici se desfac produse delicioase cum sînt: afumături și marinate în ulei sau sos condimentat, pastă de pește sau salată de icre. Peștele oceanic este tot atît de hrănitor și tot atît de bogat în grăsimi, proteine și substanțe minerale, ca și peștele proaspăt. Prin congelare, peștele oceanic nu-și știrbește cu nimic prospețimea care-i dă savoare. În ceea ce privește prepararea peștelui ca afumături, specialități, sau sub formă de conserve, ea se face în perfecte condiții igienico-sanitare, sub control medical permanent.

NOTĂ

E cunoscută istoria inventatorului șahului. El a cerut drept răsplată pentru primul pătrățel 1 bob de grâu, pentru al doilea 2, pentru al treilea 4 și așa mai departe. Matematicienii au socotit că suma totală este de 18.446.757.000.000.000.000 grăunțe de grâu. Aceasta în vagoane de 11 tone fac 645.980.400.742. Vagoanele ar încăpea pe o linie ferată ce înconjoară globul pământesc de 1 496 de ori.

In Persia de mult, trăia un tânăr șah, pe care toate grijile și bucuriile cîrmuirii nu-l desfătau îndeajuns, ci visa noi petreceri și îndeletniciri. Îi era urît. În zadar îi spunea bătrînul său vizir că are multe de îndeplinit în împărăția sa, că viața omului e prea scurtă pentru toate cîte sînt de făcut chiar într-o biată colibă de pustnic, necum în culmea unei țări atît de întinse.

Tînărul șah era întotdeauna grăbit, repede se sătura de orice sărbătoare, tăia și spinzura fără să se gîndească mult, răsplătea din belșug orice străin pribeag care-i aducea un cîntec nou, sticle colorate și mătăsuri necunoscute.

Nu te prea grăbi, Măria Ta, nu te prea grăbi! îi spunea înțeleptu-i sfetnic.

Iată că într-o zi pică la curte un omuleț ciudat care cunoștea toate limbile pămîntului și cînd vorbea, îi scăpărau scînteii din ochi, din dinți și din unghiile ascuțite.

POVESTEA ȘAHULUI

El se leagă să nascocască o petrecere pentru Voevod, o petrecere fără surle și dansuri, ci liniștită desfășurare a minții, în clipe de singurătate.

Curînd aduse un joc pe care nu-l cunoștea nimeni și anume șahul, care s-a păstrat în zilele noastre.

Acest joc seamănă cu țințarul nostru de copii, și are șaiszeci și patru de despărțituri. Mult îi plăcu împăratului persian această nascocire.

De bucurie că va ști cum să-și petreacă ceasurile de acum încolo, el spuse învățatului străin că e gata să-i plătească oricît pentru neprețuitul dar. Omulețul se făcu că nu cere cine știe ce, că el a vrut să fie numai pe placul Măriei Sale, și că s-ar mulțumi cu un bob de grâu, drept răsplată.

— Mi-ajunge un bob de grâu, Stăpîne. Dar să-i îndoiești numărul din pătrățel în pătrățel, cîte despărțituri are măsufa. Un bob de grâu în cel dintîi pătrat, două în al doilea, patru în al treilea, opt în al patrulea și așa mai departe. Dacă-mi dai ce-ți cer, mă faci omul cel mai bogat din împărăția Luminăției Tale.

— Să i se dea numaidecît, porunci șahul Persiei.

— Nu te prea grăbi, Măria Ta îi spuse bătrînul vizir. Nu te prea grăbi... Să nu fie prea mult!

— Ce-o să fie? Un pumn de grâu! răspunde Voevodul.

— Se prea poate. Dar să numărăm întîi. O mică socoteală nu strică!

— O traistă?

— Poate că mai mult!

— Un sac!

— Poate că mai mult!

— Ești un bătrîn smintit și atîta tot! Și mai nebun sînt eu care stau de vorbă cu tine! Să se dea străinului cît grâu a cerut! porunci Înălțimea Sa. Și puse mîna pe sabie, ceea ce însemna că va tăia capul oricui ar îndrăzni să crîcnească.

Pe-nserat, uitîndu-se pe fereastră, ce să vadă împăratul?

Curtea era plină de saci, iar în mijlocul lor ședea meșterul străin, privind cum zeci și zeci de argați încarcă grâu pe umeri și ies pe poarta palatului.

— Ce fac oamenii aceștia?

— Plătim datoria străinului, răspunse vizirul oftînd.

— A ieșit așa de mult?

— Precum vezi, Măria Ta.

Voevodul plecă de la fereastră și abia a doua zi se mai uită afară. Afară, ce să vadă?

Zeci și zeci, sute și sute, mii și mii de asini încărcăți cu cîte doi saci de grâu,

intrau pe-o poartă a palatului și ieșeau pe cealaltă; ciudatul vrăjitor cu unghii luminoase era acolo, și-n jurul său o ceată de dragători ai curții. Ochii și dinții îi străluceau în scînteii de bucurie drăcească. El număra asinii, arăta în catastif celui mai bătrîn dintre curteni, acesta dădea din cap în semn că așa e și alte cele de dobitoace încărcate luau drumul depărtărilor.

- Dar ce fac oamenii ăștia, Vizire?
- Plătim datoria străinului, Măria Ta!
- Așa de mult?
- Precum vezi, Măria Ta!
- Ați numărat bine?
- Bine, prea bine, dar prea tîrziu,

vai!

Tînărul șah păli puțin, scrișni din dinți, apoi ca să nu pară că se căiește, porunci:

- Să i se dea tot ce i se cuvine!...

Vorba mea e vorbă. Și nu se mai uită în curte vreo trei zile, căci îl dureau inima să vadă atîta avuție pierdută.

A patra zi, cu inima strînsă de-o teamă necunoscută se apropie iar de fereastră. Dar nu-i venea să creadă ochilor. Își frecă pleoapele, se mai uită o dată dacă nu se înșelase: din zare pînă în zare numai cămile încărcate cu saci de grîu și piticul cu haine bălțate era în curte și prin fața lui treceau poveri-poveri peste cocoșele înaltelor dobitoace. Iar curtea-nul cel bătrîn se uita în catastif străinului și dădea mereu din cap în semn că așa e.

- Vizire, ce e asta?
- Plătim datoria străinului, Măria Ta!
- Ați înnebunit?
- Am urmat porunca Măriei Tale!
- Cum?... Am spus să i se dea un bob

de grîu, îndoit de șaizeci și patru de ori, din pătrătel în pătrătel!

— Nici nu i s-a dat mai mult! Și nu i s-a dat nici măcar a zecea parte din ceea ce i se cuvine!

Șahul chemă un învățat și începură să socotească laolaltă cu vizirul. Cîte boabe de grîu ieșiră pînă la urmă, nu vă mai spun, ca să nu vă luați cu mințile de cap, cum au făcut cei trei frunțași ai împărăției persane.

Socotiră cam cîte boabe ar intra într-o traistă, cîte traiste într-un sac, cîți asini și cîte cămile ar trebui să poarte cîte doi saci și văzură că în tot cuprinsul țării nu putea crește atîta grîu. Și nu se puteau găsi atîtea dobitoace, ca să se îndeplinească făgăduiala dată meșterului care născocise îndemînatecul joc.

Șahul își dete seama cîtă dreptate avea bătrînul său vizir cînd îl sfătuia să nu se prea grăbească. El plăti cu pungi de aur grîul care lipsea și-și zdruncină cumplit visteria. Iar altădată se gîndi mai mult pînă să ia o hotărîre.

VICTOR EFTIMIU

Din umorul lui CARAGIALE

În anii 1877—1878 I. L. Caragiale scotea o revistă umoristică al cărei titlu era „Claponul“. Iată două glume din această revistă:

„Un țaran lovește ciinele unui arendaș cu sapa și-l omoară. Arendașul îl cheamă la judecată să-l globească. La înfățișare țaranul se apără, zicînd că dobitocul s-a dat să-l apuce pe furiș de picioare.

Judecătorul îl întreabă:

— De ce nu te-ai apărat cu coada sapei?
— M-aș fi apărat cum zici dumneata, dacă s-ar fi dat ciinele să mă muște cu coada și nu cu dinții.

★

Alt țaran trece pe dinaintea tribunalului. O sumă de avocați se suie și se coboară cu ghiozdanele la subțioară.

Țaranul întreabă pe unul:

— Da oare ce să fie în palatul ăsta, domnule?

— Moară de vînt — răspunse în glumă cel întrebat.

— Ei, că să zici! nu-mi dădea în gînd: uite ce de măgari se suie cu sacii!

COPILII GOSPODARI ÎȘI FAC ȘI IARNA... SANIE

Nu e nevoie să evocăm poezia „Iarna pe uliță” a lui George Coșbuc ca să argumentăm cât de frumoase sînt tradiționalele jocuri de iarnă ale copiilor. Între ele, jocul cu săniuța pe derdeluș pare să întrunească în mod unanim bucuria și pasiunea celor mici. Deseori — însă — mai ales la sate, săniuțele nu se cumpără la magazin, ci se confecționează cu mijloacele modeste și simple de-acasă. Unii părinți se grăbesc ei înșiși, amintindu-și cu nostalgie de propria lor copilărie; să facă astfel de săniuțe odraslelor lor. E bine și folositor din toate punctele de vedere ca înșiși copiii să fie lăsați, ba chiar încurajați, să-și facă singuri acest atrăgător și grațios mijloc de locomoție. Copiii se deprind astfel să gindească practic, să măsoare, să taie cu fierăstrăul, să bată cuie. Ținînd seama de vîrsta copiilor, această muncă frumoasă imbină virtuțile educative cu folosul practic evident și contribuie la formarea personalității copilului.

În rîndurile de mai jos prezentăm modul de construcție a săniuțelor ca și materialele și uneltele de care copilul are nevoie. Un model de săniuță nu necesită decît cîteva scîndurele. Cele două scînduri ce urmează a constitui tălpile săniuței se rotunjesc la unul din capete. Pe aceste două scîndurele se bat cîteva șipci și săniuța este gata. Modelul poate fi desăvîrșit pentru a mări viteza de alunecare pe derdeluș, prin aplicarea pe tălpile săniuței a unei șine metalice. Poate fi folosit cu succes cercul unui butoi vechi.

Un model mai complicat este bobul, care este format din unirea (asamblarea) a două săniuțe. Cea din spate este fixă, iar cea din față este mobilă, puțînd fi cîrmuită la dreapta sau la stînga. Cele două sănii sînt înzestrate cu un șasiu, așezat în felul cum lesne se poate vedea în desenul ce-l prezentăm aici. Bobul poate fi înzestrat și cu un mic volan; de asemenea pot fi fixate și două frîne.

RECORDUL LONGEVITĂȚII: 1000 DE ANI !

Am dat și în almanahul de anul trecut cîteva cifre privitoare la durata vieții în lumea animalelor. Deoarece am primit între timp numeroase scrisori cu întrebări relativ la vîrsta maximă a altor animale, dăm mai jos cîteva date interesante, unele dintre ele atestate documentar în decursul istoriei. Surprinzător de mult se pare că trăiește belena. La sfîrșitul veacului trecut a fost descoperită o balenă a cărei vîrstă atîngea fantastica cifră de... o mie de ani. Foarte mult trăiesc și elefanții. Unele exemplare ating chiar vîrsta de 400 de ani. În această ordine de idei se spune că Alexandru Macedon, după înfrîngerea împăratului Por, închină Soarelui, în cadrul unei solemnități speciale, unul din elefanții folosiți ca mijloc de transport și de luptă, dîndu-i numele de Ajax. Acestuia, Alexandru Macedon porunci să i se facă un anumit semn ca fierul roșu și apoi îi dădu drumul să trăiască în libertate. După 350 de ani exemplarul acesta a fost prins din nou în cursul unei vînașii în jungla indiană și astfel a fost descoperită pe pielea sa străveche și istorica inscripție ce data de pe vremea războaielor legendare ale lui Alexandru Macedon.

Și papagalul trăiește foarte mult. La Florența a fost înregistrat cazul unui papagal longeviv care a trăit 110 ani, în aceeași familie, de-a lungul a trei generații de stăpîni. La grădina zoologică din Londra, un leu a trăit 60 de ani.

Acum, iată pe scurt, durata vieții altor animale : ursul și lupul nu trăiesc mai mult de douăzeci de ani. Vulpea atinge vîrsta maximă de 14 ani. Veverțele și iepurii trăiesc în medie opt ani, rinocerii trăiesc 22 de ani, fazanul și găina nu trec în medie peste 12 ani, porcii între 8—10 ani, delfinii și rechini 30 de ani, capra și oaia în jur de 15 ani. Boul și calul ating vîrsta de 35 de ani, cîinele 20—27 de ani, pisica trăiește pînă la 15 ani, iar sticlețele și vrabia pînă la 25 de ani. Cel mai bătrîn vultur a trăit 103 ani.

CURIOZITĂȚI

NU-I UN MOTIV SĂ PLÎNGEM!

De obicei se plînge de durere sau de necaz și doar foarte rar de bucurie. Indiferent însă de pricină, trebuie știut că lacrimile constituie un produs antiseptic de prim ordin. Substanța chimică antiseptică din componența lichidului lacrimal se numește lizozimă și se distinge prin rapide și radicale efecte bactericide.

Dar chiar și așa stînd lucrurile, calitățile antiseptice ale lacrimilor nu constituie un motiv serios de plîns.

PEȘȚISORII PUȘCAȘI

În lagunele, rîurile și lacurile din zona ecuatorială trăiește un soi de pește minuscul, un pitic al ichtiologiei, atît de mic și nevolnic încît pare complet dezarmat în lupta pentru existență. Și totuși, natura a avut grijă și de el, înarmîndu-l cu o armă ingenioasă și pe care o folosește cu o dexteritate extraordinară. El știe, printr-un rapid complex de mișcări ale gurii să expulzeze un strop de apă cu viteza unei alice dintr-un cartuș de vînătoare. Cu acest minuscul proiectil de apă el ochește și ucide diferite insecte în zbor și pe care apoi le mănîncă. La vederea unei insecte, scoate capul din apă, întredeschide gura, închide urechile și lansează un glonte de apă. Tirul său nu dă niciodată greș.

OUĂ CU GĂLBENUȘURI... COLORATE

Un avicultor a băgat de seamă că rațele sale fac ouă cu gălbenușuri negre. Stupefiat de această neașteptată schimbare de culoare, a supus ouăle unor minuțioase analize chimice de laborator și a ajuns la următoarea concluzie: gălbenușul conține în mod obișnuit fier. Cum rațele mînca-seră ghindă, taninul a intrat în combinație cu fierul, rezultînd tarnât de fier, substanță puternic colorantă. Același avicultor a făcut, în continuare, o altă experiență, dînd unui lot de rațe să mănînce coji de raci, măcinate. Rezultatul: ouăle și-au colorat gălbenușurile într-o nuanță de un roșu aprins.

Folclorul nou SPUNE DUNĂRII BĂTRÎNE

*Frunzuliță foi de fragă,
Topolniță, apă dragă,
Îți duci apele voioase
Pe sub sălcile pletoase.
Tot șoptind din undă-n undă
Spune lumii să audă,
Că acum la noi în sat
Ne e traiu-mbelșugat,
Case noi ne-am ridicat,
Satu-i electrificat.
Du, Topolniță, și spune
Toate-aceste lucruri bune
Spune Dunării bătrîne,
Ca să le spuie și ea
Cît pămînt va colinda.*

(Cules din comuna Izvorul Bîrzii,
jud. Mehedinți.)

TRACTORIȘTII... ARHEOLOGI DIN PERETU

Descoperirea tezaurului geto-dacic de la Peretu, la sud de orașul Roșiorii de Vede, în Cîmpia Dunării, a avut o istorie neașteptată și care merită să fie relatată: doi tractoriști, care nivelau o movilă, au dat la iveală cu plugurile o serie de obiecte care le-a stîrnit interesul și i-a determinat să cheme la fața locului specialiști ai Muzeului de istorie din Roșiorii de Vede. Săpăturile arheologice care au urmat au dus la descoperirea altor obiecte de argint precum și la concluzia că tezaurul n-a fost îngropat izolat, în afara oricărui complex arheologic, ci el face parte din inventarul unui mormînt. Cu prilejul cercetărilor s-a găsit mormîntul unui personaj antic, lîngă care fuseseră depuse armele de care se folosea în timpul vieții sale: vîrfuri de sulite și cuțite de fier. De asemenea, lîngă mormînt se aflau scheletele mai multor animale sacrificate după moartea stăpînului lor și îngropate odată cu acesta. La cițiva metri depărtare de mormînt s-au găsit tot intacte piesele componente ale unui car de luptă de fier.

Din datele obținute pînă în prezent, studiind modul de înmormîntare, reiese că el coincide cu obiceiurile de înmormîntare la geto-daci. Deasupra mormîntului și a pieselor îngropate lîngă el a fost ridicată pe vremuri o movilă de pămînt, care a păstrat neatinsă pînă astăzi taina sa milenară. La mică distanță de mormînt era depus tezaurul, care este format din peste 50 obiecte de argint, cele mai multe aurite. Dintre acestea se relevă un coif de argint, în greutate de aproximativ 750 de g, coif ornamentat cu bogate motive animaliere și geometrice, precum și vase de argint masiv, dintre care cinci cupe mari. Tezaurul mai cuprinde pafiale de diferite forme și dimensiuni, care serveau la împodobirea harnașamentului calului celui înmormîntat. Mormîntul, cu toate obiectele care-l însoțeau, datează din secolul V—IV înainte erei noastre, secole cînd începe o nouă epocă istorică — a doua epocă, a fierului. Laten-ul geto-dacic — iar geții de la Dunărea de Jos sînt menționați pentru prima dată în lucrările istoricilor Hecateu din Milet și Herodot.

GRINDINA... BOMBARDATĂ

Un grup de specialiști americani a pus la punct un procedeu pentru combaterea grindinei — această calamitate naturală care face, numai în Statele Unite, pagube anuale în valoare de 390 milioane dolari. Procedeu constă în lansarea, din avion, a unor proiectile încărcate cu iodat de argint, care vor „bombarda” aglomerările masive de nori și zonele din atmosferă unde se produc descărcările electrice, susceptibile să provoace, în condiții meteorologice specifice, formarea grindinei.

FOAMEA

O hienă infometată a pătruns recent pe terenul de aviație din Tabora (Tanzania) și negăsind nimic de mîncare și-a înfipt colții în rezervoarele din aripile unui avion ușor. Nu se știe dacă animalul a găsit benzina pe gustul său. A doua zi dimineața, pilotul Chris Atkey, descoperind avaria și nedispunînd de un mecanic, a astupat găurile cu gumă de mestecat. Apoi a decolat spre Dar-Es-Salaam, unde a aterizat cu bine și a dat avionul la reparat.

CAPUL „THERMOSTAT”

Pînă în urmă cu vreo trei secole știința medicală era unanimă în părerea că principala funcție a creierului și a calotei craniene era de a acționa în răcire singelui pentru a menține o temperatură constantă în organism.

FURNICA — BUSOLĂ

În regiunile tropicale ale Australiei trăiește o specie de furnici, pe care naturaliștii le-au botezat „furnicile-busole” și „furnicile meridiene”. Ele au ciudata și inexplicabila particularitate, de a-și dispune cuiburile în direcția axei longitudinale a pămîntului.

Aborigenii se orientau în drumurile lor după direcția în care se aflau cuiburile acestor furnici.

CREȘTEREA MELCILOR

În străinătate și mai ales în Italia (Piemont), melcii se cultivă pe niște câmpii, unde se pun niște straturi de ramuri cam de 10 cm sub care aceste animale se ascund în timpul verii. Din câteva zeci de melci, aduși într-un loc potrivit și unde li se dă de 4 ori pe săptămână diferite ierburile ca: strigoaie, smeoaică, scai etc., în scurtă vreme se prădesc cu miile. Se socotește pînă la 200 de melci pe metru pătrat. Unii crescători împrejmuiesc locurile unde se face creșterea de melci, cu garduri de sîrmă, înalt, căci după ploaie, melcii ies și caută să se ducă în alte părți.

(Din „Gazeta Transilvaniei”, 1908).

ANUNȚUL UNUI PRIMAR

Mai zilele trecute, ducîndu-mă într-un sat din județul Ilfov, am citit cu multă plăcere următorul anunț făcut de primar: „Ariciul se hrănește cu mici rozătoare, melci și viermi albi, vietăți vătămătoare agriculturii. Nu ucideți, dar, ariciul!

Sobolul nimicește neîncetat viermii albi, omizi, coropișnițe, insecte vătămătoare agriculturii. Nu ucideți sobolul!

Broasca rîioasă nimicește de la 20—30 insecte pe ceas. Nu ucideți broasca rîioasă!

Găinușa, sau larva ei (viermele alb), vrăjmaș de moarte al semănăturilor și al pomilor, face de la 70 pînă la 100 de ouă. Ucideți găinușa!

Păsările. Fiecare județ din țară pierde anual mai multe milioane din pricina insectelor; pasărea este singurul lor vrăjmaș care luptă cu izbîndă împotriva lor; este un strașnic curățător de copaci; este un mare prieten al agriculturii. Copii, nu le stricați cuiburile și nu le luați puii!”

(Din „Albina”, anul 1908)

FECIOR DE ÎMPĂRAT ȘI ROGOJINAR

O poveste de ION DRAGOSLAV

A fost odată ca niciodată.

A fost odată un împărat, care avea o fată frumoasă, frumoasă de mureau prinții și craii după dînsa; dar ce folos? că tată-său nu vroia s-o dea după nimeni.

Cînd sosea vr-un fecior de împărat pe acolo, împăratul îl primea bine, cu masă bună, cu vorbă frumoasă, dar după ce-l întreba de ce a venit și afla că-i petitor, el îi tăia vorba:

— Ce știi?

Și spunea bietul băiat că știe cite-n lună și-n soare; că știe meșteșugul bătăliei, ca cel mai abilit ghinărar, cunoaște „Conăcăria”, „Alexandria” și „Psaltichia” pe degete, că știe solomonii și-i cititor în stele; altul că poate vorbi și atîtea limbi și că are avere, de usucă galbeni la soare și că a cîștigat atîtea și atîtea bătălii.

Aș! tot ce înșirau ei, era ca și cum i-ar fi vorbit că știu să facă căsute de bete, că împăratul numai le-o tăia:

— Toate bune, dragul meu, da ce treabă de om muncitor știi?

— Nu știu nimic alta, strălucite împărate, că ce poate să știe la dreptul un fecior de crai ca mine?

Avea dreptate flăcăul, ce putea și un fecior de crai crescut în chilote¹ și perne moi?

Iar împăratul îi zicea:

— Nu știi, nu iei fata.

Omul ăsta, trebuie să fie nebun, ziceau unii, coborînd scările palatului, alții mai iuți la fire, se înturnau mîniosi și rosteau de auzeau numai ei:

— „So măriți cînd s-o mărita bunica, de ți-i vorba de așa, ghiuj bătrîn.

Iar biata fată numai își plîngea zilele de amărăciune, și fiecare droșcă aurită ce pleca din ograda palatului, îi dădea prilej de leșin.

Și treceau zile și treceau luni, poate au trecut și ani; flăcării veneau și se duceau, veneau cu nădejde și plecau cu sufletul amărît, pe cînd fata deși plîngea ea se făcea tot mai frumoasă și tot mai plină de vino încoa.

Vreți să știți cum era? Ia, închipuiți-vă și dumneavoastră, o zîna cu părul bălai ca raza lunii, curgînd în valuri crețe pînă la călcîie, cu fața ca floarea de crin albă, cu obrazii ca două garofițe roșii și cu niște miini ca ceara albă și minune de gingașe și de croite, și gura parecă i-ar fi vopsit-o cineva cu băcan roșu. D-apoi ochii? două viorele scaldate de roua dimineții cînd se oglindește soarele în ea. Iar prin rochia-i de pînză de păianjen i se vedea trupul alb cum se mișcă, cum se sbate de dor și de neliniște.

Înebunise drumeții.

Jelea ce jelea cu fața în perne; de acolo se așeza la fereastră și ofta și plîngea; iar lacrimile înghețau pe loc și se prefăceau în boabe de mărgăritar. Cine se uita spre palat, rămînea cu gura căscată și se întreba:

— Om e, sau e venit din altă lume?

Se dusesse vestea despre dînsa peste nouă țări și mări; însă și de tată-so ca de popă tuns; așa că de la o vreme o mai rîrîră petitorii, ba încă au prins a nu mai veni deloc, ceea ce îngrijă rău pe fată și se îmbolnăvi; și gema sărăcuța și poate murea, dacă nu se ivea o întîmplare.

¹ Chilote, niște perne mari, moi, umplute cu fulgi, cu care te poți înveli.

Un fecior de împărat, tare de departe — poate de la marginea pământului — își pusese în gând să-și încerce și el norocul

Auzise el de tatăl fetei, dar lui nici nu-i venea să creadă.

Că era un băiat frumos tare și învățat strașnic, știa limbi multe; părinții lui stăpîneau peste o împărăție întinsă și avuți erau grozavi. Iar el, ca tot omul ce se simte în puterea lui, cu cheltuială și cu daruri multe, plecă la drum. Ce colanuri, ce brățoale, ce cercei și ce pietre scumpe nu avea cu el!

Cît timp o fi mers, nu știu; însă ceea ce am auzit de la alții e că tatăl fetei, ca om de, l-a primit pe flăcău, cum îi era habarul; însă după ce a aflat ce-i poate pielea, împăratul l-a întrebat:

— Mă rog, dar ce meșteșug de om muncitor știi?

Rămase și băiatul înlemnit.

Ce meșteșug să știe, el, fecior de mare împărat? Și fără să zică o vorbă ieși puindu-și în gând să-l cheme pe bătrîn la bătaie pentru rușinea trasă.

Cum mergea, el, ca bătut de Dumnezeu, numai ce înțilnește în drum un bătrîn cu niște rogojini și niște coșerci în spate.

Ce-i trăsni băietanului, că în supărarea lui, se gîndi la scoarțele cele de papură și se întreabă: oare, dacă ar fi știut el, să facă de acele, i-ar fi dat fata? Și pesemne că Dumnezeu i-a povățuit gîndul, că și întreabă pe moșneag:

— Ce-s acelea din spate, bătrînule?

— Rogojini, Măria ta.

— Și-s grele de făcut?

— Aha, îi răspunse rogojinarul, te-a surghiunit și pe d-ta împăratul. He, hei, la cîți nu le-am spus:

— „Măi tică, vino de învață meșteșugul ista la moșu, că nu-i greu și-i trage folos“.

Ți-ai găsit, că-mi spuneau:

— Ce pricopseală e aista, moșule, că legi două paie și împletești două bețe? Împăratul vrea să-i fii meșteșugar, nu șagă. Și i-am lăsat și s-au dus. Da, dumitale de ți-i habarul de a lua fata vino la bătrînul, că știu că nu mi-a fi degeaba.

Și feciorul de împărat ce se gîndi: să mai meargă pînă acasă, să vie cu oaste, o birui sau nu; da ia mai bine s-o întorcă și altfel.

Și mai cu necazul în suflet, mai mîngîindu-se, ca omul, își schimbă straietele lui cele numai fir și pietre scumpe în niște haine de lucrător, și intră la meșteșug la moșul și munci, el, cîteva săptămîni, ba încă merse cu cîteva coșerci și rogojini în tîrg să le știe prețul și învață cum să împletească papura și nuiielele de răchită pîrpălite în foc; iar cînd îi văzu rogojinarul că acum e meșter, îi zise:

— De acum, du-te, Măria-ta, și ia fata.

Și mai luînd băiatul și alte daruri și gătindu-se iar cu straietele cele mîndre, plecă în droșca cea mai aurită iar la fată.

Împăratul, moș șiret, ca să-l păcălească în pălărie, se făcu că nu-l cunoaște și hai, după ce-l pofti înăuntru și-i puse masa, se luă cu el la vorbă, că al cui ești, că de unde... și după ce-l ispită și de țara lui — nu știu ce —, îl întreabă și ce vînt l-a adus pe la el.

Băiatul îi spuse roșind și cam cu jumătate gură că a venit pentru fată și scoase darurile.

Da, tatăl fetei, nu se dădu orbit de plocioanele lui, că slavă domnului mai văzuse d-astea, și-i spuse:

— Toate bune, însă ce știi d-ta?

Băiatul îi înșiră tot ce-i mai spusese și întîiași dată,

(Continuare în pag. 118)

PARADOXUL

RELATIVITĂȚII

DEMONSTRAT

DE

EINSTEIN

Odată Einstein a vorbit timp de două ore despre teoria relativității. Atmosfera sălii era nefavorabilă, majoritatea publicului nu pricepea aproape nimic, cu toate silințele ilustrului savant de a fi cit mai pe înțeles.

Pentru a deștepta publicul aproape adormit, Einstein avu ideea să dea o lovitură de pumn în masă.

— Domnilor și doamnelor, pentru a pricepe Teoria Relativității, vă rog observați cu atenție locul unde voi da a doua lovitură.

Trecură două secunde de liniște profundă. Savantul lovi masa a doua oară exact în același loc.

— Unde am dat a doua lovitură?

— Exact în același loc, răspunse publicul, mirat de o întrebare atît de simplă.

— Vă înșelați, domnilor, a doua lovitură am dat-o la o depărtare de un milion și două sute mii de metri, fiindcă Pămîntul parcurge în spațiu 600 000 metri pe secundă în mișcarea generală de translație a sistemului nostru sideral, și în consecință în două secunde masa și noi toți ne-am mișcat la o depărtare de 1 200 000 m.

Regret dar că n-am mai putut lovi cu pumnul exact în același loc. Totul e dar relativ.

Publicul a rămas, firește, incintat.

CEI 10 ANI DE AUR AI STOICĂNEȘTILOR

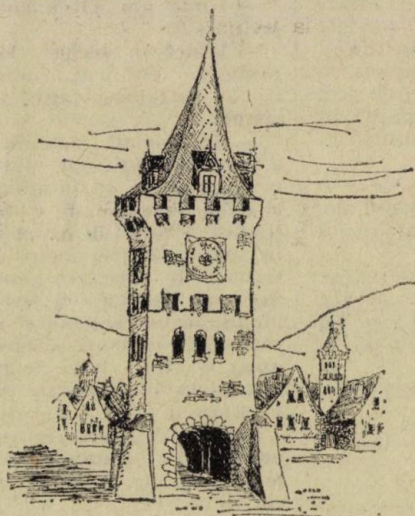
Orice locuitor din Stoicănești poate să-ți evoce pînă la cel mai mic amănunt epic ziua istorică în care cele 1150 de familii din comună au adunat împreună 3594 hectare de teren arabil și o avere obștească însumînd 9.800 000 lei.

Da! Primul an al cooperativizării a fost un an bun. Toți erau bucuroși. 1556 de kilograme de grâu la hectar nu-i de colea — spuneau ei. Dar 2100 de kilograme de porumb, cînd s-a mai pomenit?

Oamenii se bucurau și se mîndreau că producția medie la hectarul de floarea-soarelui trecuse de 1650 de kilograme, că sfecla atinsese la hectar în medie 2250 kilograme și că de la cele 277 de vaci se obținuseră de fiecare cap cîte 1963 de litri de lapte.

Era adevăratul început al bătăliei pentru rodnicia tot mai sporită a pămîntului, etapa în care mecanizarea, chimizarea — modernizarea, într-un cuvînt — începeau să acționeze tot mai vizibil spre convertirea recoltelor tradiționale la nivelul superior al unei agriculturi intensive. O puzderie de cifre contabile ilustrează modul în care stoicăneștenii au prins gustul performanțelor, apropierea lor tot mai decisă de învățură, de știință, învingerea arhaicelor bariere din calea cunoașterii aprofundate a tainelor pămîntului, ridicarea etică și profesională pe o treaptă superioară, potrivit cu năzuințele lor legitime de progres continuu.

În 1971, cooperativa avea să primească o nouă distincție pentru rezultatele obținute în cultivarea grîului — după ce primise și altele cu un an în urmă.

Vintilă Popa iunie 1971.

4120 de kilograme grâu, în medie, pe 800 de hectare — peste 3000 kilograme porumb și 440 kilograme fasole la hectar —, în cultură intercalată, peste 2500 kilograme de la fiecare hectar din cele 250 cultivate cu floarea-soarelui, peste 33000 kilograme sfeclă la hectar, în cultură neirigată, și 3131 litri lapte în medie de la fiecare din cele 901 vaci, din totalul de 2195 bovine ale cooperativei... Urmarea? Realizarea unei producții globale de peste 35150000 lei, ridicarea averii obștești la nivelul sumei de 33382000 lei, a valorii fiecărei norme realizate de cooperatori la 50 de lei.

Avînd în față un om „al cifrelor”, nu este greu să afli cine sînt cei care se situează în fruntea realizărilor. Îmi amintesc cuvintele cooperativului cu ochii albaștri ca cicoarea, Voicu Zavelcă, cu privire la organizarea muncii în acord global: „Oamenilor le place să se vadă cum au muncit. Te uiți la suprafața încredințată fiecăruia și îi vezi sufletul. Ca într-o lentilă...”

Nu-i greu să „vezi sufletul” oamenilor nici după cît au binemeritat pentru rîvna lor. Notez, la întîmplare: Marin Militaru, Aristotei Prună, Nicu Ciobanu, toți îngrijitori la ferma de vaci și toți cîștigînd, în 1971, peste 30000 lei; Ion Roșu, de la atelierul de construcții metalice, peste 24000 lei; Puiu Toma, șef de atelaj, peste 16000 lei, Ilarion Ciobanu, rutierist, peste 27000 lei, Constantin Florescu, șef de echipă la cîmp, aproape 22000 lei, Marin Trașcă, simplu component într-o brigadă de cîmp, peste 12000 lei, Bibi Florea, din sectorul construcții, aproape 22000 lei, Constantin Popescu, din același sector, peste 23000 lei...

Aș putea să umplu carnetul de însemnări cu sute de nume. Contabilul-șef zîmbește:

— Nici pentru noi nu e tocmai ușor. Sumele cu care lucrăm se tot... lungesc de la un an la altul. La început aveam un catastif și un creion chimic. Acum numai mașinile electrice de calculat ne descurcă. Și, în plus, am căpătat și noi, cei de la birou, mai multă experiență, ne-am îmbogățit cunoștințele profesionale...

A aduna experiență, a îmbogăți cunoștințele profesionale, iată formulări care, prin circulație frecventă, au ajuns să aibă înțelesuri generale. Dar Marin Dogaru — „omul cifrelor” — nu este dintre cei care să îngăduie risipa nici măcar în privința cuvintelor cu sens vag. Cînd spune că și-a îmbogățit cunoștințele profesionale, are în vedere — desigur — faptul că a absolvit între timp Academia de Științe Economice, la secția fără frecvență, că toți

colaboratorii săi sînt absolvenți ai învățămîntului mediu, că, în general, la Stoicănești, toată lumea învață, primul exemplu oferindu-l însuși președintele cooperativei, Eroul Muncii Socialiste, Dumitru Tudose.

Așa cum spunea tot Voicu Zavelcă — o mulțime cu ochi neobișnuit de albaștri — președintele a știut să sădească în sufletul tuturor dragostea față de comuna natală, o dragoste nu declarativă, ci slujită prin fapte vrednice, în fiecare zi, exprimată prin sîrguință, prin eforturi, nu arareori prin sacrificiu. Așa a ajuns satul necăjit de altă dată să-și schimbe radical înfățișarea, să anunțe că ziua cînd va fi un orașel agricol este tot mai aproape. Nu este vorba doar de sutele de case noi ale gospodărilor, pe care proprietarii și-au scris cu mîndrie sub streșină numele și anul construcției (ulițe întregi vestesc trecătorul că s-au născut în ultimii zece ani), ci mai cu seamă de numeroasele construcții social-edilitare, care îl fac pe cetățeanul de astăzi al satului să beneficieze de foarte multe din bunurile și serviciile pe care un oraș le oferă locuitorilor săi. Și cît de semnificativă este, în mijlocul acestor construcții înalte, care fac din noțiunea de urbanizare o realitate pregnantă a comunei, prezența acelor pancarte pe care edilii au înscris zicale și proverbe ale acestor locuri, giuvaere ale gîndirii populare, exprimînd judecăți și raționamente despre hărnicie, despre cinste, despre mîndria de a fi om adevărat.

Cînd pomeneam mai sus despre rîvna cu care locuitorii satului învață, mă gîndeam la sutele de oameni care și-au însușit la anii maturității meșteșuguri și calificări profesionale dintre cele mai diverse, la cei ce, muncind zi de zi în cooperativă, continuă studiile medii, la învățătorii care, în acești ani, asemeni lui Marin Dogaru, s-au înscris la secțiile fără frecvență ale facultăților, devenind profesori.

Dar oamenii mai învață și în afara școlilor. Învață la „școala” anotimpurilor

tainele încă nedesluite ale pămîntului, adună învățăminte cu fiecare toamnă și păsesc cu fiecare nouă primăvară mai luminați, mai calificați.

Un îngrijitor de vite îmi spunea la sectorul zootehnic:

Nu știu de ce i-o fi spunînd sector, că toate construcțiile pe care le-am clădit pentru animale formează o întreagă așezare...

Da, la Stoicănești s-a construit mult, dar mistriile zidarilor nu cunosc nici în momentul de față odihna.

Cînd vizitezi școala cea nouă a satului, clădită de gospodari în ceasurile destinate odihnei, cînd faci cunoștință cu tînrul și înimosul director al școlii, Tudor Pițigoi, antrenor, în orele libere, al echipei de fotbal „Recolta” a cooperativei (situată pe al doilea loc în campionatul județean și care are la activ trei turnee victorioase în Bulgaria), cînd stai de vorbă cu Aristotel Militaru, care își împarte timpul între catedră și studii (în calitate de student al facultății de filosofie) înțelegi că toți fiii satului nedezipiți de locul unde au văzut lumina zilei, își fac o datorie de înaltă onoare din a fi făclieri contemporani ai Stoicăneștilor.

Alături de distincțiile cucerite de cooperatori pentru producțiile mari de grîu și lapte, dobîndite prin efort unanim, ne-număratele diplome și trofee au răsplătit bogata și pasionata lor activitate artistică, o punte viabilă între tradițiile locale, plămădite în urmă cu secole, și prezentul de fainică emancipare economică și socială, care situează satul pe orbita progresului.

Îmi răsună în auz frînturi din răspunsurile chibzuite ale inteligenților școlari din Stoicănești, la ora de educație cetățenească, desfășurată în noul cabinet de științe sociale al școlii. Mi-am notat, la plecare, tema lecției din ziua respectivă: „Munca — izvorul tuturor bunurilor materiale și spirituale”.

D. ADRIAN

PRIMUL GOSPODAR AL SATULUI

Undeva, aproape în munte, în nordul județului Dolj, există o comună cu oameni harnici și pricepuți: Bulzești. Știu lucrul acesta fiindcă, exact cu zece ani în urmă, am muncit pe aceste meleaguri și nu o dată am trecut și prin această comună. Atunci am cunoscut la Bulzești un tînar, un adolescent mai degrabă, proaspăt absol-

vent al școlii pedagogice din Craiova, venit să-și ia în primire catedra de învățător în satul natal. Se numește Nicolae Drăguleasa. Și iată că, de curînd, poposînd din nou la Bulzești, am găsit o așezare cu totul nouă. Primul drum l-am făcut la secretarul de partid al comunei, care este și primar. Spre bucuria mea m-am aflat

în fața fostului adolescent Nicolae Drăguleasa, azi om în toată firea, sufletul tuturor acțiunilor de interes obștești din Bulzești. La cei nici 30 de ani ai săi primarul are deja o experiență de învidiat. Călit în munca de partid încă de pe cînd activa în satul vecin, Murgăși, Nicolae Drăguleasa a știut să se apropie de oameni, să le cîștige

încrederea și, în același timp, a reușit să sădească în toți încrederea în ceea ce înfăptuiesc „Nicolae e fiu al satului nostru — spun oamenii — e om de nădejde, tot ce face e pentru binele nostru”.

— De fapt, povestește Nicolae Drăguleasa, prima „acțiune” și cea mai grea a fost sădirea acestei încrederi în forțele proprii ale fiecăruia. De ce? Pentru că atunci când mi-am luat în primire mandatul de primar, comuna avea o înfățișare care nu ne plăcea. Cooperativa agricolă mergea prost, producția de porumb boabe, de pildă, era de circa 1100 kg la hectar, pășunile erau părăginite, vitele puține, ulițele neîngrijite, puținul pământ de deal, pe care îl avem, era inundat periodic.

Îl ascult pe primarul din Bulzești și, din când în când, arunc câte o privire furișă spre președintele cooperativei agricole, Marin Popescu, ori spre inginerul agronom, Constantin Stere. Observ din atitudine a lor că Nicolae Drăguleasa spu-

ne o serie de adevăruri pe care le cunosc prea bine și ei.

— Mai ales, — repetă primarul ceea ce afirmase înainte — lipsea aici încrederea oamenilor în forțele proprii. Sădirea acestei calități a fost piatra de încercare.

„Și primarul, ajutat bineînțeles de consăteni, sprijinit de puternicul detașament al comunistilor din comună, a reușit. Ideea împămîntenită la Bulzești că pământul de deal orice i-ai face nu poate produce mai mult a fost ștersă definitiv din conștiința cooperativitorilor.

Ameliorarea unor pășuni, acțiune care a dus la creșterea simțitoare a producției de masă verde, a înlesnit dezvoltarea șeptelului, ajungându-se, ca numai în acest an, să se construiască încă un grajd pentru 80 de vite. Dar, numai Nicolae Drăguleasa știe cât a trebuit să învețe, să se zbată, ca să poată să ajute cu sfatul și cu exemplul său la înfăptuirea tuturor celor amintite. Se

pare că e lucru ușor să canalizezi în așa fel un pîrîu încît să salvezi de inundații 20 de hectare de pămînt. Dar nu e tocmai așa. Și apoi, ar spune unii: ce mare lucru e o suprafață de 20 hectare? Pămîntul e o mare avuție în orice loc al țării și mai ales într-o comună de deal.

Azi, comuna e în continuă dezvoltare, centrul ei este frumos amenajat. Vaze mari de flori străjuiesc pe ulița principală...

„M-am întors de la București, de la prima noastră conferință pe țară, ne spune el, cu o viziune mai largă asupra trebuirilor din comună. Trebuie să intensificăm munca politico-educativă, de dezvoltare a conștiinței socialiste a tuturor cetățenilor ce trăiesc și lucrează în Bulzești. Numai în felul acesta vom putea face față sarcinilor complexe ce ne așteaptă în privința înfloririi economice, culturale și sociale a comunei noastre”.

RUSALIN MUREȘAN

APARIȚII O.Z.N.

în anul 1879

La rubrica „Varietăți” a revistei „Albina Carpaților” din anul 1879 (nr. 17 din 15 iunie) am găsit o corespondență extrem de interesantă. Iată-o: „Se scrie din Zug: Eri seara, în 7 iunie la 10 ore fără zece minute, văzurăm un fenomen rar, un meteor de o frumusețe extraordinară. Pe cerul întunecos, albastru-închis, apărură deodată de-asupra lacului din Zug o stea mare ca luna plină, cu raze verzi-galbene, cu o lumină foarte intensivă și cu un pompos joc de colori. Mișcîndu-se încet în mari arcuri spirale și înclinîndu-se spre orizont, acest fenomen rar oferia o privești sublimă, la care se uitau mulți privitori mulți de admirație. După 3 sau 3½ secunde dispărură meteorul, fără să-i scadă lumina și fără zgomot, după Bigi în regiunea de cătră Brunnen”.

Că nu putea fi vorba de un meteorit e lucru clar, deoarece un meteorit n-ar fi făcut „mari arcuri spirale” și mișcarea sa în spațiu n-ar fi fost înceată. Dar, noțiunea de „farfurii zburătoare”, ca și aceea de O.Z.N. (obiecte zburătoare neidentificate) încă nu fuseseră formulate.

Iată o mărfurie necunoscută sau menită, după aproape un veac, să sporească dosarul, atît de controversat și de disputat al farfuriilor zburătoare, cu încă o piesă.

„CIOCÎRLIA” —

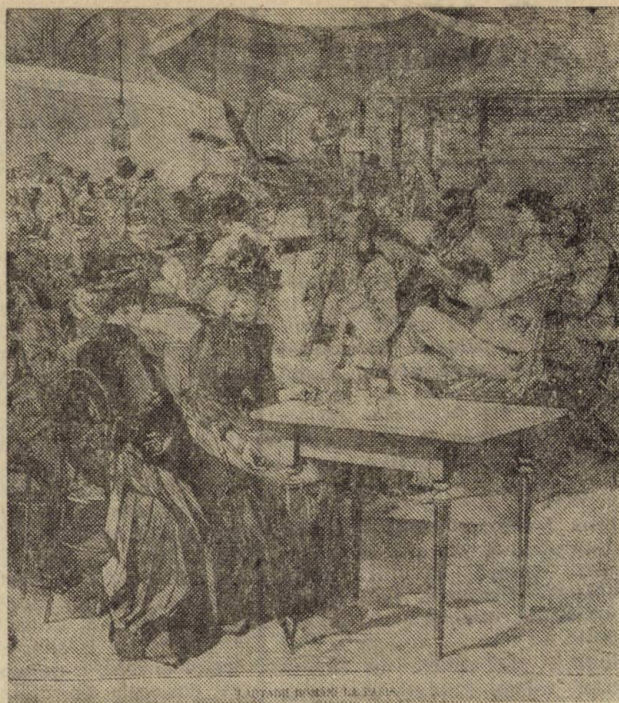
ISTORIA UNEI MELODII CARE A ENTUZIASMAT LUMEA

O coincidență patetică a făcut ca în vara tragicului an 1889, cînd a murit Eminescu, să se nască una din cele mai frumoase melodii românești, cunoscută de-atunci încoace sub titlul de „Ciocîrlia”. Compoziție plină de vitalitate, exuberanță și suavitate, „Ciocîrlia” este o capo-

doperă de muzicalitate și virtuozitate, o explozie încântătoare de sunuri ce se fugăresc întraripat, dind naiului, cobzei și viorii o personalitate atât de specifică, încât gloria contemporană a muzicii populare românești trebuie să recunoască în ea unul din izvoarele cele mai limpezi și profunde.

Sute de milioane de oameni de pe toate meridianele pământului, de pe cele cinci continente, ascultând „Ciocîrlia“, pronunțată cu admirație numele popoului nostru și elogiază harul său artistic. Sute de milioane de oameni din lungul și latul pământului recunosc de la primele note muzicale paternitatea și specificul românesc al acestei melodii și, în sute de concerte, la zeci de mari și prestigioase concursuri internaționale, „Ciocîrlia“ reprezintă piesa de rezistență pe care publicul nu încetează s-o ovăționeze ridicat în picioare, aplaudind frenetic această mereu tinără metaforă muzicală care sugerează zborul în înălțimi ametoitoare, al Ciocîrliei.

Cine a compus acest cîntec? În vara anului 1889, și anume în ziua de 26 august, ziarul francez „Le Figaro“ a oferit reprezentanților presei străine acreditată la Epociția internațională de la Paris, o recepție. În cadrul recepției au cîntat și cele două formații de lăutari români care fuseseră trimiși să distreze publicul la restaurantul pavilionului României. Formațiile lăutărești erau conduse de Angheluș Dinicu și Sava Pădureanu. Angheluș cînta la nai. Cu prilejul susmenționatei recepții s-a cîntat pentru prima oară Ciocîrlia. În programul tipărit, distribuit gazetariilor prezenți, Ciocîrlia era trecută sub titlul francez „L'alouette et le berger“ (Ciocîrlia și păstorul). Melodia a repurtat, de la prima sa audiere, un suc-

ces răsunător și gazetarii străini care au ascultat-o au scris despre ea cuvinte de laudă superlativă, iar urmarea a fost că pitorescul restaurant de la Pavilionul expozițional românesc a devenit punctul magnetic spre care se îndreptau zilnic mii și mii de vizitatori curioși și nerăbdători să asculte „Ciocîrlia“ așa cum era cîntată de taraful lui Dinicu și Pădureanu.

În deceniile următoare, casa bucureșteană de editură muzicală „Gebauer“ a tipărit în nenumărate ediții partitura acestei extraordinare melodii. Apariția gramofonului a sporit rapid și a perpetuat popularitatea neîntrecutei melodii, casele de discuri imprimînd cîntecul în numeroase interpretări de o mare virtuozitate și valoare în care au excelat Cristache Ciolac, Nicolae Buică, Grigoraș Dinicu, Fănică și Damian Luca. Aceștia doi din urmă, cîntînd „Ciocîrlia“ la nai, au înălțat farmecul melodic

al capodoperei muzicale la o virtuozitate fără egal.

Se pare că Grigoraș Dinicu a lucrat și amplificat finalul melodiei pe linia tradiționalei arte lăutărești și acest fapt i-a determinat pe mulți istorici muzicali și cercetători ai foclorului muzical românesc să-i treacă și paternitatea întregii melodii. Adevărul nu este încă pe deplin elucidat nici pînă azi.

E posibil ca melodia să aibă o origine folclorică străveche, să fie așadar o creație populară anonimă pe care lăutarii de la sfîrșitul veacului trecut au prelucrat-o și au desăvîrșit-o, ridicînd-o la înaltul grad de virtuozitate pe care l-a atins în zilele noastre.

Oricum, „Ciocîrlia“ rămîne unul din cele mai cunoscute și îndrăgite cîntece pe plan internațional și larga sa popularitate în întreaga lume sporește faima popoului român, gloria harului său artistic.

O NOUĂ ATLANTIDĂ

În primăvara anului 1972 s-a anunțat în capitala islandeză dispariția... insulei Feirfugladrangur, situată la 30 kilometri sud-vest de Peninsula Reykjavik. Nelo-cuită, insula se ridica la aproximativ 10 metri deasupra valurilor Oceanului Atlantic, servea drept punct de reper navelor și marca, totodată, limita apelor teritoriale islandeze în ce privește pescuitul în respectiva zonă a litoralului. Vestea dispariției acestei insule cu nume nu prea lesne de rostit a fost dată fără explicații și precizări asupra acestui puțin obișnuit fenomen. La Reykjavik se consideră că micul petec de pământ stincos a fost înghițit de valuri în urma unui seism. Echipe de scafandri se pregătesc să cerceze zona pentru a confirma sau infirma această ipoteză, care pare cea mai plauzibilă.

CÎNTĂ-ȚI, DUNĂRE, DOINA

Leagănă-ți, codru, frunza
Cîntă-ți, Dunăre, doina,
Doina ta și doina mea
Curată ca lacrima.
Doina noastră-a tuturor
Doina-ntregului popor
Că nu-i doină tînguioasă
Alta-i, nouă și voioasă,
Scrisă de flăcăii care
Pun apelor stăvilare,
Și sapă fără hodină
Munții-nalți la rădăcină,
Ca din ele să devină
Numai cîntec și lumină.

(cules din comuna Gruia,
jud. Mehedinți.)

VA TREBUI REVIZUITĂ FABULA „GREIERELE ȘI FURNICA“?

Practic nu e om care să nu fi cunoscut din școală fabula „Greierul și furnica” de La Fontaine. Generații întregi și succesive de școlari au învățat pe de rost versurile cunoscutei fabule, care așază față în față lenivia greierului cu vrednicia furnicii. Dar, ca să stăm strîmb și să judecăm drept, oare simțul de gospodărească prevedere al furnicii merită cu adevărat elogiul omului? Mai sînt și alte insecte și animale care dau dovadă de același simț al prevederii, adunînd și înmagazinînd în culcușul lor imense cantități de semințe, fructe și grăunțe necesare pentru hrana lor. Așa e, de exemplu, veverița, harnică stringătoare de alune. În aceeași categorie intră desigur și fiștarul, șoarecele de pămînt, care depozitează în galeriile sale subterane uluitoare cantități de grăunțe de cereale. Dar, paradoxal, dacă pe aceste animale omul le socotește drept ființe dăunătoare, furnica se bucură, datorită faimei literare a fabulei lui La Fontaine, de o simpatie în totală contradicție cu portretul ei real. E adevărat că în vestita fabulă ea poartă cu greierele un dialog aparent foarte logic, educativ și de elementară moralitate. Ce-ai făcut toată vara?, îl întreabă ea pe greier. Am cîntat, îi răspunde acesta. Ai cîntat? Ei, bine, acumă joacă dacă poți! conchide pragmatic furnica.

Nu aici, în această pagină a almanahului nostru este criticată furnica din fabula lui La Fontaine pentru prima oară. Întîlnim-o, cu multe decenii, numeroși savanți naturaliști (Huber cel orb, Latreille, Needham și alții), au încercat să infirme ideea lui La Fontaine, susținînd că furnicile hibernează în anotimpul rece și că ideea cu vrednicia ei în adunarea depozitelor de hrană constituie o simplă metaforă, este un neadevăr științific. Și totuși, în 1836, un naturalist, atent observator al vieții furnicilor, Syrkes, a demonstrat pentru prima oară că aceste insecte minuscule adună într-adevăr peste iarnă însemnate cantități de provizii, dar a arătat clar că aceste provizii furnicile le fac în dauna omului dijmîndu-i an de an recoltele. Acest naturalist a studiat în principal obiceiurile și particularitățile furnicilor cunoscute sub denumirea de Pheidole providens, care adună grăunțe începînd din februarie pînă în octombrie. Alți naturaliști (Lespès și Moggridge) au studiat „preocupările” agricole ale altor specii de furnici din zona Mării Mediterane, ajungînd la aceleași constatări și concluzii, de loc agreabile pentru furnici și care infirmă falsa și romantica părere poetică a marelui fabulist francez La Fontaine.

E adevărat că furnicile construiesc în galeriile lor subterane, dintr-un instinct de o mare precizie și care nu dă niciodată greș, silozuri de cereale ce se disting prin ingeniozitatea lor arhitectonică și mai ales prin gradul lor înalt de eficacitate și funcționalitate. Grăunțele depozitate aci nu putrezesc, nu mucegăiesc și se conservă în excelente condiții tehnice. Mai mult decît atîta, naturaliștii mai sus citați au observat că furnicile „știu” cum să conserve grăunțele, oprindu-le procesul de germinare. Astfel, s-a dovedit că furnicile Atta struc-

tor lasă semințele să germineze doar pînă într-o fază incipientă, pînă cînd amidonul grăunțelor se transformă în glucoză. Alte specii de furnici se pare că devorează radica embrioul spre a împiedica în acest fel încolțirea semințelor și degradarea lor.

Un amănunt cu totul senzațional s-a remarcat în legătură cu furnicile din specia *Pogonomyrmex barbatus* din Texas, care recoltează și depozitează semințele plantei numită *Aristida oligantha*. Ele ară cu mandibulele o suprafață de cîțiva metri pătrați, „cultivînd” „grîul lor”. Naturalistul Buckley a înfățișat, în sensul monografic al cuvîntului, manifestările „agricole” ale acestei interesante specii de furnici.

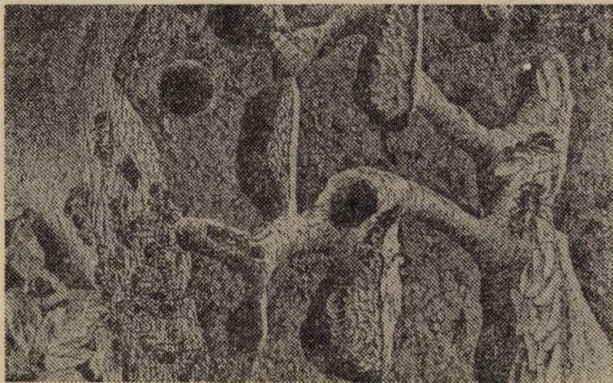
Sînt cunoscute în știința botanică furnicile „tăietoare de frunze”. Ele invadează păduri întregi și taie frunzele de la baza pețiolului, transportîndu-le apoi în interiorul furnicarelor. Acolo, tăiate în feluțe minuscule, sînt așternute în straturi, alcătuiind astfel un fertil strat vegetal pe care furnicile „cultivă”, spre a se hrăni, o ciupercă de culoare albă numită „*Ambrosia*”.

Alte furnici „colectează” miere și specia aceasta se cunoaște în lumea științelor naturale sub denumirea *Myrmecocistus mellifer*. În apropierea mușuroaielor acestei specii de furnici se află colonii de viespi sălbatice care își depun ouăle în frunzele de stejar, formînd umflături cunoscute sub numele de „gogoși de ristic”. Larvele ce ies din ouăle viespilor secretează un lichid dulce. Aceasta este miera furnicilor. O singură furnică adună în gușa ei circa o jumătate gram de miere, adică de opt ori mai mult decît greutatea totală a propriului ei corp. Dacă, printr-o metaforică mișcare de translație, am trece această performanță la om, el ar trebui să infulece 300 kg de miere!

Cu toate că 1 200 de furnici din această specie adună abia o jumătate kilogram de miere, aborigenii din Mexic (Pieile roșii) o adună, existînd obiceiul de a o servi la opețele de nuntă. O tavă de furnici cu miere constituie în această împrejurare, cea mai gustoasă trufandă.

Revenind însă la grija primordială a celor mai multe specii de furnici de a strînge în depozitele subterane grăunțe de cereale (grîu, orz, ovăz, mei), cantitatea strînsă ajungînd de obicei să însemne circa 15—20 la sută din recolta de cereale, e lesne de înțeles cît de mari sînt pagubele pe care furnicile le aduc agriculturii. În lumina acestor considerații, hărnicia și chibzuința furnicilor sînt departe de a merita să fie elogiare, iar fabula „Greierile și furnica” de La Fontaine parcă s-ar cere a fi reconsiderată.

ION MOGILDEA
învățător, Sibiu

ȘTIAȚI CĂ?

DIN OREZ se poate extrage un ulei care — așa cum arată ultimele cercetări ale unor chimiști japonezi — are proprietăți deosebite în regenerarea țesuturilor, ducînd la prelungirea vieții.

ȘERPII veninoși se trădeză după pupilele ochilor. Cu cît pupilele sînt mai eliptice, cu atît șarpele este mai periculos. Șerpilor neveninoși au pupilele aproape perfect rotunde.

ÎN INSULELE din Oceanul Pacific și în unele regiuni din America de Sud există niște plante ale căror fructe se numesc „alune luminări”. O asemenea „alună” arde cu o flacără luminoasă și constantă, fără a emana nici un miros specific, ceea ce face ca fructul să fie căutat nu numai pentru hrană, ci și pentru iluminarea încăperilor.

ÎN AFRICA crește o specie originală de salcîm, numită „salcîmul-flaut”. Ramurile sale țepoase sînt pline de orificii săpate de cărăbuși. Vîntul străbătînd aceste orificii, face ca salcîmul să... cînte.

ÎN MUZEUL agricol din Cairo se află un ierbar unic în lume. El a fost alcătuit în anul 1450 î.e.n. și cuprinde 275 de desene imprimate în granitul din care a fost construit templul faraonului Tutmes al II-lea de la Luxor. Desenele înfățișează cele mai cunoscute plante din epoca respectivă.

„SÎNT FRATE CU UN FIR DE

Abia a trecut ceva mai mult decît un secol de cînd se recunoaște unanim în cercurile științifice că și plantele sînt ființe vii, de cînd biologia a anexat în domeniul ei și regnul vegetal. Dar, de la afirmarea și confirmarea acestui adevăr pînă la ipoteza îndrăzneată că se pot găsi urme de rațiune și în viața plantelor este desigur un drum foarte anevoios, lung și, în cele din urmă, chiar riscant. Și totuși, naturaliștii care și-au închinat propria lor viață curiozității creatoare, investigării naturii vegetale, au fost puși nu o dată în fața unor fenomene și reacții deosebit de interesante și pline de semnificații.

Astfel, atenția și uimirea lor au fost atrase de comportamentul remarcabil al unei plante care trăiește pe mari întinderi continentale în Europa și în Asia și care e cunoscută în lumea științifică sub numele latinesc de „*linaria cimbalaria*“. E o plantă foarte modestă și fragilă, cu flori mărunte și cu un lujer de dimensiunea unui firicel. Ea trăiește cu precădere în locuri stîncoase, deosebit de vitrege și de cele mai multe ori poate fi văzută agățată pe cîte un perete abrupt, cu rădăcinile adînc înfipte în crăpăturile stîncilor. Fecundarea și deci înmulțirea ei se face îndeobște cu ajutorul insectelor, în special cu ajutorul albinelor. Ea își întinde florile cît mai departe cu putință de peretele stîncos, tocmai pentru a atrage albinele. Din clipa cînd a fost fecundată, floarea minusculă a acestei plante se întoarce spre peretele stîncos, deoarece semințele ei nu pot încolți decît în crăpăturile stîncilor. Naturaliștii au denumit această schimbare de poziție a florilor „geotropism negativ“. Mișcarea „*linariei*“ după

ce a fost fecundată, de a-și căuta pentru minusculul ei fruct o crăpătură de stîncă, este atît de tenace și plină de ardoare, încît pare că nu-și găsește liniștea pînă cînd nu depune fructul într-o crăpătură a stîncii, pipăind parcă peretele stîncos pe toată suprafața sa verticală și aparent atît de vitregă oricărei încercări de a supraviețui. În acest fel, scopul suprem, care este perpetuarea speciei, a fost atins.

Să trecem la un alt exemplu și anume la eucalipti. Arborii de eucalipt sînt atît de avizi după apă, încît sînt capabili să „explozeze“ chiar și cele mai slabe resurse acvatice subterane. În Italia, de multă vreme acești arbori sînt plantați dinadins în acele terenuri cu exces de umiditate și în care se urmă-

rește desecarea și deshidratarea pămîntului. Literatura de specialitate cunoaște un caz senzațional în legătură cu comportamentul unui eucalipt plantat în apropierea unui canal cu taluzuri de beton. Eucaliptul și-a întins una din rădăcini spre canal, ea ajunsese astfel să măsoare o lungime de peste 20 de metri, pînă cînd vîrfurile ei a dat peste zidul de beton al taluzului. S-ar fi părut că drumul ei mai departe spre sursa de apă era definitiv închis, dar rădăcina prinse a se urca pe perețele de beton pînă ce găsi un orificiu cu un diametru de circa 30 de cm. Rădăcina pătrunse prin acest orificiu, ajunse de partea cealaltă, coborî și intră din nou sub pămînt pînă cînd a reușit să ajungă la sursa de apă din canal.

Van Gogh : Portret de țăran.

IARBĂ“

Un caz cu totul remarcabil îl prezintă arborele Ihauba, răspândit în zona Americii de Sud. Este o specie de salcîm cu ramurile găunoase și în aceste spații tubulare își fac sălașul furnicile, care trăiesc astfel într-o admirabilă și perfectă simbioză cu copacul. Aceste furnici, foarte agresive față de alte insecte, chiar față de semenele lor, nutresc parcă o durabilă și nedesmințită prietenie și solidaritate cu copacul în interiorul căruia locuiesc, fără a-i dauna în vreun fel cît de neînsemnat. Copacul Ihauba, ține parcă să le răsplătească, oferindu-le nu numai adăpost și apărare față de vrăjmașii comuni, dar chiar și hrană, secretînd un suc dulce care îi acoperă frunzele sub forma unor corpuscule albe.

Rățiunea acestei simbioze stă în faptul că furnicile constituie, prin numărul, tenacitatea și agresivitatea lor față de oricine ar încerca să rupă crengile și frunzele arborelui Ihauba, niște apărători cutezători și extrem de eficace ai plantei care, în schimb le oferă cu generozitate adăpost și hrană.

Natura vegetală oferă mii și mii de exemple deosebit de interesante atît sub aspectul obiceiurilor de viață cît și asupra modalităților de reacție la înțîmplările și împrejurările, vitrege sau favorabile, dușmănoase ori amicale, care se petrec în mediul înconjurător.

Lucrurile devin și mai paradoxale atunci cînd încercăm să investigăm comportamentul unor plante pe cît de fermecătoare și suave ca aspect, pe atît devorace. E vorba de plantele carnivore, adică de acele specii care, prin modul lor de comportare și de ali-

(Continuare în pag. 112)

CEL MAI BĂTRÎN POM FRUCTIFER DIN ȚARA

Pe un deal din cuprinsul județului Argeș și astăzi se mai găsește un păr care are venerabila vîrstă de 370 de ani, legenda indicîndu-i existența din vremea domniei lui Mihai Viteazul.

Se spune că Mihai Viteazul după ce i-a bătut pe turci la Călugăreni (13—23 august 1595) îi urmărește și îi învinge definitiv, atacîndu-i pe ambele maluri ale Dunării. Glorios, se întoarce cu oștirea de la Giurgiu, spre Tirgoviște. În drum poposește în satul Uda, pe-o costișă și își odihnește trupele la umbra unor peri. De atunci dealul acela poartă numele de „Dealul lui Mihai” sau „Dealul perilor”. Dintre acei peri sub care s-a odihnit Mihai și oastea, unul singur mai există.

ȘI CEL MAI ÎNALT COPAC DIN EUROPA

Cel mai înalt copac din Europa se găsește în țara noastră, în Valea Hațegului. Este o zadă cu frunze în formă de ace. Înălțimea acestui arbore din familia rășinoaselor este de 62 metri, iar diametrul, la baza trunchiului, atinge 2,5 metri.

LECITINA ROMÂNEASCĂ

În uleiul de floarea soarelui se află o substanță în proporție de 0,5—1 la sută numită de chimiști lecitină. Este o grăsime vegetală din grupa fosfatidelor, cu o mare valoare alimentară. Pînă nu de mult lecitinele se importau, dar ele au început să se producă și la noi în țară pentru prima oară la fabrica de ulei „Unirea”—Iași, după tehnologia elaborată de doi tineri ingineri — Neculaie Pătrașcu și Aneia Adam.

Lecitina românească, de foarte bună calitate, se folosește acum cu succes în multe domenii: ca stabilizator de emulsii la fabricarea ciocolatei, margarinei și înghețatei; în industria panificației; la fabricarea înlocuitorilor diferiți ai laptelui pentru hrana vițelilor etc.

(Urmare din pag. 111)

mentație se așază parcă dincoace de linia ce desparte regnul vegetal de cel animal. Aceste plante sînt înzestrate cu niște perișori și antene ce par să îndeplinească rolul unor nervi tactili. Cînd sînt atinse de o insectă, un stimul străbate planta care își închide atît de brusc corola florii sau frunza, încît insecta devine într-o frîntură de clipă un prizonier condamnat. Planta secretează apoi un suc al cărui chimism se apropie de compoziția și calitățile sucului gastric uman sau animal.

Aparate electronice de măsurat energia electrică, ai căror electrozi infinitezimali au fost introduși în diferite zone ale plantelor, au putut să înzestreze fluxuri de curenți a căror frecvență vine să ateste și mai mult ipoteza că și în regnul vegetal sistemele vitale prezintă o frapantă asemănare cu aceea a organismelor vii din regnul animal. S-au făcut experiențe extreme de spectaculare cu o serie întreagă de plante cărora li s-au injectat doze diferite de alcool și eter. S-a constatat că alcoolul le îmbată, iar eterul le adoarme, fapte ce ridică imediat problema existenței unui sistem nervos, chiar dacă organizarea lui este incipientă, specifică și rudimentară. Naturalistul Bancroft a studiat în mod multilateral și profund efectele alcoolului și eterului asupra protoplasmei vegetale și rezultatele obținute au fortificat ideea prezenței unor reacții nervoase la nivelul celulelor vegetale. Stimulii, mesajele puse în mișcare numai de către un sistem nervos organizat, scos în evidență nu numai în planta propriu-zisă, dar chiar și în fructele sale, ridică mari semne de întrebare asupra cărora oamenii de știință nu încetează a-și îndrepta atenția deocamdată încă plină de uimire. S-a observat în condiții de laborator că „moartea” unui bob de

mazăre pusă la fiert se petrece la 150 de grade într-un mod foarte violent, producîndu-se o descărcare electrică ce se ridică pînă la o jumătate de volt. Dacă ne gîndim că 500 de volți sînt suficienți pentru a ucide un om prin electrocutare, ne dăm desigur seama cît de violentă și spectaculară e „moartea” unui minuscul grăunte de mazăre care declanșează o energie fulgurantă de o jumătate de volt.

Și acum, spre a încheia, să ne îndreptăm atenția spre cîteva plante ce ne sînt tuturor foarte cunoscute și familiare. Ce mecanism comandă florii-soarelui să-și întoarcă roata florală înspre direcția sursei solare de lumină și căldură? Oare în această mișcare fără greș nu stă un stimul care e transmis printr-un sistem specializat și care ne este deocamdată necunoscut?

Cine și ce comandă carotofilor, sfeclei de zahăr și morcovului să fie atît de

„prevăzătoare”, încît să înmagazineze hrană în bulbii și rădăcinile lor? Cum se explică faptul că o floare numită „hibiscus”, dar nu numai ea, știe să selecteze cu precizie grăuntele de polen, respingînd cu o vizibilă repulsie firisoarele și corpusculii de praf în prezența cărora își închide pistilul?

Ce fenomene subtile și sensibile se petrec în toate aceste cazuri, care vin parcă să ne semnaleze și să ne aducă mereu aminte că „viața” este totuși un fenomen unic, în ciuda diversității formelor sale de expresie? Iată întrebări la care biologia mai are de efectuat profunde investigații în regnul vegetal. „Sînt frate cu un fir de iarbă” spunea odată un poet și iată că paradoxala sa metaforă pare să conțină măcar atîta adevăr cît un grăunte de polen. Ceea ce, dacă stăm și ne gîndim bine, nu e de loc prea puțin.

VICTOR BARBES
învățător pensionar

ȘTIAȚI CĂ?

ULTIMELE cercetări arată că resursele de pește ale Oceanului Indian sînt utilizate cu totul insuficient. Cantitatea de pește pescuit ar putea crește pînă la 20 milioane tone, fără ca aceasta să aibă vreo influență asupra producerii naturale a peștelui. În lumea întreagă se pescuiesc anual aproximativ 40 milioane tone de pește.

PÎNĂ ÎN prezent, numai două persoane au străbătut Oceanul Atlantic cu barca cu vîsle. Ele au parcurs o distanță de 4943 km în 55 de zile, avînd cîinci perechi de vîsle de rezervă.

DACA GROSIMEA gheții care acoperă Antarctica scade din cauza topirii anuale cu 1,2 cm, nivelul Oceanului mondial crește cu 1,2 mm.

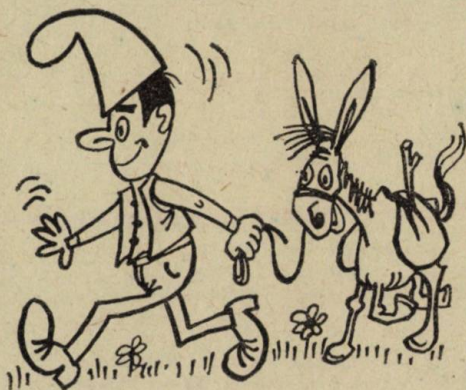
SATUL LUI ESEININ

ARHITECȚII din Riazan au elaborat un proiect de sistemare a satului Konstantinovo, în care s-a născut marele poet rus Serghei Esenin (1895—1925). Se proiectează crearea unui complex memorial cuprinzînd locuința poetului, precum și casa moșierii Kașina — prototipul eroinei cunoscutului poem al lui Esenin „Anna Sneghina”. Va fi organizat un muzeu și se va reface parcul, locul de relaxare preferat de către Esenin.

NOILE AVENTURI ALE LUI PĂCALĂ

COMOARA ȘI RESURSELE LOCALE

Intr-un sat de pe Sabar,
Umblă vorbă că, mai an,
Se ivi, cu un măgar
Un drumet; părea țăran.

Mirați locuitorii, foarte,
Îl opriră cu-o ntrebare:
— Vii desigur, de departe
cu măgarul, frățioare?

— Vin din niște foi de carte,
zise omul cu sfială
— Lasă-te de șagă, frate
N-ai să spui că ești Păcală!

— Ba chiar el sint, zise-ndată
Călătorul cel ciudat.
Mult vestit fost-am odată,
Dar acum am înviat.

Iarăși vreau s-o iau prin lume
Și să merg din sat în sat.
Răul să-l stîrlesc cu glume,
După cum sint învățat.

Astfel, încheie Păcală,
Trăgînd cușma pe urechi:
— Gluma mea este o școală,
Lupt prin ea cu ce e vechi.

— Dacă asta-i socoteala,
Zise-un om mai cumpătat,
Te rugăm, dragă Păcală,
Stai un pic la noi în sat.

Și rezolvă tu problema,
Ce-o discută în zadar,
De vreo patru ani de zile
Consiliul nostru popular.

Cică n-am avea-n hotar
De valorificat nimică,
Nici răchită, nici-tu-var
Vreo resursă cit de mică.

— Haideți grabnic după mine
Zise-atunci, zîmbind, istețul
Satul vostru vreau s-ajungă
Primul din întreg județul.

Și-uite-așa, Păcală scoase
Obștea cu sapele-n șir.
Prin niște locuri ripoase,
Pline de nisip și pir.

Arătîndu-le pămîntul,
Hîtrul astfel glăsui:
— Nici măcar vă duce gîndul
Ce comori s-ascund aci.

Numai că ele de-a gața
Nici cînd nu s-or dărui
Cu hîrlețul și lopata,
Muncind le veți dobîndi.

Ce să mai lungesc cuvîntul?
Văzînd că nu e de șagă,
Obștea răscoli pămîntul,
Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă.

Miine zi continuară
Oamenii cu sîrg să sape,
Tot cu gîndul la comoară,
Nu cumva ca să le scape.

Pînă la sfîrșit, în vale,
Obștea dete peste aur.
Căci resursele locale
Sînt, cum știți, un scump tezaur.

Azi, de vă opriți în vale,
La cea margine de sat,
Înțelegeți pe ce cale
Oamenii au apucat.

Drept, răchita-micșunele —
nu prea face nici la ei
Coșuri însă, din nuiiele
Se-mpletesc, de mii de lei.

Iar din lutul gras, ca untul,
Cărămizi în stive cresc.
Cu pietrișul balastierei,
Ulițele pietruiesc.

Chiar și fîncii de la școală
Adună flori medicinale,
Căci și lor le-a spus Păcală
Ce-s resursele locale.

Deseori, fără sfială,
Oamenii din sat se-ntreabă:
— Dacă nu era Păcală,
Cine ne-ar fi pus la treabă?

ÎN VACANȚA DE VARĂ, UN STUDENT CU O CHITARĂ

Intr-o bună zi de vară
Păcală întâlne-ntr-un sat
Un tânăr cu o ghitară
Și fistichiu îmbrăcat.

La păr, ca o domnișoară,
Cu un basc de filfizon,
Cămașa scoasă afară
Și cu ținte-n pantaloni.

Chica, de fel pieptănată,
Îi venea peste urechi.
Pe cămașa-i înflorată
Nasturi mari, luceau perechi.

— Vai, urită arătare
Să nu-i fie de deochi!

Zise omul cu mirare
Clipind speriat din ochi.

Pe Păcală cum îl vede,
Tînărul fără vreo treabă
Cu gura la el se repede
Și îndată mi-l întreabă:

— De-unde răsăriși, Păcală,
Și ce vînt te-aduse-n sat?
— Să mă ierte domnișoara,
Să nu fie cu păcat,

Vrui să văd cum merg pe-aicea
Muncile la treierat,
La porumb a treia sapă,
Dacă s-o fi terminat.

— Dar eu nu sînt domnișoară!
Cum poți astfel să-mi vorbești?
Venii-n vacanța de vară;
Sînt student la București.

Cît despre agricultură
Și cum stă porumbu-n lan,
Geaba mă întreb pe mine,
Vezi mai bine vreun țăran.

— Dar mamă-ta unde-i? Dar tata
Întrebă atunci Păcală.
— Mama-i cu sapa, tata-i cu lopata
Ei nu prea au școală.

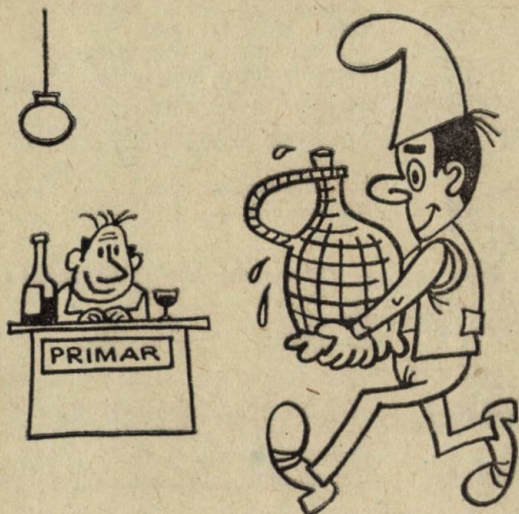
Atunci îi spuse Păcală
Cu un glas îndurerat:
— Geaba mai urmași la școală,
Tot nimic n-ai învățat!

Părul mare, minte mică,
Grîul nu crește-n ghitară.
Buruiana asta strică,
Chiar și-n vacanța de vară.

Maică-ta taie cu sapa
Buruiana-n cucuruz
Taică-tu aduce apă
În grădină la harbuzi.

Ceilalți tineri, vezi doar bine
— Ia exemplu de la ei —
De muncă nu li-e rușine
Au vacanță cu temei.

Hai la arie pe luncă
Și pune ghitară-ntr-un pom
Știința cea mai tare-i munca,
MUNCA face omul OM!

AUDIENȚĂ

LA

PRIMAR

Intr-un sat, nu vă spun care,
Vrînd să intre la primar,
Păcală-și lăsă măgarul
Priponit de-un pălmar

Și intră în primărie
Crezînd că va fi primit
Repede și cu-omenie,
Fiindcă, de, era grăbit.

Dar pe coridor, la ușă,
Parcă n-aveau altă treabă,
Răbdători stăteau să intre
Trei moșnegi și cu o babă.

— Sînt grăbit, zise Păcală
Vreau să intru la primar.
Nu pot sta prea mult pe sală,
Să pierd vremea în zadar.

— Stai colea, zise o babă,
Că voi sînteți tineri.
Crezi că eu sînt fără grabă,
Să aștept aici de vineri?

— Dar primarul ce discută,
De vă ține-alit pe sală?
N-are timp să vă asculte?
Întrebă mirat Păcală.

Nu sfîrși bine-ntrebarea
Lăsînd-o-n pace pe mătușă.
Că-ncepură să se-audă
Glasuri, dincolo de ușă:

— Măi tovarăși, n-are apă!
Credeți-mă ce vă spun
— A căzut ploaia la vreme!
— Și eu zic că-i foarte bun!

— Merită o decorație,
Una poate chiar de-argint!
— Parcă-i sec și strînge gura...
— Cum vorbești, bre, de furmint?

— A! se dumiri Păcală,
Ce ședință pe sprînceană!
Și-o zbughi grăbit afară,
revenind c-o... damigeană.
O ținea cam greu în mînă
Parcă se temea că-i scapă,
Dar vedeți că era plină
Nu cu vin. Plină cu... apă,

Celor de pe coridor,
Ce-așteptau de dimineață,
El le spuse: fraților
Sînt chemat să fiu de față.

Și pătrunse fără vorbă
În birou, peste primare:
— V-adusei și eu o probă
Să vedeți care pe care.

Uite-așa, făcu Păcală,
Într-un sat cu vinuri bune
Că primarului îi merse,
De atunci buhu în lume.

Iar vinul, molan sau grasă,
După lecția lui Păcală,
Primarul, numai acasă
Dacă bea. Cu socoteală...

„PITICII” ȘI „URIAȘII” ÎN GRĂDINIȚA SEZONIERĂ

Tot mergînd pe drum de țară
Sosi Păcală într-o zi,
La o grădină sezonieră
Pentru ținci și jucării.

Însă chiar de la intrare
El se întrebă uimit:
— În grădina asta, oare
Giganții or fi năvăliți?

Căci zări oprit la scară,
Cogeamite IMS.
Iar vreo doi uriași pe-afară
Fugăreau... găinile.

Alți giganți în dormitoare,
Cîte unul în trei paturi,
Sforăiau care de care
Ba pe spate, ba pe laturi.

Chiar și în sufragerie
cînd intră, zări Păcală
alți giganți grăbiți să-nghită
mari copane dintr-o oală.

Unul, Păsărilăț-lungilă,
Se lupta un pui să-nghită.
Altul, ca și Flămînzilă,
Dumica de zor o pită.

În sfîrșit, nici chiar Setilă
Nu lipsea din rînd.
Dintr-o sticlă, fără milă
Sorbea vinul gilgîind.

Abia-ntr-un tirziu, Păcală
Dădu și peste copii.
Retrași într-un colț de sală,
Trîști priveau la jucării.

Și-ntrebă educatoarea:
— Cine sînt? De unde vin?
Uriașii-aceștia, care
au dat buzna în cămin?

— Să vedeți, sînt în inspecție
De la ADAS și IRIC
De la IF, de la Direcție
Se-odihnesc și ei un pic...

— Da? Făcu mirat Păcală
Și se hotărî îndată
Ordine-n cămin să facă
Și s-alunge liota, toată.

Toți copiii se-adunară
Lingă Păcală cel isteț
Și-n minute apucară
Săbii, arcuri cu săgeți.

Tobe, trîmbiți de alamă,
Sulițe de trestie, mici
Ca o oaste fără seamăn,
de pitici, dar mult voinici.

Lupta lor cu uriași
Nu ținu nici cît zici „î”.
Și pe toți mi-i alungară
Din grădina de copii.

De-atunci grădina sezonieră
are liniște și pace.
Nici un uriaș pe-aicea
Zaiafeturi nu mai face.

PĂCALĂ LA BUCUREȘTI

Păcală avea un frate,
muncitor la București.
Într-o zi îi scrise-o carte:
„Vreau să văd cum mai trăiești”.

Nu trecură nici trei zile
Și primi răspuns la ea
Scris pe vreo trei-patru file:
Vino frate, nu mai sta!

Am apartament la cheie,
la etajul doisprezece;
Am de toate, am femeie,
Apă caldă, apă rece.

Nu-mi lipsește chiar nimică:
Baie, radio „Ideal”..

Numai liftul cînd se strică
Parcă aş urca un deal.

Însă vezi, bagă de seamă
Să n-o spargi pe la Obor,
Dac-aduci vreo damigeană.
Deci închei: te-aştept cu dor.

Bucuros, Păcală-şi zise
Am un frate, să trăieşti,
Mîine-n zori mă duc la gară
Şi m-opresc la Bucureşti.

Chît că-n tren stătu-n picioare
Toropit de oboseală,
După-un drum de patru oare
Se văzu şi-n Capitală.

Frat-su-l duse în tot locul
şi-i plăcură toate celea
aragazul, baia, blocul.
Rise şi de Amza Pellea,

cum vorbea-n televizor.
Pe-urmă şi la meci stătură
tot la masă-n dormitor
Şi cu... zaibărul la gură.

Dar a doua zi, măi frate,
vrînd în stradă să coboare
două ceasuri şi jumate
liftul mi-l ţinu-n strînsoare.

Că, să vezi, maşinăria,
cînd ţi-era mai mare dragul
ba stătea cu uşa-nchisă,
ba că nu nimerea pragul.

În sfîrşit, scăpă cu bine
din dulapul suitor
şi porni lela pe uliţi
pîn-ajunse la Obor.

Stătu-n tîrg pîn-la amiază
dar cînd casa s-o găsească
iacă frate, alt necaz
nu putu s-o recunoască.

Fiindcă blocurile toate
semănau, vezi, între ele
ca un frate cu alt frate,
ca şiragul de mărgele.

Geaba zici intrarea A
de la blocul UNU X
că nu ştie nimenea
să-ţi arate drumul fix.

Neputînd să afle casa
Păcală se opri la gară
şi-n aceeaşi zi cu trenul
se întoarse iar la ţară.

PĂCALĂ PE MUNTELE GĂINA

Vreau să spun de la-nceput:
Tinerel ca fiecare,
În vara care a trecut,
Vru Păcală să se-nsoare.

Din auzite, culese,
(Hitru mare, bată-l vina!)
Că mirese, pe alese,
Ar fi pe Muntele Găina.

Şi-o porni-ncet pe picioare,
Spre-acel munte mult vestit;
Dar, vă spun, mă credeţi oare?
Ce-a căutat şi ce-a găsit!?

Patru zile-a mers pe drum
Pînă la tîrgul de fete.
Tîrgul, ce să vă mai spun?
Plin era, doar de... gherete.

Ici se vindeau pasă-mi-te,
Pepsi, fluiere de soc,
Însă fete, chiar urîte
Nu găseai în tîrg, de loc.

Tulnice în schimb o mie
Şi cancee şi blidare,

Și abia atunci Păcală,
Văzu că... fata asta are
Barba-caier pînă-n poală
Și în gură o țigare!

— Ptiu! stupi el cu uimire,
Dracul mi-a ieșit în cale!
Apoi își veni în fire,
Și-o luă-ndărăt la vale.

— Păcală, te supărași degeaba!
La țîrg bărbosu-o fi căutat,
Foarfece să-și taie barba,
Nu fată de măritat.

Așa că-ncearcă și la vară
Cum o fi țîrgul de fete
Poate că a doua oară
Vei avea noroc, băiete!

Dar fată pe plac să-i fie,
Cît era țîrgul de mare,

Nu găsi bietul Păcală
Deși muntele-a umblat
Și-a bătut vale cu vale
Peste tot a cercetat...

Bietul om, cînd era gata
Să se lase păgubaș
Iată că află și fata,
Mîndră, ca de la oraș!

O, zărise... de la spate,
Sta pe-un pîntenog călare
Și-avea plete revărsate
Valuri negre pe spinare.

Unul îi făcea o poză
Și într-una îi spunea,
Ca să iasă bine cadra.
În ce fel pe cal să stea.

Cică ochii blind să-i țină,
Nu știu cum, mai visători,
Că nu-i destulă lumină
Pe bluzița ei cu flori.

Că e laie, că-i bălaie,
Fotografu' o-ntorcea,
Cum întoarce furca-n clăie
Finul la uscat să-l dea.

Pe Păcală-l prinse mila
Cum o chinuia pe fată,
Și ca să vadă copila
Îi dădu de-aproape, roată

(Urmare din pagina 103)

că știe atîtea și atîtea limbi și a fost în bătaie și ar ști
să ducă sfatul nevoie mare, însă împăratul după ce
ascultă tot șiragul de cunoștinți și învățături se și grăbi
să-i taie apa de la moară.

— Da ce breaslă de om muncitor știi?

Aici băiatul nu mai rămase uluit ca înția oră, ci co-
borînd ochii în jos, ca o fată mare, zise domol:

— Apoi, de știut, știu, eu unul; dar de...

— Care? glăsui împăratul sărind în sus de bucurie.

— Da, te-i fi așteptînd la cine știe ce grozăvie; însă
de... știu eu, s-o prinde.

— Care? care! — întrebă tatăl fetei.

— Știu, și eu, știu atîta să fac... să fac... rogojini...

— Rogojini, răspunse el mai tare.

— Brava băiete! și împăratul bătîndu-l peste spate
lovi repede dușumeaua de trei ori cu piciorul și strigă
către feciori:

— Să-mi gătiți masă mare azi, cu băuturi și mîncări
alese și spune-i fetei mele să lase plînsul și să se gătească
cu haina fericirii; zîmbetul să-i înflorească gura și ochii
veselia; iar părul să și-l facă coc și să vie să-și vază
mirele.

— Brava băiete, mai glăsui odată împăratul, de acum
ești ginerele meu. Meșteșugul tău face mai mult ca o
împărăție, că de-i cădea din scaunul domniei, nu mă tem
că ți-o muri nevasta de foame, că ai meșteșug.

Și a trîntit împăratul o nuntă ca aceea, de au rămas
poftiții cu gura căscată și se minunau toți feciorii de
crai. Iar ca unul ce am fost și eu la nunta aceea i-am
auzit vorbind:

— Ce știe mirele de i-a dat fata?

Ba încă, unii își inchipuiau că știe cine știe ce minu-
nății, să facă; iar cînd se svoni că nu lucră decît
rogojini și coșerci, se lovira cu palma peste frunte și
ziseră:

— Cum Dumnezeu, nu ne-a dat și nouă prin minte așa
ceva; iar alții care vorbisera cu rogojinarul, se căiau
de ce nu l-au ascultat.

Ceea ce vrea s-arate povestea e că meșteșugul e mare
chezășie pentru traiul omului.

CREȘTEREA IEPURILOR DE CASĂ, O ÎNDELETNICIRE PLĂCUTĂ ȘI RENTABILĂ

Creșterea iepurilor de casă în gospodăriile mari sau mici, de pe întinsul întregii țări, este o activitate cu perspective de dezvoltare dintre cele mai frumoase. Animale pline de gingășie, iepurii de casă răsplătesc pe crescătorii care-i îngrijesc cu dragoste și cu pricepere, aducându-le venituri importante. Puterea lor de a se prăsi este așa de mare, că a devenit proverbială: „se înmulțesc ca iepurii”... Micul crescător poate să obțină în decurs de un an, de la două iepuroaice și un iepuroi, 50—80 de iepurași! La vârsta de 3—4 luni, fiecare iepuraș poate ajunge la greutatea de 2—3 kg, toți cei 50—80 iepurași putând cântări laolaltă 100—240 kg. Valorificându-se pentru carne, prin contractare cu cooperativa de consum, la prețul de 14—15 lei/kg, se pot obține 1 500—2 400 lei. Dacă sînt corespunzători pentru prăsilă, valoarea lor este, de fiecare bucată, 60 lei la vârsta de două luni, 80 lei la 3 luni și 100 lei la 4 luni, adică pentru toți puii se pot obține de la trei pînă la opt mii de lei!

Pentru a reuși în creșterea iepurilor de casă este necesar însă să știm unele lucruri despre felul lor de viață și să le asigurăm neapărat cîteva condiții. Iepurii de casă la vârsta de 5—6 luni se pot împerechea; după 30 de zile, iepuroaica fată cite 6—8—10 pui golași pe care-i învelește în cuibul pe care l-a pregătit în acest scop. În primele 21 zile, puii se hrănesc cu laptele pe care-l sug de la iepuroaica-mamă sau doică; după 3 săptămîni se hrănesc și cu nutrețuri obișnuite, iar la 45 zile pot fi înțărcați. Iepuroaica se poate împerechea din nou la cîteva zile după fătare, sau după 30—40 de zile.

Iepurii de casă sînt animale deosebit de sensibile, iar cuștile în care se cresc trebuie amplasate într-un loc liniștit, uscat, ferit de curenți, loc umbros vara și călduros iarna, la adăpost de ciini, pisici, șobolani, vulpi, dihori. Adăpostul trebuie să fie totdeauna curat, cu pardoseala ochiului confecționată din plasă de metal cu ochiuri de 6/6 mm sau din grătar de lemn care să permită scurgerea urinei și căderea bălegarului. Iepurii vor trebui să aibă în permanență apă curată pentru adăpat, un drob de sare și nutreț de bună calitate, în cantități corespunzătoare vârstei, greutății corporale și cerințelor de producție. Hrana se va da la discreție iepurilor de casă destinați pentru carne, tineretului de prăsilă pînă la vârsta de 3—4 luni și cu măsură, raționat, animalelor adulte (cca 33 grame nutreț combinat pentru fiecare kilogram de greutate/iepure).

Strămoșul sălbatic al iepurilor de casă este iepurele de vizuină (*Oryctolagus cuniculus*) din care au provenit peste o sută de rase și varietăți, de dimensiuni mari, mijlocii și

mici. Rasele de iepuri de casă recomandate pentru a se crește sînt în primul rînd cele mijlocii, Neozelandez și Californian, bune pentru producția de carne și blană, Chinchila și Albastrul Vienei pentru producția de blană și carne. Trebuie să avem în vedere, în mod deosebit, însușirile de creștere rapidă și cu un consum economic de furaje a iepurilor de casă din rasele Neozelandez și Californian care la vârsta de 3—4 luni pot ajunge la o greutate de peste 2—3 kg, ce-i face apși spre a fi livrați pentru producția de carne.

Crescătorul de iepuri de casă poate beneficia de numeroase avantaje în desfășurarea acestei activități. Veniturile realizate nu sînt imposabile; poate valorifica oricînd și orice cantitate de iepuri de casă pentru carne, prin unitățile cooperativei de consum, la prețul de 13—15 lei kilogramul, la achiziții sau la contract; primește, la încheierea contractului, iepuri de casă de rasă sau numerar de pînă la 45 la sută din valoarea contractului precum și contra cost, la preț de vînzare cu amănuntul, cite un kilogram de furaje concentrate (porumb, orz, ovăz) pentru fiecare kilogram iepure viu contractat, urmînd ca la predarea iepurilor respectivi să mai primească cite un kilogram furaje concentrate pentru fiecare kilogram de iepure viu predat; de asemenea, contractanții beneficiază, contra cost, și de 12 kg fin pentru fiecare iepure-mamă de casă. Crescătorii care nu au încheiat contracte cu unitățile cooperativei de consum beneficiază de cite un kilogram furaje concentrate la prețul de vînzare cu amănuntul, pentru fiecare kilogram de iepure viu predat la achiziții. Crescătorii contractanți sînt sprijiniți și prin aprovizionarea cu prioritate, contra cost, cu material lemnos, plasă de sîrmă, carton asfaltat, tablă galvanizată, ciment și alte materiale necesare construirii de adăposturi pentru iepuri de casă și dezvoltării acestei ocupații.

Prin dezvoltarea creșterii iepurilor de casă se asigură cantități sporite de carne și blănițe, a căror valorificare, contribuie la mărirea volumului de produse animaliere, atît pentru consumul intern cit și pentru export.

Iată numai cîteva din avantajele creșterii iepurilor de casă — activitate care este în plină dezvoltare și pe care o pot îmbrățișa cu succes un număr tot mai mare de oameni ai muncii tineri și vîrstnici — din întreaga țară.

I. POPESCU

director tehnic la Centrala Contractări
Achiziții—Centrocoop

CE INSEAMNĂ ACESTE NUME ?

În almanahul nostru de anul trecut am arătat, într-o scurtă listă de nume feminine, ce înseamnă ele în traducere românească. Lucrul era firesc, de vreme ce toate acele nume sînt ale altor popoare. Dar iată că și numele românești pot fi tîlmăcite în... românește, deoarece ele reprezintă în fond noțiuni și expresii, unele de o mare vechime și a căror semnificație n-o mai știu decît istoricii și filologii. Interesant de semnalat în această ordine de idei este faptul că multe din ele sînt originare din alte graiuri.

Iată-le : **Brâncoveanu** înseamnă în slavonă **apărătorul**. **Samurcaș** înseamnă în turcește sprîncene stufoase. **Milița** înseamnă **drăguță** pe slavonește, iar **Blaga** înseamnă **dulce**. **Neagoe** înseamnă **bătrîn** ; **Pirvan**, primul născut ; **Bratu**, frate ; **Caragiale**, negruț, negricios ; **Deșliu**, colțatul ; **Bacalbașa**, în turcește înseamnă stăroste de băcani ; **Carabela**, stîncă neagră, **Hurmuzescu**, mîrgăritari ; **Caragea**, căprioară ; **Radu**, vesel ; **Nedelea**, duminică ; **Dan**, dăruit ; **Glad**, spin ; **Balaban**, șoim ; **Beza**, pinză ; **Bucliu**, mustăciosul ; **Caracaș**, sprîncene negre ; **Cantemir**, singe oțelit.

UN TRIB TROGLODIT DESCOPERIT ÎN 1972

Ziarul „Tribune de Geneve” din 7 aprilie 1972 relatează un fapt senzațional : o expediție științifică, la care a luat parte și cunoscutul aviator american Charles Lindbergh, a descoperit în Filipine un trib troglodit, trăind în epoca de piatră. După cum relatează ziarul, informațiile culese de expediție contribuie la îmbogățirea cunoștințelor științei despre omul preistoric. Pastorul Frank Linch, directorul Institutului de cultură filipineză și unul din principalii antropologi ai expe-

diției, este de părere că acest trib poate să furnizeze noi date despre relațiile dintre om și mediul natural înconjurător.

Tribul troglodit din Filipine se numește „Tasaday”, cuprinde 24 de membri și ocupă un „Paradis terestru”, întins pe o suprafață de 19 000 de hectare și completamente izolat de restul lumii. Expediția a fost primită cu uimire, dar de la prima cunoștință, între oamenii de știință și Tasaday s-au statornicit relații normale. Membrii expediției au putut astfel studia îndeaproape modul de viață al tribului.

Cei 24 Tasaday trăiesc în grote adînc săpate în versantul unui munte acoperit de o pădure sălbatică. Hrana lor se compune din rădăcini de plante, flori și fructe tropicale. Tasaday-ii mănîncă puțină carne și nu consumă sau mai precis n-au consumat pînă recent sare. Cînd au gustat sarea oferită de antropologi ei au arătat că încearcă o senzație necunoscută încă. Un medic filipinez care a însoțit expediția cercetează în prezent cum ajunge totuși sarea — care după cum se știe este indispensabilă vieții — în organismele membrilor acestui trib. Șeful expediției, M. Manuel Elizalde, înclină să creadă că Tasaday-ii n-au nevoie de sare. „S-ar putea să mă înșel, dar faptul pune totuși în discuție ideile fundamentale despre viața omului”.

Redactorul almanahului : **Petru VINTILĂ**. Prezentarea grafică : **Ion IVAȘCU**. Corectura : **F. BICIUȘCĂ** și **Ileana STERIAN**. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei” — București

ENCICLOPEDIE PRACTICĂ

CONTRA COȘURILOR DE PE FAȚĂ

Spălați-vă în fiecare seară cu apă caldă și săpun. Ștergeți apoi bine cu alcool pur și pudrați pielea cu pulbere de talc.

Se poate folosi și o cremă a cărei rețetă este : oleu de vaselină 40 g, lanolină 40 g.

PENTRU CRESCĂTORII DE OI

Pentru prăsilă se aleg berbecii și oile cele mai bine dezvoltate și sănătoase. Vîrsta minimă a berbecului de prăsilă trebuie să fie de 2 ani și jumătate. Se socotesc circa 25 de oi la un berbec. În timpul împerecherilor se va da berbecilor cite o jumătate kilogram de ovăz, orz sau porumb pe zi.

Oaia poartă 155 de zile și poate făta pînă la vîrsta de 11 ani, dar cel mai bun randament la fătări îl dă pînă la vîrsta de 7 ani.

După nașterea sa, mielul se presară cu puțină sare, ca să-l lingă bine oaia. Mieii sug pînă la 2—3 luni. Pentru fătat se alege un loc adăpostit și cu iarbă bună. Aci rămîn oile pînă ce mieii se întăresc. Mieii tăiați de tineri dau piei bune de căciuli. Mieii ce se înțarcă, pasc deosebit și se păzesc cu mare îngrijire, mai ales în timpul căldurilor celor mari. Ei nu trebuie să stea mult la un loc, nici culcați în grămadă. Ei trebuie purtați mereu. De aceea ciobanul cîrlanilor trebuie să fie sprinten, harnic și cu multă băgare de seamă. Berbecii pentru carne se caștează la 6—8 săptămîni.

CÎND SE SCOALĂ PĂSĂRILE ?

Sticletele	la ora 1 și jumătate
Ciocirlia	către orele 3
Prepelița	între 2,30 și 3.
Mierla	3,30—4
Vrăbia	5—5,30
Pîțigoii	5—5,30

Așadar, sticletele este cea mai matinală pasăre, trezindu-se la un ceas și jumătate după miezul nopții, „cu noaptea-n cap” cum s-ar zice cu o străveche expresie populară, iar pîțigoii este pasărea care se trezește cel mai tirziu.

DOUĂ REȚETE DE BRÎNZETURI

TRAPISTUL. Laptele se pune într-un vas curat care, la rîndul său se așază într-un cazan special umplut în așa fel cu apă, încît să ajungă la vasul cu lapte pînă

aproape de marginea de sus. Apa din cazan se încălzește la 28—30 de grade, timp de o jumătate de oră.

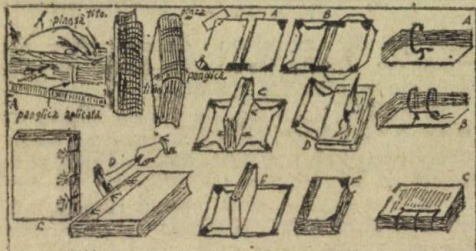
Se deșartă apoi laptele într-un hîrdău de lemn și se adugă chiagul. Se lasă să se închege, apoi se taie cu o lamă de oțel și se amestecă cu ajutorul unui bățor cu mai multe brațe, pînă cînd laptele rămîne măzărât (sfărîmat în mărimea boabelor de mazăre).

Se pune din nou la încălzit împreună cu zerul care s-a ridicat deasupra. Se ține astfel o jumătate de oră la temperatura de 30 de grade. Se trece din nou în hîrdău, unde se lasă să se întărească. Se scoate zerul. Laptele încheșat se pune în forme speciale, confecționate din zinc, înalte de 30 cm și largi de 20 cm, perforate pe toată suprafața, spre a se putea scurge zerul. În fiecare formă se pun două bucăți, despărțite la mijloc prin funduri de lemn. Deasupra formei, pe fundul de lemn se așază o greutate de 2 kg care fortează în continuare scurgerea zerului și întărirea brînzei. Se lasă așa 24 de ore. Apoi se scoate din formă și se pune într-un vas, într-o baie de sare (20 la sută). Aci se ține încă 24 de ore. După acest timp se scot bucățile din saramură și se așază pe rafturi de lemn, care se păstrează într-o pivniță, la temperatura de +14 grade unde stau între 4 și 6 săptămîni. După acest termen trapistul e bun de consumat.

SVAÎTERUL. Un necunosător nici n-ar crede că pentru o roată de cașcaval șvaiter sînt necesari între 500 și 600 litri de lapte. Se încălzește laptele ca și pentru brînză trapist, dar numai la 26 grade și se încheagă la aceeași temperatură. Se sfărîmă, apoi, în boabe mărunte cît grăuntele de orz și această compoziție se reîncălzește la 45 de grade. Se lasă apoi să se închege și se trece în forme speciale care se supun la presiuni de cîte 50 kg pentru fiecare kilogram de brînză. Se țin 24 de ore la scurs. După aceea se pun la saramură în concentrație de 25 la sută sare. Se lasă apoi să se zvînte și roțile de cașcaval să păstrează timp de 4—5 săptămîni într-o cameră cu o temperatură constantă de +20—24 grade. În acest timp cașcavalul fermentează și capătă golurile din interior care îi sînt caracteristice. După aceasta roțile de cașcaval se trec într-o pivniță, se pun peste ele sare, se întorc după 2—3 zile pe cealaltă parte, se sărează din nou și această operație se repetă la același interval de 2—3 zile timp de 3—4 luni. Abia după acest termen șvaițerul e gata de dat în consum.

LEGAREA CĂRȚILOR

La biblioteca de la căminul cultural, de la cooperativa agricolă de producție, sau

chiar în bibliotecile noastre personale, cărțile se deteriorează într-un timp scurt dacă nu sînt cartonate. O operație utilă pentru conservarea cărților este legarea lor. Ea poate fi făcută simplu și ușor, fiind o îndeletnicire plăcută și folositoare. Iată cele cîteva instrumente și materiale necesare: carton, pînză, ață tare de cusut, ac, hîrtie albă și colorată, clei, cuie, sfoară, tifon, cîteva capete de scinduri, cujiț bine ascuțit, o riglă, un echer, sulă, un gherghef de cusut, o menghină sau șurub de lemn, o presă, un ciocan de lemn și unul de fier.

Cum se leagă o carte?

Se desface cartea în fascicule. Fiecare fascicolă se curăță de ațe, capse și de clei.

Se aranjează în ordinea lor fasciculele și se cos. După ce a fost cusută, cartea se așază între două scinduri și se stringe cu menghina sau cu șurubul de lemn. Se unge cu pensula cu clei cotorul cărții, peste care se aplică o fișie de tifon sau o panglică de hirtie. Apoi cartea se lasă să se usuce. După ce s-a uscat, tot presată între scinduri, cartea se taie pe margini. Se pregătesc scoarțele de carton, tăindu-se cu 2 mm mai mari decît marginile cărții. Dacă cusătura cărții s-a făcut pe sfoară, se scarmănă capetele sforii pentru a se lipi bine de fețele interioare ale copertei.

Cu ciocanul, prin lovituri ușoare, se fasonază cotorul, pentru a-i da o formă rotundă. Aplicarea copertei se face astfel: se lipeșc colțurile de pinză la cele patru colțuri ale copertelor, se lipește panglica dintre cele două coperte, se îmbracă în hirtie colorată sau pinză scoarțele și se aplică dublura de hirtie dintre hirtie și coperte, lipindu-se de scoarță cu un strat adecvat, de clei.

După terminarea legării, cartea se ține câteva zile între două scînduri, sub o greutate de 5 kg.

SUPORTURI PENTRU CĂPSUNI

Cind fructele de căpșuni se măresc, ele îngreunează și îndoaie tufa, iar fructele stau direct pe pământ. Pentru a evita acest

lucru dăunător, se pot construi din sîrmă galvanizată mici suporturi pentru plantă.

PROTECTOR PENTRU BECURI

Becurile de la ușa grajdului, din șoproane sau din curte, pot fi sparte deseori din neatenție în timpul transportării unor materiale (scânduri, stacheți, araci). Spre a proteja becul, oricine poate confecționa un apărător de sîrmă galvanizată. Se ia un con de lemn și se înfășoară pe el sîrma. Apoi se scoate conul și sîrma se fixează la bec.

RAME ÎMPODOBITE

Pentru împodobirea ramelor de fotografii familiale sau tablouri se pot folosi scoici, dar și alte materiale cu efecte estefice: nisip, mărgel, boabe de grâu, de fasole, de porumb, pietricele colorate, bucăți de sticlă colorată.

Se ia o ramă veche, se ung cele patru laturi cu clei de timplărie și se fixează podobeile în desenul ornamental pe care îl dorim. Când presăram un strat de nisip, acesta poate fi sporit cu bronz și este de un mare efect.

SUPORT DE CĂLIMĂRI

Cîte pagube și neplăceri au copiii noștri ca școlari și chiar unii dintre noi, din cauză că unele sticlute cu cerneală se răstoarnă și conținutul lor se varsă pe masă, murdărend caietele, cărțile și fata de masă.

Un procedeu simplu este confecționarea unui suport de protecție. El se face dintr-o fișie de carton, în mijlocul căreia se taie un orificiu. Gîtul sticlutei de cerneală se introduce în acest orificiu, iar cele două extremități ale fișiei de carton se fixează pe masă cu pioneze.

TRASOR PENTRU SCRIERE

La cooperativa agricolă de producție se afișează de obicei numeroase anunțuri, afișe, indicatoare etc. Pentru scrierea frumoasă și egală a literelor, se pot confecționa din carton sau tablă șabloane cu litere decupate.

RĂZUITOARE DE NOROI

Toamna și iarna, răzuitoarele de noroi sînt foarte utile, dacă ne gîndim cîtă supărare îi fac unei gospodine oaspeții care aduc pe încălțăminte o grămadă de noroi sau de zăpadă în casă.

De multe ori oaspeții nici nu au la îndemână o ștergătoare sau răzuitoare de noroi.

Iată modul de confecționare a unei răzuitoare: se iau două bucăți cilindrice de lemn, groase cât brațul la încheietură. Se face la capătul lor o creștătură, cu ajutorul unui fierăstrău. Se bat în pământ, lângă intrare cele două bucăți de lemn, la o distanță potrivită una de cealaltă și în creștătură se fixează o bucată de șină de roată, sau de la un cerc de butoi și răzuirea e gata.

IMBRĂCAREA STICLELOR

Cine n-a văzut și admirat sticle frumos îmbrăcate în rafie sau sfoară! Oricine poate să facă astfel de sticle împodobite. Iată cum se procedează. Alegem 24 fire de rafie sau de sfoară potrivit de groasă. Le legăm la mijloc și fixăm nodul central cu o țință pe masă. Răsfirăm firele urzelii ca să obținem 48 de fire axate ca spițele unei roți. Luăm apoi două fire de rafie sau de sfoară, după caz, și începând din mijloc le împletim printre cele ale urzelii pînă cînd împletitura are dimensiunea fundului de sticlă pe care dorim s-o îmbrăcăm. În acel moment așezăm sticla și continuăm în jurul peretelui său împletirea firelor pe urzeală. Cel mai ușor lucrează doi oameni în tovărășie. Unul dă firele urzelii, iar celălalt împletește. Împletitura se poate face și cu fire colorate, în desene cît mai frumoase.

CITEVA SFATURI PRACTICE

Petele produse de sucul fructelor se scot cu apă fierbinte. Zeama de pătlăgele roșii scoate ușor și repede petele de cerneală, ca și petele de rugină de pe rufărie. Fierul de călcat ruginit se curăță cu sare și ceară de albine. Înfierbîntați înții fierul de călcat, apoi treceți peste suprafața lui cu o cîrpă în care ați introdus o bucată de ceară și frecați de cîteva ori cu acest tampon; după aceea frecați aceeași suprafață cu o hîrtie presărată cu sare.

SUNETUL ȘI CREȘTEREA GRIULUI

M. Measures și P. Weinberger, de la Departamentul de biologie din Ottawa, au studiat acțiunea a patru diferite frecvențe sonore asupra creșterii griului de toamnă Rideau și griului de primăvară Marquis. O dată cu iarovizarea semințelor în camere răcite, cei doi oameni de știință au supus semințele acțiunii neîntrerupte a unor sunete cu frecvența de 300 Hz, 125 Hz, 5 kHz și 12 kHz în condiții riguros controlabile.

La finele celei de-a patra săptămîni, semințele au germinat și au fost implantate în sol. Peste opt săptămîni, cercetătorii au măsurat înălțimea plantelor, au de-

terminat numărul frunzelor, greutatea sistemului radicular și sistemele de lăstari ale plantelor proaspete și uscate. Plantele care fuseseră supuse acțiunii sunetului cu frecvența de 5 kHz au depășit cu mult, și în toate privințele, plantele de control.

INDEPĂRTAREA GUNOAIELOR DE LA FERMELE AVICOLE

Un specialist american în probleme agricole menționează că, în medie, la fiecare duzină de ouă obținute de la o găină ouătoare revin 7,5 livre de excremente. La toate fermele avicole din S.U.A. se string 48 milioane tone de excremente.

În plus, la întreprinderile prelucrătoare se string anual 240 000 tone de oase. La aceste întreprinderi, la o livră de produse revin 36 livre de apă prelucrată, adică 200 miliarde de tone pe an.

Specialistul american consideră că întreaga cantitate de excremente ale păsărilor trebuie readusă în sol; or, majoritatea întreprinderilor avicole mari nu posedă suficiente suprafețe de pămînt pentru a traduce în practică această recomandare. Același specialist a calculat că o întreprindere avicolă care posedă 50 000 de păsări are nevoie de 500 acri de pămînt pentru a încorpora în sol toate deșeurile.

Excrementele trebuie împrăștiate pe solul înghețat, deoarece ele pot polua rezervele freactice de apă cînd va fi spălat de apele de primăvară. În afară de aceasta, organele sănătății publice nu permit proprietarilor de ferme de produse lactate să pască vitele pe pămînturi îngroșate cu excremente de păsări.

Deoarece îndepărtarea acestor deșeuri de la fermele avicole costă bani, proprietarii întreprinderilor avicole nu vor accepta să ia noi măsuri care să implice cheltuieli suplimentare decît dacă vor fi siliți s-o facă. Sus-amintitul specialist american subliniază în mod deosebit necesitatea prelucrării excrementelor pentru ca acestea să poată fi comercializate. Prelucrarea este mai avantajoasă din punct de vedere economic decît îndepărtarea care reclamă cheltuieli apreciabile.

PROTEINA ÎN HRANA PĂSĂRILOR ȘI CAPACITATEA DE OUARE

Micșorarea conținutului de proteină în hrana găinilor tinere în vîrstă de la 6 la 16 săptămîni poate contribui la reducerea cheltuielilor reclamate de creșterea găinilor, fără a se repercuta aproape de loc asupra capacității de ouare.

În cursul experiențelor efectuate la un centru de cercetări avicole de la Edinburgh, găinile tinere din rase hibride, cu greutate ușoară și medie, au fost împărțite în patru grupe și au căpătat tainuri conținînd, corespunzător, 16,3 13,7 13,6 și

11,5 la sută proteine. Păsările care au căpătat hrană cu conținut mare de proteine au consumat mai multă hrană decât păsările care au căpătat tainuri cu conținut redus de proteine și, în consecință, când au avut vârsta de 16 săptămâni, greutatea lor era mai mare.

Atunci însă când toate păsările ajunse la această vîrstă au căpătat un tain destinat găinilor ouătoare, găinile tinere care au căpătat mai puține proteine au completat rapid lipsa acestora, și în momentul depunerii ouălor au ajuns din urmă restul de găini la toți indicatorii.

Conținutul de proteine în tainurile căpătate de găinile tinere nu a influențat capacitatea de ouare.

De relevant că deși la începutul ouării nu s-a constatat o diferență vizibilă în greutatea vie, păsările care au căpătat un tain cu 16,3 la sută proteine au avut la sfîrșitul perioadei de ouare o greutate mult mai mare decât păsările care au căpătat tainul cu 13,7 la sută proteine.

OCEANUL NU ESTE UN REZERVOR ALIMENTAR ?

După ce numeroși oameni de știință din diferite țări au susținut că oceanele conțin suficiente proteine pentru a acoperi nevoile alimentare ale omenirii, această teorie a fost respinsă recent de dr. John H. Ryter, de la Woods Hole Oceanographic Institution din Massachusetts. Omul de știință american apreciază că 90 la sută din oceane reprezintă „un deșert biologic”, unde nu se găsesc produse alimentare. Restul de 10 la sută este alcătuit din zone de pescuit, în special pe platourile continentale ale oceanelor, care sînt acum exploatare la maximum.

Dr. Ryter a atras atenția asupra pericolului pe care poluarea le prezintă pentru flora și fauna marină. În consecință, el propune ca remediu contra deteriorării florei și a faunei marine trecerea sistematică la acvacultură, în vederea creșterii de pești și crustacee în „ferme marine”.

CUM CRESC PLANTELE ?

Plantele care trăiesc în Europa centrală cresc cu 0,05 cm pe minut, încît creșterea lor nu poate fi observată cu ochiul liber. Există însă anumite plante care se dezvoltă mai repede și care cresc cu mai mult spor. Astfel, vița sălbatică crește cu 5 cm pe zi, iar curpenii murelor chiar cu 7 cm în același interval de timp. Totuși, chiar și aceste dezvoltări rapide nu sînt vizibile.

Pe de altă parte staminele unor plante balsamice cresc cu 200 la sută pe minut, iar creșterea corpusculilor cu polen poate fi urmărită foarte ușor la microscop.

Cercetătorii au stabilit, de asemenea, că florile de secară cresc cu 1,8 mm pe mi-

nut, această creștere rapidă nu durează, ce-i drept decît cîteva minute. Altminteri, ar însemna că în 24 de ore aceste codițe să atingă lungimea de peste 2 m. Printre plantele care cresc foarte repede se numără și unele specii de bambus, care se lungesc în 24 de ore cu peste jumătate de metru.

PAZA CEREALELOR DE ȘOARECI

Sacii în care se păstrează grîul, orzul și ovăzul se păzesc de șoareci în felul următor : se pune cîte un braț de foi și tulpini de mentă pe fundul și la gura sacilor. Șoarecii nu pot suferi mirosul mentei și fug de-acolo, mîncînd pămîntul.

STÎRPIREA COROPIȘNIȚELOR

Acești dușmani ai grădinilor de legume, ai pepinierelor de pomi roditori și ai puieților de pădure se pot stîrpi prin multe mijloace, dar cel mai simplu și la îndemîna oricui este următorul : se așază în preajma locurilor unde observăm prezența coropișnițelor, vase întinse pe pămînt, sau mai bine, facem niște gropi mici în care punem cîlți muiați în păcură și le dăm foc. Acest lucru se face numai seara sau noaptea, pe întuneric. La vederea luminii focurilor, coropișnița se năpustește întocmai ca fluturile în flacăra luminării, unde piere. E uimitor de mare numărul de coropișnițe ce se pot stîrpi într-o singură noapte prin acest procedeu simplu.

TURTELE DE FLOAREA-SOARELUI

Sînt minunate de potrivite pentru îngrășarea berbecilor, deoarece carnea și seul lor capătă un gust foarte bun. Porcilor nu se recomandă a li se da, fiindcă li se înmoaie slăbina.

ARGINTUL VIU ȘI ALIMENTELE

O comisie compusă din medici, reprezentanți ai Organizației Mondiale a Sănătății și ai Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură a fixat cantitatea maximă de mercur ce poate fi conținută în alimentație.

Această acțiune era necesară, deoarece concentrația acestui element chimic sporește în mediul lichid. Microorganisme se află în milul de pe fundul fluviilor, lacurilor și estuarelor transformă mercurul în metil mercur, forma organică toxică pentru pești și, bineînțeles, pentru oameni. În Japonia, de pildă, au fost semnalate multe cazuri de intoxicație. Cei îmbolnăviți mîncaseră pește.

Mercurul este folosit pe scară mare în industrie. Se cunosc, în prezent, circa 3000 de utilizări ale mercurului în industrie.

PRODUCĂTORI!

Livrind porci îngrășați la fondul central al statului, obțineți prețuri avantajoase :

— 11,00 lei/kg viu pentru porcii de grăsime în greutate de peste 130 kg viu.

— 10,50 lei/kg viu pentru porcii în greutate de 101—120 kg viu.

— 9,50 lei/kg viu pentru porcii în greutate de 90—100 kg viu.

IMPORTANT !

Pentru porcii livrați în perioada 1 martie—30 iunie, se acordă un spor de preț de 1 leu/kg viu.

Contractanții mai primesc la preț de stat și cîte 3 kg porumb boabe pentru fiecare kg viu de porc livrat, iar dacă livrează 2 porci de la o

scroafă, primesc încă 200 kg de porumb.

Iată ce realizează un producător, care deține o scroafă și livrează, în perioada 1 martie — 30 iunie, 2 porci grași în greutate de 150 kg viu fiecare :

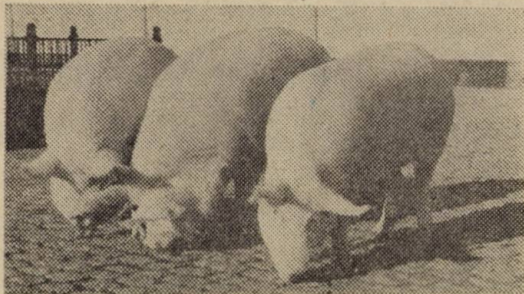
2 porci x 150 kg viu x 11 lei/kg	= 3 300 lei
spor preț pe perioadă 1 leu/ kg	= 300 lei
Total	3 600 lei

Porumb ce se acordă :

1 — Pentru cei doi porci contractați	— avans	pină la 400 kg
— la predarea celor doi porci îngrășați		500 kg
Total		900 kg

2 — Pentru scroafă :

— avans	pină la 100 kg
— la predarea celui de-al doilea porc îngrășat	100 kg
Total	200 kg.
Total porumb 1 100 kg.	

UN IMPERATIV CATEGORIC:

CURAT CA LAPTELE!

Dintre materiile prime pe care agricultura le furnizează în fiecare zi industriei, un loc de seamă îl deține laptele.

Cerințele mereu crescînde de lapte și produse lactate, — alimente de neînlocuit, în special pentru copii, bătrîni și bolnavi — evidențiază, printre altele și imperativul major al producerii acestora în condiții igienico-sanitare corespunzătoare. Să începem cu... începutul.

O dată produs, laptele trebuie să fie evacuat din uger — acest mare laborator biologic, prin operația de muls.

Din punct de vedere al zoohigieniei, mulsul trebuie însoțit de o seamă întreagă de măsuri care se referă la igiena corporală a vacilor, la adăposturi, la mulgătoare, la vasele de muls etc. Iată cîteva indicații în legătură cu acestea.

Igiena corporală a vacilor. În lumina ultimelor cercetări privitoare la secreția laptelui, este incontestabil că igiena corporală a vacilor are un rol deosebit în sporirea

producției de lapte. Se știe că o îngrijire corporală făcută sistematic duce la intensificarea metabolismului organic și ca urmare la sporirea producției de lapte. De aceea, îngrijirii corporale a vacilor de lapte trebuie să i se acorde o atenție similară hrănirii.

Curățirea ugerului și a regiunilor limitrofe este o condiție esențială nu numai în profilaxia momifelor, ci și în gradul de curățenie a laptelui muls. Așadar, îngrijitorul de vaci va trebui să completeze îngrijirea corporală zilnică cu spălarea regiunii coapselor și a cozii. Prin mișcările de apărare pe care vaca le face cu coada murdară, se poate infecta pielea ugerului și mai ales papila mameloanelor. De aceea coada trebuie să fie curată, iar în timpul mulsului, imobilizată. Pentru producția de lapte are o importanță deosebită și îngrijirea și întreținerea ongoanelor. Orice neglijare a acestei probleme poate afecta grav producția și calitatea laptelui.

Igiena adăposturilor. În principiu, adăposturile destinate vacilor de lapte trebuie să fie prevăzute cu standuri (paturi) de tip scurt, pentru ca urina și fecalele eliminate, în rigolele de dinapoia standului, să nu murdărească ugerul și fesele atunci cînd animalul se culcă.

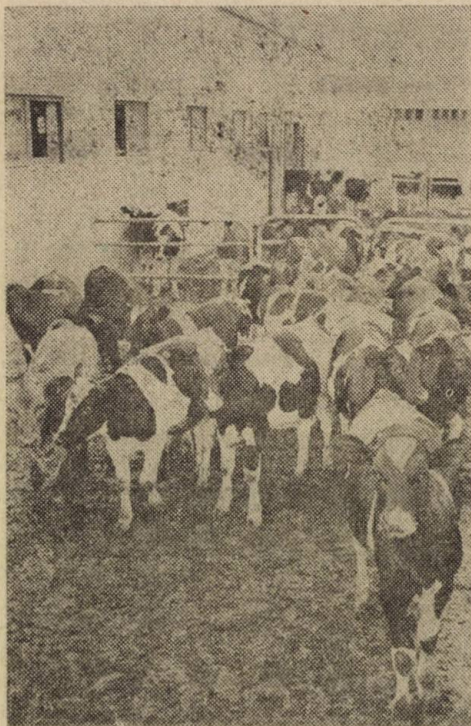
Pentru a întreține curățenia în grajdurile de vaci, pardoseala standurilor trebuie să fie prevăzută întotdeauna cu un așternut de paie suficient de gros, în așa fel încît să constituie un bun pat de odihnă și un bun protector al ugerului.

Grajdurile pentru vaci trebuie păstrate într-o perfectă stare de curățenie, trebuie să fie bine aerisite și să aibă o umiditate a aerului, corespunzătoare.

Curățenia grajdului trebuie completată lunar printr-o dezinfecție profilactică.

Știința mai nouă arată că mulsul manual, dar mai ales cel mecanic, trebuie efectuat în încăperi separate de grajd, încăperi special amenajate pentru muls. Aceasta va permite ca operația de muls să se desfășoare în condiții optime, iar laptele obținut să fie corespunzător din punct de vedere igienic.

Igiena mulgătoarelor. Mulgătoarele vor fi supuse periodic unui examen medical, cu scopul de a se descoperi la timp bolnavele de tuberculoză sau alte boli ale căror germeni pot infecta laptele muls. Totodată mulgătoarele se vor vaccina sistematic

contra bolilor transmisibile. Înainte de a începe operațiile de pregătire a ugerului, mulgătoarele trebuie să se spele pe mâini cu apă caldă și săpun, după care se vor șterge cu un prosop curat.

Pentru a feri îmbolnăvirea miinilor și pentru a le fortifica în vederea executării mișcărilor de mulgere, este recomandabil să li se aplice băi calde, timp de 10—15 minute, dimineața și seara. După baie, mîna ștearsă va fi masată cu o pomadă de vaselină și lanolină în părți egale. Baia și masajul activează circulația și tonifică musculatura.

Igiena vaselor de muls și de transportat laptele

Este evident că de curățenia vaselor folosite la mulsul și transportul laptelui depinde în mare măsură modificarea nu numai a calității, dar și a microflorei laptelui. Modificările acestea pot compromite consumarea laptelui, pot fi dăunătoare sănătății consumatorilor.

Pentru toate aceste considerente este necesar să se acorde o deosebită importanță curățeniei și dezinfecției vaselor folosite la colectarea și transportul laptelui. Cea mai bună metodă pentru spălarea și dezinfecția vaselor de muls este opărirea lor cu apă clocotită înainte de folosire. Dezinfecția este completă, numai dacă, înainte de opărire, sînt spălate cu o soluție de clorură de var de 0.1 0.2%.

Cunoscînd aceste principii elementare de zooigienă, lucrătorii din sectorul zootehnic de stat și din cooperativele agricole de producție vor putea îndruma mulsul vacilor pe o cale aptă să asigure odată cu sporirea continuă a producției de lapte și o materie primă de bună calitate.

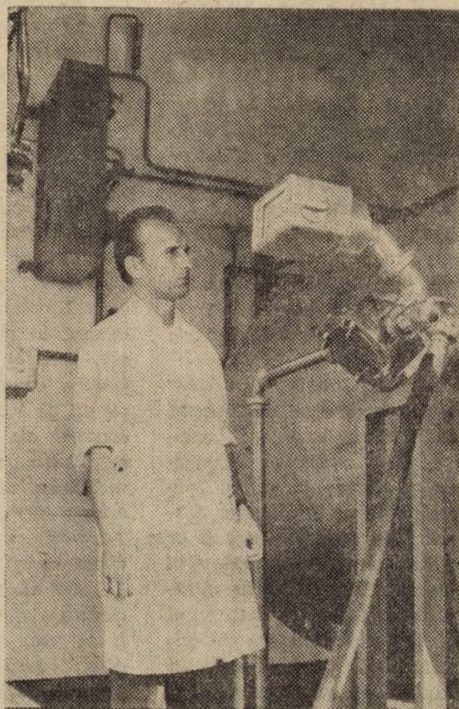
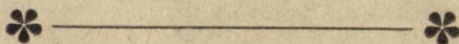
Laptele muls trebuie scos din grajd și turnat într-un vas curat, în vederea transportării lui la unitățile de industrializare. Strecurarea laptelui constituie o condiție obligatorie, menită a îndepărta impuritățile din lapte și a reduce astfel numărul de microorganisme.

În situația în care laptele nu se transportă imediat după mulgere, el trebuie răcit. Răcirea rapidă și imediată a laptelui are o deosebită importanță, împiedicînd înmulțirea microorganismelor. Răcirea laptelui se poate face în bazine cu apă rece sau cu ajutorul răcitoarelor (apă cu gheață, ori apă cu amestec de gheață și sare).

Respectarea igienei în obținerea laptelui constituie o condiție majoră de realizarea unor produse lactate de calitate superioară.

Ing. CORNELIU PAPUC

din Centrala industrializării laptelui

OAMENII CARE ADUC PLOAIE

Agricultura Dobrogei, al-tădată atit de mult rămasă în urmă, ocupă în prezent un loc fruntaș pe țară. În întreprinderile de stat și cooperativele agricole de producție din județele Constanța și Tulcea se obțin, an de an, producții medii mari la toate culturile vegetale. La dezvoltarea și modernizarea impetuoasă a agriculturii socialiste de pe aceste plaiuri trezite la viață nouă, pe lângă gradul înalt de mecanizare și chimizare, o contribuție primordială a adus-o și o aduce pe mai departe, ampla acțiune de irigare a terenurilor agricole. Acolo unde cu ani și ani în urmă recoltele erau mereu compromise de sece-tele frecvente, de lipsa cronică de apă, azi se ramifică mii și mii de kilometri de canale pentru aducțiune, sute de mii de kilometri de conducte din asbociment, prin care fluvii de apă sînt pompate la plante prin puternice stații electrice.

Din 1968 și pînă în prezent, la vechile suprafețe irigate în sistemele Cuza-Vodă, Ovidiu, Făclia, Mangalia etc., Trulul de construcții pentru îmbunătățiri funciare Constanța a adăugat în județul Constanța, printr-un volum uriaș de muncă, cu utilaje și agregate din cele mai moderne, prin inițiativele valoroase și tehnologii perfecționate, peste 150 000 de hectare irigate.

Aceste suprafețe, pe care în prezent se realizează producții substanțial sporite, sînt cuprinse în marele și binecunoscutul sistem de irigații Carasu. Sistemul de irigații Carasu se va întinde pînă la sfîrșitul anului 1972, pe o suprafață de 184 000 de ha, fiind cel mai mare sistem de irigații din țară, rivalizînd totodată cu cele mai mari și

mai moderne sisteme similare din întreaga lume. De o suprafață de circa o sută de mii de hectare irigate beneficiază cooperativele agricole de producție, restul terenului irigat revenind întreprinderilor agricole de stat. Debitul de apă captat din Dunăre echivalează cu cel mediu al riurilor Olt și Jiu, laolaltă.

Sistemul Carasu se compune din două canale magistrale — cel din valea Carasu și cel de la Negru Vodă, amplasat în întregime pe terasă. Cele două canale deservesc, prin 64 stații de pompare și numeroase canale de distribuție, un număr de 26 sisteme de irigații, printre care cele atit de cunoscute de la Mircea Vodă, Medgidia, Basarabi, Topraisar și Mangalia. Puterea instalată pentru funcționarea agregatelor din stațiile de pompare depășește 200 de M. W., ceea ce depășește cu 15 ori puterea electrică instalată în anul 1923 în întregul județ Constanța. Acest fapt demonstrează limpede dinamica fără precedent a economiei agrare românești, ritmul rapid în care se dezvoltă agricultura țării noastre.

Pentru ca cititorii să-și poată forma o idee sinoptică despre uriașul volum de lucrări necesitate de această construcție fără precedent în agricultura noastră, menționăm că numai pentru canalul de aducțiune de pe Valea Carasu s-au escavat cu drăgi aspirante refulante și cu cupe 7 milioane metri cubi de pămînt, iar cu draglinele 1 200 000 m c și s-au derocat în stîncă, cu forezele, 131 000 m c! Acesteora, în cadrul sistemului Carasu, li se mai adaugă multiple alte lucrări de amplasare, printre care barajul de la

km 4, stațiile de pompare, canalul Negru-Vodă, rețeaua de canale și conducte șerpuită pe tot cuprinsul județului Constanța.

Încercăm un înalt sentiment de mîndrie patriotică la gîndul că atit concepția care a stat la baza construcției, cit și utilajele, agregatele și materialele folosite au fost în exclusivitate create la noi. Este o nouă atestare a capacității remarcabile a științei și tehnicii noastre, a inteligenței tehnice românești, a puterii creatoare a poporului român.

Sistemul Carasu a schimbat nu numai agricultura Dobrogei, ci și viața oamenilor, oferind pe lângă valențele economice și unele nu mai puțin importante, de natură socială. Avem în vedere, în acest context, condițiile ce le-a creat, sistemul Carasu nu numai penca la Cernavodă, Medgidia, tru realizarea unor producții agricole substanțial sporite și constante la hectar, ci și pentru realizarea de ștanduri, Bărăgan, Topraisar și altele, eleșteie, locuri de agrement (plimbări cu bărci sau șalupe pe canalele Negru Vodă și Carasu) precum și numeroase alte amenajări turistico-edilitare menite să apropie satul de oraș și, să ridice ridice confortul satului la nivelul așezărilor citadine.

În acest fel, colectivul de muncitori, tehnicieni și specialiști ai trustului de construcții pentru îmbunătățiri funciare din Constanța încearcă marea satisfacție de a-și aduce contribuția la dezvoltarea și modernizarea agriculturii dobrogene, la schimbarea feței acestui pămînt, mărindu-i fertilitatea și sporindu-i frumusețile.

DUMITRU ȚĂRANU

PATRIOTISMUL

Măsura angajării totale în slujba țării

Nu intenționez să dau aici definiția patriotismului. Vreau să mărturisesc cum înțeleg eu acest sentiment, cum l-am integrat în ființa mea din clipa când l-am auzit întâia dată în școală și când încercam, ajutat de dascălul meu, să pătrund în adincul și tulburătorul lui conținut.

Fac parte din generația tină de specialiști formată profesional și ideologic în anii socialismului. Și nu pot uita — și nici n-avem voie să uităm — cite sacrificii materiale s-au făcut și se fac pentru ca generația aceasta, a mea, să fie cât mai bine dotată cu tot ce-i trebuie unui om pentru a se realiza deplin, pentru a pune umărul temeinic la progresul societății. Dar la sfârșitul studiilor, atunci când începea greul, când eram așteptați cu nerăbdare la unități, unii au început să oscileze, gândindu-se la locuri comode. Și au fost printre ei și din aceia care, la lecțiile despre patriotism, se arătau foarte bine pregătiți teoretic. După mine însă, și cred că nu sînt singurul care gîndesc așa, patriotismul nu se manifestă în declarații, ci în fapte concrete de viață, în participarea sinceră și totală la tot ce se înfăptuiește în patria noastră. Aș dori să vorbesc aici în numele a zeci și sute de colegi care au pornit spre locurile unde au fost trimiși — unii spre țara Dornelor, alții spre Maramureș, spre cîmpia Dunării sau Torontalului — pentru a pune umărul la dezvoltarea agriculturii noastre. Eu nu sînt de aici, din Ulmu, dar aici am fost repartizat. Nu știam nimic de comuna aceasta, decît că ea face parte din pămîntul țării, că oamenii de aici gîndesc și simt întocmai ca mine, au aceleași aspirații, fiindcă sînt călăuziți de aceleași idealuri care mă călăuzesc și pe mine — idealurile unei civilizații înaintate spre care ne conduce în mod neabătut Partidul Comunist Român.

Sînt tînăr, am 25 de ani și m-am aflat deodată într-o așezare nouă, unde am început să muncesc. M-am avîntat — acesta e, cred, cuvîntul — în muncă. Prima mea îndatorire am considerat că este aceea de a pătrunde cît mai repede în treburile cooperativei agricole de aici, de a-i cunoaște pe cooperatori și a acționa împreună pentru dezvoltarea averii obștești și ridicarea bunăstării lor. Oamenii m-au primit înconjurat cu dragoste. Și cei dintîi au fost comuniștii, care se dăruie muncii cu toate resursele lor sufletești și fizice. Le mulțumesc că mi-au dat puțința să-i iau ca model de conduită. De la ei am învățat că dragostea de patrie își află izvorul în munca de fiecare zi, în tot ce facem cu mintea și cu brațele noastre pentru a pune temelii cît mai trainice socialismului.

Și munca mi-a dat bucurii. Simțeam alături o colectivitate călătită în încercări, decisă în acțiuni și foarte înțeleaptă. Împreună am vegheat în nopțile de iarnă lingă răsadnițe frămîntați de grija să nu le atingă gerul. Ne-am miniat împreună cîna din neglijența unora a fost compromisă o cantitate destul de mare de arpagic. Dar am trăit și mulțumirea de

a fi fost frunțași pe județ în 1970 la producția de legume. Am introdus soiuri noi în cultură și am mărit veniturile unității. Aici m-am sfătuit și cu foștii mei profesori din facultate care mi-au arătat cum să procedez într-un moment sau altul pe care mi-l punea în față producția. Și, din tot ce ai făcut, se desprinde din ce în ce mai clar că poți fi util acolo unde ți-a spus partidul și țara să muncești.

Vedeți, eu, ca oricare dintre dumneavoastră, citind o carte de istorie mă simt mîndru de figura și fapta eroică a înaintașilor. Dar mă simt și obligat să pun toate capacitățile mele morale, intelectuale, fizice în slujba țării mele — Republica Socialistă România. Se spune, pe drept cuvînt, și eu văd și simt, că sîntem contemporanii unei epoci plină de măreție, cum n-a fost alta în existența milenară a patriei noastre. Și tocmai din această cauză avem datoria să realizăm azi mai mult decît ieri, mîine mai mult decît azi.

Aici în Ulmu, fîntinile din cîmp marcau odată linia dintre moșii. Acum există o singură moșie de 3 200 de hectare, care se cer a fi muncite cu dragoste și cu simț gospodăresc. Și, mă întorc din nou asupra propriilor mele îndatoriri și ale celorlalți. Înțeleg cit mai este de făcut încă pentru a fi demni de misiunea pe care o avem: aceea de a obține de la pămînt tot ce poate da. Și pentru aceasta se cer eforturi sporite în organizarea muncii, în folosirea mijloacelor bănești, a îngrășămintelor, a mașinilor etc.

Îmi place cum crește satul, cum gîndesc, muncesc și trăiesc oamenii săi. Îmi place să mă uit cum se așază cărămidă peste cărămidă la zidurile noului cămin cultural. Sau să privesc, în asfințit, peste Balta Moștiștei și să-mi imaginez Ulmu de mîine, beneficiind alături de multe alte sate de un sistem de irigații și comunicații pe apă, care se proiectează acum cu îndrăzneală și care va fi fapt împlinit în curînd.

Aceasta este patria, îmi spun în sinea mea, colțul acesta și cel de lîngă el și celdălalt, toate cite înfloreasc neconținut datorită politicii înțelepte a Partidului Comunist Român, politică a întregului popor.

STEFAN IFTIMIE

inginer agronom la Cooperativa agricolă Ulmu,
județul Ialomița

PARADOXURILE

5

Deseori natura pare că vrea să-și depășească limitele ei de expresie, prin crearea unor produși care stîrnesc uimire.

În fotografia 1 a fost surprins un fenomen uluitor și de-a dreptul inexplicabil, sau, în foarte mică măsură explicabil prin mimetism. O oaie a fost marcată cu semnul H. Deși marcarea s-a făcut nu cu fierul roșu, ci pur și simplu cu vopsea, mielul pe care l-a fătat această oaie a venit pe lume marcat gata, din naștere, cu același semn.

Fotografia 2 reprezintă nu un transport de nuci de cocos, sau de dovleci (cum s-ar crede), ci o recoltă de ridichi japoneze care ajung, după cum se poate observa, la niște dimensiuni extraordinare.

În fotografia 3 prezentăm o anomalie fiziologică: o palmă de bărbat cu 7 degete.

În fotografia 4 avem un ciorchine de struguri californieni, recordul mondial de mărime. Fotografia am reprodus-o dintr-o revistă ilustrată din anul 1935. În sfîrșit, în fotografia 5 se vede imaginea unui știulete de porumb uriaș, recoltat în S.U.A. (Nebraska).

1

2

O NOUĂ PLANETĂ?

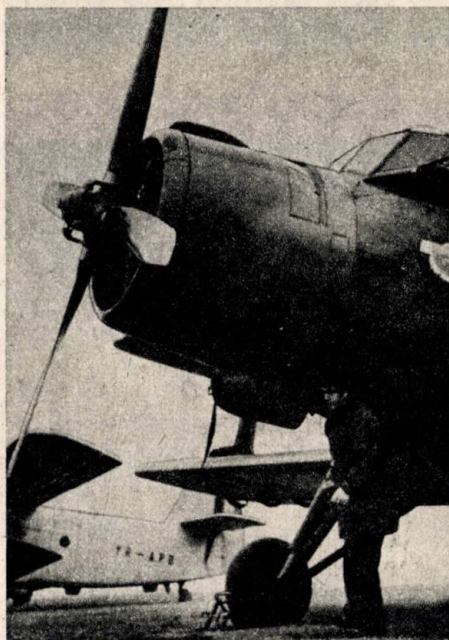
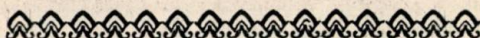
Acum cîteva zile — relatează agenția Associated Press — trei oameni de știință ai Laboratorului din Livermore (apartînînd Universității din California) au emis o ipoteză privind existența posibilă a unei planete de talia celor «mari» (Jupiter, Saturn, Neptun etc.), situată la extremitatea sistemului solar. Potrivit supozițiilor, planeta nouă ar fi de trei ori mai mare decît Saturn și ar evolua în jurul Soarelui o

dată la fiecare 512 ani. Previțiunea se bazează pe studiul unor «misterioase devieri» caracteristice orbitei Cometei Halley; Joseph L. Brady unul din membrii grupului de savanți, specialist în domeniul studierii Cometei Halley, a declarat că localizarea probabilă a planetei a fost făcută prin complexe calcule matematice, cu ajutorul sistemului de calculare al laboratorului.

NATURII

3
4

SCURT ISTORIC AL AVIAȚIEI AGRICOLE

PENTRU PRIMA OARĂ ÎN LUME, propunerea pentru o folosire utilitară a avionului a fost făcută de Alfred Zimmerman, pădurar-șef în Detershagen — Germania; el a avut ideea ca pădurile să fie stropite din aer cu soluții chimice, contra dăunătorilor, în anul 1911, pe vremea când avionul încă «învăța» să zboare. Prima utilizare în agricultură a avionului s-a produs de-abia la 3 august 1921, în America. În anul 1922, U.R.S.S. înființează prima brigadă de aviație agricolă, iar în 1925 avioanele sînt lansate într-o mare bătălie împotriva unei imense invazii de lăcuste din Caucazul de nord, continuată și în anul următor, în care s-au stropit peste 11 000 ha de teren cu soluții «anti-lăcustă».

Germania introduce avionul în serviciul agriculturii în 1924, Noua Zeelandă în 1927, Elveția în 1928; în S.U.A. statistica anului 1927 relevă că peste 200 000 ha cu diferite culturi erau asistate de tehnica aviațică. În 1941, dr. W.E. Ripper din Anglia folosește pentru prima oară, pentru stropiri cu anti-dăunători, un elicopter.

În România avionul agricol a fost utilizat pentru prima dată în 1946. An de an aportul aviației în tehnica agricolă a crescut; numai în ultimii doi ani, parcul avioanelor «agricole» s-a triplat, fiind folosite acum pe sute de mii de hectare la fertilizarea ogoarelor, la combaterea dăunătorilor plantelor agricole și ai pădurilor, la distrugerea buruienilor (prin pulverizare cu ierbicide) grîului și porumbului. Recent avionul a început a fi folosit la noi și pentru combaterea manei la vița de vie și la stropirile contra dăunătorilor din livezi.

CĂMINUL CULTURAL

Sînt de 13 ani directorul căminului cultural din Cornești, iar practica și experiența acumulată mă îndeamnă să afirm fără teamă de a greși că dacă noi, activiștii culturali, ne-am îmbunătățit de la an la an activitatea, asta se datorează fundamental sarcinilor tot mai mari puse de partid în fața agriculturii.

A existat o perioadă cînd s-a încercat să se acrediteze ideea că instituția noastră — căminul cultural — este responsabilă doar cu distracția, și cînd spun «distracția» mă gîndesc la ceva care aduce cu minima rezistență, cu munca fără o perspectivă precisă. N-am fost de acord cu un asemenea mod de a brivi lucrurile și am văzut în amplul program de educare, de ridicare a conștiinței socialiste a maselor propus de tovarășul Nicolae Ceaușescu și adoptat de Plenara din 3—5 noiembrie 1971, linia clară și fermă pe care trebuie s-o urmăm cu toții pentru a ne îndeplini cu adevărat misiunea ce ne-a fost încredințată de partid.

După mine, căminul cultural trebuie să fie una din antenele de mare sensibilitate în stare să capteze toate ideile mari ale timpului nostru, ale acestei țări, ca apoi, după importanță, să le traducă în limbajul specific al satului și comunei respective. Să explic: căminul cultural este o instituție în primul rînd politică, ea militează, alături de alte instituții, în frontul ideologic al partidului. Spațiul lui de activitate, satul românesc contemporan, este un spațiu deosebit de fertil pentru afirmarea sa și cînd spun asta mă gîndesc la afirmarea printr-o gamă largă de activități și acțiuni ce pot fi inițiate spre a răspunde cerințelor actualității socialiste. Afirmarea presupune ceva: formarea stilului de muncă propriu al activiștilor culturali. E adevărat, în mare, problemele satului sînt aceleași; satul, în general, are același țel de atins. Dar mijloacele de a parcurge drumul spre acest țel unic — dezvoltarea multiplă, apropierea de civilizația urbană — sînt diferite, după cum condițiile și oamenii unei așezări sau a alteia gîndesc realitatea lor după propria lor chibzuință. Iată la ce mi se pare că trebuie să fie atent activistul cultural de la sate, tocmai la acest aspect care poate oferi muncii sale deopotrivă și soluțiile și satisfacțiile profesionale pe care fiecare și le dorește.

În numeroase documente de partid, secretarul general al partidului nostru a vorbit și despre locul și rolul căminului cultural în viața politică și culturală a țării, iar sarcinile trasate ne onorează. Zilele acestea, pregătind un text pentru brigada artistică de agitație în vederea unui nou spectacol, am căutat în arhivă textul primei noastre brigăzi din anul 1959. Cu toate că îl scrisesem cu brobriile-mi mîini. l-am citit be nerăsuflăte, cu luare aminte. Era o verificare, să spun așa, a felului cum ideile de atunci, problemele de atunci ale comunei Cornești surprinse de noi au prins viață și sînt de mult o realitate palpabilă. Nu vreau să exagerez, dar acel prim text, citindu-l acum, oferă o imagine fidelă a anului 1959.

Satul trebuie să se oglindească permanent în activitatea căminului cultural. Care este chipul său în

VIAȚA SATULUI

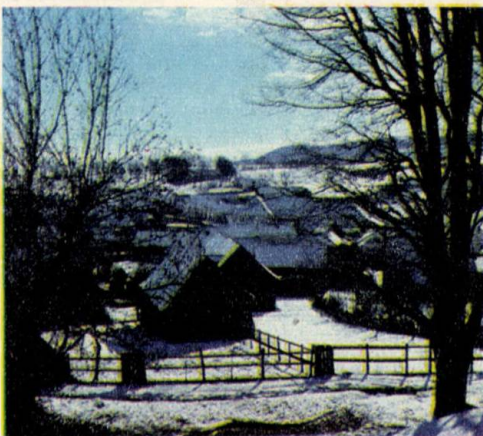
anul 1972? Instituția noastră, pentru a se respecta și a fi respectată, trebuie să reflecte cu maximă fidelitate acest chip. Iar chipul despre care vorbesc este dat de o înfinitate de aspecte; este un chip care exprimă vigoare, vitalitate care își adaugă, pe zi ce trece, alte nuanțe, care vor deveni cu timpul trăsături definitorii. Cei zece ani care au trecut de la cooperativizare au însemnat și zece ani de cultură, de schimbări calitative în ceea ce privește receptivitatea omului de la sat pentru ideile lui de cunoaștere, de știință, de progres.

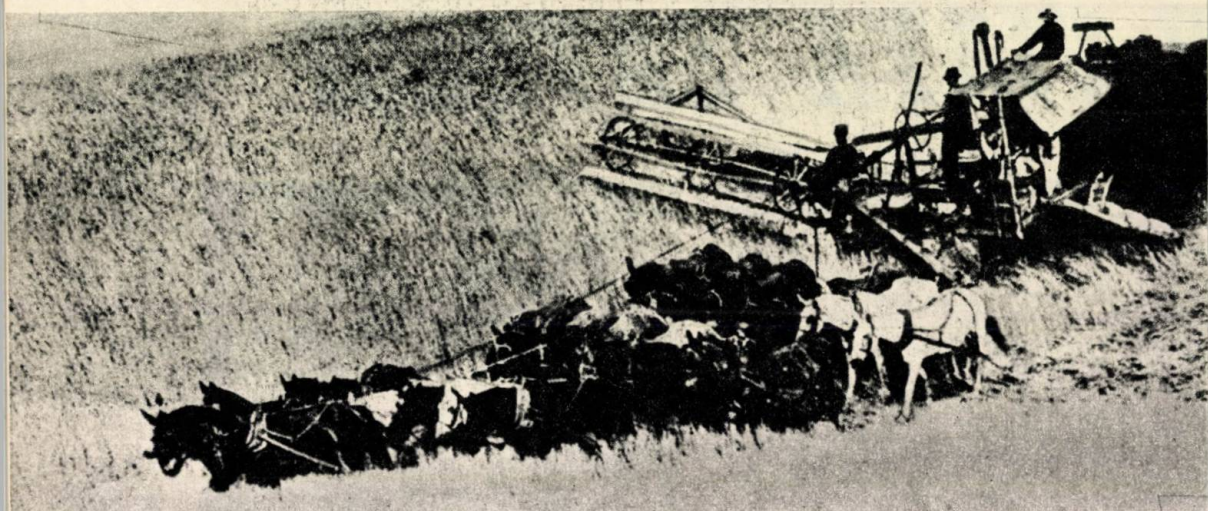
Menirea principală, firul roșu al muncii în cadrul căminului cultural, trebuie să fie educația, înarmarea sătenilor cu politica partidului nostru, pentru că o profundă cunoaștere politică înseamnă în esență și o profundă educație cetățenească patriotică. În luna februarie, ca să vorbesc numai de activitatea noastră din acest an, am organizat o acțiune pe tema contribuției cetățenilor la executarea unor lucrări obștești pe plan local. Sala căminului a fost arhiplină. Timp de câteva ore deputații și comisiile de cetățeni din comună au discutat planul de perspectivă al comunei. Președintele consiliului popular a împărtășit din experiența celor din Crivățu, care au construit un cămin cultural pe baza contribuției voluntare. După discuții, căminul cultural a prezentat un program de brigadă axat pe aceeași temă. În el s-a arătat, bineînțeles în limbajul versului și cîntecului, că nu toți gîndesc gospodărește.

Un program special a fost inspirat de experiența cooperativei agricole din satul Cătunu în ceea ce privește aplicarea acordului global. Cu acest prilej a fost criticată tocmai cooperativa din centrul de comună — Cornești — pentru slaba popularizare a acestei forme noi de organizare a muncii și de retribuție.

Astăzi și la cooperativa agricolă din Cornești se lucrează în acord global pe familii. Ne place să credem că și căminul cultural a avut partea lui de contribuție la schimbarea situației. În primăvară, printr-un text prezentat publicului din cele 10 sate ale comunei, am militat pentru terminarea la termen a însămînțatului porumbului. Ne place, iarăși, să credem că și acest text a avut efectul dorit de noi: însămînțatul, care aia dată dura pînă la 20 mai, s-a terminat mai curînd decît era prevăzut. Practic, din raza de influență pozitivă a căminului cultural nu poate ieși nici un domeniu de activitate, cum s-ar spune, nimic nu poate fi «străin» căminului. Satul oferă numeroase motive de inspirație activistului cultural nu numai pentru întocmirea planului, dar și asupra felului cum să-l realizeze. Dar pentru aceasta, directorul de cămin cultural trebuie să se dovedească un om al satului în deplinul înțeles al cuvîntului, un om cu o mare pasiune pentru muncă și pentru relevarea adevărului, un om de atitudine, un militant activ pe frontul nostru ideologic.

CONSTANTIN STOICA
directorul căminului cultural
din comuna Cornești, județul
Dimbovița

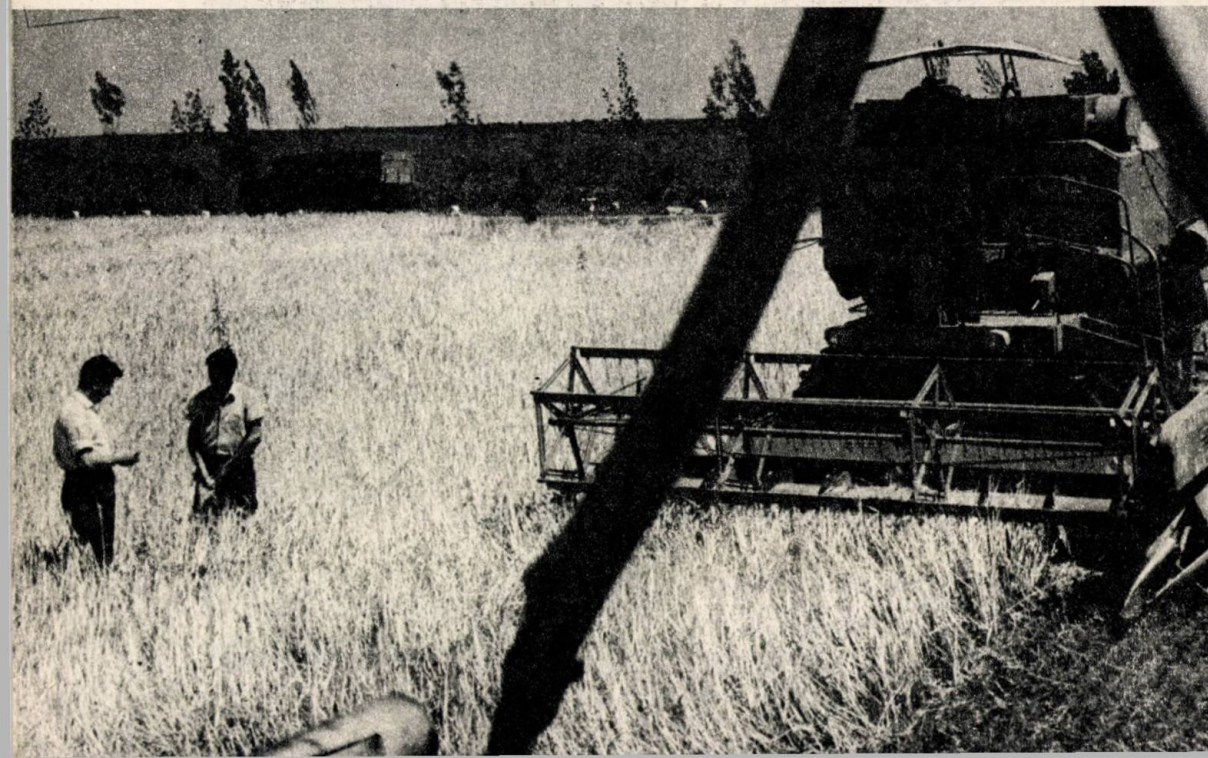

DE LA CAI PUR ȘI SIMPLU,

Găsim că este cu deosebire interesant pentru cititorii noștri să le înfățișăm două fotografii care reprezintă două etape din istoria tehnicii agricole. În prima fotografie se vede una din vechile secerători-legători, greoaie și care, ca să intre în lan, trebuiau să fie trase de numeroase perechi de cai. Vă închipuiți, deși era vorba în fond de o mașină agricolă «modernă» cit de dificilă era folosirea ei la lucrările de recoltare a păioaselor.

În a doua fotografie, fără nici un comentariu, înfățișăm o combină autoproductată. Herghelia de cai a dispărut, a dispărut și vizitiul, dar au rămas «caili-putere» din strașnicul motor care pune în mișcare modernul agregat agricol.

LA...CAI PUTERE

BARDUL DIN SALVA

Mă aflam la Mangalia, în holul cochec al hotelului Scala, printre cooperatorii veniți la odihnă și tratament. Atunci am auzit pentru prima oară de numele lui Vasile Dîncu, rostit de un țăran de prin părțile Năsăudului, ca despre un om care îndrăgește cetitul și poezia. Mi-am notat numele și satul unde-l puteam găsi — Runcul Salvei — cu hotărîrea de a mă duce cîndva pe acolo. Cîteva luni mai tîrziu mă aflam în comuna Salva, în satul dintre dealuri, unde locuiește cel pe care-l căutam. Mi s-a spus că Dîncu își are gospodăria sus, pe coama dealului, la ieșirea spre livezi. Însoțit de un tînar profesor de la școala din sat, am luat drumul piep-tiș. Deal nu glumă. În sfîrșit, printre crengile unor pomi într-o poieniță, iată casa mult căutată. Ne-a ieșit în întîmpinare o femeie tînră — mai tîrziu am aflat că era soția lui Dîncu — însoțită de lătrăturile unui dulău strunit de un lanț zdravăn și urmărită din prag de privirile a doi copii, o fată și un băiat.

Cu suflul la gură am întrebat de Dîncu.

— D-apoi e plecat din noapte la Năsăud, la examene, mi-a răspuns femeia.

— Să mergem la Năsăud să-l căutăm! Știu eu unde-l putem găsi.

Și astfel a început cursa fără cronometru în căutarea lui Vasile Dîncu. La școală am ajuns cu un sfert de oră mai tîrziu; dăduse cu bine examenul la biologie pentru clasa a opta și plecase.

— Atunci la bibliotecă sau la librărie, se hotărî primarul Pop. De obicei pe-acolo își face veacul! Nu l-am găsit.

Începusem să cred în ghinion, eram obosit, mă gîndeam la sutele de kilometri străbătuți, cînd deodată ne-am trezit față în față cu Vasile Dîncu.

— SĂ FIM ÎNȚELEȘI, EU NU MĂ CRED MARE POET!

Acestea au fost primele cuvinte pe care mi le-a spus, după ce i-am mărturisit intențiile mele.

— Scriu și eu poezie pentru că-mi place frumosul, iar poezia îți dă posibilitatea să vezi acest lucru. Încerc să creionez în versurile mele oamenii, locurile, istoria. Dacă reușesc, sau nu, asta nu mai știu. Încerc.

— Scrieți numai versuri sau și proză?

— Numai versuri. Sînt credincios unei singure muze.

Acolo pe dealul Runcului, la umbra pomilor, Dîncu a început să-și spună versurile. Privea undeva departe, uitase de mine, era numai el cu poeziile lui. O poezie izvorîta dintr-o sensibilitate puternică, care-și deschide drum spre inimile celor care-l ascultă și-l citeșc, purtînd în ea căldură și frumusețe. Mai ales frumusețe, pe care poetul se simte dator s-o dăruiască oamenilor, celor care muncesc în fabrici și pe ogoare, mulțimilor, cum se exprimă într-una din poeziile sale.

Mă obsedează truditarii

Oamenii simpli de pe cîmpuri,

Oamenii simpli din fabrici,

Ale căror nume

Nu sînt sâpate pe nici o statuie.

Ei pun pe fruntea țării blocuri și baraje,

Din Maramureș la bătrînul Tomis.

Steagul purpuriu în mîinile lor puternice

Îl flutură pe nesfîrșite drumuri.

Vocea lui Dîncu se auzea murmurată, ca apa lîdeșului spre care privea. N-am îndrăznit să-l întrerup, prea era frumoasă clipa, poate mă copleșiseră și pe mine versurile, poate tăcerea din jur, poate frumusețea locurilor. Sau poate totul la un loc.

POETUL SE DESTĂINUIE

Vesel, comunicativ, ușor ironic, Vasile Dîncu mi-a prezentat în cîteva cuvinte biografia sa: are treizeci și doi de ani, este căsătorit, are doi copii, iar ca studii opt clase, cu perspectivă. Citind nedumerirea pe chipul meu, probabil, s-a simțit dator să explice «perspectiva».

— Vreau să termin și liceul!

Am aflat apoi că preferă versul liber, celui clasic, pentru că în el găsește o mai largă posibilitate de exprimare, deși dintre poeți îl iubește nespus de mult pe feciorul căminarului din Ipotești. Că citește multă poezie — tot ce se scrie și se traduce în românește, sau mai bine zis tot ce îi cade în mînă — că a scris nenumărate versuri, dar a publicat numai douăzeci și patru de poezii în diferite ziare și reviste, că socotește reușite din ce-a scris doar cîteva.

La despărțire am încercat să aflăm dacă s-a gîndit cumva cam cum ar arăta versurile lui într-un volum.

— M-am gîndit, dar pînă atunci va mai curge apă multă pe lîdeș! Drumul poeziei e lung, e greu, ceré muncă, multă muncă.

Pornit pe acest drum, țăranul-poet din Runcul Salvei și-l continuă așa după cu mi-a mărturisit în clipa cînd ne strîngeam mîinile; eu sînt ca o apă, nu mă pot opri, pentru că știu, simt acest lucru, mai am multe de spus oamenilor.

ION RUȘ

ACORDUL GLOBAL-

DREAPTĂ RĂSPLATĂ A MUNCII

UNA PESTE ALTA, AM ÎNCASAT 1 380 DE LEI PE LUNĂ

Astă-primăvară, într-una din seri, unul de pe la birouri, în drum spre casă, îmi strigă din uliță: «Uică Florea ți-a apărut articolul într-o carte publicată la București. «Și ce-i cu asta?» — îl întreb eu. «Păi uite că e, că în carte semnează directori generali din minister, iar pe lângă ei și dumneata». Dar poate că nu cu povestea aceasta trebuia să încep, ci cu alta mai veche. Când a fost să mă angajez să lucrez în acord global, mi-a zis ba unul ba altul din cooperativă să-mi văd de treabă. «Ce-ți trebuie, măi Florea, bătaie de cap? Îngrijește scroafele la normă ca mai înainte. Cu acordul global o să te încurci în socoteli. Un tarif pentru montă, altul

pentru gestație, al treilea pentru cîți purceli ai înțarcat, al patrulea pentru cită greutate au. O plată vara, alta iarna. Când o să vină vremea plăților n-o să știi cît ți se cuvine și pentru ce». Cine știe să muncească, știe și să facă socoteli — le-am răspuns eu. Una peste alta, am încasat 1 380 de lei pe lună. Ca să vadă că știu rostul banilor primiți le-am spus-o de fiecare dată celor care credeau că o să mă încurc în socoteli: atît mi s-a convenit pentru purcelii înțarcați, atît pentru... Despre toate acestea am scris, însă, în articolul apărut în cartea despre care a fost vorba la început. Ziceam acolo și zic și acum că ar fi bine ca la plata în acord global să se țină seama și de economia de furaje. Se complică și mai mult socotelile? Las' să se complice; abia le-am prins gustul.

F. BĂDĂLAN

țăran cooperator din Drăgănești-Olt,
județul Olt

PLATA NUMAI ÎN BANI.

Muncesc într-o cooperativă agricolă puternic dezvoltată. În multe privințe munca noastră se aseamănă cu cea din industrie. Folosim mijloace tehnice moderne, realizăm producții mari, cu costuri reduse. Un cooperator din Stoicănești cîștigă între 20 000 și 30 000 de lei pe an. Venitul lunar mediu

este de aproximativ 2 000 de lei.

O dată cu generalizarea sistemului de retribuire în acord global noi am introdus și o formă modernă de plată. Munca tuturor, de la ingineri și pînă la paznici este plătită numai în bani. Pînă la încheierea bilanțului de sfîrșit de an, cooperatorii primesc lunar, la date fixe, care se respectă tot atît de riguros ca și în fabrică, avansuri bănești de 80 la sută din ceea ce li se cuvine în raport cu munca depusă. Un cooperator care a efectuat lucrări în valoare de 2 000 de lei primește 1 600 de lei. Această formă modernă de plată a muncii a fost introdusă la cererea cooperativelor care își procură produsele agricole din cooperativă la preț de stat. Regimul de vînzare diferă de la produs la produs. Porumbul poate fi cumpărat de toți cooperatorii, cantitățile fiind direct proporționale cu numărul membrilor pe care îi are fiecare familie. În loc de grîu se vinde pîine, aceasta putînd să fie cumpărată de fiecare cetățean inclusiv de cei care nu locuiesc în comună. Munca în acord global cu plata efectuată numai în bani și vînzarea de produse agricole în stare brută

sau prelucrate, constituie o formă perfecționată a relațiilor dintre cooperativă și cooperatori.

M. DOGARU

comuna Stoicânești, județul Olt

DIN CÎTI OAMENI ESTE ALCĂTUITĂ O FORMAȚIE

Acum 15 ani în cooperativa noastră s-a introdus retribuția suplimentară. Pentru a se putea aplica această formă de plată a fost nevoie ca culturile să fie repartizate pe familii, iar recolta de pe fiecare solă să fie cîntărită și luată în evidență separat. Atunci ca și acum, retribuția suplimentară se acorda pentru producția obținută peste plan. Reiese de aici că acei cooperatori care beneficiau de retribuția suplimentară erau plătiți în funcție de rezultate și pentru producția obținută, pînă la nivelul planului. Așadar, în forme mai puțin perfecționate decît cele de astăzi, acordul global se aplică la Lenauheim de 15 ani. Experiența dobîndită în acest răstimp ne prinde bine. Cînd s-a pus problema organizării formațiilor de muncă pentru a se aplica plata în acord global, noi nu am fost nevoiți să creăm formații noi. Cele vechi s-au dovedit bune. Mă refer la formațiile mici. Ele se reduc în unele cazuri la o familie și chiar la un singur cooperativ. În alte cazuri, formația cea mai mică este grupa de familii sau de cooperatori. Mai multe grupe plus un mecanizator alcătuiesc o echipă. Conducerea cooperativei ne-a dat voie să ne grupăm în formații așa cum am considerat noi că este mai bine. La cultura porumbului am alcătuit o formație numai eu și soția, la cea a sfeclei ne-am asociat cu un văr și cu un vecin. În condițiile muncii în acord global o formație de lucru poate fi alcătuită din oricîți oameni, dacă ei se înțeleg bine, sînt la fel de vrednici și de pricepuți. Dacă, însă, formația este mai mică, simțul de răspundere este mai mare.

W. SACHS

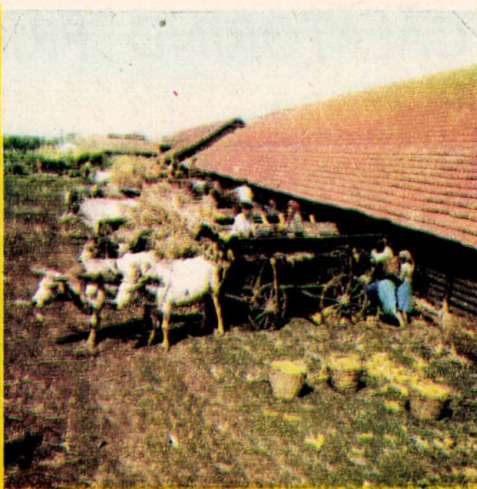
din Lenauheim, județul Timiș

DE PE UN HECTAR CÎT DE PE PATRU

Cînd m-a întrebat președintele dacă vreau să lucrez în acord global n-am zis nici da, nici ba. Primăvara m-am prezentat și eu o dată cu ceilalți să mi se repartizeze culturi. Nu-mi prea plăcea hectarul cu porumb care mi s-a dat. Era într-o tarla mai puțin mănoasă și între parcelele pe care le lucrau doi consăteni nu prea harnici. Nu-i nimic, mi-am zis, fiecare cu partea lui. La luarea în primire a porumbului mi s-a făcut socoteala că toate lucrările pe care trebuie să le efectuez totalizează 36 de norme. Valoarea unei norme fiind de 30 de lei, urma să primesc în total pentru manoperă 1 080 lei. La sfîrșitul anului am fost plătit cu 2 160 de lei. I-am atras atenția casierului: «Eu am muncit un hectar. De ce mă plățiți cît pentru două?» «Pentru că ai obținut șase tone de porumb în loc de trei și ai fost plătit la producție». Cumnatul meu, care este membru al altei cooperative — în comună avem trei — a lucrat tot un hectar cu porumb și a fost plătit de parcă ar fi lucrat patru. Trebuia să culeagă de pe un hectar două tone de porumb și a cules aproape opt.

N. PETREA

comuna Poiana Mare, județul Dolj

INVITAȚIA MECANIZATORILOR

Gradul mecanizării proceselor de producție în agricultură crește continuu. La grîu, floarea-soarelui, porumb etc. putem mecaniza lucrările în proporție de sută la sută. Volumul recoltei depinde, deci, într-o măsură din ce în ce mai mare de calitatea muncii mecanizatorului. Din această cauză s-a recomandat ca și mecanizatorul să fie plătit în acord global. La noi, în raza S.M.A. Cîrcea, recomandarea s-a aplicat cu începere din 1972. Sîntem plătiți în acord global pentru producția realizată peste plan. Metoda de plată a fost elaborată de conducerea stațiunii și a cooperativelor deservite. Nu este, se zice, metoda cea mai bună, dar nimeni dintre cei care o critică nu prezintă, bună-rea, altă metodă. Va apărea ea în lunile lungi de iarnă care urmează? Pe cei ce au datoria să se ocupe de găsirea modalităților de organizare a formațiilor mixte de cooperatori și mecanizatori care să fie retribuiți în acord global îi invităm în raza S.M.A. Cîrcea. S-ar putea ca experiența noastră să le ofere punctul de sprijin care le lipsește.

D. PANDURU

Cîrcea, județul Dolj

CĂLĂTORIND PRIN

TANZANIA

Astăzi, când 16 linii aeriene internaționale leagă lumea de această parte a Africii, când elegante și confortabile hoteluri, cu aer condiționat și piscine răcoroase, agrementează vacanțele zecilor de mii de turiști, Tanzania, această mare țară de dincolo de ecuator, și-a păstrat neștirbită frumusețea exotica, adăugind, prin rîvna oamenilor, frumuseți noi celor create de natura darnică.

Am părăsit Bucureștii la sfîrșit de februarie. În zborul său avionul ne purtase nu numai peste distanțe de mii de kilometri, ci și peste anotimpuri. Întîlnisem primăvara la poalele Acropolei, farmecul începutului de vară la picioarele Sfinxului și, desfășurîndu-ne continuu sub priviri imagini inedite, Africa ecuatorială ne întîmpinase cu soarele său torid, neobișnuit la noi chiar în cele mai fierbinți amieze din luna lui Cuptor.

— Stimați pasageri, în dreapta aveți muntele Kilimandjaro...

Chiar dacă, din difuzor, glasul stewardesei s-a auzit aproape șoptit — anunțul a iscat freamătul călătorilor. Toate privirile s-au îndreptat spre hublouri: emoție. Impunător și paradoxal, cu piscurile înzăpezite sub soarele tropical, muntele străpunge cerul fără pată, la 19 340 de picioare, adică 5 895 de metri...

Zeci și zeci de mii de turiști trăiesc anual același extaz — descoperind farmecul acestei țări, care, de la tîrmul Oceanului Indian și pînă unde doarme, asemenea unui crocodil de argint, lacul Tanganyika — de la marele lac Victoria pînă la întinderile fără capăt al pădurilor Miombo, oferă o rar întîlnită diversitate de aspecte.

Orașul Dar es Salaam, capitala țării și principal port la ocean, cu cei aproape 300 000 de locuitori ai săi, etalează imaginea unei armonioase suduri între cadrul natural, exotic, cu vegetație luxuriantă, specific tropicală — și elementele arhitectonice de inspirație modernă, clădiri înalte din beton și sticlă sau vile înconjurate de parcuri seducătoare, a căror vegetație multicoloră este dominată de siluetele decorative ale palmierilor și de impunătorii baobabi, acești goliati ai florei africane. Aici, unde fiecare palmă de pămînt poate fi socotită o micro-grădină botanică, marea și veritabila grădină botanică ce se întinde pe o suprafață de multe hectare în vecinătatea oceanului, stîrnește interesul maxim al botaniștilor de pe tot globul și nu numai al lor. Centrul capitalei, nu departe de instalațiile portuare, este bogat în magazine de tot felul, cele mai multe dintre ele aparținînd indienilor care nu și-au părăsit nici vestimentele, nici obiceiurile tradiționale. Vitrine pline cu obiecte de artizanat de o mare diversitate, stîrnesc interesul trecătorilor. În itinerariul devenit aproape obligatoriu pentru fiecare turist, figurează la loc de cinste muzeul național al Tanzaniei, născut în 1911, cu o mică colecție de vestigii arheologice și îmbogățit continuu. Astăzi el cuprinde secții de antropologie, arheologie, istorie și etnografie, adunînd laolaltă valori inestimabile, dintre care se bucură de notorietate mondială craniul descoperit la Oldupai Gorge, avînd o vechime de aproximativ 1 milion și jumătate de ani.

Dar nu se poate vorbi despre Dar es Salaam fără a pomeni de universitatea de aici, cea mai tînără universitate din lume, și boate și cea mai modernă.

Veneam cu automobilul de la Bagamoyo, străvechiul punct terminus al caravanelor, acolo de unde, cu exact 101 ani în urmă, Stanley a pornit spre inima Africii.

Am văzut acolo, acoperite de catifeaua verde a mușchiului crescut în voie, lespezile mohorîte ale fostului tîrg de sclavi. În micul muzeu din localitate, am privit lanțurile cu zale grele ale nefericiților care, de aici, cumpărați la licitație în grupuri, bărbați și femei, erau îmbarcați și duse către tîrmurile Zanzibarului, de unde alte corăbii îi luau ca să-i poarte către alte tîrmuri.

Rulasem abia 45 de mile și încă zguduit de sumbrele vestigii ale tîrgului de sclavi, m-am pomenit, în mijlocul savanei, față în față cu zecile de construcții ultramoderne ce alcătuiesc orașul studentesc de pe colinele din nordul capitalei. În ambianța palmierilor și mangotierilor, a leandrilor înfloriți ce ating patru metri înălțime, a florilor și arbuștilor de toate culorile, dar în paleta cărora domină roșul incandescent — giuvaerele arhitectonice ale tinerei așezări cărturărești, demonstrație de talent și imaginație

a unor iscuși arhitecți din multe țări ale lumii, sînt o apariție ce impresionează nu numai prin frumusețe dar și prin semnificație. Pentru că bibliotecile specializate, sălile de seminarii, aula solemnă și toată atmosfera de animație tinerească a locului — reprezintă ipostaze felurite ale unei realități ce transformează conștiința tinerilor tanzanieni și care se sintetizează într-un cuvînt rostit ades, cu inflexiunile cele mai diverse, de la gravitate la firesc: dezvoltare.

Același sentiment, trăit printre edificiile de beton filigranat, în virtutea larmei studențești l-am rețrăit și în cîteva sate de pădure unde, în modeste colibe de bambus, așezați în bănci prea scunde, adulții deslușeau, atenți și pasionați, tainele alfabetului, sub privirile înțeleghătoare și tandre ale propriilor copii.

Pentru un popor de 13 milioane de locuitori, care vreme îndelungată a suferit oprimarea colonialiștilor, sarcina culturalizării este fundamentală și face parte integrantă din obiectivele amplului proces ce metamorfozează viața țării.

Bucurîndu-mă de amabila invitație a domnului A. Mturi, locțiitor al președintelui comitetului pentru cultură, am fost informat despre o serie de realizări pe care Tanzania le-a înfăptuit în această direcție. Mi s-a explicat că extinderea rețelei de școli, crearea unor instituții de artă și cultură în punctele cele mai îndepărtate, se desfășoară cu rezeșiciune. În sușii președintele țării, Julius Nyerere, a tradus în limba swahili opere din dramaturgia lui Shakespeare. Muzica, dansurile populare, arta plastică, afirmă tot mai mult dragostea de frumos a poporului, mindru de tradițiile sale.

Am pomenit în aceste rînduri doar despre cîteva dintre frumusețile acestui vast teritoriu, de aproape patru ori mai întins decît teritoriul țării noastre. Cînd afirmăm că rivna oamenilor adaugă frumuseți noi acestor locuri, mă refeream — evident — la aspecte ce nu pot scăpa atenției călătorului și care tîn de un larg proces de modernizare a orașelor și localităților rurale, la construcții de obiective industriale, la dezvoltarea pe baze noi, cooperatiste, a agriculturii. Am avut prilejul să vizitez o serie de fabrici de diferite profiluri, care cu doi sau trei ani în urmă nu existau. Am avut prilejul să stau de vorbă cu oameni din cele mai felurite categorii, care mi-au spus cu mindrie că actualul plan cincinal al țării, în afara unor considerabile creșteri la producția agricolă, prevede construirea a peste 300 de noi obiective industriale, vizînd valorificarea maximă a resurselor interne și dezvoltarea capacităților de producție existente.

Poate că în acest patos al dezvoltării l-am înțeles atît de bine pe interlocutorii mei, ale căror sentimente de caldă prietenie față de România m-au făcut să nu simt multe mii de kilometri ce mă despărțeau de București.

La o întîlnire cu domnul Peter Kisumo, comisar al regiunii de coastă, mi s-a vorbit despre o construcție de o deosebită amploare și importanță pentru viitorul Tanzaniei: calea ferată, aflată în plină execuție, ce va lega Tanzania de Zambia. Pentru a sublinia cît de vitală este pentru viața economică a țării această cale ferată, prietenoasă mea gazdă mi-a spus: Acum, ca să mergem în vestul Africii, trebuie să trecem prin Franța. Ca să cumpărăm mărfuri de la vecini, trebuie să facem un ocol prin Europa. Importanța lucrării pe care o execută 50 de mii de constructori este imensă. De-a lungul căii ferate, care măsoară 1 600 de kilometri, vom putea determina o puternică dezvoltare

a tuturor regiunilor...

Am ținut să vizitez acest gigantic șantier. Aici l-am întîlnit pe inginerul-șef al lucrărilor. Un om încă tînăr, athletic, ars de soarele Africii, pe care 50 de mii de constructori îl cunosc și îl iubesc și pe care îl numesc cu simplitate familiară: Traian.

Da. «Creierul» celei mai temerare construcții de cale ferată din această zonă a continentului negru, 1 600 de kilometri prin pădurea tropicală, 52 de poduri și viaducte și 18 tunele! — este inginerul român Traian Isac, venit în urmă cu doi ani de la București, care a învățat în cîteva luni engleza și swahili și a ajuns să cunoască locurile ca în palmă, devenind pentru miile și miile de constructori, un îndrumător și un prieten. După ce l-am cunoscut, după ce am văzut dragostea cu care îl înconjoară cei alături de care muncește fără răgaz, nu m-am mai mirat cînd un grup de tineri tanzanieni, care montau un tronson sub dogoarea amiezii, fluterau «Perinița» și nici că numele de România le era familiar și îl pronunțau cu prietenie.

Dar aș putea să continui pe această temă. Mi s-a vorbit mult despre succesul unei expoziții românești de artă populară pusă la dispoziție de către Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu străinătatea care ocupase, cu puțin timp în urmă, o sală specială a muzeului național din Dar es Salaam. În afara marelui număr de vizitatori, cițiva desenați ai fabricilor textile au zăbovit în fața tuturor expozatelor, făcînd schițe după motivele populare ale țesăturilor noastre și intenționînd să îmbogățească astfel, modelele create de fabricile textile tanzaniene.

Tot ceea ce v-am relatat s-a desfășurat în februarie și în prima jumătate a lunii martie a acestui an, deci înaintea vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele opt țări africane. Ulterior, de la București am urmărit cu mult interes desfășurarea vizitei președintelui nostru în continentul negru; primirea pe care delegația română a avut-o în Tanzania, pentru mine a fost un mod foarte potrivit de a rețrăi bucuria pe care o trăisem cu ocazia călătoriei despre care am punctat cîteva impresii, acea mulțumire și chiar mindrie de a vedea că aparții unei țări și unui popor ce se bucură de stimă și prețuire.

ADRIAN DUMITRAȘCU

VATRA SATULUI—VATRĂ DE FRUMUȘETE

Lucrătorii institutului nostru au elaborat schițe de sistematizare pentru circa 60 la sută din numărul comunelor județului Dolj, pentru numeroase comune din județele Olt și Gorj.

Studiind condițiile oferite de cadrul natural, de existența fondului construit, ca și de gradul de echipare tehnică a viitoarelor construcții, aceste schițe, în corelare cu studiile de sistematizare ale județelor în ansamblu, trasează cadrul dezvoltării viitoare a fiecărei comune în parte. În realizarea acestei activități, condițiile naturale necorespunzătoare întâlnite în unele localități au determinat restricționarea parțială sau totală a unor sate. În comuna Apele-Vii din județul Dolj, spre exemplu, zona reședinței de comună prezintă în partea de sud terenuri mlăștinoase, improprie construcției de locuințe. Cum era și firesc, schița de sistematizare a prevăzut evitarea dezvoltării acestei zone, urmînd ca în viitor populația existentă aici să fie regrupată în construcțiile ce se vor ridica în vatra satului.

Sistematizarea comunei Secu din județul Dolj a ridicat în fața specialiștilor probleme deosebite, avînd în vedere configurația solului (relief accidentat), așezarea actuală a satelor de-a lungul unor văi înguste și adînci, care nu permit extinderea zonelor construibile. În această situație, în cadrul planului de sistematizare a comunei, au fost elaborate 3 schițe proiect, după cum urmează: în prima variantă, din cele 4 localități, care compun comuna, se mențin și se vor dezvolta două, Secu și Comănicea, care urmează a se uni și forma o singură localitate. Celelalte două, Smadovicioara și Șumandra sînt propuse a se restricționa: în a doua variantă se propune menținerea zonei Secu și avansarea construcțiilor pe o zonă de platouri situate în partea de nord a reședinței de comună, renunțîndu-se în viitor

la restul localităților care compun astăzi comuna; în sfîrșit, varianta a 3-a preconizează restricționarea completă a celor 4 sate ale comunei Secu, prin strămutarea treptată a locuitorilor pe teritoriul comunelor vecine, care oferă mari posibilități de dezvoltare atît în ceea ce privește construcția locuințelor, cît și a obiectivelor social-culturale. Urmează, ca, în urma discutării variantelor cu obștea comunei, să fie aprobată pentru aplicare cea care prezintă cele mai multe avantaje.

Cum în multe cazuri construcțiile existente sînt amplasate de-a lungul drumurilor naționale sau județene, pe distanțe mari, am căutat ca schițele de sistematizare să realizeze o regrupare a lor în jurul punctelor dens construite.

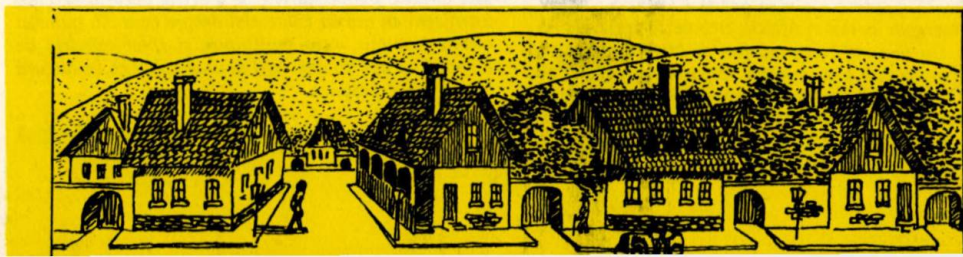
Un alt element, care a stat în atenția noastră la elaborarea soluțiilor privind sistematizarea localităților rurale, a fost acela al echipării și dotărilor tehnico-edilitare. Conceperea și aplicarea unor soluții eficiente, la un preț de cost scăzut în realizarea rețelelor și racordurilor de apă curentă,

canalizare și energie electrică, au impus studierea atentă a condițiilor oferite de fiecare comună în parte, colaborarea strînsă cu diverși specialiști. În comuna Teslui — Olt, din cauza distanțelor mari existente între satele care o compun, în varianta menținerii actualei așezări, ar fi necesare trei puncte de captare pentru asigurarea alimentării cu apă, fapt care ar conduce la creșterea considerabilă a sumei din devizul lucrării. Cu atît mai mult deci apare ca judicioasă soluția sporirii densității vetrei satului, prin amplasarea construcțiilor viitoare în această zonă.

Schițele de sistematizare realizate de lucrătorii institutului nostru — avînd la baza criterii de modernizare, de economisire a terenului agricol etc. — contribuie astfel la o mai bună folosire a suprafețelor de teren existente în vatra satului, ca și la sporirea gradului de civilizație și confort al localităților rurale.

Arh. DUMITRU CERNĂTESCU

ORGANIZAREA LOCUINȚEI

Este bine cunoscut spiritul gospodăresc cu care țăranul român își organizează, în general, lotul de casă. În condițiile sistematizării rurale, urmărindu-se o mărire a densității locuitorilor în vatra satelor, pentru ca toate dotările și echipările edilitare să poată fi realizate în condiții de eficiență economică, este necesar ca lotul de casă să aibă o suprafață mai redusă. Acest lucru este cu atât mai mult posibil, cu cât partea substanțială a șeptelului este colectivă, adăpostită și îngrijită în cadrul fermelor zootehnice ale cooperativelor agricole, iar acareturile individuale pot fi realizate la un volum substanțial redus.

Nu trebuie să uităm că întregul teritoriu este al colectivității și, cu cât suprafața vetrei satului se reduce, cu atât se mărește suprafața agricolă și, implicit, veniturile cooperativei agricole și ale fiecărui cooperator.

În scopul sprijinirii celor care doresc să-și organizeze cât mai rațional lotul de casă, cu o suprafață mai redusă, din care să întruiească toate cerințele de ordin gospodăresc, economic, igienic și estetic, în cele două desene redată mai jos, încercăm să sugerăm una din posibilități (desenul II), în comparație cu o gospodărie mai veche, care ocupă o suprafață de teren de cca 3 ori mai mare (desenul I).

În afară de importanta economie de teren, o astfel de organizare poate conduce la o serie de economii în realizarea lucrărilor, printre care: împrejmuirea exterioară se reduce de la cca 120—160 ml, la 45—60 ml; împrejmuirile interioare — de la 70—90 ml, la 40—50 ml; aleile de circulație în incintă — de la cca 100 ml, la cca 20 ml.

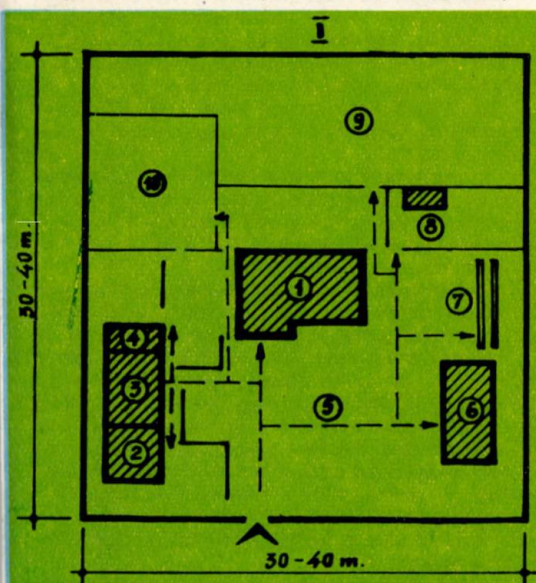
Prin gruparea construcțiilor și cuplarea cu construcțiile vecine se realizează, de asemenea, numeroase economii și avantaje în exploatare: trotuarele, în iurul clădirilor, se pot reduce de la cca 100 ml,

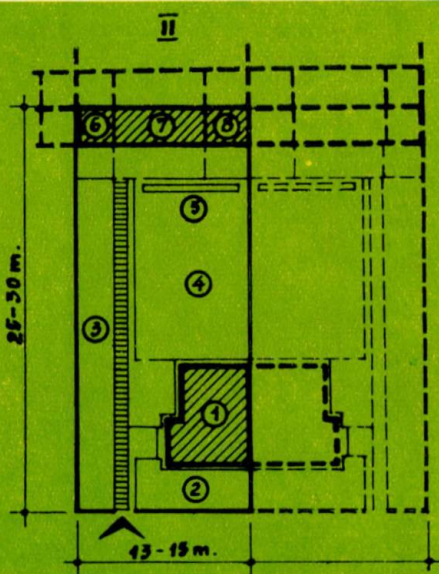
la cca 40 ml; volumul zidăriei, atât la locuință, cât mai ales la anexele gospodărești, poate fi micșorat substanțial datorită zidurilor comune; implicit scade volumul fundațiilor, al izolației orizontale, al centurilor din beton, al tencuielilor, al streașinei și igheaburilor etc.: un perete longitudinal al locuinței și pereții pe 3 laturi ale anexelor gospodărești sint ferite vara de căldură și iarna de vînt, fiind adăpostiți; locuința necesită astfel un volum mai redus de energie calorică.

Agrementarea locuinței cu flori spre stradă și o alee principală umbrită de pomi fructiferi spre una din fațadele principale, ca și mutarea acareturilor spre fundul curții, separate de locuință prin zona rezervată culturii legumelor și zarzavaturilor pentru necesitățile gospodăriei, asigură o locuire în condiții plăcute și igienice și cu un aspect estetic deosebit.

Arh. M. CARDĂȘ

1-Locuință; 2-Sopron; 3-Grajd; 4-Cotet porc;
5-Arie sau bătrătură; 6-Magăzie; 7-Pătură; 8-Păsări;
9-Pomi fructiferi sau legum-zarzavat; 10-Curte
animale.

1-Locuință; 2-Flori; 3-Pomi fructiferi;
4-Legume-zarzavat; 5-Pătură;
6-Păsări; 7-Animale; 8-Cotet porc.

„UN DAC LA ROMA”

Pentru toți românii, Italia și Columna lui Traian sînt asociate de numele lui Badea Cârțan, faimosul pelerin român. Se știe că celebrul cioban român în ianuarie-februarie 1896 a călătorit pe picioare din Oprea Cîrțșoara de sub poalele Negoiului pînă la Roma, ca să vadă cioplite în piatră, pe milenarul monument, imaginile strămoșilor daci care au înfruntat marea imperiului roman.

Această călătorie și laborioasă sa activitate au trecut pe ciobanul Badea Cârțan în istorie, el figurînd în manualele de istorie ca unul care a răspîndit cultura în rîndul maselor populare, asuprite, în rîndul luptătorilor pentru unitatea noastră națională.

Om de o rară energie fizică și morală, George Cârțan s-a născut în luna ianuarie 1840 în satul Oprea Cîrțșoara, fostul comitat al Făgărașului, ca fiu de cioban. A învățat să scrie și să citească, la 20 de ani, pe urma turmelor de oi pe care le păștea pe cîmpiile Bărăganului. După ce a deprins știința de carte a ostenit pe filele glorioase ale *Cronicii Românilor*, a compatriotului său Gh. Șincai. An de an, cu multă migală, s-a adîncit în cunoașterea istoriei naționale, în special asupra epocilor glorioase ale războaielor dintre daci și romani, a vieții strălucitoare a comandanților Traian și Decebal. A trecut apoi la cunoașterea lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, înfăptuitorul «unirii celei mici din anul 1600».

Ciobanul a avut norocul să cunoască pe istoricii V.A. Urechia Gr. Tocilescu și Nicolae Iorga, care i-au fost dascăli de istorie. Pe măsură ce și-a îmbogățit cunoștințele de istorie prin lecturi și prin contactele cu istoricii și oamenii politici ai vremii

sale, și-a format un ascuțit simț al istoriei în cea mai largă accepție.

În ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea și primul deceniu al secolului nostru, Badea Cârțan era cunoscut în postura de «contrabandist de cărți» pentru că purta în desaga lui peste crestele Carpaților pe atunci «vremelnica graniță» zeci de tipări-turi și cărți, activitate trudnică și periculoasă pentru care a suferit arestări, maltratări și trei condamnări la închisoare. El și-a cîștigat un merit și prestigios loc în cultura românească, fiind convins că numai prin cultură poporul nostru își poate împlini idealurile sale naționale și sociale.

Ca exponent popular al setei de cultură și al năzuințelor firești ale maselor pentru culturalizare, a depus o pasiune nemăîntîlnită pînă la el la nici un alt colportor de carte, Badea Cârțan a fost un lucrător entuziast în acțiunea pentru desăvîrșirea unității culturii românești.

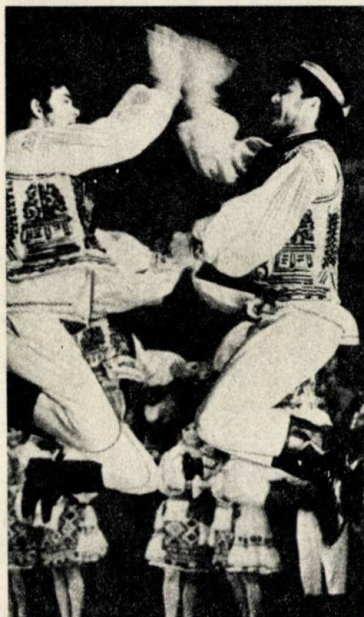
Colecționar de cărți, depozitar și răspînditor al slovei scrise — fiind cel mai cunoscut răspînditor de carte românească — el vizita librăriile, școlile, redacțiile de ziare, tipografiile cu nelipsita lui desagă în care strîngea cărțile și apoi, pe picioare, străbătea țara-n lung și lat îndeplinindu-și sacra misiune de patriot în slujba culturii poporului român.

De aceea, nu este întîmplător faptul că ziarul «Adevărul», oficiosul socialiștilor din Transilvania și Ungaria, îl prezenta cu aceste cuvinte: «Acest om este cunoscut de lumea întreagă, el călătorește prin toate părțile, de unde-și aduce tot felul de cărți și foi (gazete n.n.) și le păstrează pentru a face o bibliotecă pentru cei lipsiți de carte ca să le citească și să se lumineze».

În aceste condiții nu este deci de mirare că despre el s-a scris și se va mai scrie și în viitor. A cunoscut gloria, dar și reversul celebrității plătind prin suferințe pasiunea «de a da cărți celor săraci să se lumineze».

Celebritatea și-o datorează mai ales călătoriei întreprinse pe jos, timp de 43 de zile, în lunile ianuarie-februarie 1896 din Transilvania pînă la Roma pentru a vedea Columna lui Traian. Ziarele italiene ale timpului (Il Popolo Romano, Il Mesaggero, Riforma, La Stampa, L'Italia, Feiramosca și altele) după ele cele franceze (Le Temps, Soleil ș.a.) cele austro-ungare (Pester Lloyd, Magyar Hirlap ș.a.) apoi presa transilvană (Tribuna, Foia Poporului, Poporul român, Gazeta Transilvaniei, Drapelul și Adevărul) au scris pe larg despre această ispravă a ciobanului Cârțan, prezentîndu-l ca simbol al latinității noastre.

Prima călătorie a fost urmată de a doua în 1899 cînd a participat la Congresul de istorie al orientaliștilor și cînd în numele delegației române a depus o coroană de lauri la Columna lui Traian, apoi în

Franța, la Paris, în Belgia, Germania și Orientul apropiat ca un adevărat «ambasador în opinci» care, pe unde trecea, deschidea sufletele pentru cauza românească și lupta poporului român pentru unitatea sa națională.

În timpul vizitei sale la Roma a fost primit în audiență de Papa Leon al XIII-lea, de cardinalul Rampolla, secretarul de stat al Vaticanului, de regele Umberto I, de primul ministru Crispi, de ministrul Guido Bacelli și de alte personalități italiene. Istoricul N. Iorga scrie că deși «nu știa decât românește, el era sigur că toți frații latini înțeleg, sunt datori a înțelege accentele lui latine. Și era incredințat că iubirea lor, pe care a și deșteptat-o ici și colea prin caracterul impunător al energiei manifestății populare cuprinsă în fața lui e așa de puternică încât nici bani de tren nu-i trebuie».

Ca și Gh. Șincai care timp de 30 de ani a purtat în desagă documentele culese din bibliotecile romane pentru a scrie *Cronica Românilor* — să ni se îngăduie comparația — și ciobanul transilvan a purtat în desaga lui operele scriitorilor români — de preferință cele de istorie pentru a le răspîndi în popor.

Prima lui călătorie la Roma, în primăvara anului 1896, cuprindea în sine un simbol, el era mesagerul poporului român care făcuse din latinătate unul din temeiurile luptei sale pentru unitatea națională.

După 43 de zile de umblet fără răgaz Badea Cârțan a ajuns în cetatea Romei. A rătăcit noaptea pe străzi și, în zorii zilei, frînt de oboseală, a poposit la picioarele Columnei lui Traian, unde a adormit în cojocul său ciobănesc.

La prînz, un grup de bersaglieri în frunte cu un căpitan și vizitatori înconjurau celebrul monument al antichității, ascultînd explicațiile ghidului. Acesta tocmai deslușea semnificația basoreliefurilor și vorbea despre războaiele lui Traian cu Dacia, un popor viteaz și dîrz.

— Priviți la îmbrăcămintea lor simplă, cu plete sub căciuli, cămăși de in, pantaloni strîmți... Dar pentru Dumnezeu! Priviți... strigă ghidul speriat: ...un dac a coborît de pe columnă, este jos la poalele ei!

Toți privesc uimiți. Nu-și pot explica, e vis sau realitate? Jos, la poalele columnei, se ridică un dac

veritabil, își ia cojocul pe spate, își pune căciula pe cap, le face semne prietenoase cu mîna. Era Badea Cârțan care venise pe picioare la Roma să vadă cetatea strămoșilor săi.

În luna martie 1896 senatorul Pandolfi, prieten al poporului român, a organizat o masă în cinstea ciobanului la care au luat parte senatori, deputați, oameni de artă, ziariști și Duiliu Zamfirescu, ministrul României la Roma. Cu acest prilej s-a vorbit de vechimea și trăinicia legăturilor româno-italiene, iar ciobanul a ținut o cuvîntare în care a subliniat necesitatea solidarității dintre popoarele latine.

În lunile septembrie-octombrie 1899 se ținea la Roma Congresul al XII-lea de istorie al orientaliștilor reunind peste 700 de delegați din peste 40 de țări. Delegația română, din peste 60 persoane, avea în frunte pe istoricii V.A. Urechia, Gr. Tocilescu și urma ca în timpul festivităților să depună o coroană de lauri la Columna lui Traian.

În ziua respectivă și-a făcut apariția la Roma ciobanul Badea Cârțan care a avut cîinstea să depună această coroană de lauri în sunetul Imnului gîntei latine compus de Vasile Alecsandri. Adresîndu-se cetățenilor Romei, istoricul V.A. Urechia spunea:

«Acest păstor pe care-l vedeți lingă mine a venit pe jos la Roma să salute cetatea strămoșilor săi.

Am venit la acest congres să repetăm în fața istoricilor lumii fraza rostită de Cârțan, cu trei ani în urmă, aici la această Columnă cînd vroia să-l îndepărteze polițistul: Roma este mama noastră».

*

Badea Cârțan s-a stins din viață la 7 august 1911, fiind înmormîntat în cimitirul din Sinaia. Pe mormîntul său s-a scris «Aici doarme Badea Cârțan visînd întregirea neamului».

Poporul nostru îi cinstește amintirea.

În anul 1935 o delegație a *Frontului Plugarilor* în frunte cu doctorul Petru Groza a făcut un pelerinaj la mormîntul acestui strălucit reprezentant al țărînimii noastre.

OCTAVIAN METEA

Vă prezentăm podgoriile GĂLĂȚENE

Întreprinderea viei și vinului Galați ocupă un loc fruntaș pe țară, atât prin calitatea vinurilor cât și prin diversificarea lor sortimentală. Rieslingul italian și Cabernetul Sauvignon, din vestitele podgorii ale Nicoreștilor, de pe dealurile Gohorului și Priponeștilor, au fost medaliat cu aur la concursuri internaționale. Băbeasca neagră și Feteasca albă ale podgoriei Ivesților, de pe nisipurile zburătoare din zona Ungureni-Hanu Conachi au fost și ele răsplătite cu numeroase medalii.

Alături de aceste tradiționale podgorii, amintite cu cinste din cele mai vechi timpuri de călătorii străini, în anii din urmă, pe dealurile sterpe și puternice erodate ale Covurluiului și Bujorului au apărut podgorii noi, cu strugure curat, din care în teacuri se nasc vinuri aromate cu reflexe chihlimbarii și rubinii, medaliat și ele la concursuri prestigioase cu caracter republican și internațional. Podgoriile noi ale Covurluiului și Bujorului, cu centrele Oancea, Smulți, Băleni, Pechea, Bujoru, Gănești și Foltești, necunoscute odinioară, dau vinuri cu buchet și aromă îmbietoare, echilibrate, cu prospețime caracteristică. Și-au câștigat de-acum un binemeritat renume soiuri din aceste podgorii noi, ca Merlotul de Oancea, cu finețe distinctă, vinurile roșii, Cabernetul Sauvignon și Băbeasca neagră de la Gănești și Foltești, cu virtuți deosebite, ca strălucire a culorii, intensitate și astringentă.

Noile podgorii ale Covurluiului și Bujorului se întind pe mai bine de 10 500 ha. Cele mai vechi ale Nicoreștilor și Ivesților dețin alte 3 800 și respectiv 2 200 ha. Alte 2 000 de ha de vie se întind în județul Galați pe suprafețe mai mici, răzlețe. De la 15 505 ha în 1967, suprafața viilor pe rod în județul Galați a sporit în 1972 la 22 161 ha, din care 14 000 ha ale cooperativelor agricole. 17 000 ha de vie nobilă sînt plantate în terase amenajate.

Statul a acordat sistematic cooperativelor agricole gălățene credite pe termen lung pentru dezvoltarea și modernizarea viticulturii. În ultimii cinci ani, de pildă, 34,5 la sută din creditele repartizate agriculturii județului au fost îndreptate spre acest sector. Întreprinderea viei și vinului Galați sprijină cooperativele agricole și cu material săditor valoros, de mare productivitate și de bună calitate, pentru crearea de noi plantații viticole. Astfel, în anul 1972, unitățile cooperatiste au primit din partea Întreprinderii viei și vinului Galați un număr de 4 137 000 vițe altoite din soiurile Merlot, Cabernet Sauvignon, Fetească regală, Riesling italian și altele.

Toate acestea au condus în final la obținerea unor

producții medii record de struguri în 1971. În acest context, câteva date sînt elocvente. 56 de cooperative au realizat producții medii de peste 5 000 kg struguri, iar dintre acestea, 18 cooperative agricole au obținut producții medii mai mari de 7 000 kg de struguri. 7 din cele 14 cooperative agricole din țară decorate cu «Ordinul Muncii» clasa I pentru producții mari în viticultură, în 1971, sînt din județul Galați, ceea ce constituie un succes notabil. În fruntea cooperativelor decorate, s-a situat cooperativa Grivița — Galați cu o producție medie record pe țară de 13 003 kg! Pe unele parcele au fost obținute chiar și cîte două vagoane și jumătate! Producții medii de peste 10 000 kg struguri au mai obținut și alte cooperative gălățene care s-au bucurat de o permanentă îndrumare și asistență tehnică din partea Direcției generale agricole.

Producțiile ridicate de struguri la hectar au făcut ca de pe numai 8,95 la sută din suprafața agricolă a județului Galați, ocupată de vie, să se realizeze 24 la sută din producția globală a anului 1971. În acest fel, dacă în 1967, ponderea venitului global realizat de cooperative din viticultură era de numai 9,8 la sută, în 1971 ea, reprezenta 25 la sută. La această creștere substanțială a contribuit și valorificarea în 1971, a 2 364 tone de struguri, la prețuri avantajoase, plătite de Întreprinderea viei și vinului Galați. În 1971, cooperativa «11 Iunie» — Pechea a realizat un venit global de la producția de struguri obținută de pe cele 501 ha de vie pe rod, de 15 655 757 lei, plătind membrilor cooperatori pentru această cultură suma de 7 058 760 lei, din care 250 289 lei, retribuție suplimentară pentru depășirea producției planificate. Dar acesta nu este singurul exemplu care poate demonstra cît se poate de convingător că viticultura este o ramură bănoasă atît pentru unități, cît și pentru cooperatorii care muncesc în ferme sau brigăzi viticole. La rîndul lor, aceste venituri sporite dobîndite de cooperative și membrii cooperatori, ca și producțiile bune obținute duc la realizarea unor importante livrări la fondul central al statului. În 1971, în județul Galați s-au livrat fondului de stat 87 100 tone struguri, din care 70 900 tone struguri de către cooperativele agricole.

Directorul Întreprinderii viei și vinului Galați, inginerul Dragomir Simion apreciază că «succesele înregistrate de majoritatea cooperativelor agricole din Galați și încununarea acestor certe realizări prin decorarea cu «Ordinul Muncii» clasa I a celor șapte cooperative agricole din județ care au obținut în 1971 producții medii excepționale de struguri, au sporit interesul tuturor unităților pentru viticultură și au creat o atmosferă stimulatorie în întrecerea pentru obținerea unor producții cît mai mari de stru-

guri. În 1972, dintr-un număr de 94 cooperative agricole cu sector viticol, munca în acord global la această importantă ramură se aplică la 86 de unități. Aceasta nu ne mulțumește și desfășurăm în continuare o muncă susținută pentru generalizarea aplicării formei superioare de retribuție și organizare a muncii».

1972 este anul consolidării succesele dobîndite în viticultura gălățeană. O serie de măsuri, fapte și inițiative relevă aceasta. Fermierii, brigadierii, șefii de echipă și peste 900 cooperatori viticultori au fost instruiți și au desfășurat cu precizie tăierile de compensare la viile care au avut de suferit de pe urma înghețului și au realizat lucrări de bună calitate în verde. Au fost organizate aplicații practice în întreg județul, în vederea folosirii eficiente a tractoarelor viticole și a setului de mașini pentru executarea unor lucrări de bună calitate și a unui volum sporit de lucrări mecanizate care să cuprindă în final întreaga suprafață de vie mecanizabilă. În contextul mecanizării viticulturii, în cooperativele gălățene se preconizează ca la finele anului 1972 aceasta să dispună de 220 tractoare viticole, unui tractor revenindu-i astfel, în medie, 40 de hectare vie mecanizabilă. În 1972, gunoiul de grajd a fost utilizat în mai mare măsură la fertilizarea viilor pe rod și a plantațiilor tinere. Îngrășămintelor naturale li s-au adăugat 4 552 tone îngrășămintă chimice.

În fiecare cooperativă s-a acordat maximum de atenție întreținerii teraselor, precum și prevenirii și combaterii eroziunii solului în viile de pe pante. Pe o suprafață de o mie hectare vie, au fost instalați spalieri. S-a trecut și la transpunerea în viață a unui amplu program de refacere a viilor degradate și îmbătrînite înainte de vreme și care ocupă în prezent o suprafață de 354 de ha. În șapte cooperative s-a realizat alimentarea cu apă în vie, la alte 12 unități această importanță lucrare urmînd a se efectua pînă în 1975.

Volumul lucrărilor executate mecanizat a sporit substanțial în 1972. În șapte cooperative, cu o suprafață de 1 001 ha cu vie, stropitul II și III au fost făcute de aviația utilitară. Au beneficiat de acest sprijin o serie de cooperative, printre care cele din Cavadinești, Liești, Ivești, Vinători, Odaia Manolache, Șerbănești și Umbrărești.

Viile și în județul Galați, au suferit mari pierderi de ochi datorită înghețului. În bună parte, urmările acestui inconvenient au fost înlăturate prin efectuarea tăierilor de compensare și a executării la timp a tuturor lucrărilor necesitate în vie. În felul acesta și recolta de struguri din acest an se anunță a fi bună, prevestind noi medalii.

O COMOARĂ DE CURÎND DESCOPERITĂ ÎN JUDEȚUL GALAȚI: ACTIVITĂȚILE INDUSTRIALE

«Reorganizarea activităților industriale, de construcții și prestări de servicii, în spiritul Legii nr. 7, adoptată de Marea Adunare Națională, în aprilie 1971 — ne spune tovarășul **Traian Gătej**, președintele Uniunii județene Galați a cooperativelor agricole de producție — a dus la o mare dezvoltare a acestora în unitățile noastre agricole. Din simple activități anexe, ele au devenit în ultimii ani un sector important al unităților, fapt atestat, printre altele, de cele 66 milioane lei care au reprezentat volumul producțiilor industriale și de prestări servicii, în 1971, volum care va depăși anul acesta apreciabila sumă de o sută milioane lei.

Un număr de 22 cooperative produc cărămidă traică pentru construcțiile proprii și cele social-culturale din mediul rural, ca și pentru populație. Ele vor realiza anul acesta, peste 10 milioane de cărămizi. Răspunzînd cu promptitudine solicitărilor frecvente ale unităților și organizațiilor socialiste, ca și ale populației, în cele 22 de cooperative s-a trecut recent și la fabricarea cărămizilor subțiri pentru sobe — articol momentan deficitar în comerț.

Uniunea județeană cooperatistă popularizează sistematic și cu ingeniozitate, prin presă, expoziții, broșuri și foi volante, sortimentele produse și prestările de servicii pentru populația satească.

Aceste orientări au fost evidente și la expoziția cu realizările sectorului industrial și de prestări servicii al cooperativelor agricole. Expoziția a fost vizitată de un mare număr de locuitori din județul Galați, care pe baza vizionării exponatelor au dat o serie de sugestii. În lumina acestora și a celor analizate în unități s-a elaborat, de Comitetul județean de partid, un studiu care stabilește diversificarea, pe mai departe, a activităților industriale, de prelucrare, construcții și prestări servicii, recomandînd utilizarea pe scară largă a deșeurilor (zgură, tablă etc.) rezultate la Combinatul Siderurgic Galați și la alte întreprinderi industriale din județ, conservarea și vinificarea strugurilor, plantarea cu răchită a terenurilor aflate continuu sub apă, producerea de prefabricate din beton, a împletiturilor de sorg, răchită și papură.

În urma acestor recomandări, în adunările generale ale membrilor operatori din Bucești, Nămolosa-Sat, Barcea, Sivița, Vinători, Tulucești, Matca I și II, s-a hotărît ca, în acest an, o parte din producția de struguri realizată peste plan să fie prelucrată prin vinificare sau conservată pentru iarnă. O instalație modernă pentru asigurarea condițiilor optime de conservare a strugurilor, pentru iarnă, a intrat de curînd în funcțiune la cooperativa agricolă din Vinători.

O mare amploare cunoaște în județ și activitatea de construcții. În acest scop, au fost organizate 123 formații de construcții care execută în mod exemplar și la timp lucrările de investiții ale cooperativelor. Ele au un aport substanțial și la realizarea

altor obiective social-economice și edilitare din mediul rural.

Spre a ilustra diversificarea pe care o cunosc în prezent activitățile industriale, vom mai menționa că 42 de cooperative agricole gălățene și-au procurat gateri și circulare, debitînd zilnic importante cantități de material lemnos. La cooperativele agricole din Foltești, Suceveni, Bălăbănești, Ciorăști și altele au fost create în ultimul timp tăbăcării, cojocării, croitorii, și secții de tricotaie care și-au câștigat din primele zile de activitate bune aprecieri din partea localnicilor.

Dar gama de produse industriale și de prestări servicii realizate de cooperativele gălățene este mult mai diversă. La cooperativa Brăhășești, de exemplu, se produc chiar scule pentru unitățile industriale și agricole, ca și pentru diverse necesități în gospodărie.

Multe coșuri și împletituri de răchită, cooperativele agricole și le procurau în trecut cu o cheltuielă deloc neglijabilă, din alte județe. În prezent, manifestînd spirit gospodăresc și inițiativă, cooperativele agricole gălățene asigură aproape integral necesarul de coșuri, împletituri din răchită și papură, butoaie, căruțe, obiecte de tîmplărie și bînale. Nu poate fi trecută cu vederea nici crearea, prin asocierea a 16 cooperative agricole, a unei întreprinderi intercooperatiste de construcții, reparații, proiectări și prestări de servicii, care deși și-a început activitatea recent, poate livra încă de pe acum o gamă diversificată de produse mult solicitate. Cei interesați pot comanda pe adresa Întreprinderii intercooperatiste de construcții, reparații, proiectări și prestări servicii (Galați, str. Dogăriei tel. 15865) prese de cărămidă, fără motor, cu o capacitate zilnică de circa 10 000 bucăți, deservirea presei făcîndu-se cu patru muncitori. Prețul unei prese în jurul sumei de 18 000 lei diferă după utilajul care o acționează (electromotor, tractor etc.); masă vibratorie pentru prefabricate, prețul unei bucăți variind între 8 000—12 000 lei, în funcție de dimensiunile dorite; confecții metalice (fișete, rafturi, mobilier industrial, din profile ușoare sau grele, cofraje metalice pentru prefabricate etc.); tîmplărie metalică și lemn pentru construcții (uși, ferestre, grile balustrade, elemente de împrejmuiri etc.); prefabricate ușoare din beton (spalieri, stîlpi de gard, borduri, panouri spațiale, tuburi cu diverse diametre etc.); piese turnate din fontă, bronz și aluminiu, buce de diverse dimensiuni, elemente de îmbinare pentru conducte etc. Toate acestea se execută și se livrează pe bază de comenzi.

Ampla acțiune de organizare și diversificare a activităților industriale și de prestări servicii în cadrul cooperativelor agricole din județul Galați a găsit pretutindeni un teren fertil, care atestă hărnicia, înzestrarea și priceperea și în acest domeniu ale operatorilor gălățeni.

Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești PRAHOVA

● Cooperativa meșteșugărească «**Arta casnică**» din Breaza execută atît pentru piața internă cît și export o gamă variată de cusături pe motive naționale și confecții artizanale.

● Cooperativa meșteșugărească «**Covorul Popular**» din Comarnic execută pentru populație și pentru export, diferite tipuri de covoare țesute manual, tip «Carpați» precum și covoare românești și covoare orientale într-o mare varietate de modele și dimensiuni.

● Cooperativa meșteșugărească «**Deservirea**» din orașul Ploiești oferă populației o gamă largă și diversificată de servicii ca: reparații și întrețineri autoturisme (bd. Republicii nr. 246), depanarea și remorcarea turismelor rămase pe trasee, precum și reparații de radio și televizoare, aparate electrocasnice și alte bunuri gospodărești.

● Dacă sînteți în trecere prin județul Prahova, magazinele de artizanat ale **O.C.M.A.D. Prahova** din orașele **Bușteni, Sinaia, Cîmpina, Slănic** și **Ploiești** vă oferă un bogat sortiment de produse artizanale și articole pentru cadouri și amintiri.

CENTRALA PEȘTELUI DIN MINISTERUL AGRICULTURII, INDUSTRIEI ALIMENTARE ȘI APELOR

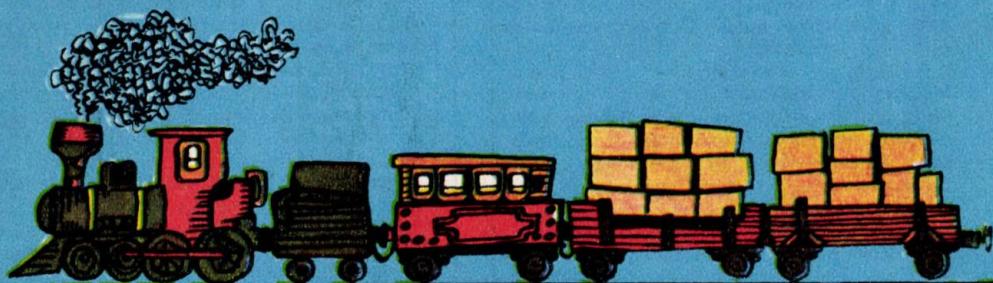
Consumați pește oceanic — aliment de bază, bogat în vitamine, fosfor și proteine! Din el se pot prepara cele mai bune, cele mai gustoase produse culinare. Pescuit în cele mai îndepărtate mări și oceane de navele românești, peștele oceanic se găsește în comerț la magazinele alimentare și la pescării, congelat sau sub formă de conserve și semiconserve (sărat, afumat, specialități în ulei, cu sau fără adăus de legume).

COMERȚUL PRIN COLETĂRIE VĂ VIZITEAZĂ LA DOMICILIU!

Vă oferă la cerere lista mărfurilor pe care le puteți comanda.

Vă aduce cumpărăturile acasă, cruțându-vă timpul și eforturile.

Plata se face la primirea coletului.

Obțineți toate aceste servicii, expediind o simplă carte poștală pe adresa: **COMERȚUL PRIN COLETĂRIE AL COOPERĂȚIEI DE CONSUM**, București, sectorul 6, str. Nuțu Ion nr. 8-12

REALIZĂRI ȘI OBIECTIVE ÎN PRODUCȚIA VITICOLĂ A ȚĂRII NOASTRE

Așezarea geografică a țării noastre și configurația variată a reliefului ei asigură condiții naturale dintre cele mai prielnice pentru viticultură.

În momentul de față, fondul viticol al țării este alcătuit din 346 264 ha plantații viticole, din care 341 246 ha plantații de vii și 5 000 ha pepiniere viticole. Unitățile agricole socialiste dețin 229 827 ha plantații viticole, iar gospodăriile populației 116 437 ha.

Plantațiile de vii altoite și indigene reprezintă 64 la sută din suprafața totală, iar cele de hibrizi direct producători numai 36 la sută față de 55 la sută în anul 1962.

Ponderea mare a plantațiilor de vii altoite și indigene constituie un sens pozitiv al evoluției viticulturii din ultimii ani. Noile plantații viticole, efectuate într-un ritm mai intens în perioada de după cooperativizare, au determinat modificări substanțiale în structura sortimentului în favoarea soiurilor valoroase.

Plantațiile pure cu soiuri pentru struguri de masă ocupă suprafața de 34 000 ha, ceea ce reprezintă aproape 20 la sută din suprafața viilor altoite și indigene pe rod. De menționat este și faptul că pentru creșterea producției strugurilor de masă s-au extins considerabil plantațiile cu soiuri de largă circulație. În plantațiile actuale, soiurile cu coacere timpurie — Regina viilor, Cardinal — ocupă 15 la sută din suprafață; cele cu coacere mijlocie — Muscat de Hamburg, Muscat d'Adda, Chasselas doré — 41 la sută, iar soiurile cu coacere târzie — Afuz-Ali, Regina Puglia și Italia — 44 la sută. Pozitiv este și faptul că sortimentul viticol pentru struguri de masă s-a îmbogățit prin omologarea noilor creații românești cum sînt: «Select» și «Triumf», create de dr. ing. Dvornic; «Muscat timpuriu de București», «Coarnă selecționată» și «Coarnă tămioasă» create de acad. Gh. Constantinescu și ing. Elena Negreanu și «Dobrogea» creat de dr. ing. Milu Oșlobeanu.

În plantațiile pentru struguri de vin au crescut de asemenea, în mod simțitor, suprafețele ocupate de soiurile Fetească de Ardeal, Muscat Ottonel, Aligoté, Sauvignon, Grasă, Tămioasă, Merlot și altele, mult apreciate pentru calitatea vinurilor

obținute din acestea în principalele podgorii din țara noastră.

Totodată, pentru a se asigura îmbunătățirea sortimentului și a se continua acțiunea de reinnoire a patrimoniului viticol, se vor înființa noi plantații de vii pe o suprafață de peste 45 000 ha.

Trebuie urmărit să se asigure în toate plantațiile de vii completarea sistematică a golurilor și instalarea mijloacelor de susținere, nu mai târziu de anul II de la plantare.

În același timp se impune să se asigure neîntârziat în toate plantațiile de vii rețeaua de alimentare cu apă pentru prepararea soluțiilor de stropit, lucrările de combatere și de prevenire a eroziunii solului, cât și drumurile de exploatare.

Executarea la timp și în condiții corespunzătoare a lucrărilor de îngrijire în plantațiile de vii reclamă creșterea gradului de mecanizare.

Întrucît tractoarele viticole fabricate de industria noastră și celelalte utilaje și mașini prevăzute în sistemul de mașini pentru viticultură pot executa lucrări în condiții corespunzătoare în plantațiile de vii cu distanța între rînduri de peste 1,80 m, este imperios necesar să se treacă în toate podgoriile țării la sistematizarea și modernizarea plantațiilor actuale, prin mărirea intervalelor între rînduri, schimbarea formelor de conducere, alinierea butucilor și spalierilor pe rînd și amenajarea zonelor de întoarcere și de trecere de la o terasă la alta.

Pe baza reglementărilor din Legea viei și vinului, în scopul creării condițiilor pentru obținerea unor randamente superioare în viticultură, se va continua cu consecvență acțiunea de concentrare și specializare a producției în cadrul unităților naturale viticole.

Ca orientare generală în ce privește extinderea plantațiilor de vii, se va merge pe linia ca acestea să fie amplasate în principal pe terenurile în pantă situate în podgoriile și centrele viticole consacrate.

În noile plantații de vii pentru struguri de vin se va urmări restrîngerea numărului de soiuri, admițîndu-se la plantare numai soiurile de bază recomandate să alcătuiască sortimentul fiecărei podgorii.

În plantațiile pentru struguri de masă, prevăzute a se realiza pe suprafețe mari și în unități specializate, se va urmări realizarea unui conveer varietal și geografic, în cadrul căruia ponderea să fie deținută de soiurile valoroase cu boabe mari. Totodată, se va urmări ca în zonele favorabile să se extindă plantațiile cu soiuri apirene, atît pentru consumul în stare proaspătă cît și pentru stafide.

Pentru a se asigura o eficiență economică sporită din activitatea desfășurată în viticultură, se va urmări ca noile plantații de vii să se execute în exclusivitate pe bază de tehnologii industriale, care să permită mecanizarea la un grad ridicat a lucrărilor începînd cu cele ale solului și terminînd cu recoltatul și transportul strugurilor.

În acest scop, noile plantări se vor executa după cele mai moderne metode tehnice și numai pe bază de studii și proiecte, pe terenuri cu panta de pînă la 35 la sută, amenajate în vederea executării mecanizate a lucrărilor de întreținere, pregătite și fertilizate corespunzător. Totodată, se va urmări ca distanța între rînduri să fie de 2,0—3,0 m, diferențiată, bineînțeles, în funcție de condițiile orografice ale terenului. Pe terenurile relativ plane și pe cele cu o înclinație ușoară, nu se admit plantații noi cu distanța între rînduri sub 2,2 m.

Întrucît cercetările întreprinse la noi în țară asupra cultivării viței de vie în forme înalte au elucidat în suficientă măsură problemele privind formele de conducere pe soiuri, pretabile pentru condițiile din țara noastră, distanțele de plantare cît și zonele favorabile, se va urmări generalizarea — în toate plantațiile noi — a sistemului de cultură cu forme de conducere cu tulpină mijlocie, semi-mijlocie și înaltă, în toate arealele unde protejarea prin îngropare peste iarnă a butucilor de vii nu este necesară.

Concomitent, în cadrul acțiunii de modernizare a plantațiilor de vii actuale care nu se îngroapă peste iarnă, se va trece treptat la transformarea formelor de conducere joase în forme cu port înalt, pentru a se ușura munca și a se reduce consumul de muncă manuală.

Un alt obiectiv de care depinde dezvoltarea comerțului pe plan intern și la export cît și valorificarea superioară a producției viti-vinicole, îl constituie creșterea cantităților de vin cu naturalețe și autenticitate certă și diversificarea băuturilor provenite din struguri și vin.

În acest scop, se va urmări ca, ținîndu-se seama de sortimentele existente în cadrul podgoriilor noastre, de însușirile tehnologice ale soiurilor care alcătuiesc sortimentul de bază, precum și de modul în care acestea valorifică condițiile naturale, lucrarea de tipizare a vinurilor să precizeze pentru fiecare areal delimitat tipurile de vin specifice, nivelul de calitate al strugurilor la momentul de cules, tehnologia de prelucrare, precum și limitele de compoziție a fiecărui tip de vin.

Pe linia producerii materialului săditor viticol, care reprezintă veriga de bază în reușita noilor plantații și de care depind în mare măsură nivelul și calitatea producției și durata de exploatare eficientă a plantațiilor, se prevăd măsuri de o deosebită importanță. Se are în vedere reanalizarea amplasării teritoriale a școlilor de vițe și concentrarea producției de vițe altoite în unități pepinieristice specializate dotate în mod corespunzător, identificarea și delimitarea din cadrul plantațiilor de producție a suprafețelor care să fie destinate în exclusivitate producerii de coarde altoi, cît și înființarea în cadrul unităților producătoare de material săditor a plantațiilor mamă cu material selecționat.

În scopul creșterii valorii biologice a materialului săditor viticol, se prevede să se treacă la selecția în masă în toate plantațiile furnizoare de coarde altoi și la înmulțirea rapidă în rețeaua de cercetare a soiurilor valoroase puțin răspîndite, precum și a creațiilor noi, recent omologate. Pentru creșterea randamentului de vițe altoite STAS și îmbunătățirii calității acestora, se va acorda atenție generalizării tehnologiilor noi elaborate de cercetarea

științifică. Noile complexe de altoire și forțare se vor realiza pe baza soluțiilor constructive moderne și totodată se va trece la modernizarea actualelor complexe, prin asigurarea de spații frigorifice necesare pentru păstrarea în condiții superioare a materialului de înmulțire cît și a vițelor altoite.

Înfăptuirea obiectivelor prevăzute pentru viti-cultură în etapa următoare se va sprijini pe aportul substanțial al cercetării științifice. În acest scop, în activitatea de cercetare științifică se va urmări cu precădere îmbunătățirea sortimentului și elaborarea tehnologiilor menite să asigure creșterea producției de struguri și calității acestora și, în final, creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție.

În cercetarea științifică, eforturile sînt concentrate asupra problemelor majore pe care le ridică în prezent producția viti-vinicolă din țara noastră.

Prin lucrări de selecție și ameliorare se va îmbunătăți în continuare sortimentul actual. Se vor stabili tehnologii moderne de producere a vițelor altoite, care să asigure creșterea randamentului și ridicarea valorii biologice a materialului obținut.

Pe baza cercetărilor cu privire la agrotehnica viticolă, se vor stabili tehnologii diferențiate pe podgorii și soiuri, care să mărească gradul de intensitate al culturii viței de vie. Pentru creșterea productivității muncii și reducerii prețului de cost, se vor elabora procedee culturale care să faciliteze extinderea mecanizării, inclusiv recoltarea strugurilor, folosirea intensivă a îngrășămintelor, erbicidelor și irigațiilor.

Cercetările ce se vor efectua pe linia protecției viței de vie vor urmări să asigure îmbunătățirea metodelor de combatere a bolilor care provoacă pagube însemnate în viticultură, cum sînt mana, făinarea, putregaiul cenușiu al strugurilor, cancerul bacterian, mucegaiurile din depozitele și serele de forțat vițe etc. și stabilirea căilor de prevenire și combatere a unor boli și dăunători în curs de răspîndire.

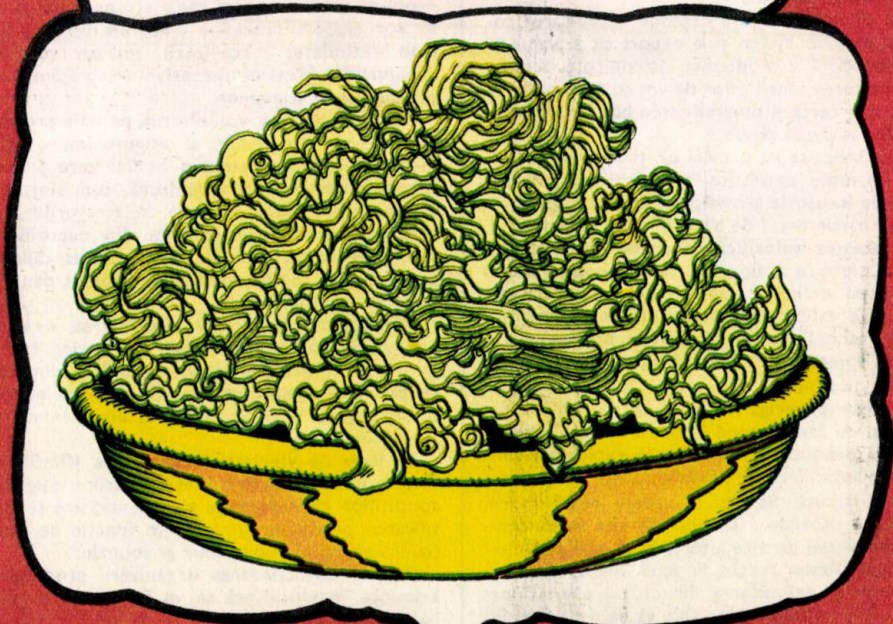
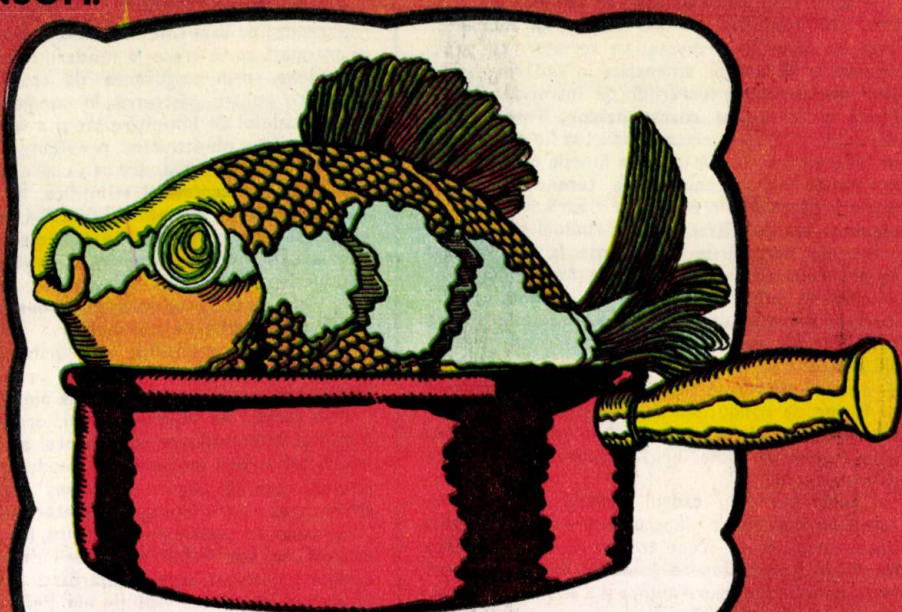
Prin cercetările privind mecanizarea, se va realiza completarea sistemului de mașini care se folosește în prezent în viticultură și vinificație, iar prin cele de economie se vor stabili principalele soluții menite să conducă la creșterea rentabilității viticulturii.

Pe linie de vinificație, cercetarea științifică va urmări îmbunătățirea calității vinurilor, asigurarea condițiilor de naturalețe și autenticitate și diversificarea producției vinicole în funcție de potențialul natural al podgoriilor și soiurilor.

Pentru perfecționarea organizării producției și a muncii în viticultură se va generaliza organizarea muncii pe ferme viticole și se vor promova și diversifica formele de cooperare pe baza unor relații de lungă durată, reciproc avantajoase, prin construirea și exploatarea în comun a unor centre de vinificație, complexe de altoit și forțat, pentru realizarea și exploatarea în comun a unor plantații de vii, precum și pentru realizarea în comun — în masivele viticole — a lucrărilor de amenajări antierozionale, a drumurilor de exploatare, alimentarea cu apă, sistemelor de irigație etc.

Ing. FLOREA GEORGESCU
directorul Direcției viticulturii din
Centrala vii și vinului

**PEȘTELE OCEANIC ȘI PASTELE FĂINOASE LE PUTETI
PROCURA DE LA MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE
CONSUM.**

Delicios, hrănitor, ușor de preparat **PEȘTELE OCEANIC CONGELAT**. Prăjit sau rasol cu maioneză, preparat cu zarzavaturi, ori cu sosuri picante, **PEȘTELE OCEANIC CONGELAT** constituie deliciul oricărei mese.

Pentru copii, pentru adulți, pastele făinoase reprezintă un aliment de bază. Vă recomandăm macaroanele, tăițeiii, fideaua cu ouă sau fără, precum și diversele sorturi de griș și orez.

MINISTERUL AGRICULTURII, INDUSTRIEI ALIMENTARE ȘI APELOR DEPARTAMENTUL ÎMBUNĂTĂȚIRILOR FUNCiare

Întreprinderea de foraje București,
Str. Bibliotecii nr. 4, Sectorul 4
telefoane: 13 71 81 — 13 71 34 — 14 26 57
— 15 14 93

EXECUTĂ

pentru toți beneficiarii din țară:

***Foraje pentru:**

- alimentări cu apă
- desecări
- irigații
- studii hidrogeologice

***Foraje orizontale;**

***Lucrări de pereți continui subterani:**

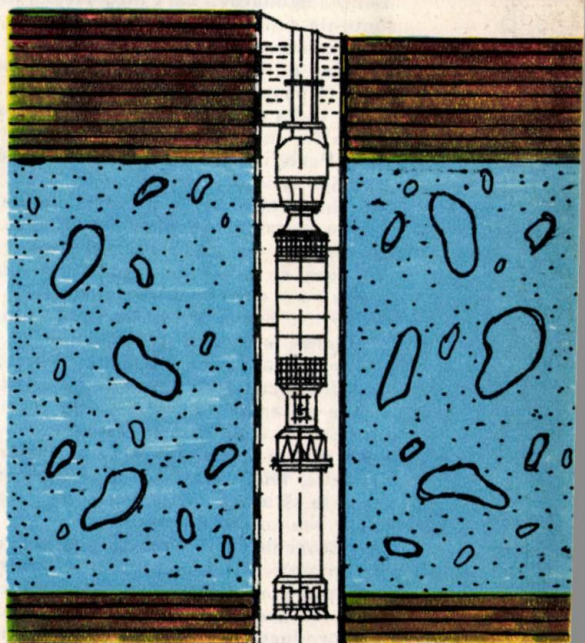
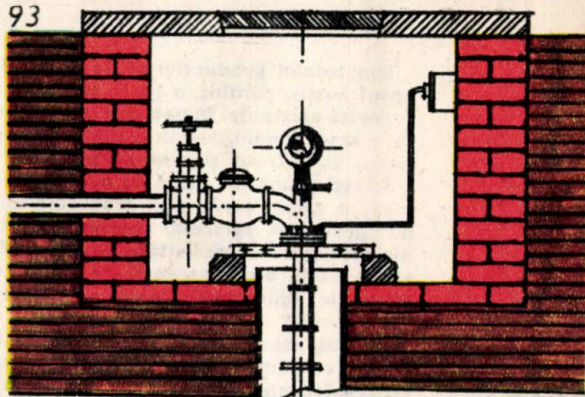
***Piloți forati de mare dia- metru, betonați;**

***Lucrări de construcții sub noroi pentru alimentări cu apă;**

- înmagazinări
- stații de pompare
- rețele

***Reparații de pompe sub- mersibile**

***Studii și proiecte pentru alimentări cu apă**

Informații privind condițiile de executare
se pot lua la sediul întreprinderii, sau la
șantierelor din Constanța, Bd. 1 Mai 21—23,
telefon 13975 — 11160; Galați Str. Vadu
Cărbăuș 3, telefon 11855 — 13758; Timi-
șoara, Str. Demetriade 1A, telefon 33641 —
30781

rozătoarele și insectele- dușmani redutabili ai omului

Din totalul producției ce ne poate da mănăstul nostru pământ, o parte se pierde anual datorită existenței în natură a unor dăunători care atacă fondul de valori materiale acumulate cu atita trudă și cheltuială.

Acești dăunători atacă nu numai producția mare a agriculturii, ci și produsele derivate din producția agricolă, precum și obiective din alte sfere de activitate umană, industrie alimentară, alte categorii de obiective industriale. adăposturi umane, adăposturi pentru animale etc.

În plus, acești dăunători sînt transmițători ai unor serii întregi de boli infecto-contagioase și parazitare pentru oameni și pentru animale.

Dintre dăunătorii care interesează întreaga economie umană și care anual aduc pagube uriașe cităm rozătoarele în special și insectele. Dar ce spun datele statistice referitor la aceste pagube?

— În India se pierde anual 26 milioane tone cereale din cauza rozătoarelor;

— la Paris, rozătoarele devorează și distrug zilnic 500 tone alimente.

— Din datele F.A.O. pierderile anuale cauzate de șobolani pe plan mondial se ridică la 33 milioane tone de cereale și orez.

În ceea ce privește pagubele produse de insecte vom cita: lucrarea din R.D.G. a cercetătorilor Fuchs V. și Golbs S., intitulată «Problema utilizării pesticidelor și preparatelor farmaceutice și a compușilor azotului în condițiile creșterii industriale a animalelor» în care se arată că «totalul de pagube din lume provocat de insecte, este pe o suprafață de 900 milioane hectare de 87 miliarde D.M.» (Tielecke, 1967). Iată dar că și insectele sînt capabile să atace serios patrimoniul acumulărilor economiei umane.

Rozătoarele, șobolani și șoareci diverși, mici mamifere reprezentînd o treime din fauna planetei noastre, au o biologie cu totul aparte și care determină în cel mai mare grad producerea de pagube. Vom enumera cele mai principale caracteristici biologice ale acestora, din care să se poată deduce aspectul importanței pagubelor produse, astfel:

— Dinții incisivi ai rozătoarelor cresc permanent din care cauză aceștia rod, distrug și consumă cantități enorme de produse agro-alimentare.

— O singură pereche de șobolani poate distruge anual cca 40 kg cereale.

— Un șoarece din cîmp consumă într-o zi o cantitate de hrană ce depășește cu peste

50 la sută greutatea lui corporală, în timp ce o vacă consumă numai 20 la sută din greutatea sa corporală.

— Rozătoarele sînt mature sub aspectul posibilităților de reproducție la vîrsta de 1—3 luni.

— Rozătoarele femele sînt gestante de 2—3 ori pe an, avînd o durată de sarcină scurtă de 16—21 zile și cu un număr mare de pui între 4—12 la o fătare. Unii din puii din prima fătare se pot reproduce și ei în același an.

— Datorită unor condiții de climă neprielnice, rozătoarele s-au adaptat la viața subterană în galerii săpate adînc în pămînt, sub diverse adăposturi pentru animale, păsări, locuințe, magazine de furaje, depozite de alimente etc.

— Rozătoarele au instinctul de conservare foarte dezvoltat și sînt foarte bănuitoare și prudente.

— Au o mobilitate foarte mare și cînd sînt constrînse de condiții vitrege de viață, străbat distanțe mari pentru a-și găsi noi terenuri ce le pot oferi hrana și liniștea necesară.

— Rozătoarele au regimul de hrană foarte variat și se adaptează cu ușurință la tot felul de surse alimentare. În lipsa hranei obișnuite consumă și cadavre și uneori își atacă și consumă puii proprii.

Pagubele produse de aceste rozătoare pot îmbrăca aspecte din cele mai neașteptate. În acest sens, se citează incendii provocate de șobolani prin roaderea izolatoarelor electrice fabricate din rășine sintetice și alte materiale.

O serie întreagă de lucrări de hidroameliorație au fost distruse sau avariate din cauza săpării de galerii de către rozătoare.

Rozătoarele dau dovadă și de o agresivitate deosebită avînd curajul să atace și animale vii, bolnave, sau tineret; ba chiar mai mult, potrivit unui raport american, cei peste 80 milioane șobolani din S.U.A. atacă oameni bătrîni, copii, infirmii, bolnavii, bețivii și drogații, statistica arătînd că într-un singur an au fost mușcate 14 mii persoane în S.U.A.

Ceea ce constituie un aspect din cele mai grave, este vehicularea de boli. Astfel, Tularemia este transmisă de la animale la oameni cu ajutorul rozătoarelor. Alte boli la animale ca febra aftoasă, antraxul, rujetul, pseudopesta aviară, trîchineloza și o serie întreagă de toxii-infecții alimentare se dătoresc rozătoarelor care transmit bolile respective fie direct, fie venind în contact cu fecalele, cadavrele etc. și infectează alimentele, furajele și apa.

În ceea ce privesc insectele și în special muștele, acestea bineînțeles că aduc pagube economiei nu atât prin consumul direct (deși și acestea sînt importante), cît prin pericolul pe care-l reprezintă vehicularea pe corpul lor a o serie întreagă de boli infectocontagioase și parazitare pentru om și animale.

Astfel, s-a calculat că pe corpul unei singure muște obișnuite, de casă, se pot afla 20 milioane microbi, astfel încît oricine poate aprecia realele pericole ale existenței acestora în adăposturile umane și adăposturile animale, insecte a căror prolificitate este extraordinară. Astfel s-a calculat că dintr-o singură muscă femelă pe timp călduros pot lua naștere 5 mii de miliarde de descendenți care ar putea acoperi suprafața globului pămîntesc cu două straturi de muște. Dar sînt și multe alte insecte ca purici, ploșnițe, țînțari, căpușe care au menirea de a ataca omul și animalele în adăposturile lor, creîndu-le multe neajunsuri și de multe ori inoculîndu-le boli ca: spirochetoza, malaria, tularemia, febra aftoasă, pesta porcină, tuberculoza, salmoneloze, infecții streptococice și stafilococice etc.

Dacă totuși acești dăunători, rozătoare și insecte, cu biologia lor cu totul specială, nu ajung să dezorganizeze economia societății omenești, este pentru că există factori care împiedică și reduc substanțial dezvoltarea lor, iar acești factori sînt: factori climatici excesivi; boli specifice dăunătorilor; dușmani naturali ai dăunătorilor și acțiunea de distrugere a lor dusă de om pe căi multiple în mod organizat, cu mijloace de la an la an mai perfecționate.

Factorii ce acționează în mod obișnuit la reducerea populațiilor de dăunători au existat în trecut, există și în prezent și vor exista și pe viitor. Acțiunea de distrugere a lor de către om, în mod sistematic și organizat, a început în ultimii ani să îmbrace o formă concretă și rămîne drept singura posibilitate de luptă activă în reducerea populațiilor de dăunători care supraviețuiesc celorlalți factori de diminuare.

Această luptă este o întrecere între inteligența și forța de creație a spiritului uman și biologia dăunătorilor; o luptă în care succesul de combatere nu se poate asigura decît prin organizarea judicioasă pe plan mondial și pe plan național a acestor acțiuni.

La noi în țară, începînd din anul 1970 s-a organizat întreprinderea de Desinfecție, Deratizare și Dezinsecție, unitate economică compusă din o centrală cu sediul în București, care își desfășoară activitatea de combatere a rozătoarelor și insectelor pe întreg teritoriul țării, prin 39 secții județene. Întreprinderea prestează servicii de desinfecție, deratizare, dezinsecție și gaze, avînd în dotare substanțe pesticide de mare eficacitate, majoritatea avînd o selectivitate corespunzătoare față de dăunătorii ce urmează a fi combătuți.

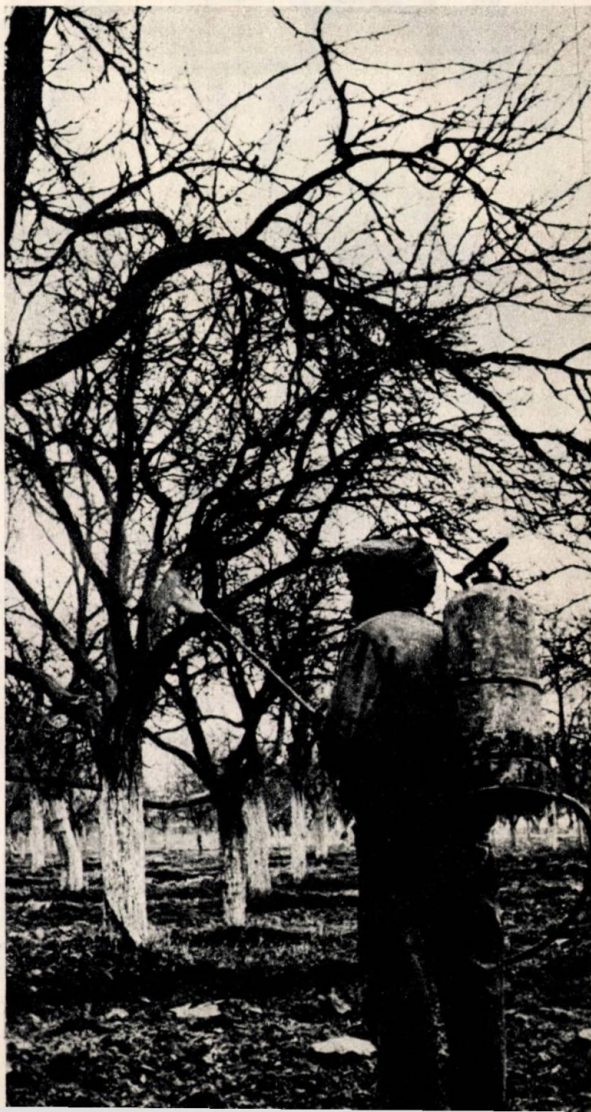
Substanțele sînt aplicate prin metode de

lucru științifice, elaborate metodic, în vederea asigurării succesului urmărit.

La combaterea dăunătorilor, întreprinderea are în încadrare personal cu pregătire superioară și medie. Operatorii ce aplică substanțele pesticide au solide cunoștințe profesionale și au fost instruiți special în acțiuni D.D.D. prin școlarizare timp de trei luni. Acțiunile de combatere a rozătoarelor se fac prin metode mixte: prăfuiri în galeriile rozătoarelor, cu substanțe toxice, momeli cu substanțe toxice și gaze în galerii, iar lupta contra insectelor se realizează prin pulverizări umede din aparatul special de mare eficacitate și prin aerosoli calzi emiși de generatoare speciale și prin gaze cu gaze toxice.

Organizarea sistematică și științifică a procesului de producție în prestarea serviciilor întreprinderii de desinfecție, deratizare și dezinsecție București asigură combaterea rozătoarelor și insectelor ce păgubesc fondul obștesc de valori al patriei noastre.

Dr. GEORGE C. DANIELESCU

Centrala pentru valorificarea și industrializarea legumelor și fructelor (C.VILF) vinde către întreprinderi și populație prin depozitele județene și magazinele AGROSEM, cu sediul în fiecare reședință de județ, iar în București pe str. Hristo Botev nr. 1 și str. 3 Decembrie, diferite sortimente de semințe (legume mici ca: morcovi, castraveți, ardei etc.), toate felurile de flori și material săditor pomicol ca: pruni, meri, peri, caiși și gutui.

AGROEXPORT EXPORTĂ ÎN PESTE 30 DE ȚĂRI:

● cereale (grâu, porumb, orz, ovăz). ● leguminoase (mazăre, fasole, linte) ● semințe oleaginoase (semințe floarea soarelui, soia, rapiță, in, dovleac) ● semințe și material de însămînțare ● alte produse agricole.

IMPORTĂ:

● semințe și material de însămînțare (semințe de legume, flori etc.)

O scurtă prezentare a semințelor pentru export vă poate oferi o imagine asupra potențialului nostru de export:

● hibrizi de porumb (începînd cu hibrizi extra-precoci și terminînd cu cei timpurii de mare productivitate și rezistență la boli ● semințe de floarea soarelui «romsun», bine cunoscute pe plan mondial datorită conținutului ridicat de ulei și productivității mari la hectar ● semințe de sfeclă de zahăr și furajeră ● semințe leguminoase ● semințe pentru flori ● semințe forestiere.

AGROEXPORT

BUCHAREST*ROMANIA

AGROEXPORT

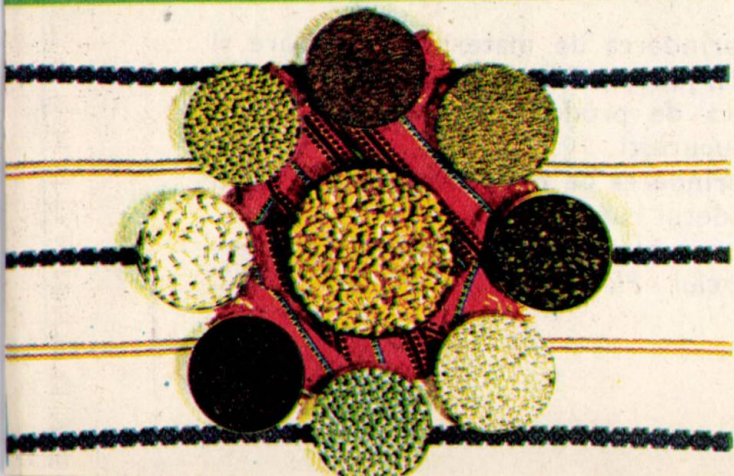

ROMANIA · BUCUREȘTI

Lucrători din agricultura de stat și cooperatistă!

Livrînd la timp produsele contractate, ne ajutați la îndeplinirea planului de export, la aducerea în țară a unor importante fonduri valutare!

La rîndul ei, întreprinderea noastră de comerț exterior vă ajută la obținerea unor recolte bogate prin importarea de semințe și material săditor de mare productivitate.

CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE

Ploiești, str. Maramureș No. 2

produce și livrează prin întreprinderile sale:

- GEAMURI TRASE
- GEAMURI LAMINATE
- GEAMURI PROFILIT U
- VATĂ MINERALĂ
- VATĂ DE STICLĂ
- CARTON BITUMAT
- ÎMPÎNZITURĂ BITUMATĂ
- OGLINZI CRISTAL
- OGLINZI DIN GEAM TRAS
- COVOR PVC PE SUPORT

Unitățile producătoare:

- Întreprinderea de materiale izolatoare Bercei, județul Prahova
 - Fabrica de geamuri orașul Boldești-Scăieni, județul Prahova
 - Întreprinderea de geamuri Buzău
 - Fabrica de geamuri Tîrnăveni, județul Mureș.
 - Fabrica de geamuri Mediaș, județul Sibiu
 - Întreprinderea de materiale izolatoare Vaslui
 - Întreprinderea de materiale izolatoare și finisaj Turda, județul Cluj
 - Fabrica de produse izolatoare «IZOLATORUL» București
 - Întreprinderea de materiale de construcții BIRCEA, județul Hunedoara.
- Comenzile se adresează direct Centralei — Serviciul comercial: Ploiești, str. Maramureș nr. 2.*

INTREPRINDEREA

DE

INDUSTRIE

LOCALĂ „PROGRESUL“

Ploiești, str. Văleni nr. 14, tel. 23 364,

oferă la prețuri convenabile

— ștergătoare din cauciuc pentru întreprinderi, cooperative agricole și gospodării personale și pentru autoturisme, într-o gamă variată de culori și tipodimensiuni;

— jgheaburi și burlane din tablă galvanizată pentru scurgerea apei de pe acoperiș;

— manșoane din cauciuc pentru protecția tuburilor de oxigen și bioxid de carbon, precum și o varietate de produse chimice pentru întreținerea încălțăminteii cu marca Eg-Gü;

— săpun de rufe tip 60%, săpun pentru mașini de spălat tip gospodina etc.

OUĂ DE...AUR

Pe la sfârșitul veacului trecut se bucura de o mare faimă prestidigitatorul Hermann din Hanovra. A călătorit mult în toată lumea. Aflindu-se o dată într-un turneu în Franța, la Nantes, s-a dus la piață să cumpere ouă. Sparge un ou și găsi în el o monedă de aur de 10 franci. Mai sparge unul și, la fel. Văzînd aceasta, precupeța n-a mai vrut să-i vîndă ouă și a închis taraba. Hermann trecu la a doua și la a treia precupeță, unde procedă la fel. În mai puțin de cîteva minute toate precupețele opriră negoțul și se apucară, uimite, să spargă ouăle, în căutarea monedelor de aur. Vestea se răspîndi repede și, în toate satele din jurul orașului Nantes, timp de cîteva zile, femeile sparseră mii și mii de ouă în speranța că vor găsi întrînsele monede de aur. Să vă mai spunem că le-au spart degeaba și că totul n-a fost decît o farsă?

EPIGRAME

de Dr. Aurelian POPESCU

PE MORMÎNTUL UNUI FUMĂTOR

Te-ai stins în floarea tinereții,
Arzînd din plin, în timpul vieții.
Și cînd a sosit salvarea,
Mai ardea încă țigarea!

CONSULTAȚIE MEDICALĂ

M-au consultat deodată trei
Și-am zis la ordin «treizecișitrei»!
Dar mie, îmi stătea în gît:

«Numai atît?!»...

UNUI STOMATOLOG DE LA O POLICLINICĂ CU PLATĂ

Fără multă tura-vură,
Mi-ai pus mult metal în gură;
Că și eu, fără cîntar,
Ți l-am pus în buzunar!...

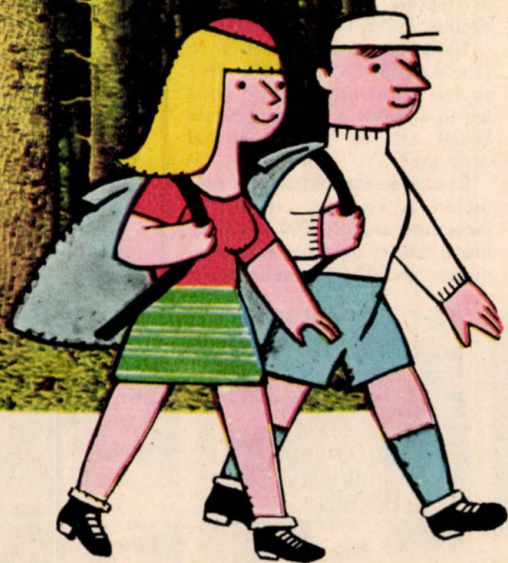
20.000 lei · 10.000 lei · 5.000 lei · 2.000 lei

Jucînd la **LOZ ÎN PLIC**, puteți câștiga
însemnate sume de bani și autoturisme.

Ocrotiți pădurea!

Pădurea este o mare bogăție a țării noastre. Să o apărăm și s-o dezvoltăm, grija față de pădure fiind o înaltă îndatorire a fiecărui cetățean al patriei.

CULTURA SFECLEI DE ZAHĂR ȘI PERSPECTIVELE DE DEZVOLTARE

Sfecla de zahăr prezintă o mare importanță pentru economia națională, deoarece asigură materia primă necesară fabricării zahărului și o cantitate apreciabilă de furaje pentru hrana animalelor. Astfel, de pe un hectar cultivat cu sfeclă în condiții optime, se obțin 4—6 tone zahăr, media în Europa fiind de 6 tone, ceea ce reprezintă consumul pentru 200—300 locuitori, precum și furaje, sub formă de colete, trunze, borhot și melasă, pentru obținerea a 3000 litri de lapte și 300 kg de carne.

Condițiile favorabile din țara noastră, precum și conjunctura favorabilă a zahărului pe piața mondială fac necesară accelerarea ritmului de creștere a producției de sfeclă de zahăr.

Datorită acestor avantaje, producția de sfeclă este în continuă creștere, cantitatea de peste 4 milioane tone realizată în anul 1971 fiind cu 30% mai mare față de cea obținută în anul 1960. Numeroase cooperative agricole de producție au obținut producții medii de peste 40 tone/ha. Dintre acestea, un număr de 33 unități au fost decorate pentru producțiile mari pe care le-au obținut în 1971.

Sfecla de zahăr se cultivă în țara noastră din anul 1876, când au fost construite primele două fabrici de zahăr, a căror producție anuală era de aproape 10 000 tone zahăr.

Creșterea capacităților de prelucrare a avut loc treptat; la începutul anului 1900, funcționau 6 fabrici de zahăr care produceau circa 20 000 tone de zahăr,

iar în anul 1956 atît numărul fabricilor de zahăr, cît și capacitatea totală de prelucrare au crescut într-un ritm fără precedent.

În ultimii ani, s-au construit noi fabrici de zahăr, cu un proces tehnologic perfecționat, astfel că în prezent industria zahărului dispune de capacități moderne pentru prelucrarea a circa 70% din producția totală de sfeclă.

Pe măsura creșterii capacității de prelucrare, s-au mărit și suprafețele cultivate cu sfeclă de zahăr, ele ajungînd la circa 180 000 ha anual.

Corespunzător sporirii capacităților de prelucrare și extinderii suprafețelor cultivate cu sfeclă de zahăr și producțiile medii și totale au înregistrat progrese deosebite. Astfel, în perioada 1956—1960 s-au realizat 13,4 tone la ha, în perioada 1966—1968 media a crescut la 20,6 tone la ha, iar în anul 1971 s-au obținut 23,4 tone la hectar.

Odată cu sporirea producției de sfeclă și de zahăr a crescut simțitor și consumul de zahăr pe locuitor, care în ultimele două decenii s-a triplat. O contribuție însemnată la progresul înregistrat în domeniul producției de sfeclă de zahăr o are și dezvoltarea cercetării științifice și promovarea consecventă a rezultatelor cercetării în unitățile agricole socialiste.

Pe această linie, subliniem că de la o stațiune experimentală specializată care a luat ființă în anul 1962, s-a dezvoltat treptat un institut de cercetări pentru cultura sfeclei de zahăr și cartofului, care din anul 1968 pînă în prezent a aprofundat numeroase

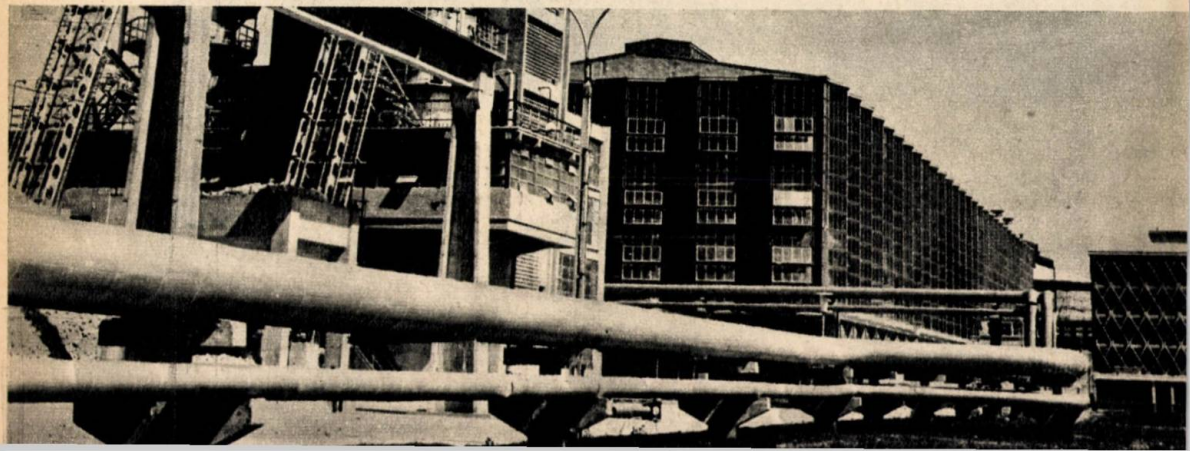
aspecte ale biologiei plantei și tehnologiei culturii.

În deceniul care a urmat istoricului proces de încheiere a cooperativizării agriculturii în țara noastră, sfecla de zahăr fost amplasată în zone mai favorabile, în cadrul largii acțiuni de zonare a producției, de concentrare a culturilor, de specializare și de profilare a unităților agricole socialiste. La această activitate importantă o contribuție substanțială au avut-o specialiștii fabricilor de zahăr și cercetătorii stațiunilor de cercetare, precum și inginerii și restul personalului tehnic din unitățile agricole cultivatoare.

Paralel cu activitatea de zonare a culturii sfeclei de zahăr, de îmbunătățire a tehnologiei de cultură și de creștere progresivă a cantității de îngrășăminte aplicate, au început să se adîncească domeniile cercetării științifice.

Unul din rezultatele cercetărilor de laborator și de câmp este crearea soiurilor poliploide care, în anul 1971 s-au cultivat pe 99% din suprafața ocupată cu sfeclă de zahăr, iar din anul 1972 s-a generalizat folosirea lor pe întreaga suprafață. Solurile poliploide românești au o productivitate cu 10—15% mai ridicată decît a soiurilor diploide cultivate pînă nu de mult în țara noastră și se situează, în condițiile noastre de climă și sol, la nivelul soiurilor poliploide create pe plan european.

Pe linia tehnologiei de cultură a sfeclei de zahăr se înscrie extinderea semănatului de precizie, cu o desime mai mică la semănat, ceea ce contribuie, pe de o parte la reducerea normei de sîmînță, iar pe de altă parte la o economie de 30—40% a muncii manuale de rîrit. De

asemenea, s-au obținut rezultate favorabile în folosirea erbicidelor și a diferitelor produse pentru combaterea bolilor și dăunătorilor.

Referitor la perspectiva culturii de sfeclă de zahăr în țara noastră, aceasta va trebui să țină seama de nevoia creșterii în continuare a consumului de zahăr pe locuitor, care în anul 1975 va trebui să fie cu 30—35% mai mare decât în 1972, iar în următorii 5—10 ani să crească cu 60—85%, comparativ cu consumul mediu din anul 1972.

Principală sursă de sporire a producției de sfeclă și respectiv de zahăr, este creșterea randamentelor la hectar. Comparativ cu producția medie de sfeclă de zahăr, realizată în anul 1971, de 23,4 tone la hectar, în anul 1975 se prevede obținerea unei producții medii de 30 tone la ha, iar până în anul 1980 de 40 tone la ha, astfel ca în următorii 10 ani producția medie de sfeclă să ajungă la 50 tone pe hectar.

Creșterea producției medii de sfeclă de zahăr se va realiza prin îmbunătățirea continuă a tehnologiei de cultură, prin crearea de soiuri și hibrizi de mare productivitate și prin extinderea suprafețelor irigate.

O rezervă importantă de sporire a producției de zahăr în țara noastră o constituie îmbunătățirea treptată a randamentului în procesul de industrializare a sfeclei de zahăr. Față de randamentul realizat în anul 1971, acesta va trebui să crească în 1975 cu 18—20%, iar într-o perspec-

tivă mai îndelungată cu circa 35%. În afară de îmbunătățirea metodelor de păstrare a producției de sfeclă de zahăr, creșterea randamentului în industrie se va realiza prin sporirea capacității de prelucrare. Aceasta în următorii 10—15 ani va crește de peste două ori.

În prezent, activitatea de cercetare și de producție este îndreptată spre atingerea obiectivelor apropiate: obținerea unei producții medii pe țară de 30 tone la ha în cultură normală și de 40—50 tone la ha în cultură irigată, cu un conținut mediu de zahăr de 17% și cu o cheltuielă de producție de 5—5,5 ore-om/tonă.

În acest scop, cercetătorii și-au luat ca sarcină crearea de hibrizi și soiuri de mare productivitate, folosind poliploidia, consangvinizarea, androsterilitatea, iradierea etc. De asemenea, ei studiază tehnologiile specifice pentru ridicarea gradului de mecanizare a lucrărilor prin folosirea semănăturii de precizie și eliminarea răritului manual, precum și tehnologia de cultură a sfeclei de zahăr în condiții de irigare, fără scăderea conținutului de zahăr al sfeclei.

Pentru sporirea continuă a producției de sfeclă de zahăr și menținerea randamentului de zahăr în procesul de fabricație la un nivel ridicat, este necesar să se asigure cantitățile necesare de îngrășăminte pentru folosirea dozelor optime de fertilizare și a raporturilor dintre elementele de nutriție. Pe baza cercetărilor

întreprinse s-a stabilit un necesar mediu de 250—275 kg îngrășăminte (substanță activă) la hectar pentru cultura normală și de circa 350 kg/ha NPK în culturile irigate, cu dozarea diferențiată a fiecărui element fertilizant, în funcție de zona pedoclimatică și însușirile fiecărui tip de sol.

Un alt obiectiv al cercetării și în același timp un sprijin al unităților producătoare îl constituie realizarea de soiuri cu sămință monogermă genetic, asigurarea de instalații pentru drăjirea seminței și pe această cale eliminarea pericolului de boli și dăunători în primele faze de vegetație ale sfeclei de zahăr.

Pe linia organizării producției se înscrie, în perspectiva următorilor 2—3 ani, dotarea unităților agricole de stat și cooperatiste cu combine de recoltat sfeclă, astfel încât această lucrare să fie mecanizată integral.

Deși realizările înregistrate până în prezent în domeniul producției de zahăr nu se ridică la nivelul condițiilor favorabile de climă și de sol existente în țara noastră, ele marchează totuși un real progres și în același timp reflectă tendința de a ridica această cultură, pas cu pas, la nivelul corespunzător posibilităților naturale și perfecționării continue a cercetării științifice și pe această cale a bazei tehnico-materiale.

Ing. GHEORGHE RIZESCU
director tehnic al Centralei organizării producției și industrializării sfeclei de zahăr

CENTRALA INDUSTRIALĂ PENTRU FABRICATII, REPARATII SI MONTAJ ÎN AGRICULTURĂ

execută prin uzinele sale un larg sortiment de echipamente și utilaje puse în slujba mecanizării lucrărilor din agricultură și industria alimentară.

Pentru realizarea operativă și la nivelul actualelor cerințe a utilajelor și echipamentelor, s-a trecut la specializarea uzinelor centralei, corespunzător ramurilor și tehnologiilor din producția agricolă, după cum urmează:

UFRMA Arad, str. Steagului Nr. 1, execută utilaje pentru pregătirea furajelor, incubatie-eclozare și pentru condiționarea, sortarea și ambalarea legumelor, fructelor și semințelor; piese turnate din fontă;

UFRMA Balș, județul Olt, str. N. Bălcescu nr. 192, execută utilaje pentru irigații și lucrări de îmbunătățiri funciare, pentru uscarea produselor agricole, pentru dezinsecție și dezinfecție.

UFRMA Botoșani, Calea Națională nr. 48, execută utilaje și instalații pentru irigații, îmbunătățiri funciare și lucrări în pantă.

UFRMA București, sectorul 4, str. Ilioaiei nr. 15, execută utilaje și instalații pentru creșterea păsărilor, produce piese din cauciuc vulcanizat.

UFRMA Cluj, str. Podgoriilor nr. 10, execută utilaje și instalații pentru pomicultură și pentru adăparea animalelor; piese turnate din bronz și alamă.

UFRMA Codlea, județul Brașov, str. Grădinarilor nr. 12, execută utilaje și instalații pentru creșterea oilor, aparatură electrică pentru instalațiile agricole complete; piese turnate sub presiune din aliaje neferoase, din material plastic; repararea subansamblurilor instalației electrice și hidraulice de la tractoare; repararea pompelor de injecție rotative.

UFRMA Dragalina cu sediul în Ciulnița, județul Ialomița, str. Gării nr. 12, execută utilaje și instalații pentru transporturi interne și depozitare în ferme (palete, containere, cărucioare), reparații capitale de tractoare și motoare de combine.

UFRMA Galați, Bd. G. Coșbuc nr. 256, execută utilaje și instalații pentru dotarea atelierelor de reparații ale unităților agricole, subansambluri și piese pentru instalațiile hidraulice, piese turnate din fontă aliată.

UFRMA Iași, str. Pavlov nr. 14, execută echipamente pentru depozitarea și valorificarea cerealelor, reparații capitale de motoare stabile și de tractoare.

UFRMA Năvodari, județul Constanța, execută utilaje și instalații pentru legumicultură, irigații și lucrări de îmbunătățiri funciare și pentru depozitarea și manipularea carburanților, piese

turnate din fontă și oțel în modele ușor fuzibile și piese din cauciuc vulcanizat.

UFRMA Oradea, str. G. Enescu nr. 15, execută utilaje și instalații pentru cereale și plante tehnice, pentru irigații și lucrări de îmbunătățiri funciare, cit și echipamente pentru ventilație și condiționarea aerului.

UFRMA Roșiorii de Vede, județul Teleorman, str. Oltului nr. 61, execută utilaje și instalații pentru creșterea porcinelor și pentru depozitarea și manipularea carburanților, repară tractoare agricole pe roți cu puteri până la 80 CP.

UFRMA Sibiu, str. Constituției nr. 23, execută utilaje și instalații pentru silvicultură, repară tractoare pe roți și motocompresoare indigene cu motoare având puteri până la 80 CP.

UFRMA Tecuci, județul Galați, str. 7 Noiembrie nr. 20, execută utilaje și instalații pentru viticultură și vinificație; pentru protecția plantelor.

UFRMA Timișoara, str. Mangaliei nr. 61, execută utilaje și instalații pentru creșterea bovinelor, recoltarea furajelor și legumelor, produce bene montate pe autocamioane, remorci și piese din materiale plastice.

*

Prin centrul său de proiectare și sculărie din Brașov, încadrat cu specialiști de înaltă calificare și cu o îndelungată experiență, Centrala pune la dispoziția beneficiarilor servicii la cerere privind proiectarea de utilaje și instalații pentru mecanizarea lucrărilor în agricultură și industria alimentară și care urmează să fie executate prin uzinele sale.

*

Contactul permanent cu nevoile reale ale mecanizării proceselor de producție din agricultură, largile acțiuni de organizare a pregătirii tehnice a fabricației, de organizare a locurilor de muncă, de programare și urmărire a realizării producției, constituie garanția nivelului calitativ ridicat al utilajelor produse de uzinele C.I.F.R.M.A. și a respectării riguroase a termenelor contractuale.

*

În continuare vă prezentăm câteva din produsele realizate la uzinele Centralei industriale pentru fabricații, reparații și montaj în agricultură și un aspect de muncă de la Centrul de proiectare și sculărie din Brașov.

MAȘINA DE STROPIT ÎN ADĂPOSTURILE DE ANIMALE ȘI ÎN SERE PROTECTOR 300

Utilajul este executat de U.F.R.M.A.-Baș și se folosește la lucrările de dezinsecție a adăposturilor de animale și de dezinsecție a animalelor. De asemenea se poate folosi pentru lucrările de stropit pentru combaterea dăunătorilor în sere.

Caracteristici tehnice:

- lungimea fără bare de tracțiune 1960 mm
- lățime 780 mm
- înălțime 1080 mm
- Pompa triplex cu pistoane tip M.S.P.P.
- debit maxim 34 h/min

- debit maxim 34 h/min
- presiunea maximă 25 kgf/cm²
- Electromotorul 2,2 kw
- turație 945 rot/min
- capacitatea rezervorului . . . 300 l
- lungimea cordonului electric . . 35 m
- lungimea furtunelor 35 m
- masa proprie 250 kg
- prețul 17900 lei

MAȘINA DE RECOLTAT MAZĂRE

Mașina este executată de U.F.R.M.A.-Timișoara și poate fi utilizată pentru recoltarea și așezarea în brazdă continuă a mazărei verzi pentru conserve și a mazărei semănată pentru boabe. De asemenea, poate fi utilizată pentru recoltarea lucernei de sămânță, a borceagului, precum și a altor culturi căzute care nu pot fi recoltate cu alte mașini.

Caracteristici tehnice:

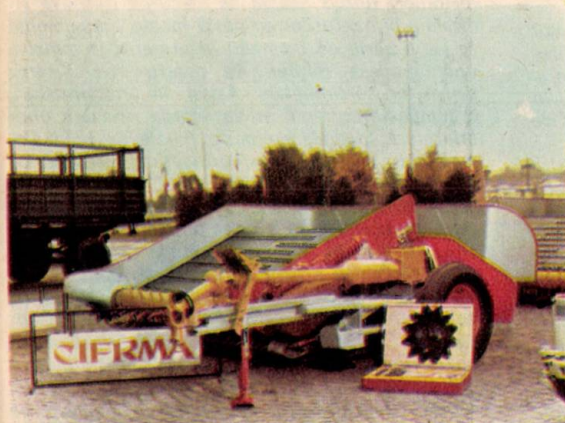
- lungime mm 4 200
- lățime mm 3 040
- înălțime mm 1 245
- Masa kg 1 300
- Viteza de lucru km/oră 4-6
- Lățimea de lucru m 2,2
- Distanța medie între brazde . . . 1-1,2
- Viteza de transport km/oră 15
- Productivitatea ha/oră 0,3-0,7
- Personal de servire 1 tractorist
- Prețul 45 000 lei

AGREGAT MOBIL DE POMPE DE 12"

Utilajul este executat de U.F.R.M.A.-Arad. Este folosit pentru alimentarea cu apă a sistemelor de irigații și pentru desecări. De asemenea, prin înlocuirea pompei cu antrenorul cu saibă, agregatul poate fi utilizat pentru antrenarea diferitelor mașini ca: mori cu ciocane, tocătoare de furaje, batoze, generatoare electrice ș.a.

Caracteristici tehnice

- lungimea mm 3 000
- lățimea mm 1 300
- înălțimea mm 2 300
- puterea motorului D 108 CP 45
- turația nominală rot 1 500
- debitul pompei min
- înălțimea maximă de aspirație . . . h/sec 150
- înălțimea maximă de refulare . . mCA 5
- masa mCA 13
- kg cca 1910

COORDONATE ÎN INDUSTRIA LAPTELUI

Centralei industrializării laptelui și celor 40 de întreprinderi de resort le revin sarcini importante în aprovizionarea populației.

Până în anul 1975 va trebui atinsă o dinamică a producției ridicată cu mult peste creșterile înregistrate de sectorul industriei laptelui în ultimii 20 de ani.

Această creștere, putem spune uriașă, va fi susținută pe parcurs de un important program de investiții a cărui aplicare va crea în toate județele o bună bază tehnico-materială industrializării laptelui, situlnd majoritatea întreprinderilor la nivelul celor din țările cele mai avansate în această ramură. În actualul cincinal se vor pune în funcțiune un mare număr de noi fabrici de produse lactate, secții de brânzeturi și secții de lapte praf furajer destinat creșterii tineretului animal. O grijă deosebită se va acorda, de asemenea, construirii și punerii în funcțiune a unor spații frigorifice pentru păstrarea în condiții corespunzătoare a brânzeturilor.

În această perioadă, numai în București, se vor pune în funcțiune încă două noi fabrici de produse lactate. Totodată, vor lua naștere o nouă secție și un depozit de înghețată cu o capacitate de 12 t. în 24 ore și un depozit frigorifer pentru brânzeturi, de mare capacitate.

Învedernd grija statului față de copii, la Piatra Neamț se va pune în funcțiune prima fabrică de produse lactate dietetice pentru copii sugari.

Ca urmare a punerii în funcțiune a unor importante noi obiective industriale, a reutilizării celor existente și punerii la punct a unor produse tehnologice perfecționate în anul 1975 Centrala industrializării laptelui își va spori considerabil și își va diversifica producția. Se vor produce noi sortimente și se va îmbunătăți tehnologia rețetelor de fabricație la cel puțin 200 de sortimente de lapte, produse lactate, brânzeturi, băuturi din lapte

și conserve de lapte. Numai în anii 1971—1972, s-au produs 89 sortimente noi sau îmbunătățite. Un accent deosebit se pune în acest context pe sortimentele tradiționale.

În baza unor studii temeinice și a unor sondaje făcute în rândul populației încă din anul 1971 au fost omologate și puse în producție peste 16 sortimente noi, realizate la diferite întreprinderi din cadrul Centralei industrializării laptelui.

De menționat este faptul că aproape toate sortimentele noi au fost prezentate publicului cu ocazia expoziției ce a avut loc la București, cu puțin timp în urmă. Cu această ocazie, de un deosebit interes, s-au bucurat următoarele produse: brânza **Tilsit**, cașcavalul **Teleorman**, brânzeturile **Dornigara**, **Poenița**, **Cammembert** și **Taga**, brânza topită **Pik-Nik**, **Homorod** și băuturi din lapte, cum ar fi **Kefirul**, **laptele bătut dietetic**, diferite sortimente de **înghețată** etc.

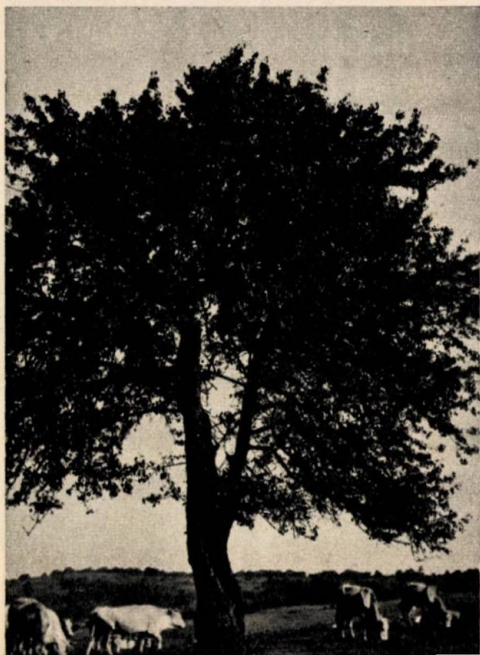
În concordanță cu cerințele variate ale consumatorilor, ținând seama de valoarea nutritivă ridicată a brânzeturilor cu pastă moale, actualmente se fac o serie de încercări în punerea la punct a unor procese tehnologice pentru diversificarea gamei lor sortimentale. Astfel, în anii următori, o atenție importantă se va acorda realizării unor brânzeturi speciale cu pasta moale de tipul **Cammembert**, **Denich Blue**, brânzeturi dietetice cu diferite arome și condimente. Concomitent cu aceste măsuri, industria laptelui va trece la realizarea pe scară largă a unor brânzeturi fără coaje, ambalate în folii de masă plastică.

În programul nostru de asimilare și punere în fabricație a noilor sortimente de brânzeturi, un loc important îl ocupă noul tip de brânză de vaci «**Delicia**» (tip **Cottage Cheese**). Acest tip de brânză ocupă un rol deosebit de important în consumul altor țări, cum ar fi S.U.A., Canada, Australia, Cuba etc. Brânza «**Delicia**» va fi prezentată în ambalaje de masă plastică de 100 și 200 g cu capac etanș, ceea ce va îndepărta, în totalitate, defectiunile pe care actualmente le au paharele de carton parafinate întrebuițate pentru brânza de vaci sau pentru smântână.

O altă caracteristică importantă a brânzei «**Delicia**» este aciditatea mai scăzută, în raport cu a brânzei de vaci. Dacă mai reținem și faptul că în timp ce aciditatea la brânza de vaci obișnuită crește foarte repede, iar în condiții de păstrare identice, aciditatea la brânza «**Delicia**» înregistrează creșteri neimportante, putem prevedea o cerere sporită pentru acest nou sortiment.

Nu pot fi trecute cu vederea nici marea varietate de sortimente de băuturi din lapte în amestec cu sucuri și fructe, care vor fi puse în consum. Din grupa acestora amintesc doar: băuturile din zară, laptele bătut cu diferite arome, iaurt cu fructe ori cu diferite sucuri, cocteil din lapte etc.

Înghețată produsă de întreprinderile industrializării laptelui este apreciată. De aceea, ne preocupăm mult mărirea substanțială a producției și a sortimentelor de înghețată. Avem în vedere, îndeosebi realizarea unui bogat sortiment de înghețată cu fructe. Vor mai fi realizate diferite specialități,

precum torturile de înghețată, înghețată specială în porții familiale, înghețată dietetică etc.

Pentru că a venit vorba de produse dietetice, nu vreau să trec cu vederea o gamă mare de produse dietetice pentru copii și în special pentru cei plini la un an, produse care se vor realiza în colaborare cu Ministerul Sănătății.

În centrul preocupărilor pe care le are Centrula industrializării laptelui, în scopul îmbunătățirii continue a prezentării produselor lactate, un loc important îl ocupă introducerea pe scară largă a unor ambalaje competitive atractive, de un nivel superior, care să satisfacă pe deplin exigențele sporite ale consumatorilor. În acest scop, în actualul cincinal se introduc și se extind ambalajele din masă plastică de toate felurile, precum și cele din folie de staniol. Chiar și în cazul laptelui de consum, care are o pondere importantă în industria noastră, se va trece treptat la înlocuirea buteliilor de sticlă, cu ambalaje din material plastic nerecuperabil. Începând chiar cu acest an, la București și în alte principale orașe ale țării, laptele de consum se livrează populației în ambalaje din mase plastice de 1/2—1 kg.

În ceea ce privește brânzeturile fermentate, ele vor fi ambalate și în porții mici, utilizându-se în acest scop, pelicule sintetice impermeabile, de tip Davrac, Saran etc. Pentru a veni în sprijinul gospodinelor, răspunzând solicitărilor acestora, începând cu anul 1972, magazinele cu autoservire au pus în desfacere sortimente de brânză la gramaje de 200—500 și 1 000 g, printre acestea numărându-se chiar și brânza telemea. Ele sînt ambalate în folie de masă plastică a cărei prezentare este la un nivel care să satisfacă preferințele majorității populației noastre. Într-un viitor foarte apropiat consumatorilor li se vor pune la dispoziție și brânzeturi sub formă răzuită de tipul Parmezan, ambalate în pungulițe de material plastic de diferite mărimi (100—200 și 500 grame). Se va trece și la înlocuirea actualelor ambalaje de carton la brânză de vaci, smîntînă etc. cu un nou tip de ambalaje din material plastic la gramaje mai mici și cu o prezentare mai atrăgătoare. Îmbunătățiri importante se vor aduce și actualelor ambalaje din sticlă, destinate iaurtului. Treptat, acestea vor fi înlocuite cu ambalaje nerecuperabile, mai practice, din material plastic.

În actualul cincinal, un accent deosebit se va pune, de asemenea, pe aplicarea unor tehnologii noi, care vor conduce la îmbunătățirea calității produselor lactate. Se va îmbunătăți astfel tehnologia de fabricație a untului. În plus, întreaga cantitate de unt se va fabrica cu ajutorul unor moderne instalații, de înaltă productivitate. Schimbări importante se vor produce și în fabricarea brânzei telemea de vacă și de oaie a cărei tehnologie va ține pasul cu cerințele sporite ale consumatorilor interni și externi. Astfel, se va produce brânza telemea cu o structură mult îmbunătățită, fără găuri de fermentare sau presare, în diferite forme sau calupuri cu gust plăcut, picant, caracteristic brânzei noastre telemea.

Va fi îmbunătățită și tehnologia producției de brânză de vaci, efortul principal îndreptându-se spre obținerea unui produs cu o aciditate scăzută și cu o consistență sporită.

În centrul preocupărilor noastre va sta și valorificarea integrală, eficientă a subproduselor lactate.

Aș aminti, de exemplu, trecerea la uscarea zărei și zerului, în vederea utilizării acestora în industria panificației și brânzeturilor, ca și în hrana rațională a animalelor. Pe linia valorificării resurselor proteice în zootehnie, aș mai aminti și folosirea în sectorul industriei laptelui, a proteinelor din soia. De altminteri, încă din anul 1971, Centrula industrializării laptelui a reușit să realizeze din amestecuri de proteine animale și vegetale, diferite sortimente de brânzeturi, lapte de soia — lichid și praf. Aceste noi produse au o amplă utilizare în industria laptelui, cârni, panificației, produselor zaharoase, precum și în fabricarea unor sortimente de înlocuitori de lapte de tipul «INLAVIT», atât de necesar în hrana păsărilor, porcilor și vițelor.

Întregul complex de măsuri, pe care l-am schițat în linii generale, va crea posibilitatea realizării unor cantități de lapte și produse lactate sporite, care vor satisface în totalitate cerințele populației. Astfel, în perioada 1971—1975, se va produce anual față de anul 1970, cu 177 la sută mai mult lapte de consum, cu 170 la sută mai mult lapte praf integral, cu 700 la sută lapte praf degresat, cu 181 la sută unt, cu 245 la sută mai multe brânzeturi și cu 205 la sută mai multă înghețată.

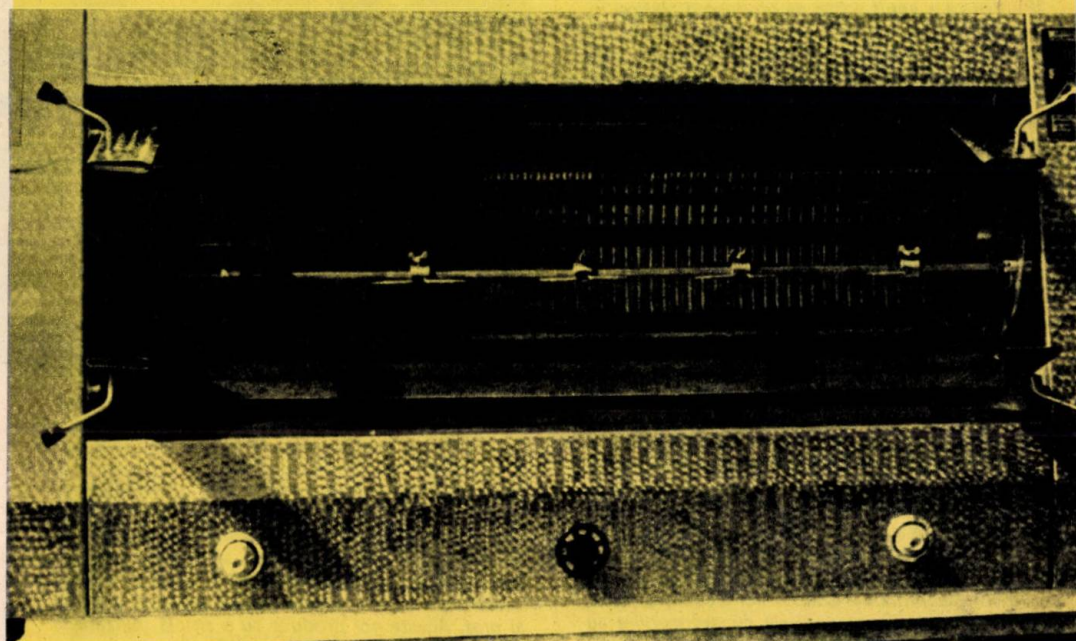
Aceste creșteri importante de producție vor concura la satisfacerea în mai mare măsură a cerințelor populației cu lapte de consum și produse lactate. În același timp, ele vor asigura și resurse pentru sporirea exportului. În acest fel, la finele anului 1975, țara noastră va fi prezentă în peste 30 de țări cu o gamă întreagă de produse lactate, în special brânzeturi, unt și înghețată, a căror calitate și prezentare se va alinia la nivelul celor mai exigente piețe străine.

Traducând în viață indicațiile prețioase ale conducerii de partid și de stat, Centrula industrializării laptelui va acționa mai departe, în ritm susținut, pe linia îmbunătățirii continue a tehnologiei de fabricație, a realizării de noi sortimente de lapte și produse lactate, a introducerii de noi ambalaje, nerecuperabile. Actualul cincinal va propulsa ridicarea acestui sector la un nivel tot mai apreciat, implicit va duce la o mai bună și mai variată aprovizionare cu lapte și produse lactate a populației.

Ing. TEODOR PALINCAȘ

director general al
Centralei industrializării laptelui

ROTISOR

Utilajul este executat de U.F.R.M.A.-București și servește frigerii păstrăvilor în unitățile de alimentație publică sau în gospodării personale.

Este executat în trei variante — două variante pentru sectorul de alimentație publică și o alta pentru gospodării personale.

Caracteristici tehnice		U.M.	Varianta		
			Cu 4	R5	Casnic
Productivitatea		kg carne			
		oră	32	16	4
Motor electric	putere	kw	0,18	0,14	0,04
	turație	rot/min	1 400	2 800	2 800
Consumul de gaz petrolier lichefiat		kg/oră	1±10y.	1±10y.	—
Consumul de energie electrică necesară frigerii cărnii		kw/h	—	—	2
lungime		mm	1 520	1 000	520
lățime		mm	650	600	260
Înălțime		mm	830	600	350
Masa		kg	200	80	10
Preț		lei/buc	12 600	8 000	800

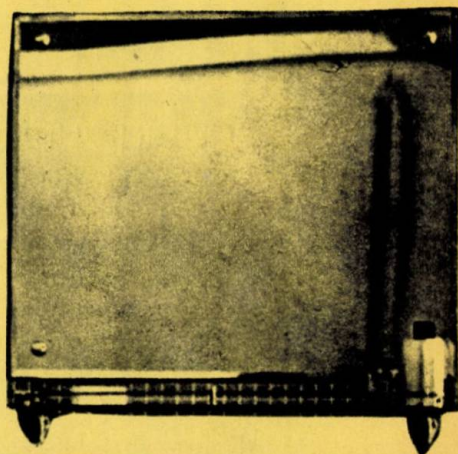
SĂTENI!

Nici o gospodărie fără instalații
sanitare din porțelan produse de
**UZINELE CERAMICE DIN
PLOIEȘTI**

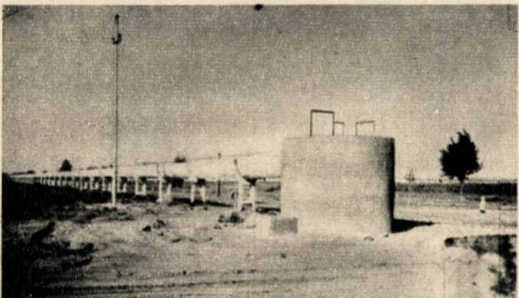
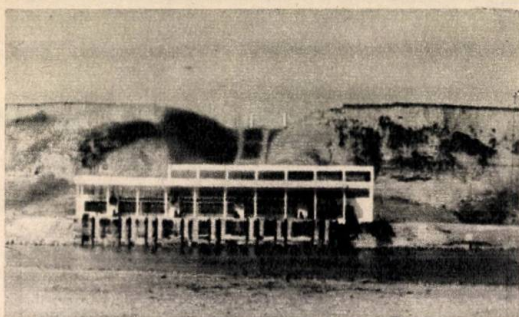
Bd. Republicii 285

Telefon 2 35 62

Ele pot fi procurate prin toate
magazinele din rețeaua comercială
de stat și cooperatistă

ÎN SLUJBA AGRICULTURII, TRUSTUL DE CONSTRUCȚII PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIRI FUNCiare GALAȚI

Trustul de construcții pentru îmbunătățiri funciare—Galați își întinde aria de activitate pe teritoriul Moldovei și parțial al Munteniei, în primul rând, în județele Galați și Brăila. Trustul are zeci de șantiere, loturi și puncte de lucru. În ultimii ani, colectivul de muncitori, tehnicieni și ingineri de la T.C.I.F.—Galați a dat în folosință lucrări de importanță republicană, cu aport deosebit în modernizarea agriculturii, în obținerea unor sporuri substanțiale de produse agricole. În fruntea acestora se situează îndiguirea Insulei Mari a Brăilei, prin care s-a predat agriculturii o suprafață de 71 994 ha. Pe această mare suprafață, unde se realizează acum producții record de porumb, grâu și floarea soarelui, în ultimii 3—4 ani s-au executat și ample lucrări de desecări. O altă lucrare importantă realizată de T.C.I.F. Galați este irigarea terasei Nicorești—Tecuci, cu o suprafață de 13 840 de hectare. Terasa este deservită de stația de pompare Ionășești — pe Siret, cu un debit de 10 mc/sec.

Printre realizările notabile ale colectivului de constructori gălățeni se mai înscrie la loc de frunte și irigarea unei suprafețe de 32 100 hectare în terasa Viziru.

Această terasă contribuie la mărirea potențialului agricol al județului Brăila, cu suprafața arătată mai sus, din care cooperativele agricole de producție beneficiază de nu mai puțin de 25 000 de hectare.

Pe agenda de lucru a trustului în actualul cincinal mai figurează o seamă de importante investiții îndreptate îndeosebi spre preîntâmpinarea inundațiilor și combaterea excesului de umiditate. Avem în vedere, printre altele, îndigui și desecări la Trifești—Sculeni, Sculeni—Tușora și Tușora—Gorban, județul Iași; îndigui și desecări, pe râul Birlad, județul Vaslui și Nămolosa—Măxineni în județul Brăila și amenajări de irigații la Rogoaza—Adjud, județul Vrancea, Mirosilăvești—Roman, județul Bacău și Cîmpia Buzăului. Vor fi astfel realizate sute și sute de kilometri de diguri și canale de desecări, deservite de moderne stații de pompare. Muncitorii, inginerii și tehnicienii trustului în frunte cu comuniștii s-au angajat să nu precupețească nici un efort, pentru realizarea unor lucrări de calitate, care să se înscrie în peisajul contemporan de dezvoltare și modernizare a agriculturii.

TRAIAN DUMITRU

LA NICULIȚEL, UNDE VITICULTURA ESTE OCUPAȚIA DE FRUNTE A LOCALNICILOR DE MII DE ANI

După ce urcă Dealul Mare al Somovei pe șoseaua Tulcea—Măcin, călătorul se află pe neașteptate în fața unui imens amfiteatru luminos și verde; ca într-o împărăție de liniște și de visare: bazinul viticol Sarica—Niculițel.

Sarica—Niculițel—Bădila sînt locuri predestinate pentru podgorii — locuri care au fost întotdeauna împodobite cu vii. Microrelieful podgoriei se caracterizează prin undulații ale terenului bine adăpostit, cu pante line și lungi unde solurile profunde ocupă suprafața cea mai mare. Plantațiile viticole sînt amplasate pe terenuri cu o altitudine între 50 și 200 m.

Datorită dealurilor acoperite cu păduri care împrejmuește ca un brîu părțile de est, sud și vest ale podgoriei, microclimatul de aici este dintre cele mai favorabile.

În partea de nord, fluviul Dunărea care se găsește la 5—6 km, mărește și mai mult valoarea condițiilor naturale pentru această podgorie.

Toate aceste condiții deosebit de favorabile pentru cultura viței de vie au fost valorificate în cadrul I.A.S.-ului nostru, care în ultimii 10 ani s-a dezvoltat mult, ajungînd să realizeze an de an, beneficii mari cu cheltuieli minime, iar plantațiile de vii să fie bine întreținute, fără goluri și cu un randament sporit. I.A.S. Niculițel are o suprafață viticolă de peste 1270 ha din care: vii pe rod 858 ha, vii tinere 352 ha, pepiniere viticole 10 ha, plantații portaltoi 50 ha.

Această suprafață viticolă este împărțită pe 8 ferme de producție, a căror suprafață variază

între 148 și 192 ha, în funcție de condițiile concrete de relief și de parcelare din fiecare fermă.

În condițiile climatice din această zonă, solul care dă cele mai bune rezultate este Aligoté, care ocupă peste 60% din suprafața viticolă și care la concursul republican de vinuri din acest an a fost distins cu două medalii de argint. Restul soiurilor cuprinse în sortimentul podgoriei este format din Riesling Italian 20%, soi care la același concurs a primit medalia de aur, Sauvignon alb 10% și alte soluri care ocupă 10% din suprafață.

Plantațiile de vie de la I.A.S. Niculițel sînt tinere, cu o vîrstă de cel mult 15 ani. La înființarea plantațiilor de vii s-au aplicat cu rigurozitate recomandările științifice privind pregătirea terenului, administrarea îngrășămintelor, pichetarea și plantarea.

Din experiența ultimilor ani putem trage concluzia că potențialul plantațiilor viticole de la Niculițel este de 9000—9500 kg struguri la ha, ținînd cont de asigurarea calității produsului finit — vinul — cît și de necesitatea menținerii longevității plantațiilor.

Colectivul de lucrători din Întreprinderea agricolă de Stat Niculițel este un colectiv capabil să răspundă la sarcinile ce stau în fața viticulturii noastre, avînd ca scop principal obținerea de producții constante, cu indicatori calitativi superiori.

Ing. Nicolae HÎRTOP
director al Întreprinderii agricole
de stat Niculițel—Tulcea.

Este interzisă aprinderea focurilor la o distanță mai mică de 100 m față de liziera pădurii sau în afara locurilor special destinate acestui scop. Nu părăsiți focurile înainte de a le stinge.

Un incendiu poate distruge sute de hectare de pădure care cu greu pot fi refăcute.

CODLEA — UZINA FLORILOR

De la Codlea, din serele însoțite care se întind cit cuprinzi cu ochii, pornesc spre orașele țării ca și spre cele mai îndepărtate meridiane ale lumii, spre Suedia, Liban, Franța, Elveția, Cehoslovacia, Norvegia și Republica Federală a Germaniei, milioane de flori într-un an, milioane de garoafe, trandafiri, crizanteme și fire de freezia, toate de o neasemuită frumusețe și prospețime. Anual se mai produc aici, pe lângă milioanele de fire gingașe, delicate, cu flori înmiresmate, 200 000 de flori în ghivece — hortensia, cyclamen și altele.

Florarii Codlei au oricând cu ce se mindri. De pildă, cu introducerea în cultură la scară industrială a noi sortimente de flori. Liliacul care oriunde înfloarește în aprilie și mai, la Codlea e plin de floare în decembrie, iar mărgăritarul ce înfloarește obișnuit în iunie, aici e nins de floare la începutul lui ianuarie.

I.A.S. Codlea-Sere — după cum ne informează directorul ing. Ion Băloiu și inginerul șef, Ion Pirvulescu — și-a extins de-a lungul anilor activitatea, cuprinzând și sfera comercializării florilor. Întreprinderea și-a deschis magazine de prezentare în 26 de orașe mari ale țării — 10 în București, cite unul la Timișoara, Sibiu, Brașov, Galați etc. Ele funcționează sub directă conducere și îndrumare a întreprinderii.

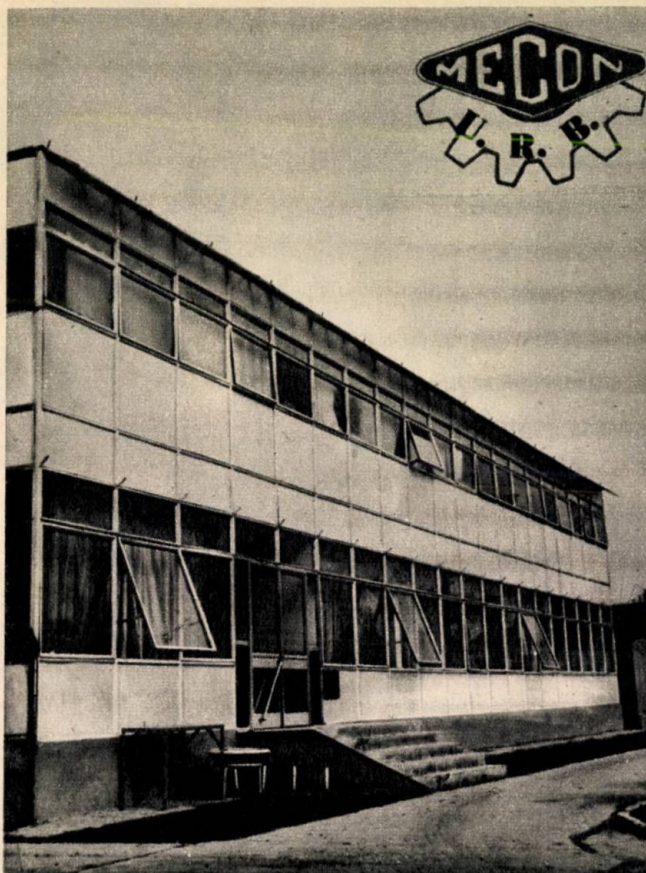
În serele Codlei nu se cultivă numai flori, ci și tomate și castraveți. Grădinarii Codlei au învățat într-o sută de ani, că rotația culturilor de flori și legumicole sînt prielnice și unora și altora.

Aceeași suprafață de seră, la Codlea, prezintă de-a lungul a trei ani următoarea rotație culturală: un ciclu de 6 luni castraveți, urmat de un ciclu de doi ani de garoafe și, în final, un al treilea ciclu de 6 luni de tomate. Rotația conferă o fertilitate ideală solului, atestată, nu numai de bogatele recolte de flori, ci și de producțiile medii record de tomate și castraveți. La Codlea în două cicluri într-un an, se obțin pe un hectar 180 tone de tomate și tot pe un hectar 250 de tone de castraveți. O altă realizare de prestigiu a acestui colectiv de muncitori, ingineri și tehnicieni o constituie cultura forțată a căpșunului. La Codlea, este singurul loc din țară unde stolonii sînt forțați să dea roadele arome nu în iunie, ci în martie!

Cine sînt meșterii care fac toate aceste minuni? Ascultîndu-l pe inginerul șef Ion Pirvulescu înveți să iubești florile. Frantz Göbbel, maestru la cultura florilor în ghivece a avut și pe taică-său și pe bunică-său, florari. Elfride Weidenbäcker reprezintă și ea, în familia sa, a treia generație de florari.

Pe ea am cunoscut-o acum un an. A dăruit atunci un buchet de garoafe mari, roșii, în ziua pensionării lui Iacob Deneș. Acesta cultivase flori 40 de ani și fusese distins cu «Ordinul Muncii» clasa I. Asemenea elogii s-ar putea aduce tuturor muncitorilor și specialiștilor de la I.A.S. Codlea.

DUMITRU TRAIANESCU

UZINA DE REPARAȚII BRĂILA

Cînd ne mutăm într-un bloc nou, gîndul recunoscător ne zboară spre cei care l-au durat din beton. Spre constructori, spre cei care, cu excavatoare și greifere, cu dispozitive de înălțat și purtat grinzi și chesoane de beton armat, construiesc cvartale și uzine, complexe zootehnice moderne trainice și frumoase.

Dar la cei care au zămislit macaralele, greiferele, barăcile metalice pe care le înțîlnim pe fiecare șantier, utilajele și dispozitivele perfecționate cu care lucrează

constructorii, v-ați gîndit vreodată? Știți unde se construiesc ele? Vă invităm la una din uzinele producătoare.

«Uzina de reparații Brăila» — așa se numește gazda noastră — aparține, după cum ne informează directorul ei, inginerul Constantin Gheorghiță, Trusului de mecanizare București, din cadrul Ministerului Construcțiilor Industriale. Trustul — ni se spune — poate fi comparat cu un uriaș serviciu «mecanic șef», pe țară al ministerului amintit. El produce cu alte

cuvinte barăci spațiale, metalice, utilaje și dispozitive pentru șantierele de construcții, precum și piese de schimb pentru utilajele și dispozitivele respective.

Barăcile de șantier din elemente spațiale, produse aici, sînt ansamble de locuit destinate cazării muncitorilor constructori, sau ca spații pentru birouri pe șantierele de construcții. Barăcile sînt prevăzute cu instalație electrică, sanitară și de încălzire. Baraca de șantier este alcătuită din două, patru sau mai multe elemente spațiale transportabile, fiecare element, la rîndul său, fiind o construcție ce poate fi utilizată și independent. Asamblarea barăcilor, construite în exclusivitate la U.R.M. — Brăila (barăci cu mai multe elemente spațiale), se realizează cu ajutorul unor panouri care creează culoarul de circulație. Folosirea barăcilor din elemente spațiale este indicată pe șantierele cu mobilitate foarte mare.

În legătură cu acest produs de bază, colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni de la uzina brăileană are cu ce se mîndri. În primul rînd, baraca fabricată în 1972 este cu 500 de kg mai ușoară decît cea fabricată cu doi ani înainte. De aici, o apreciabilă economie de metal. A 16-a baracă este produsă acum din metalul economisit. Și încă ceva. Deși U.R.B.-ul n-are plan de export pentru barăci spațiale, datorită confortului ce-l oferă și altor caracteristici tehnice salutare, începînd din 1972 ele au început să fie solicitate în Austria, Cehoslovacia și alte țări.

Tot pentru șantierele de construcții, la Uzina de reparații Brăila, se mai realizează o gamă sortimentală bogată și diversificată de echipament pentru escava-

toare — macarale, greifere, dragline, linguri inverse etc. O notă aparte merită draga refulantă NZ 12 care dă un bun randament la extragerea nisipului și balastului din riuri.

Pe porțile uzinei brăilene ies zilnic, de asemenea îndreptându-se spre toate colțurile țării, dispozitive pentru manipulat pe șantieră a tot felul de elemente prefabricate din beton — grinzi, panouri, chesoane, stâlpi, pereți etc.

U.R.B. mai este, în plus, singurul loc din țară unde se repară excavatoare cu cupa de 0,3—0,4 mc și macarale-turn, de la 40 la 100 tone.

În cartea de onoare a uzinei s-au mai înscris la loc de frunte și alte realizări notabile. Colectivul uzinal a realizat un mare număr de cofraje metalice, peste plan, pe care le-a expediat în județele Satu Mare, Arad și Timiș pentru a se imprima un tempo rapid construcției de blocuri de locuințe. Tot cu astfel de cofraje, multe hoteluri și restaurante de la Mamaia, Mangalia și Eforie au fost construite «la roșu» în 1970, numai în trei luni.

Hărnicia colectivului de la U.R.B. este atestată însă în primul rând, pe lângă calitatea produselor, de dinamica producției. În 1972, față de 1969, volumul producției globale a uzinei s-a dublat. În 1975, producția globală a uzinei va fi cu 70 la sută mai mare decât în 1970!

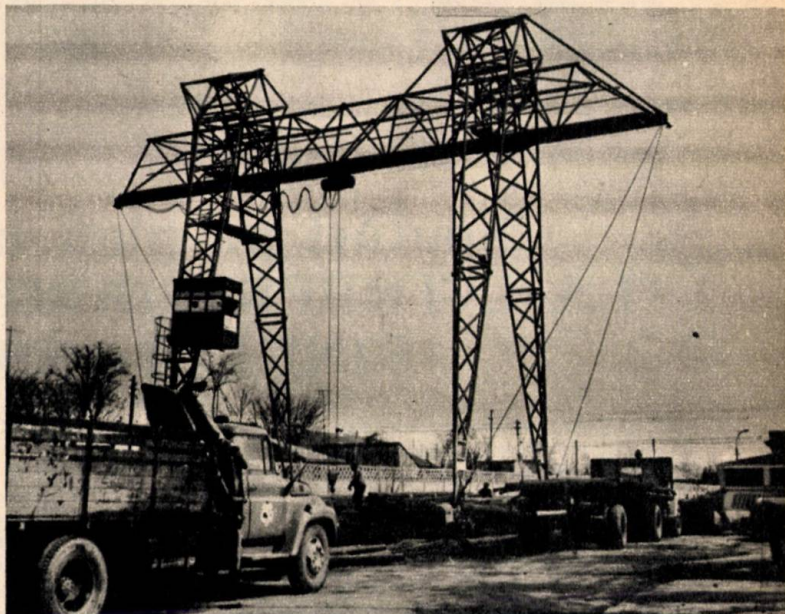
Această dinamică a producției se explică — printre altele — prin îmbunătățirea sistematică a fluxului tehnologic, a organizării muncii, prin utilizarea integrală și cât mai judicioasă a spațiilor și utilajelor, dar mai ales prin permanenta specializare a cadrelor. Comuniștii au lansat chemarea ca fiecare muncitor să învețe o a doua și o a treia meserie. Întreg colec-

tivul a îmbrățișat cu căldură această chemare. Iată unul, din multe exemple ce s-ar putea da. Mișu Pitulice, Eugen Vilvoi, Emil Negru și Alexandru Cristea stăpîneau lăcătușeria. Ca uteciști, într-o adunare a organizației de tineret, ei s-au angajat să învețe și mecanica. S-au înscris la cursul de calificare la locul de muncă. Mecanicii vîrstnici le-au deslușit cu dra-

goste toate tainele meseriei și cei cinci uteciști lucrează azi la secția mecanică a uzinei. Exemplul lor nu este singular. Poliprofesionalizarea nu este o simplă vorbă, ci o realitate la U.R.B.

Acestea sînt doar cîteva din impresiile culese la prestigioasa uzină brăileană.

D. TUDOR

Noutăți pe plan mondial LA ÎNȚEPRINDEREA VIEI ȘI VINULUI – SIBIU

În trecut, ani de zile, în catalogul de produse al întreprinderii noastre, figurau, în afară de vinurile de Tîrnave, puține alte sortimente—rachiu, țuică, vodcă. Cerințele consumatorilor erau însă din ce în ce mai diversificate, solicitîndu-ne o gamă cit mai bogată de băuturi.

Ținînd seamă de aceasta, încă de acum trei ani, am creat și lansat în producție și comerț, pentru prima oară în țară, băutura aperitiv **«Bitter»**. S-a organizat temeinic producția Bitter-ului, omologul românesc al Bitterului Campari, fabricat însă pe baza unei rețete originale — prin care se valorifică superior o serie de vinuri, precum și un mare număr de plante medicinale din flora noastră montană. Abia lansat, acest produs a și cîștigat o medalie, în 1970, la un prestigios concurs internațional de vinuri.

Bitter-ul a prins bine pe piața internă, urmînd în scurtă vreme a se exporta în mai multe țări. Avînd în vedere toate acestea, am procedat la diversificarea acestui produs. S-au realizat astfel, în acest an, alte două băuturi aperitive, unul alb — **«Păltiniș»** și altul roșu — **«Felix»**, cu o tărie alcoolică mai mică, parfumat, tot pe bază de extracte din plante aromate. Bine lansate și prezentate pe piață, și aceste două noi aperitive au întrunit sufragiile consumatorilor. Atrăgînd și alți specialiști din întreprinderea noastră la munca de cercetare și creare a unui sortiment de băuturi cit mai diversificat, s-au realizat cu posibilități locale, alte băuturi ce se găsesc de-acum în magazine: **«Roua Carpaților»** și **«Dumbrava Sibiului»**, două băuturi alcoolice de 40 grade tărie, din familia whisky, aromatizate cu extracte din flori de cîmp și munte,

precum și **«Cordial Sibiul»**, un aperitiv pe bază de vin, și trei tipuri de ginuri dulci (o noutate pe plan mondial) cu arome de lămîie, zmeură și caise.

În programul nostru de diversificare sortimentală mai figurează lansarea, în curînd, a unor rachii naturale îmbuteliolate în sticle care, pe lîngă băutura respectivă, conțin și fructul caracteristic — pere, piersici, prune, mere.

Pînă la sfîrșitul cincinalului, abordînd un vast program de diversificare, 45—50 la sută din totalul producției noastre va fi constituit din sortimente noi.

Modul de prezentare a băuturilor a fost, de asemenea, modernizat și îmbunătățit substanțial. Fiecare nouă băutură este îmbuteliată într-o sticlă de un format aparte, pe care o menținem neschimbată. Venind în sprijinul consumatorilor, sticlele de băuturi sînt însoțite de recomandări cu modul de întrebuințare și cu o seamă de rețete de cocktail-uri ce se pot prepara din ele. O mare atenție am dat și înnoirii sistemului de închidere a sticlelor, la toate buteliile, el fiind realizat cu filet, care permite închiderea lor cu dopuri metalice. Totodată, ne-am organizat și o secție de fabricat capșoane și dopuri din masă plastică.

Și de aici înainte, colectivul nostru de muncitori, ingineri și tehnicieni va persevera pe linia diversificării și îmbunătățirii calitative a gamei de băuturi ce poartă emblema prestigioasă a întreprinderii noastre cu o bogată tradiție în această direcție.

Ing. VASILE CHILAT
directorul Întreprinderii viei și vinului—Sibiu

Salate, fileuri, rulouri cu gust excelent din
HERINGI AFUMAȚI LA CALD
Produs al întreprinderii
piscicole «**BUCUREȘTI**»

**Culegeți plante medicinale în orele libere!
Predați-le cooperativelor de consum sau întreprinderilor
și centrelor de plante medicinale!**

**Valorificând bogăția de plante medicinale a țării noastre
prin organizațiile cooperației de consum, obțineți venituri
suplimentare însemnate.**

DEPARTAMENTUL INDUSTRIEI ALIMENTARE CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII CĂRNII

CRESCĂTORI DE ANIMALE!

Realizați venituri importante, livrând la fondul central al statului, tineret bovin de greutate mari și calități superioare.

Prețurile oferite de întreprinderile de industrializare a cărnii sînt următoarele:

Greutatea tineretului bovin la predare kg viu	Preț/kg viu în raport de calitatea animalului	
	Cal. I lei	Cal. II-a lei
—peste 400	9,80	9,30
—321—400	9,30	8,80
—221—320	9,00	8,40
—151—220	8,00	7,50

Pentru livrarea de tineret bovin în greutate de 401 kg viu, calitatea I, obțineți 3 900 lei, în timp ce pentru un animal de 300 kg viu calitatea a II-a, realizați 2 500 lei.

IMPORTANT!

Livrînd tineret bovin în perioada 1 ianuarie—30 aprilie beneficiați de un spor de preț de 0,50 lei/kg viu.

PRODUCATORI DIN ZONELE DE DEAL ȘI MUNTE

În raport de greutatea tineretului bovin livrat, întreprinderile de industrializare a cărnii vă acordă, la preț de stat, următoarele cantități de porumb:

Structura de greutate a tineretului bovin livrat kg viu	Porumb acordat în raport de kg viu tineret bovin livrat/kg
—peste 300	1,500
—201—300	1,200
—151—200	0,700

Pentru livrarea unui animal (tineret bovin) în greutate de 400 kg aveți dreptul să cumpărați, la preț de stat, cantitatea de 600 kg de porumb.

NOU NOU

ÎN
MAGAZINE
*
CONFECȚII
BĂRBĂTEȘTI
PENTRU
TOATE
CONFORMAȚIILE
(A.B.C.D.)

PRINCIPALELE AVANTAJE LA CUMPĂRAREA CONFECȚIILOR BĂRBĂTEȘTI DE SERIE EXECUTATE PE GRUPE DE CONFORMAȚII CORPORALE

- Preț mai mic cu 30—40% față de cele executate individual;
- Reducerea timpului pentru alegere și cumpărare;
- Introducerea imediată în folosință prin evitarea așteptării la probe și execuție
- Posibilități mai largi în comparație cu alte căi, în ceea ce privește alegerea modelului, contexturii, desenului și culorii, în cadrul unei game variate de prețuri;
- Asigurarea — prin ateliere speciale ale magazinelor — de servicii gratuite privind eventualele retușuri.
- Prin linia de croială, prin armonizarea accesoriilor, se asigură bun gust în condiții de aliniere la orientarea generală a modei pentru fiecare sezon;
- Fabrica producătoare garantează calitatea produsului, eventualele reclamații putând fi făcute în termen de 30 zile de la cumpărare;
- Prin introducerea acestui nou sistem, se asigură posibilitatea îmbrăcării cu confecții de serie, a cumpărătorilor cu cele mai diferite conformații corporale și siluete.

A stylized illustration of a woman with dark hair, large eyes, and rosy cheeks, wearing a red headscarf and a red and white striped scarf. She is holding a large, colorful bouquet of various vegetables and fruits, including tomatoes, peppers, eggplants, carrots, and grapes. A small yellow tag with the letters 'Lf' is attached to the bouquet. The background is a solid yellow color.

**CENTRALA DE PRO-
DUCTIE, VALORIFICA-
RE ȘI INDUSTRIALI-
ZARE A LEGUMELOR ȘI
FRUCTELOR**

**OFERĂ CONSUMATO-
RILOR**

prin rețeaua proprie de
magazine,
un bogat sortiment de
LEGUME ȘI FRUCTE
proaspete, conservate și
deshidratate de cea mai
bună calitate.
Legumele și fructele,
proaspete sau conservate,
izvor de sănătate!

LEGUME ȘI FRUCTE

FOLOSIND AVANTAJELE CONTRACTUALE, PRODUCĂTORII SPÕRESC LIVRÅRILE DE LAPTE

În sporirea continuă a producției de lapte și, pe această bază, a livrărilor la fondul de stat, o pirghie importantă o constituie cointeresarea materială a producătorilor.

Ca urmare a măsurilor stabilite de conducerea de partid și de stat, în cursul anului 1970, pe baza actelor normative elaborate, contractanții de lapte și de produse lactate au beneficiat de creșteri substanțiale ale prețurilor de vânzare pentru laptele livrat fondului de stat. Astfel, prețul laptelui de vacă cu 3,5 la sută grăsime a fost majorat cu 0,45 lei/litru în perioada 1 noiembrie — 30 aprilie și cu 0,10 lei/litru, în perioada 1 mai — 31 octombrie, iar prețul laptelui de oaie cu 7 la sută grăsime a fost majorat cu 0,50 lei/litru pentru livrările din tot cursul anului.

Pe lângă creșterea prețurilor de vânzare la lapte pentru hrana animalelor, producătorii au primit drept stimulent la preț de stat furaje concentrate (tărîțe de grâu sau porumb) în cantități calculate pe litru de lapte și perioade, astfel:

- la laptele de vacă, 0,300 kg/litru de lapte cu 3,5 la sută grăsime, livrat în perioada 1 noiembrie — 30 aprilie și 0,150 kg/litru de lapte, în perioada 1 mai — 31 octombrie;

- la laptele de oaie cu 7 la sută grăsime livrat de producătorii domiciliati în zonele de deal și munte, cîte 0,300 kg/litru de lapte livrat în tot cursul anului.

Pe baza Hotărîrii Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, din 1 iunie 1970, contractanților de lapte de vacă din zonele de

deal și munte li se acordă, la preț de stat, cîte 100 kg porumb pentru fiecare vacă, de la care au livrat 700—1 000 litri lapte și cîte 150 kg, dacă au livrat peste o mie de litri lapte.

De asemenea, pe baza H.C.M. nr. 886/1971, contractanții de lapte pot beneficia de credite pentru cumpărarea de animale de producție, rambursabile prin livrări de produse și produși în termen de pînă la 5 ani, cu dobîndă de 3 la sută pe an.

*

Popularizînd avantajele acordate de stat contractanților, întreprinderile de industrializarea laptelui au reușit în ultimul timp să atragă un număr tot

mai mare de producători, pentru valorificarea prin contracte a disponibilului de lapte obținut în gospodăria personală.

În acest fel, cantitățile de lapte preluat au sporit, ceea ce a permis ca întreprinderile Centralei noastre să depășească substanțial planul la lapte de vacă pe semestrul I. 1972, la sursa gospodăriile populației, depășirea reprezentînd 28 la sută față de plan.

Stimulentele acordate au sporit interesul unor producători de a furaja și îngriji mai bine animalele, obținînd pe această cale creșterea producției de lapte, ceea ce a permis livrarea unor cantități sporite de lapte.

Cantitatea de lapte preluată, raportată la întregul efectiv de vaci și bivolițe existent în gospodăriile populației — deși nu de la toate s-a preluat lapte — reprezintă în medie pe o vacă 565 litri în județul Mureș, 561 litri în județul Sibiu, 546 litri în județul Harghita, 461 litri în județul Brașov, 415 litri în județul Suceava etc.

Dacă aceste cantități de lapte medii pe o vacă la nivelul județelor se cer mult îmbunătățite, trebuie spus însă că sînt unii contractanți care au livrat statului pe bază de contracte, cantități mari de lapte, realizînd pe această cale, importante venituri.

Iată, în acest context, un mare număr de exemple de producători (membri cooperatori și individuali) demne de urmat:

- Tius Dumitru, din comuna Sieuți, județul Bistrița-Năsăud a livrat în anul 1971, de la o vacă, 3 592 litri lapte, cu 3,5 la sută grăsime, pentru care a primit 7 184 lei, 718 kg de tărîțe și 150 kg de porumb.

● **Barabaș Martin**, din comuna **Sînmartin**, județul **Harghita**, deținător a 4 vaci, a livrat în anul 1971 cantitatea de 9 043 litri de lapte, cu 3,5 la sută grăsime, pentru care a primit 18 086 lei, 2 035 kg tărîțe de grîu și 600 kg porumb la preț de stat. De asemenea, i s-a acordat un credit de la stat de 9 500 lei, pentru cumpărarea de animale de producție. Barabaș a predat și în primele 6 luni ale anului 1972, 7 955 litri de lapte, pentru care a primit 15 910 lei, 1 790 kg tărîțe și 600 kg porumb.

● **David Carol**, din județul **Brașov** a livrat în anul 1971, 29 500 litri lapte, pentru care a primit suma de 60 000 lei și 6 750 kg tărîțe de grîu. În primele 5 luni ale anului 1972, acesta a mai livrat încă 9 300 litri de lapte.

● **Elena Florescu**, din comuna **Sirnea**, județul **Brașov**, a livrat de la o vacă, în anul 1971, cantitatea de 3 119 litri lapte și a primit 6 500 lei, 490 kg tărîțe și 150 kg porumb; **Drăgan Gheorghe**, din comuna **Crisbav** a livrat de la o vacă 3 350 litri de lapte și a primit 6 850 lei, 600 kg

tărîțe și 150 kg porumb.

● **Verona Simion**, din comuna **Pîrgărești**, județul **Bacău**, proprietară a două vaci, a livrat și ea în anul 1971, cantitatea de 6 600 litri lapte, pentru care a primit 13 245 lei, 1 455 kg tărîțe și 300 kg porumb.

● **Ion Ciupel**, din județul **Cluj**, a livrat în anul 1971, 20 560 litri de lapte pentru care a primit 41 011 lei, 4 359 kg tărîțe și 1 500 kg porumb.

● **Rapu Iosif** din comuna **Ozun**, județul **Covasna** a livrat de la două vaci, în anul 1971, cantitatea de 6 924 litri de lapte pentru care a primit 14 194 lei, 1 380 kg tărîțe și 300 kg porumb.

● **Dumitru Maria**, din comuna **Ciorogirla**, județul **Ilfov** a livrat în anul 1971, de la o vacă, 4 915 litri de lapte pentru care a primit 9 850 lei și 1 062 kg tărîțe.

● **Szabo Martin**, din comuna **Breaza**, județul **Mureș**, de la două vaci, a livrat 4 944 litri lapte, pentru care a primit 10 565 lei și 720 kg tărîțe.

● **Bilan Toader**, din comuna **Ciprian Porumbescu**, județul **Suceava** a livrat de la o

vacă 3 263 litri lapte pentru care a primit 6 198 lei, 698 kg tărîțe și 150 kg porumb.

● **Lungu Ion**, din **Sînmihail-Almaș**, județul **Sălaj** a livrat de la 2 vaci, 9 180 litri lapte, primind 15 650 lei, 1 200 kg tărîțe și 300 kg porumb.

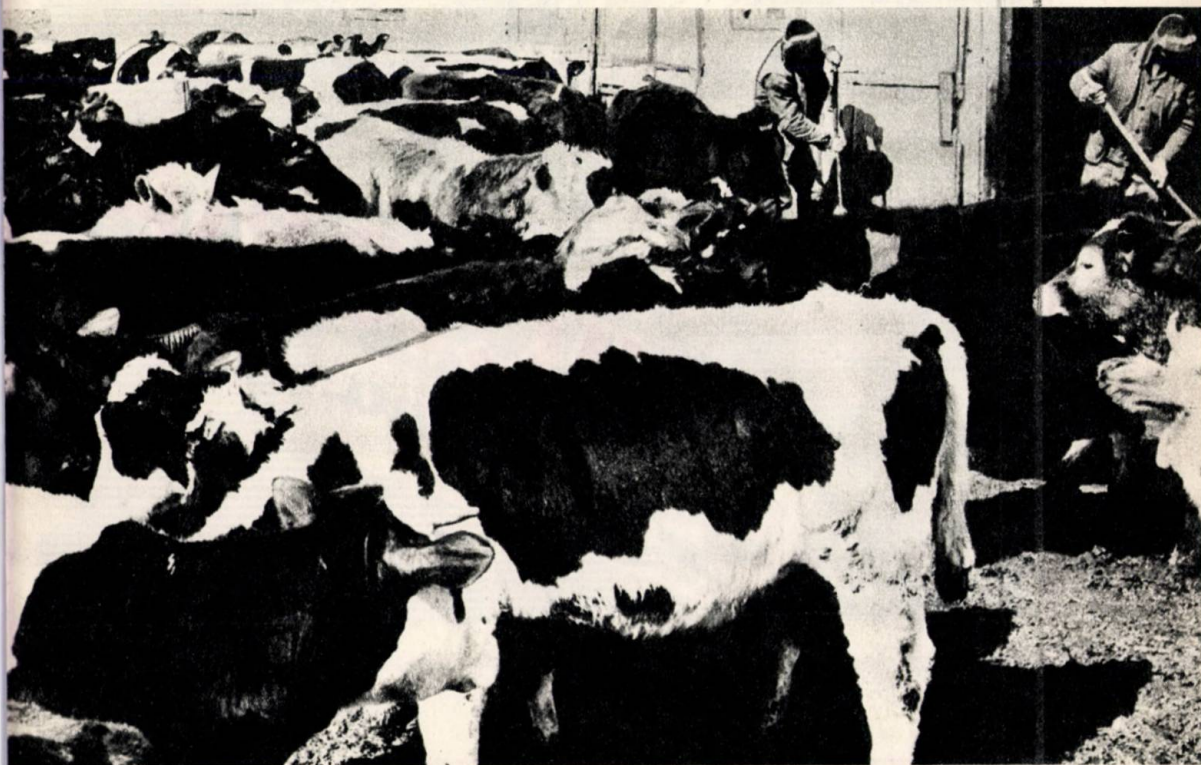
● **Bocean Gheorghe**, din comuna **Bungard**, județul **Sibiu** a livrat de la o bivoliță 3 225 litri lapte pentru care a primit 10 717 lei, 672 kg tărîțe și 150 kg porumb.

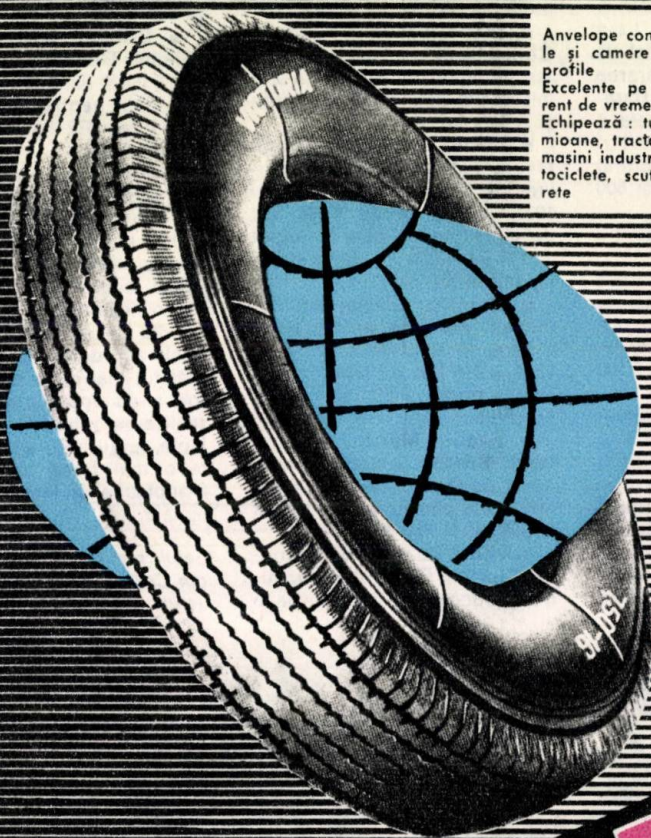
● **Stoia L. Ion**, din satul **Dragsina**, comuna **Cheveresul Mare**, județul **Timiș** a livrat de la o vacă 4 397 litri lapte; pentru care a beneficiat de 10 261 lei și 948 kg tărîțe.

Din exemplele menționate, rezultă că beneficiind de avantajele acordate de stat, un număr tot mai mare de producători și-au sporit contribuția la realizarea fondului de stat la lapte, asigurîndu-se prin aceasta o mai bună aprovizionare a populației cu lapte și produse lactate.

C. PETREA

Șeful serviciului tehnic agricol din Centrala Industrializării Lapteului

Anvelope convenționale sau radi-
ale și camere de aer de diferite
profile

Excelente pe orice drum, indife-
rent de vreme

Echipează : turisme, autobuze, ca-
mioane, tractoare, mașini agricole,
mașini industriale, electrocare, mo-
tociete, scutere, biciclete, moto-
rete

CENTRALA INDUSTRIALĂ ANVELOPE

ȘI MASE PLASTICE BUCUREȘTI

VICTORIA
Danubiana

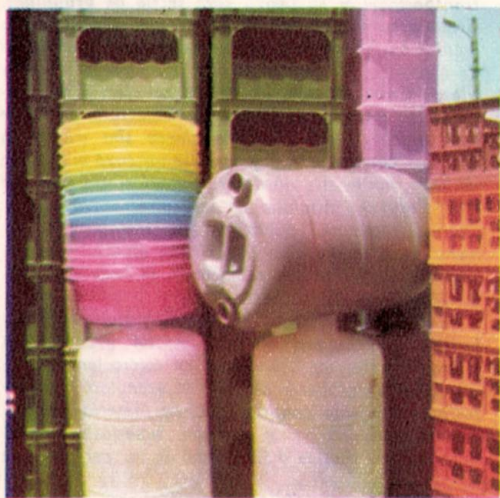
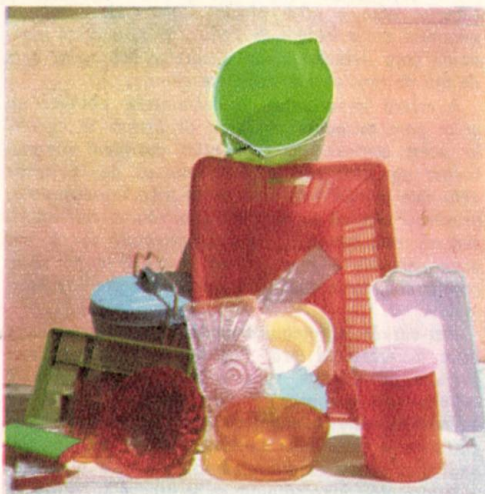

Pe riul Grădișteea, la cîțiva kilometri de Mureș, te întîmpină orașul unde în 1582 s-a tipărit vestita «Palie de la Orăștie». Orăștie, cu un trecut de vechi centru cultural și-a adăugat în zilele noastre un proaspăt merit industrial.

Fața industrială a Orăștiei este dată desigur — între altele — și de Fabrica chimică-Orăștie. Aici lucrează o bună parte din locuitorii orașului. În peisajul cotidian al Orăștiei, alături de linia suplă a munților, ori de șerpuirea argintie a Grădiștei și Mureșului, au intrat sferile aurii și dante-lăria argintie de tevi care înseamnă industrie chimică, tablourile automate de comandă cu beculete multicolore și calculatoare electronice ultramoderne.

La «F.C.O.», cum îi zic cu dragoste cei din Orăștie, cărora citadela chimiei le-a schimbat viața, poți întreprinde o călătorie fantastică în lumea polimerilor. Aici ai impresia că oamenii au hotărît să facă din masa transparentă a plasticului tot ceea ce în trecut se făcea mai greu, mai costisitor și mai puțin frumos din lemn, sticlă sau metal. La secția de mase plastice a fabricii admiri în egală măsură îndemînarea și înzestrarea artistică a oamenilor și supletea și cromatica pastelată a masei plastice. Modelată, turnată în tipare multiforme, îmbăiată în roz, bleu sau verde, în roșu sau oranj, masa plastică ia cele mai diverse forme și utilizări: fructiere sau compotiere, coșuri pentru tacimuri, pahare înalte de 400 ml, găleți de apă, coșuri de rufe, ori penare caleidoscopice pentru elevi, coșulețe de piine, bomboniere, salatiere și farfurioare, ligheane, ori suporturi de șervetele. Masa plastică, în mîna celor de la Orăștie, pare o plastilină care se modelează ingenios și estetic în cele mai neașteptate zămisliri ale minții. Meșterii de la Orăștie nu fac însă numai lucruri frumoase, ci și utile. Aceeași grijă pe care o dau formei și culorii obiectului, o acordă și utilizării lui practice. Greutatea imperceptibilă, posibilitatea unei ușoare și bune întrețineri, rezistența lor deosebită, faptul că nu se sparg ca obiectele din sticlă sau porțelan, toate acestea fac din articolele de mase plastice de uz casnic, înlocuitoare ideale și mo-

POLIMERII DE LA ORĂȘTIE

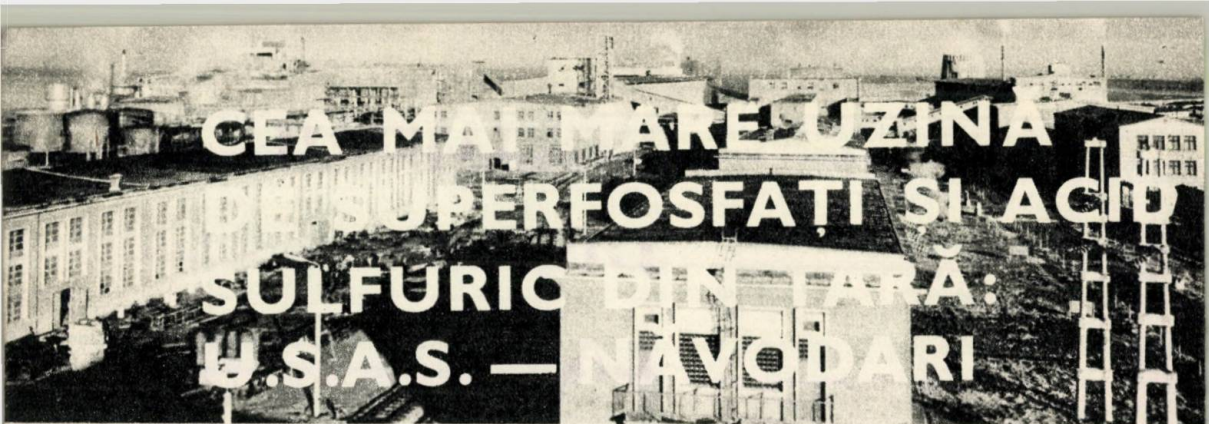

derne ale celor tradiționale. Articolele de uz casnic din mase plastice se realizează la Orăștie într-un sortiment diversificat, într-o paletă cromatică pastelată îmbietoare.

La Fabrica Chimică Orăștie se produce, de asemenea, un bogat și variat sortiment de produse din material plastic, cu folosință în multiple sectoare economice. Dintre acestea, consemnăm navetele de transport, de diverse tipuri, mărimi și destinații (piine, butelii etc.), containere de transport în industria textilă, cutii de bomboane pentru industria alimentară, palete pentru acua-rele, recipiente cu capacități diferite pentru transportul sau depozitarea unor produse lichide.

Tot în cetatea chimiei din Orăștie se mai produc fittinguri pentru scurgere și presiune, larg utilizate în construcții.

T.D.

CEA MAI MARE UZINĂ DE SUPERFOSFAȚI ȘI ACID SULFURIC DIN ȚARĂ: U.S.A.S. — NĂVODARI

Popas în fostul sat de pescari Năvodari, în cea mai tânără stațiune balneoclimaterică de pe litoral, cu plajă mult mai lată și mai întinsă decât cea de la Mamaia și cu nisip tot atât de fin. Ceea ce a adus faimă Năvodarilor și l-a transformat din sat de pescari în oraș industrial, a fost însă nu marea și plaja, ci cea mai mare uzină din țară de superfosfați și acid sulfuric. Cu cantitatea de îngrășăminte produsă la Năvodari, într-un singur an, se pot fertiliza peste două milioane de hectare. Pe drept cuvânt, dobrogenii leagă schimbarea la față a agriculturii lor, nu numai de sistemul Carasu, care a adus ploaie acolo unde odinioară pământul ardea însetat de apă, ci și de această mare uzină care livrează anual ogoarelor dobrogene sute de mii de tone de îngrășăminte chimice.

A releva importanța îngrășămintelor chimice nu ni se pare niciodată un lucru de prisos. Se cuvine, în acest context, să reamintim cuvintele marelui savant agronom român, Ion Ionescu de la Brad: «Nu este pământ bun fără ca să aibă îngrășăminte; proverbul zice că nu pământul este rău, ci cultivatorii sînt răi; este adevărat; fiindcă cultivatorii cei răi sînt aceia care caută să ia fără ca să dea și nu pot să ia recolte abundente dacă nu vor da pământului îngrășări mari».

Într-adevăr, agrotehnica modernă, a cărei aplicare duce la creșterea producției și la obținerea unor produse de calitate superioară, recomandă ampla întrebuințare a îngrășămintelor minerale, în funcție de nevoile reale în elemente nutritive pe care le au culturile, a rezervelor existente în sol, ce ades sînt neglijate, și de condițiile de asimilare a plantelor.

Principalele îngrășăminte ce se produc la Năvodari, după cum ne informează directorul uzinei, tovarășul Nicolae Grădinaru, sînt cele pe bază de fosfor, produse din acid sulfuric, și superfosfații.

Acidul sulfuric produs la U.S.A.S.-Năvodari, rezultat din arderea piritei în cuptoare cu strat fluidizat, este întrebuințat în cea mai mare parte, chiar în uzină, pentru realizarea îngrășămintelor. Agronomii și lucrătorii ogoarelor știu că fosforul ce se introduce în sol prin îngrășămintă este un element important în formarea celulelor și țesuturilor plantelor. Fosforul este necesar încă de la începutul vieții plantelor și participă, de asemenea, la formarea rădăcinilor, semințelor și fructelor. El mai ajută plantelor la asimilarea mai bună a azotului și potasiului.

Plantele care primesc cantitățile necesare de fosfor sînt mai rezistente la secetă și ger, înfloresc mai repede și se coc mai devreme. Folosind rațional îngrășămintele cu fosfor se dobîndesc însemnate sporuri de recoltă — 352 kg/ha la grîu de toamnă, 305 kg/ha la ovăz, 291 kg/ha la porumb și 430 kg/ha la floarea-soarelui.

Și acum cîteva considerații cu privire la superfosfați produși aici. Superfosfatul de la Năvodari este de calitate superioară, fiind mult solicitat nu numai la noi, ci și în Republica Federală a Germaniei, în Spania și în alte multe țări ale lumii. Produs în condițiile unei maturizări avansate, el posedă în final o concentrație excelentă și anume de 20 la sută P_2O_5 asimilabil.

Precum se știe, superfosfatul este îngrășămintă artificial cel mai vechi cunoscut și care se fabrică în întreaga lume în cantități mereu crescînde, încă din 1840. La U.S.A.S. Năvodari, el se fabrică din anul 1959, sub două forme — pulbere și granulat. Superfosfatul pulbere se fabrică din fosforite și acid sulfuric. Dacă acidul sulfuric se produce chiar în uzină, fosforitele sînt aduse cu vapoarele în portul Constanța, de unde sînt transportate la uzină în vagoane cu descărcare automată, direct la depozitul uriaș al stației de măcinare. Din depozit, cu ajutorul scropelor, benzilor transportoare și elevatoarelor, materia primă fosfatică este condusă în malaxoare unde reacționează cu acidul sulfuric. După malaxoare, pulpa de superfosfat trece în reactorul cu funcționare continuă unde are loc întărirea superfosfatului. Urmează apoi faza de maturizare finalizată vreme de 14—16 zile în depozit. Aici, grămezile de superfosfat pulbere sînt mutate dintr-un loc într-altul cu ajutorul podurilor rulante cu greifere, pînă la definitivarea reacției de trecere a fosforului în stare solubilă. Din hala de maturizare, în cele din urmă, o parte este expediată ca atare la beneficiarii interni și externi, încărcarea în vagoane făcîndu-se tot mecanizat, iar altă parte este trimisă cu ajutorul transportoarelor cu benzi, spre secția de granulare. Granularea superfosfatului se efectuează în aparate a căror perfecționare constituie și astăzi o preocupare de capătii a tuturor chimiștilor din «Orașul chimiștilor». Granulatoarele își datorează efectul de granulare pe rostogolirea particulelor umectate, pe talere sau tamburi. Apoi granulele umede sînt uscate în tamburi, cu gaze arse, după care se sortează în limitele de 1—4 mm pe site vibratoare. Superfosfatul granulat este trecut în instalația de înșăcuire, prevăzută cu cîntare automate, dispozitive de transport și de închidere a sacilor. Din depozit, cu ajutorul electrostivuitoarelor, produsul se încarcă, în vederea expedierii, în vagoane acoperite.

Pe lângă superfosfatul granulat obișnuit, am mai întîlnit la Năvodari și superfosfatul granulat cu microelemente. Îngrășămintele cu microelemente se fabrică prin dozarea în procesul de granulare a superfosfatului, a unor cantități mici de materiale pulverulente conținînd bor și mangan. Superfosfatul granulat cu bor conține 0,53 la sută B, iar cel granulat

cu mangan conține 2,3 la sută Mn. La cererea beneficiarilor, uzina are posibilitatea să lărgască gama de microelemente.

Este avantajos îngrășământul granulat față de cel pulbere? «Da!» — ne răspunde directorul uzinei care ne și reliefează avantajele multiple ale granularii. «În ultimul timp — ne spune tov. Nicolae Grădinaru — superfosfatul ca și celelalte îngrășăminte chimice se fabrică și sub formă granulată. Această nouă și salutară orientare spre fabricarea îngrășămintelor granulate își găsește explicația în faptul că procesul de retrogradare și levigare a substanței active din granula de îngrășămintă este mai lent. Din cercetările efectuate rezultă că, deși în imediata apropiere a granulelor, activitatea microorganismelor este redusă, la o oarecare distanță apar centre cu o deosebită activitate microbiologică, conducând la creșterea numărului de calorii ale bacteriilor fixatoare de azot. Plantelor li se asigură astfel și cantități sporite de azot asimilabil. În plus, utilizarea superfosfatului granulat, produs în uzina noastră, face ca plantele să-și mărească și rezistența la frig, el creînd o zonă în care concentrația substanței nutritive este foarte mare. De asemenea, socot că nu este lipsit de interes a sublinia, în contextul avantajelor pe care le conferă procesul modern de granulare și faptul că aplicarea superfosfatului granulat duce la scurtarea fazelor de vegetație, plantele atîngînd maturitatea în perioade mai scurte. În condițiile extinderii pe scară largă în întreaga țară și mai ales în județul nostru, Constanța, a culturilor duble, acest lucru are o importanță cu totul deosebită».

Considerăm util a mai consemna și alte două produse realizate la U.S.A.S. — Năvodari, destinate și ele tot agriculturii. Fluosilicatul de sodiu exportat în Franța și Chile, în Japonia și Israel, în R.F.G. și Anglia, în Maroc și Italia, în Austria, Ungaria și Belgia, se întrebuițează în medicina veterinară, ca și în combaterea dăunătorilor sfeclei, ai inului, ai leguminoaselor și ca defibrant pentru bumbac. Fluosilicatul de sodiu pentru uz veterinar este realizat la o concentrație de minimum 99 la sută, ceea ce îl face mult solicitat, atît pe piața internă, cît și pe piața internațională.

Amestecată cu momeli, fluorura de sodiu (NaF), alt produs al uzinei, se folosește și ea în agricultură în combaterea dăunătorilor.

În final, ne facem ecoul specialiștilor uzinei, pentru a face cîteva utile precizări în legătură cu aplicarea îngrășămintelor organice produse la Năvodari: «Îngrășămintele cu fosfor sînt necesare în cantități mai mari, în special, pentru culturile semincere și pentru acelea a căror parte comercială o formează fructele; superfosfatul mai conține gips, ceea ce face ca el să

fie de folos și la unele plante care au nevoie de sulful ce este cuprins în gips, cum sînt culturile de lucernă și trifoi; îngrășămintele cu fosfor au acțiune și în al doilea an de la încorporarea în sol, deoarece în primul an, o parte din fosfor trece în mustul solului și este consumat de plante; gunoii de grajd se poate îmbunătăți și se pot reduce pierderile de azot dacă fermentarea lui se execută împreună cu îngrășămintele cu fosfor; dacă se aplică două-trei îngrășăminte deodată, trebuie să se țină seama că la amestecare se pot produce pierderi de substanță activă, precum și înrăutățirea posibilităților de aplicare. (De exemplu, amestecarea azotatului de amoniu cu superfosfatul conduce la pierderi de azot și la realizarea unui material umed și greu de împrăștiat). Deci, atenție! Dacă la culturile pe solurile acide sau la plantele ce preferă mediu bazic se aplică îngrășăminte cu reacție fiziologică acidă, este bine să se facă neutralizarea acidității cu substanțe bazice (var, cretă, dolomită, cenușă, făină de oase și altele); la îngrășămintele cu fosfor aplicate singure, cel mai puternic reacționează grîul de toamnă și în al doilea rînd, sfecia de zahăr. În legătură cu pastrarea îngrășămintelor, chimiștii uzinei fac următoarele recomandări; păstrarea îngrășămintelor minerale în depozite special construite; depozitarea în boxe separate a fiecărui îngrășămint, la o temperatură cît mai constantă din cauza higroscopicității lor; îngrășămintele trebuie ferite de umezeală, întrucît pierd din substanța activă și se aglomerează în bulgări; se mai recomandă, păstrarea îngrășămintelor minerale în magazine cu podeaua de scînduri, fie vărsate în compartimente bine închise spre a nu se amesteca, fie în saci; dacă încăperea are ciment pe jos, sub saci sau sub ambalajul cu îngrășămintele, se vor așterne paie uscate; pereții interiori ai magaziei vor trebui acoperiți cu asfalt, vopsea specială sau scînduri; ferestrele și ușile trebuie să se închidă ermetic, aerisirea urmînd a se face numai pe timp călduros și uscat.

Acolo unde pînă nu demult te întîmpinau colibele scunde ale unui mic sat de pescari, nu departe de mare și de lacurile Tasaui și Siutghiol, la Năvodari a fost durat din sticlă, beton și oțel un impunător pylon al edificiului socialismului — Uzina de superfosfați și acid sulfuric Năvodari, cetate modernă a chimizării agriculturii românești. Acesta este simămintul cu care ne despărțim de harnicii chimiști din Năvodari — orașul chimiștilor, atît de profund legat de continua dezvoltare a agriculturii din țara noastră.

T. DAVIDESCU

SINTEZA ORADEA

UZINA CHIMICĂ

Sinteza

• ORADEA •

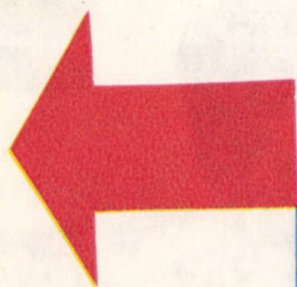
ÎN ATENȚIA COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCTIE ȘI ÎNTREPRINDERILOR AGRICOLE DE STAT

UZINA CHIMICĂ «SINTEZA» ORADEA

produce și livrează următoarele pesticide de mare eficiență:

- CARBETOX: Se aplică în pomicultură, legumicultură, culturile de bumbac, de tutun, de sfeclă de zahăr și în silvicultură pentru combaterea insectelor rozătoare și sugătoare, împotriva păduchilor țestoși și a acarienilor fitofagi. Are aplicații în zootehnie în combaterea endo și ectoparaziților vitelor și păsărilor de curte.
- FOSFOTOX R: Se utilizează în pomicultură, cultura cerealelor, legumicultură, la plante industriale și plante ornamentale, în zootehnie etc. cu indicații speciale pentru combaterea aphidelor, acarienilor, păduchelui verde al mărului și al piersicului, păduchelui negru al sfeclei, muștei cireșilor, păduchelui de frunze etc.
- SINTOX: Se recomandă pentru combaterea acarienilor fitofagi, în pomicultură și viticultură, a păduchelui țestos în tratamente de iarnă. Are eficacitate mare în combaterea păduchelui din San Jose, păianjenului brun al pomilor, păduchelui cenușiu al verzei etc.
- OLEOCARBETOX: Insecticid de asfixie și de contact utilizat în tratamente în timpul repaosului vegetativ pentru combaterea păduchelui din San Jose și a altor coccide precum și cu efect ovicid asupra acarienilor.
- CIMEXAN: Se întrebuințează pentru distrugerea radicală a insectelor parazite din locuințe și localuri publice, în combaterea ploșnițelor, păduchilor, puricilor și muștelor.

Instrucțiuni detaliate privind utilizarea acestor produse se pot obține de la UZINA CHIMICĂ «SINTEZA» ORADEA, str. Chimiei nr. 3—7.

INSECTICIDE

organo-fosforice

DEPARTAMENTUL INDUSTRIEI ALIMENTARE CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII CĂRNII

CRESCĂTORI DE OII

Producătorii care predau statului oi și miei prin contract, vor beneficia de următoarele prețuri:

Pentru oi

— calitate I	6,50 lei/kg viu
— calitate II-a	5,50 lei/kg viu

Pentru miei

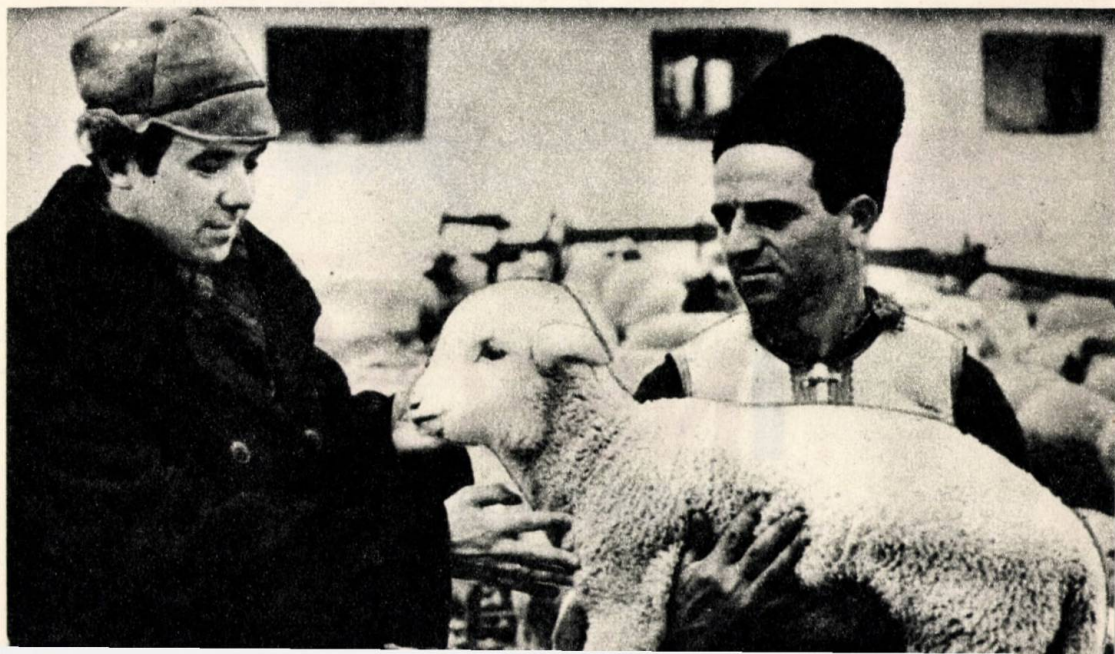
— în perioada 1 decembrie — 10 martie	10 lei/kg viu
— în perioada 11 martie — 10 aprilie	9 lei/kg viu
— după 10 aprilie	8 lei/kg viu

Prețurile ce se acordă la predarea mieilor îngrăsați:

- pentru miei îngrăsați, în vîrstă de pînă la un an, livrați la greutatea de minimum 30 kg/cap, se acordă prețul de 8 lei/kg viu;
- pentru miei îngrăsați la greutatea minimă de 30 kg/cap, livrați la export în viu sau sub formă de carne tăiată, se acordă un spor de preț de 4,50 lei/kg viu.

Pentru batal:

— calitate I	7,50 lei/kg viu
— calitate a II-a	6,00 lei/kg viu

PROMPT, LA UN PREȚ CONVENABIL, DE CEA MAI BUNĂ CALITATE!

Înființat în cursul anului 1971, atelierul de specialitate pentru reparații auto din cadrul S.M.A. Vișina, județul Olt, și-a câștigat de pe acum un bun renume. Multe cooperative agricole de prin părțile locului, din județele apropiate, precum și alte categorii de solicitanți, se adresează cu încredere atelierului, știind că reparațiile se execută aici prompt, la un preț convenabil și de cea mai bună calitate.

De fapt și pînă în luna iunie a anului 1971, dată la care a luat ființă atelierul amintit, la Vișina — în spațiile și cu forțele existente — se executau diferite depănări la mijloacele de transport ale cooperativelor agricole de pe raza S.M.A. Experiența câștigată în cursul anilor, însușirea treptată a unor meserii strict necesare în materie, au permis transformarea vechiului atelier într-unul de specialitate, capabil să facă față cerințelor beneficiarilor de toate categoriile.

Așa cum ne-a relatat inginerul șef al stațiunii, tovarășul **Constantin Mateescu**, încă în decursul anului 1971, numărul reparațiilor executate a fost simțitor mai mare decât în anii anteriori. Planul pe 1972, care prevede efectuarea unor lucrări de reparații în valoare de 600 000 de lei s-a îndeplinit și el, lună de lună, în proporție de sută la sută, deși au trebuit învinse unele greutăți inerente reorganizării sectorului.

Aminteam că unele meserii care concurează la efectuarea reparațiilor s-au însușit pe parcurs. Este vorba nu numai de tehnica de depănare, ci și de cea a reparării tapițeriilor, de tinichigerie și vopsitorie auto etc. **Dionisie Gribencicop**, **George Mircea**, **Gheorghe Saftiu**, **Hariton Ciobanu** nu mai sînt niște începători, ci oameni deplin stăpîni pe meseria nouă pe care o practică, uimindu-i cu măiestria lor pe beneficiari. De numele acestor oameni și de al altora ca ei, sînt legate și înfăptuirile pe linia autototării atelierului cu o serie de dispozitive absolut necesare: stația de vulcanizare, dispozitivul pentru reglarea direcției, instalație pentru verificarea aparatului electrice etc.

Conducerea stațiunii în frunte cu directorul ei, ing. **Ion Florea** este preocupată, după cum am putut constata din discuțiile purtate, de continua modernizare a atelierului. Este vorba de lărgirea locurilor de demontare, degresare, triere și rodaj, de procurarea unor utilaje noi: o mașină specială de cusut tapiserie, un cuptor de raze infraroșii pentru lucrările de vopsitorie, o instalație pentru determinarea stării tehnice a motorului fără demontare, o mașină de rectificat arbori motor, o mașină de alezat cilindri motor etc. Conducerea unității se preocupă în același timp, de calificarea unui mare număr de oameni necesari atelierului. Prin modernizarea efectuată, capacitatea de reparații a atelierului va crește și mai mult, încît numărul mijloacelor de transport reparate care vor părăsi poarta stațiunii, să se dubleze încă din 1973, față de anul 1972.

S. BARBU

LA AGROCOOP BRAȘOV — an de an realizări tot mai mari

În dorința de a-și valorifica mai bine produsele, de a aduce o contribuție mai substanțială la aprovizionarea populației municipiului Brașov, circa 30 de cooperative agricole au înființat încă din anul 1968 o asociație intercooperatistă de valorificare.

Primul bilanț, încheiat la sfârșitul anului 1969, s-a soldat cu rezultate pozitive, caracterizate

prin următoarele cifre:

— volumul desfacerilor	9 400 000 lei
— rabat comercial reținut	920 000 lei
— cheltuieli totale	415 000 lei
— beneficiu	505 000 lei

Inițiativa dovedindu-se rodnică, alte cooperative agricole din județul Brașov au hotărât să li se alăture. Așa se explică

faptul că în momentul în care s-a propus înființarea unei întreprinderi județene de valorificare, peste 50 de unități — din cele 72 existente — au ținut să semneze actul de constituire și să figureze ca membri fondatori ai acesteia.

Față de primul an de activitate, realizările întreprinderii sînt net superioare. Astfel, volumul desfacerilor a atins în 1971 suma de peste 40 000 000 de lei, iar cel al beneficiilor a reprezentat 1 200 000 de lei.

În 1972 se preconizează un volum al desfacerilor de 57 000 000 de lei. Pînă în prezent planurile lunare și trimestriale au fost îndeplinite întocmai.

Iată în continuare cîteva din obiectivele întreprinderii pe anii viitori — așa cum ne-au fost înfățișate de directorul ei, tovarășul Dumitru Popovici:

- Extinderea activității de desfacere a produselor agroalimentare în toate orașele județului și cu deosebire în centrele muncitorești;

- Amenajarea în stațiunile balneo-climaterice ale județului a unor cabane în care urmează să se desfășoare produsele de artizanat realizate în unitățile asociate;

- Organizarea unor secții de prelucrare a masei lemnoase, pentru producerea unor obiecte de uz casnic și gospodăresc, lăzi, mobilă etc.;

- Darea în funcțiune a noului complex comercial de la Brașov, construit cu fonduri proprii, avînd o suprafață de desfacere de 400 mp

- Creșterea continuă a volumului de desfacere și a activității economice în așa fel încît în ultimul an al cincinalului să depășească suma de 150 000 000 de lei.

BARBU SOMEȘAN

**UNITĂȚILE
COOPERĂȚIEI MĂȘTEȘUGĂREȘTI
GARANTEAZĂ REPARAȚIILE**

● auto — moto — velo ● produse electronice ●
electrice ● electrocasnice ● ceasuri ● foto ●
lucrări de mecanică ● lăcătușerie ● mobilier ●
tapițerie etc.

REPARAT

GARANTAT

IMPORTANT !

Garanția se acordă atât pentru manoperă,
cît și pentru piesele de schimb introduse în re-
parația respectivă.

LUCRĂRI ȘI CU PLATA ÎN RATE.

**CARTEA PRIN POȘTĂ
VĂ GĂSEȘTE
LA ORICE ADRESĂ!**

La cerere primiți gratuit o listă de cărți.
Plata volumelor comandate se face la primirea
coletului.

Rețineți adresa: **CARTEA PRIN POȘTĂ A COO-
PERAȚIEI DE CONSUM** — București, Sectorul 6,
str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12.